TERRY PRATCHETT

SERIA LUMEA DISC

PIRAMIDE

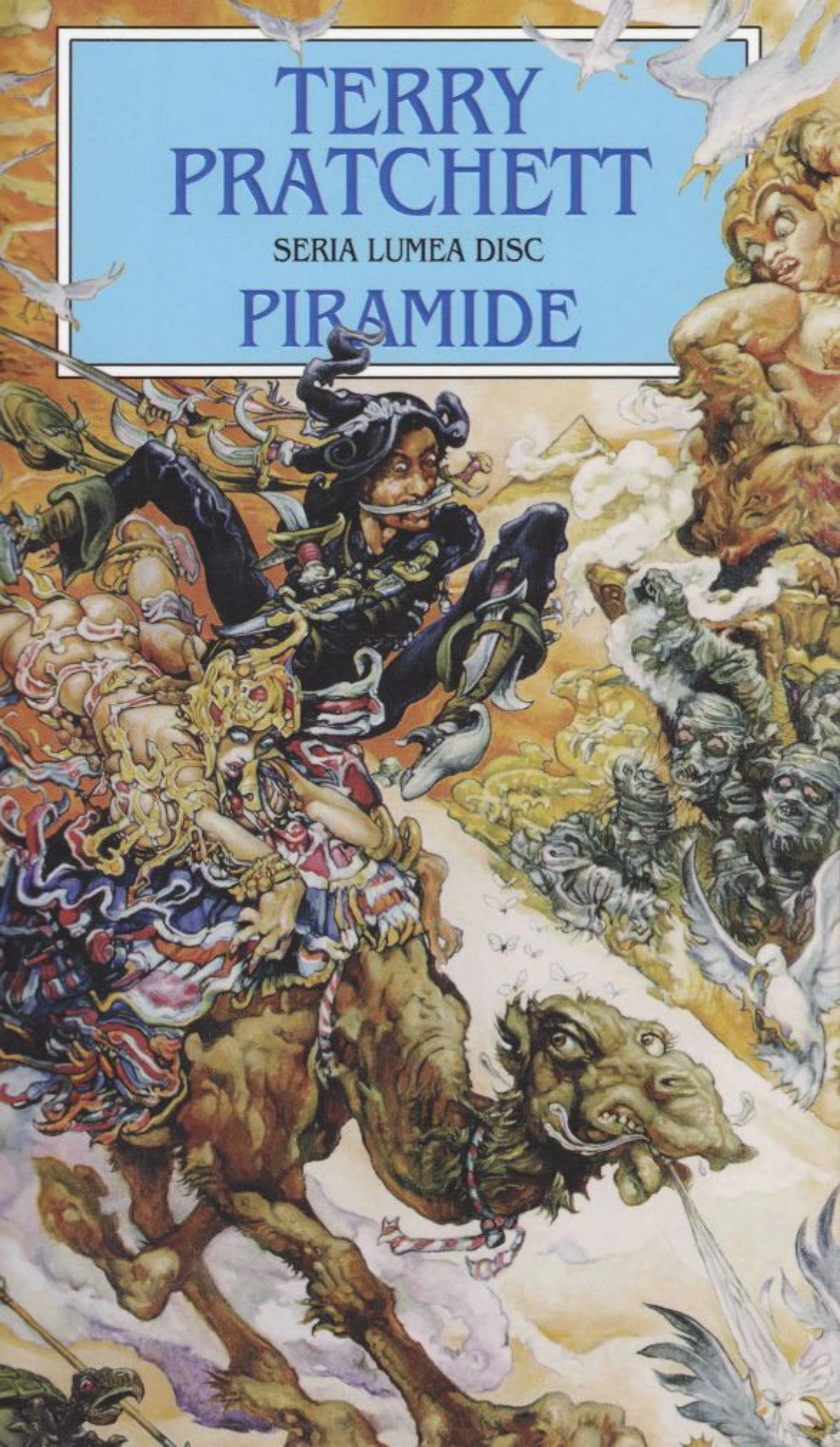

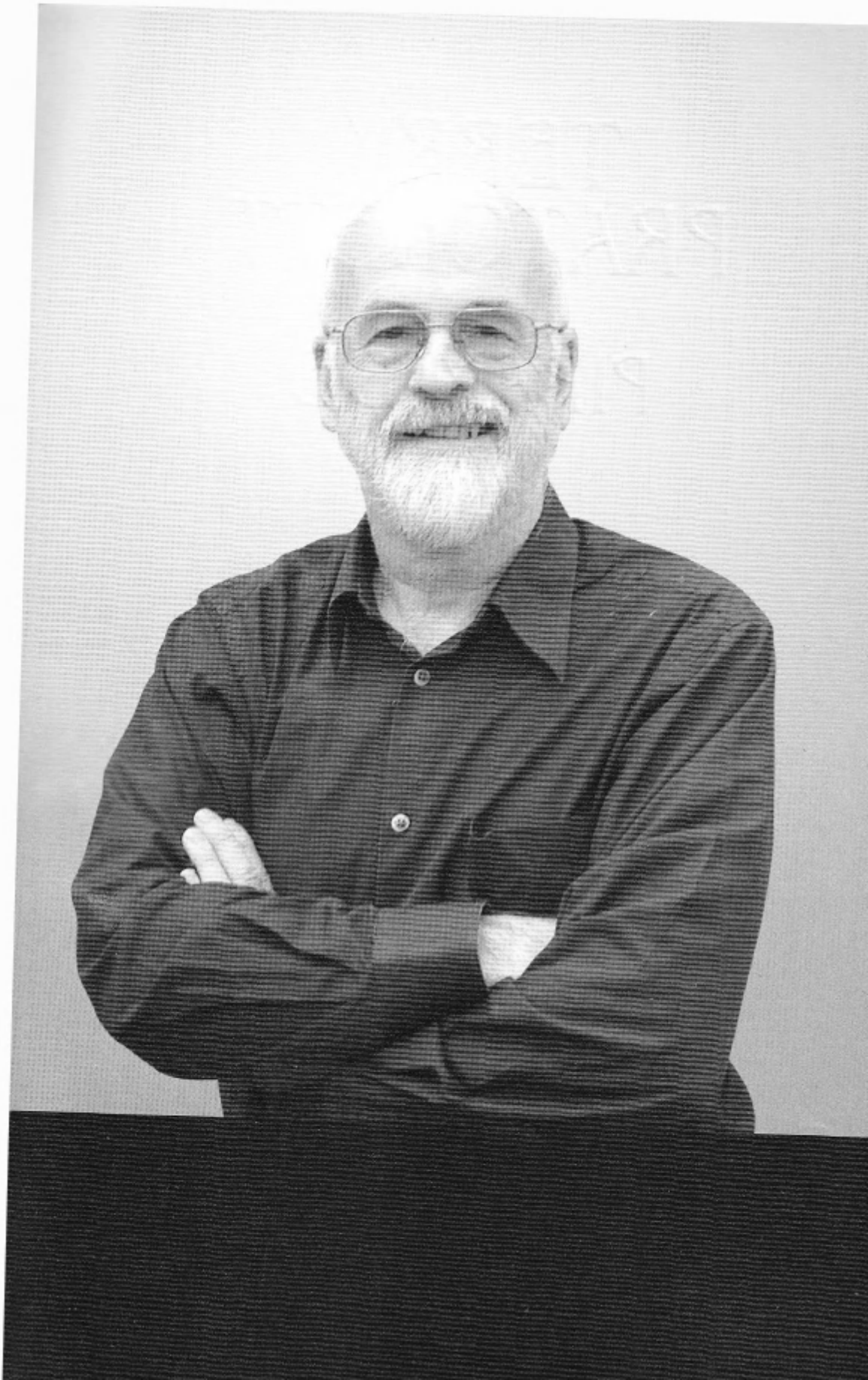

TERRY PRATCHETT

PIRAMIDE

Cartea Mersului Înainte

Terry Pratchett este unul dintre cei mai cunoscuți scriitori contemporani. Trăiește în spatele unei tastaturi în comitatul Wiltshire din Anglia și spune că nu crede că o viață are omul, pentru că lui i se pare că trăiește trei vieți în același timp. A fost numit Ofițer al Imperiului Britanic în 1998. *Piramide* este al șaptelea roman din seria de mare succes Lumea Disc.

TERRY PRATCHETT

PIRAMIDE

Cartea Mersului Înainte

rao international publishing company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PRATCHETT, TERRY
Piramide / Terry Pratchett; trad.: Bogdan Mihăileanu
București: RAO International Publishing Company, 2007
ISBN 978-973-103-456-0

I. Mihăileanu, Bogdan (trad.)

821.111.-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

TERRY PRATCHETT
Pyramids
© Terry & Lyn Pratchett 1983
Prima ediție a fost publicată de Victor Gollonez Ltd.
Toate drepturile rezervate

Ilustrația copertei
@ John Kirby

Traducere din limba engleză
BOGDAN MIHĂILEANU

© RAO International Publishing Company, 2007
pentru versiunea în limba română

decembrie 2007

ISBN 978-973-103-456-0

Cartea I

Cartea Mersului Înainte

Numai stele, împrăștiate pe întuneric de parcă Creatorul a spart parbrizul propriei mașini și nu s-a obosit să oprească să strângă cioburile.

Acesta este golful dintre universuri, înghețata adâncime a spațiului care nu conține decât ocazionala moleculă, câteva comete rătăcite și...

... Dar un cerc de negreală își schimbă subtil poziția, ochiul se adaptează pentru noua perspectivă, și ceea ce păruse înainte imensa întindere de, cumîizice, interstelar devine o lume în întuneric, ale cărei stele sunt luminile a ceea ce vom numi cu indulgență civilizație.

Deoarece, pe măsură ce se rostogolește alene, se va vedea că este Lumea Disc – plată, circulară, plimbată prin spațiu pe spinările a patru elefanți care, la rândul lor, se sprijină pe carapacea Marelui A'Tuin, singura țestoasă care va figura vreodată pe Diagrama Hertzsprung-Russel[1] o țestoasă cu ochi albicioși, lungă de zece mii de mile, garnisită cu gheața cometelor defuncte, împodobită cu cratere de meteoriți. Nimeni nu cunoaște motivul pentru toate astea, dar probabil că este cuantumul.

Multe ciudățenii se pot întâmpla pe spinarea unei astfel de țestoase.

Deja se întâmplă.

Stelele de dedesubt sunt focurile aprinse în deșert și luminile satelor izolate de pe crestele împădurite ale munților. Orașele sunt

[1] Diagrama Hertzsprung-Russel, sau diagrama luminozitate-temperatură, este esențială astronomilor deoarece permite observarea celor mai multe caracteristici ale corpurilor cerești. (n.tr.)

nebuloase estompate, metropolele sunt vaste constelații; imensul oraș Ankh-Morpork, bunăoară, strălucește ca două galaxii în plină coliziune.

Dar aici, departe de marile centre populate, unde Marea Circulară întâlnește deșertul, se poate vedea o linie de foc albastru și rece. Flăcări la fel de înghețate ca sufletul Iadului se înalță la cer. O lumină fantomatică sclipește deasupra deșertului.

Piramidele din antica vale a fluviului Djel își pâlpâie puterea în noapte.

Energia izvorâtă din vârfurile lor paracosmice ar putea să arunce lumină, în capitolele ce vor veni, asupra multor mistere: de ce țestoasele detestă filosofia, de ce prea multă religie este dăunătoare pentru capre, și care sunt, *de fapt*, îndatoririle slujnicelor.

Și, cu siguranță, vor arăta ce ar crede strămoșii noștri dacă ar fi în viață astăzi. Oamenii au speculat adesea pe această temă. Se întreabă: ar aproba oare societatea modernă, s-ar minuna de realizările din prezent? Ceea ce, evident, ratează un aspect fundamental. Dacă strămoșii noștri ar fi în viață astăzi, ceea ce ar zice de fapt ar fi: „De ce e așa întuneric aici?"

În răcoarea dimineții din valea fluviului, marele preot Dios își deschise ochii. Nu dormise în ultimele zile. Nu își mai amintea când dormise ultima dată. Somnul era prea apropiat de chestia cealaltă și, oricum, nu părea să îi trebuiască. Dacă se întindea un pic era de ajuns. Cel puțin, dacă se întindea *aici*. Otrăvurile oboselii se evaporau, la fel ca orice altceva. Pentru o vreme.

Pentru destulă vreme, oricum.

Își legănă picioarele de pe blocul de piatră din minuscula încăpere. Aproape fără nici un imbold conștient din partea creierului, mâna sa dreaptă apucă toiagul oficial ornat cu șerpi. Se opri pentru a mai trage o liniuță pe perete, se înfășură în robă și păși vioi prin culoarul în pantă până ieși la lumina soarelui, cuvintele Invocației Noului Soare aliniindu-se deja în mintea lui. Noaptea fusese uitată, ziua era în desfășurare. Erau multe sfaturi atente și sugestii de dat, iar Dios exista numai pentru a servi.

Dios nu avea cel mai ciudat dormitor din lume. Doar că era cel mai ciudat dormitor din care cineva ieșise vreodată.

Și soarele străbătea cerul.

Mulți s-au întrebat de ce. Unii cred că este împins de un scarabeu gigantic. La capitolul explicații aceasta este oarecum deficitară din punct de vedere tehnic și mai are neajunsul suplimentar că, așa cum anumite circumstanțe s-ar putea să dovedească, este potențial corectă.

Soarele apuse fără să i se întâmple nimic deosebit de neplăcut[1], iar razele sale molcome intrară întâmplător printr-o fereastră din Ankh-Morpork și se reflectară într-o oglindă.

Era o oglindă mare cât tot peretele. Toți asasinii aveau oglinzi cât tot peretele în camerele lor, pentru că oricine s-ar fi simțit extrem de insultat dacă ar fi fost omorât de cineva prost îmbrăcat.

Teppic se privi cu un ochi critic. Costumul îl costase ultimul bănuț, și era foarte bine dotat la capitolul mătase neagră. Șoptea atunci când se mișca. Era foarte bun.

Cel puțin, migrena dispărea. Îl chinuise toată ziua; nu dorea în nici un chip să-și înceapă examenul cât încă mai vedea pete mov în fața ochilor.

Oftă, deschise cutia neagră și scoase inelele, pe care și le puse pe degete. O altă cutie conținea un set de cuțite din oțel Klatcian, cu lamele înnegrite cu ulei de lampă. Diverse obiecte subversive și complicate fură extrase din pungi de catifea și vârâte în buzunare. Două *tlinga* de aruncat cu lame lungi fură introduse în tecile din cizme. O funie subțire din mătase cu o ancoră la capăt fu înfășurată în jurul taliei, peste cămașa de zale. O sarbacană fu atașată de șnurul ei și apoi atârnată pe spinare, sub mantie; Teppic mai bagă în buzunar un container mic și subțire, plin de săgețele diverse cu vârfurile protejate cu minuscule dopuri de plută și cu inscripții în relief pe margini pentru o selectare facilă în întuneric.

Strânse din pleoape, verifică lama floretei și atârnă cingătoarea pe umărul drept, pentru a contrabalansa geanta cu plumbii pentru praștie. Apoi își aminti și deschise sertarul pentru șosete de unde luă o arbaletă-pistol, o sticluță cu ulei, un sul cu șperacle și, după

[1] Ca, de exemplu, să fie îngropat în nisip și inoculat cu ouă de scarabeu. (n.a.)

ce se mai gândi, un pumnal scurt, o cutie cu spini din fier și un set de boxuri din bronz.

Teppic își ridică pălăria și îi verifică bordura în căutarea lațului de oțel. Apoi și-o așeză șmecherește pe cap, se privi cu satisfacție în oglindă o ultimă dată, se întoarse pe călcâie și, foarte încet, se prăbuși la podea.

Era plină vară în Ankh-Morpork. De fapt, era mai mult decât plină. Dădea pe-afară.

Marele râu fusese redus la o emanație incandescentă între Ankh, orașul cu adrese dezirabile, și Morpork pe malul opus. Morporkul nu avea adrese dezirabile. Morporkul era înfrățit cu o groapă cu gudron. Nu se puteau face multe pentru a transforma Morporkul într-un loc mai rău. Un impact direct cu un meteorit, spre exemplu, ar fi reprezentat o înnobilare.

Cea mai mare parte a albiei râului era o crustă ca un fagure de noroi crăpat. Soarele părea un gong de aramă țintuit de cer. Arșița care secase râul prăjea orașul în timpul zilei și îl cocea noaptea, răsucind lemnării seculare și transformând tradiționalul noroi al străzilor în praf migrator.

Era o climă atipică pentru Ankh-Morpork, care prefera să fie un oraș al cețurilor și ploilor, al umezelii și frigului. Zăcea gâfâind pe câmpia crocantă ca un broscoi pe o vatră. Și chiar și acum, aproape de miezul nopții, arșița era doborâtoare și înfășura străzile ca o catifea înflăcărată, pârjolind aerul și lăsându-l fără suflu.

Sus, în fațada de nord a Breslei Asasinilor, se auzi un clinchet și o fereastră se deschise în afară.

Teppic, care se descotorosise fără tragere de inimă de unele din armele mai grele, trase adânc în piept o gură de aer fierbinte.

Asta *era*.

Aceasta era *noaptea*.

Se spunea că aveai șanse juma-juma, dacă nu îl nimereai ca examinator pe bătrânul Mericet, în care caz ai fi putut la fel de bine să-ți tai singur gâtul de la bun început.

Teppic îl avusese pe Mericet la Strategie și Teoria Otrăvurilor în fiecare joi după-amiaza, și nu se înțelesese bine cu el. Căminele zumzăiau cu zvonuri despre Mericet, numărul omorurilor, tehnica

uluitoare... Zdrobise toate recordurile pe vremea lui. Se spunea că îl ucisese până și pe Patricianul Ankh-Morporkului. Nu pe cel actual. Pe unul dintre cei defuncți.

Poate avea să fie Nivor, grăsanul acela vesel și gurmand care preda Capcane și Trape în fiecare marți. Teppic era bun la capcane și se înțelegea bine cu profesorul. Sau ar fi putut fi Konti di Yoyo, care preda Limbi Moderne și Muzică. Teppic nu avea talent la nici unele, dar Konti era un entuziast al clădirilor și îi plăcea pe băieții care îi împărtășeau pasiunea de a atârna într-o mână, mult deasupra străzilor.

Își trecu un picior peste pervaz și își derulă funia cu ancoră. Agăță burlanul de la etajul superior și se furișă prin fereastră.

Nici un asasin nu folosea vreodată scările.

Pentru a stabili continuitatea cu evenimentele ulterioare, acesta ar putea fi un moment bun pentru a dezvălui faptul că cel mai mare matematician din întreaga istorie a Lumii Disc stătea întins și lua cina.

Este interesant de reținut că, datorită particularităților speciei acestui matematician, ceea ce mânca la cină era, de fapt, prânzul său.

Gongurile împrăștiate prin Ankh-Morpork anunțau miezul nopții atunci când Teppic se furișa de-a lungul parapetului la patru etaje deasupra Străzii Filigranului, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul.

În lumina crepusculară a apusului se putea distinge conturul unei siluete. Teppic se opri în dreptul unei gargui respingătoare deosebit pentru a-și evalua opțiunile.

Zvonuri de dormitor demne de luat în seamă spuneau că dacă își înhuma examinatorul înainte de examen, trecea în mod automat. Extrase un cuțit de aruncat Numărul Trei din teaca de pe coapsă și îl cântări în mână, gânditor. Bineînțeles, orice tentativă, orice mișcare fățișă care eșua atrăgea după sine picarea examenului și pierderea de privilegii[1].

---

[1] Cel de a respira, pentru început (n.a.)

Silueta era absolut nemișcată. Ochii lui Teppic măturară labirintul de coșuri, gargui, punți, guri de aerisire și scări care alcătuiau peisajul acoperișurilor orașului.

„Așa, gândi. Ăsta e un soi de manechin. Se așteaptă să-l atac, ceea ce înseamnă că mă urmărește de altundeva.

Oare pot să-l găsesc? Nu.

Pe de altă parte, poate *se vrea* să cred că e un manechin. Dacă nu cumva s-a gândit și la asta..."

Se surprinse bătând darabana cu degetele pe garguie și se mustră. Cum ar fi rațional să acționeze în acest moment?

Un grup de bețivi se împletici printr-o oază de lumină, în strada de foarte dedesubt.

Teppic introduse cuțitul în teacă și se ridică.

– Domnule, sunt aici.

O voce seacă, de lânga urechea lui, spuse de-abia auzit:

– Foarte bine.

Teppic își ținu privirea drept înainte. Mericet apăru în fața lui, ștergându-și praful cenușiu de pe fața osoasă. Extrase o bucățică de țeavă din gură și o aruncă, apoi scoase un carnețel dintr-un buzunar al hainei. Era echipat complet, chiar și pe arșița asta. Mericet era genul de om care putea să înghețe și într-un vulcan.

– Aha, spuse el cu o voce care exprima dezaprobare, Domnul Teppic. Măi, măi.

– Este o noapte minunată, să trăiți, spuse Teppic.

Examinatorul îi aruncă o privire rece, care sugera că remarcile despre starea vremii atrăgeau în mod automat o bilă neagră, și notă ceva în carnețel.

– Vom începe cu niște întrebări.

– Cum doriți, să trăiți.

– Care este lungimea maximă permisă pentru un cuțit de aruncat?

Teppic închise ochii. Își petrecuse toată săptămâna anterioară citind numai din *Cordat,* iar acum putea revedea pagina, plutind ademenitor în fața pleoapelor sale – nu te întreabă niciodată despre lungimi și greutăți, spuneau studenții, știutori, se așteaptă să dai pe-afară de câte știi despre lungimi și greutăți, și distanțe de aruncare, dar niciodată...

Teroarea crudă îi scurtcircuită creierul și îi trase șuturi în memorie până când aceasta demară. Pagina se focaliză.

– „Lungimea maximă a unui cuțit de aruncat este de zece degete sau douăsprezece pe vreme umedă", recită el. „Distanța de aruncare este... "

– Numește trei otrăvuri recunoscute pentru administrare prin ureche.

Se iscă un mic vânticel, dar nu avu nici un efect de răcorire; tot ce reuși fu să mute arșița dintr-o parte în alta.

– Să trăiți, gheba-viespii, ciuperca Achorion purpurie și Mucigaiul, să trăiți, oferi Teppic, pe față.

– De ce nu spimă? sări cu gura Mericet, alunecos ca un șarpe.

Teppic rămase cu gura căscată. Se strădui să evite privirea sfredelitoare.

– S-să trăiți, spima nu este o otravă, să trăiți, reuși într-un final. Este un antidot extrem de rar pentru anumite veninuri de șarpe, care se obține – se calmă un pic, mai sigur de el; toate acele ore în care răsfoise absent dicționare dădeau roade în sfârșit – se obține din ficatul mangustei-balon, care...

– Care este semnificația acestui semn? întrebă Mericet.

– ... Se găsește numai în... vocea lui Teppic se stinse.

Se chiorî la runa complexă de pe cartonașul din mâna lui Mericet, apoi își aținti din nou privirea drept în față, pe lângă urechea profesorului.

– Nu am nici cea mai vagă idee, să trăiți.

La limita auzului i se păru ca distinge șoapta unei răsuflări ușurate, minuscula sămânță a unui icnet de satisfacție.

– Dar, dacă ar fi cu cealaltă parte în sus, să trăiți, ar fi semnul hoților pentru „Câini gălăgioși în casă".

Preț de o clipă liniștea fu absolută. Apoi, chiar în dreptul umărului său, vocea bătrânului asasin rosti:

– Lațul de funie este pemis pentru toate categoriile?

– Să trăiți, regulile prevăd numai trei întrebări, protestă Teppic.

– Aha. Și ăsta îți este răspunsul, așa-i?

– Să trăiți, nu, să trăiți. Era numai o observație, să trăiți. Să trăiți, răspunsul pe care îl căutați este că toate categoriile pot purta

laţul de funie, dar numai asasinii de gradul trei îl pot folosi ca una dintre cele trei opţiuni, să trăiţi.

– Eşti sigur?

– Să trăiţi.

– Nu ai vrea să te mai gândeşti?

Vocea examinatorului ar fi putut unge osia unui car.

– Să trăiţi, nu, să trăiţi.

– Foarte bine.

Teppic se relaxă. Spatele tunicii i se lipise de spinare, rece de la transpiraţie.

– Acum, vreau să te îndrepţi în ritmul tău spre strada Librarilor, ţinând cont de toate semnele şi aşa mai departe, spuse Mericet pe un ton egal. Te voi aştepta în camera de sub turnul cu gong de la intersecţia cu Aleea Cenzorului. Şi... ia asta, te rog.

Îi înmânã lui Teppic un plic.

Teppic îi oferi o chitanţă. Apoi Mericet păşi într-o umbră de lângă un horn şi dispăru.

Şi cu asta ceremonia se încheie.

Teppic trase aer în piept de câteva ori şi apoi răsturnă conţinutul plicului în palmă. Era o obligaţiune a Breslei în valoare de zece mii de dolari Ankh-Morporkezi, emisă pentru „Purtător". Era un document impresionant, însemnat cu sigiliul Breslei care înfăţişa crucea dublă[1] şi pumnalul cu glugă.

Ei bine, de-acum nu mai exista cale de întoarcere. Acceptase banii. Fie avea să supravieţuiască, în care caz urma, bineînţeles, să doneze banii fondului pentru văduve şi orfani al Breslei, fie documentul avea să fie recuperat de pe cadavrul lui. Obligaţiunea era cam şifonată, dar nu găsi pe ea pete de sânge.

Îşi verifică pumnalele, îşi aranjă cingătoarea, aruncă o privire înapoi şi o porni în pas lejer.

Măcar aici avea un pic de noroc. Era un lucru ştiut printre studenţi că existau numai o jumătate de duzină de trasee folosite pentru examene, şi nopţile de vară erau însufleţite de tineri care atacau acoperişurile, turnurile, streşinile şi burlanele oraşului.

[1] Joc de cuvinte intraductibil. *Double cross* înseamnă „cruce dublă", *to double-cross* înseamnă „a înşela". (n.tr.)

Escaladarea clădirilor era un sport oficial și extrem de competitiv în cadrul Breslei; era una dintre puținele activități la care Teppic era sigur că excela – fusese căpitanul echipei care învinsese Casa Scorpionilor în finala Jocului Zidurilor. Iar acesta era unul dintre traseele ușoare.

Sări cu grație peste marginea acoperișului, aterizâ pe muchia altuia, alergă ușor pe deasupra clădirii adormite, apoi pe țiglele sălii de gimnastică a Asociației Tinerilor Domni Cultiști-Reformați-ai-Sângeriului-Zeu-Bel-Șamharoth, trecu în pas săltat peste panta cenușie, escaladă un zid de patru metri fără să încetinească, și făcu o tumbă până pe acoperișul plat al Templului lui Io cel Orb.

O lună plină, portocalie, stătea agățată deasupra orizontului. Aici sus era o briză adevărată, nu prea puternică, dar înviorătoare ca un duș rece după arșiță. Accelerâ, bucurându-se de răcoare, și decolă cu precizie de pe muchia acoperișului înspre scândura îngustă care ducea spre Aleea Capacului de Tinichea.

Scândură pe care cineva, în ciuda oricărei probabilități, o înlăturase.

În momente ca acesta, toată viața ți se derulează prin fața ochilor...

Mătușa plânsese, un gest mai degrabă teatral în opinia lui Teppic, pentru că bătrâna doamnă era dură ca talpa unui hipopotam. Tatăl lui arborâ o atitudine riguroasă și demnă, străduindu-se să-și amintească s-o mențină, și încercă să-și elibereze mintea de imagini ademenitoare cu faleze și pești. Servitorii erau aliniați de-a lungul holului de la baza scării principale, slujnicele de-o parte, eunucii și majordomii de cealaltă. Femeile se înclinau pe măsură ce trecea el, creând un efect mai degrabă plăcut de val sinuos pe care cel mai mare matematician de pe Disc, dacă n-ar fi fost prea ocupat în acel moment să fie mânat cu un băț și cu multe urlete de către un omuleț învești mântat în ceea ce părea a fi o cămașă de noapte, mai mult ca sigur că l-ar fi apreciat.

– Dar, spuse mătușa suflându-și nasul, este un *meșteșug,* la urma urmei.

Tatăl lui Teppic o mângâie pe mână, încurajator:

– Nici vorbă, Floare a Deșertului, este o profesiune, cel puțin.

– Care e diferența? întrebă ea printre sughițuri.

Bătrânul oftă.

– Banii, din câte înțeleg. Îi va face bine să iasă în lume și să-și facă prieteni, și să se mai cizeleze un pic, și, oricum, îi va umple timpul și îl va împiedica să intre în belele.

– Dar... *asasinare*... e așa de tânăr, și n-a arătat niciodată nici *cea mai mică* înclinație... Își tamponă ochii și adăugă pe un ton acuzator: Nu vine din partea mea de familie. Cumnatul ăla al tău...

– Unchiul Vyrt, precizã tatăl lui.

– Umblă prin toată lumea și ucide oameni!

– Nu cred că ei folosesc acest cuvânt. Cred că preferă cuvinte ca încheiere sau anulare. Sau înhumare, din câte am înțeles.

– Înhumare?

– Cred că e cam ca exhumarea. O, Inundare a Apelor, numai că are loc înainte să te îngroape.

– Mi se pare îngrozitor. Dar am auzit de la Doamna Amiazi că numai un băiat din cincisprezece trece de examenul final. Poate că ar fi mai bine să-l lăsăm să se liniștească singur.

Regele Teppicymon al XXVII-lea încuviință abătut și plecă singur să-l petreacă pe fiul său. Era mai puțin convins decât sora lui cu privire la neplăcerile asasinării; se ocupa cu reținere de politică de foarte multă vreme și era de părere că, deși asasinarea era probabil mai rea decât dezbaterea, era cu siguranță mai bună decât războiul, pe care unii îl considerau același lucru numai că mai zgomotos. Și nu încăpea îndoială că tânărul Vyrt era mereu plin de bani și că obișnuia să apară la palat din senin, încărcat cu daruri scumpe, cu un bronz exotic și cu povești nemaipomenite despre locurile pe unde umblase și despre oamenii pe care îi cunoscuse, adesea pentru foarte puțin timp.

Își dorea ca Vyrt să fie prin preajmă, pentru a-i cere sfatul. Maiestatea Sa auzise și el că numai unul din cincisprezece studenți reușea să devină asasin. Nu era în întregime sigur ce se întâmpla cu ceilalți paisprezece, dar era destul de sigur că, dacă erai un elev slab într-o școală pentru asasini, îți făceau ceva mai mult decât să arunce cu creta în tine, și că a mânca în campus adăuga incertitudinii o dimensiune suplimentară.

Dar toată lumea era de acord că școala asasinilor oferea cea mai bună educație din lume. Un asasin calificat se poate simți în largul lui în compania oricui și ar trebui să poată cânta la cel puțin un instrument muzical. Oricine era înhumat de un absolvent al școlii Breslei își putea începe odihna liniștit la gândul că fusese anulat de o persoană discretă și cu bun-gust.

Și, la urma urmei, ce avea acasă? Un regat lat de o milă și lung de două sute, care era aproape în întregime acoperit de apă în sezonul inundațiilor și amenințat de fiecare parte de vecini mai puternici care îi tolerau existența numai pentru că s-ar fi războit la nesfârșit între ei dacă n-ar fi fost acolo.

Sigur, Djelibeybi[1] fusese măreț odinioară, pe vremea când ambițioasele Tsort și Ephebe nu erau mai mult decât niște găști de nomazi cu prosoape înfășurate în jurul capetelor. Tot ce rămăsese din acele zile de glorie erau palatul a cărui întreținere era mai mult decât costisitoare, câteva ruine prăfuite în deșert și – oftase faraonul – piramidele. Întotdeauna, piramidele.

Strămoșii lui fuseseră entuziaști ai piramidelor. Faraonul nu era. Piramidele falimentaseră țara, o drenaseră mai tare decât fluviul. Singurul blestem pe care își permiteau acum să-l scrie pe morminte era „Fă Pași".

Singurele piramide în preajma cărora se simțea în largul lui erau cele foarte mici din fundul grădinii, care se înmulțeau atunci când mai murea o pisică.

Îi promisese mamei băiatului.

Îi era dor de Artela. Fusese un scandal îngrozitor atunci când își luase o soție din afara Regatului, și unele dintre obiceiurile ei străine îl uimiseră și îl fascinaseră chiar și pe el. Poate că de la ea preluase straniul dispreț față de piramide; în Djelibeybi așa ceva era echivalent cu a disprețui să respiri. Dar îi promisese că lui Pteppic i se va permite să se școlească în străinătate. Ea insistase mult pe acest subiect. „În locul ăsta oamenii nu învață nimic nou", spusese. „Doar își amintesc."

Măcar de și-ar fi amintit și ea să nu înoate în fluviu...

---

[1] Lit. „Copil al Djelului" (n.a.)

Privi doi servitori încărcând cufărul lui Teppic pe acoperișul diligenței și pentru prima dată în viața lui puse o mână părintească pe umărul fiului său.

Și-și dădu seama că nu știe ce să spună. „Nu am avut niciodată timp să ne cunoaștem, gândi. Sunt atâtea lucruri pe care i le-aș fi putut da." Câteva afurisite de urecheli n-ar fi fost de prisos.

– Hm, spuse. Ei bine, băiete.

– Da, tată?

– Este prima dată când pleci de acasă de capul tău...

– Nu, tată. Am petrecut vara trecută cu Lordul Fhem-pta-hem, îți amintești?

– A, da?

Faraonul își amintea că palatul fusese mai liniștit la vremea respectivă. Crezuse că din cauza tapiseriilor noi.

– În sfârșit, ești tânăr, ai aproape treisprezece ani...

– Doisprezece, tată, îi aminti spusese Teppic.

– Ești sigur?

– A fost ziua mea luna trecută, tată. Mi-ai cumpărat un fier de încălzit patul.

– Așa am făcut? Ce straniu. Am zis și de ce?

– Nu, tată, spuse Teppic privind în sus la chipul blând, ușor nedumirit al tatălui său, și apoi adăugă: E un încălzitor de pat foarte *bun*. Îmi place mult.

– A. În regulă. Ăăă...

Maiestatea Sa îl bătu din nou pe umăr pe fiul său, oarecum absent, de parcă ar fi bătut darabana cu degetele pe birou în timp ce încerca să gândească. Apoi păru să aibă o idee.

Servitorii terminaseră de legat cufărul de acoperișul diligenței și vizitiul ținea ușa deschisă, răbdător.

– Atunci când un tânăr pornește în lume, spuse Maiestatea Sa cam nesigur, sunt unele... ei bine, este foarte important să-și amintească... Adică, în fond și la urma urmei e o lume mare, cu tot felul de... Și bineînțeles, cu atât mai mult în orașe, unde mai sunt multe alte...

Se opri, fluturând o mână prin aer. Teppic i-o apucă cu blândețe.

– E în regulă, tată. Marele preot Dios mi-a explicat despre băile regulate și despre cum nu o să orbesc[1].

Tatăl clipi spre el.

– Nu ai să orbești?

– Se pare că nu, tată.

– Aha. Ca să vezi. Excelent. Foarte, foarte îmbucurător. Astea chiar *sunt* vești bune.

– Cred că ar fi mai bine să plec, tată. Altfel voi pierde fluxul.

Maiestatea Sa încuviință și se bătu pe buzunare.

– Era ceva... îngăimă el și apoi, descoperind ce căuta, strecură în buzunarul lui Teppic o punguță de piele.

Apoi încercă din nou gestul cu bătaia pe umăr.

– O mică atenție, murmură. Nu îi spune mătușii tale. A, oricum nu poți. S-a dus să se întindă. A fost cam prea mult pentru ea.

Lui Teppic nu îi rămase nimic altceva de făcut decât să sacrifice o găină la statuia lui Khuft, întemeietorul Djelibeybiului, astfel încât mâna călăuzitoare a strămoșului să-i ghideze pașii prin lume. Nu era decât o găină micuță și, după ce Khuft avea să termine cu ea, regele o va mânca la prânz.

Djelibeybi era într-adevăr un regat mic, închis în el însuși. Până și urgiile îi erau lipsite de entuziasm. Toate regatele fluviale care se respectă beneficiază de urgii vaste, supranaturale, dar tot ce reușise să realizeze Regatul Vechi în ultimii o sută de ani fusese Urgia de Broască[2].

În seara aceea, pe când se îndrepta spre Ankh-Morpork prin Marea Circulară, lăsând în urmă delta Djelului, Teppic își aminti de pungă și o deschise. Cu dragoste, dar, de asemenea, în modul său caracteristic de abordare a lucrurilor, tatăl său îi oferise un dop de plută, o jumătate de cutie de săpun de șa, o minusculă monedă de bronz de denominație incertă și o sardină extrem de veche.

---

[1] Una dintre credințele populare răspândite în trecut în Europa era aceea că masturbarea, în special în cazul băieților, are ca efecte secundare apariția negilor, sterilitatea, debilitatea mintală sau orbirea. (n.tr.)

[2] Fusese o broască destul de mare, ce-i drept, îi intrase în țevile de aerisire și le provocase tuturor insomii timp de câteva săptămâni. (n.a.)

Se spune că atunci când cineva se află la un pas de moarte, toate simțurile îi devin dureros de ascuțite; și asta pentru că întotdeauna într-o astfel de împrejurare, persoana în cauză este capabilă să detecteze orice portiță de scăpare din situația respectivă, diferită de cea evidentă.

Nu este adevărat. Fenomenul este un exemplu clasic de înlocuire. Simțurile se concentrează cu disperare la orice în afara problemei imediate – care, în cazul lui Teppic, era reprezentată de o zonă destul de întinsă de caldarâm aflată la circa optsprezece picioare distanță, care se apropia rapid – în speranța că aceasta va dispărea.

Necazul este că o va face în curând.

Indiferent de motiv, Teppic deveni brusc conștient de tot ce îl înconjura. De modul în care lumina lunii strălucea pe acoperișuri. De mirosul de pâine caldă care venea de la o brutărie din apropiere. De șuieratul unui cocoș de vânt, care trecu în sus pe lângă el. De plânsetul unui copil, undeva mai departe, și de lătratul unui câine. De blânda șuierare a aerului și, mai ales, de inconsistența și acuta lipsă de trepte a acestuia.

În anul acela se înscriseseră mai mult de șaptezeci. Asasinii nu trebuiau să susțină un examen de admitere prea dificil; se putea intra ușor în școală, și tot ușor se putea ieși (șmecheria era să ieși *pe picioare).* Curtea interioară din centrul domeniului Breslei era plină ochi de băieți care aveau două lucruri în comun – cufere imense, pe care stăteau așezați, și haine care fuseseră alese astfel încât să poată crește în ele, și pe care mai degrabă le *locuiau.* Unii optimiști aduseseră cu ei arme, care fuseseră confiscate și expediate acasă în următoarele săptămâni.

Teppic îi privi cu atenție. Existau avantaje clare în a fi singurul copil al unor părinți prea preocupați de propriile probleme ca să își mai facă griji și pentru el sau măcar să fie conștienți de existența lui mai multe zile la rând.

Mama lui, din câte își amintea, fusese o femeie plăcută, egocentristă ca un titirez. Îi plăcuseră pisicile. Nu numai că le venerase – toată lumea din regat făcea *asta* – chiar le plăcuse. Teppic știa că în regatele fluviale era tradițională venerarea

pisicilor, dar suspecta că animalele în cauză erau ființe grațioase și nobile; câtă vreme pisicile mamei lui erau niște maniaci scuipători, cu ochi galbeni și cu urechile lipite tot timpul de cap.

Tatăl lui își petrecea aproape tot timpul făcându-și griji din pricina regatului și declarând ocazional că el e un pescăruș, deși asta se datora probabil unei memorii slabe. Teppic se mai întreba din când în când cum fusese conceput, pentru că părinții lui împărțeau rareori același cadru de referință, ca să nu mai vorbim de aceeași stare de spirit.

Dar se întâmplase și fusese lăsat să ajungă la standardul dorit, prin încercări și eșecuri, ușor împiedicat și ocazional îmboldit de o lungă succesiune de tutori. Cei angajați de tatăl lui fuseseră cei mai buni, mai ales pe vremurile când zbura cât de sus putea, și preț de o iarnă glorioasă Teppic avusese ca tutore pe un bătrân braconier de ibiși care se aventurase prin grădina regală în căutarea unei săgeți pierdute.

Acelea fuseseră vremurile urmăririlor sălbatice cu soldații, rătăcirilor la lumina lunii pe străzile moarte ale necropolei și, cea mai tare chestie, ale familiarizării cu arcul-plută, o invenție înfricoșător de complicată care, cu riscuri considerabile pentru operator, putea transforma o baltă plină cu gâște în tot atâta pateu plutitor.

Mai dăduse și turul bibliotecii, inclusiv al rafturilor încuiate – braconierul avea câteva talente suplimentare care îi asigurau angajarea pe vreme proastă – având astfel parte de multe ore de studiu liniștit; era atașat în mod deosebit de *Palatul Izolat,* Tradus din Klatciană de un Gentilom, cu Ilustrații Colorate Manual pentru Cunoscători în Ediție Strict Limitată. Fusese o lectură buimăcitoare, dar instructivă și, atunci când un tânăr tutore mai degrabă frumușel care fusese angajat de preoți încercase să-l învețe anumite tehnici atletice preferate de Pseudopolitanii clasici, Teppic se gândise un timp la propunere și apoi îl lovise în cap cu un cuier.

Teppic nu fusese educat. Educația se lipise pur și simplu de el, ca mătreața.

Începu să plouă, în lumea din afara minții lui. O altă experiență nouă. Auzea, bineînțeles, cum cădea apa din cer în stropi mici.

Doar că nu se așteptase să dureze așa de mult. În Djelibeybi nu ploua niciodată.

Profesorii se plimbau printre băieți ca niște ciori umede și ușor constipate, dar el era atent la un grup de elevi mai mari care pierdeau vremea pe lângă intrarea cu colonadă a școlii. Și ei erau îmbrăcați în negru – diverse culori de negru.

Acela fu primul contact cu culorile terțiare, culorile de la capătul îndepărtat al negrelii, culorile pe care le obții dacă spargi negrul cu o prismă cu opt fețe. Sunt aproape imposibil de descris într-un mediu ne-magic, dar dacă cineva ar încerca să ți le descrie ar începe probabil prin a-ți sugera să fumezi ceva ilegal și să te uiți bine de tot la aripa unui graur.

Seniorii îi examinau cu un ochi critic pe nou-veniți.

Teppic se holbă la ei. În afară de culori, costumele lor erau croite după ultima modă, care la momentul respectiv înclina spre pălării cu boruri largi, umeri falși, talii subțiri și pantofi ascuțiți și le conferea celor care o urmau aspectul unor cuie foarte elegante.

„O să fiu ca ei", își spuse.

Cu toate că probabil mai bine îmbrăcat.

Își aminti de unchiul Vyrt, cum stătea pe treptele care dădeau spre Djel în timpul uneia din scurtele și misterioasele sale vizite. „Satinul și pielea nu-s bune de nimic. Nici bijuteriile, de nici un fel. Nu poți purta ceva care să strălucească, să scârțâie sau să zdrăngăne. Trebuie s-o ții pe mătase aspră sau catifea. Nu e important câți oameni înhumezi, ci câți nu reușesc să te înhume *pe tine.*"

Se mișcase într-un ritm temerar, ceea ce ar putea să-i fie de folos acum. În timp ce se arcui deasupra golului aleii se răsuci în aer, își întinse mâinile cu disperare și simți cum vârfurile degetelor ating o cornișă de pe clădirea din față. Fu suficient ca să pivoteze; se întoarse pe axa corpului, se lovi de peretele sfărâmicios din cărămidă atât de tare încât rămase fără suflu și alunecă în jos pe perete.

– Băiete!

Teppic ridică privirea. Un asasin senior, împodobit cu eșarfa purpurie a profesorilor, stătea lângă el. Era primul asasin pe care

îl vedea, în afară de Vyrt. Omul era destul de plăcut. Ți-l puteai imagina umplând cârnați.

– Cu mine vorbiți?

– Te vei ridica în picioare pentru a te adresa unui profesor, spuse fața rozalie.

– Așa voi face?

Teppic era fascinat. Se întreba cum se va realiza așa ceva. Disciplina nu ocupase până atunci un loc important în viața lui. Majoritatea tutorilor pe care-i avusese fuseseră suficient de tulburați la vederea regelui cocoțat pe tocul unei uși ca să treacă repejor prin lecția curentă și să dea fuga să se încuie la ei în cameră.

– Așa voi face, *să trăiți,* zise profesorul, apoi studiase lista pe care o ținea în mână. Cum te cheamă, băiete?

– Prințul Pteppic al Regatului Vechi, Regatul Soarelui, răspunse Teppic calm. Îmi dau seama că ignorați eticheta, dar nu ar trebui să-mi spuneți „să trăiți", ci să atingeți pământul cu fruntea când mi te adresezi.

– Pateppic, zici?

– Nu. *Pt*eppic.

– Aha. Teppic, spuse profesorul și bifă un nume de pe listă.

Îi oferi lui Teppic un zâmbet generos adăugând:

– Așa, deci, Maiestate. Eu sunt Mormăici Nivor, maestrul casei tale. Tu ești în Casa Viperelor. Din câte știu sigur există cel puțin unsprezece Regate ale Soarelui pe Disc și, până la sfârșitul săptămânii, îmi vei prezenta un scurt eseu care va detalia coloratura politică, localizarea geografică și orașul de scaun sau capitala fiecăruia, împreună cu ruta optimă spre dormitorul conducătorului oricăruia dintre ele. Cu toate astea, în întreaga lume vei găsi numai o singură Casă a Viperelor. Bună dimineața și ție, băiete.

Se răsuci pe călcâie și se îndreptă spre un alt elev timorat.

– Nu e un om rău, rosti o voce din spatele lui Teppic. Oricum, găsești toate datele în bibliotecă. Îți arăt eu dacă vrei. Mă cheamă Dojenel.

Teppic se întoarse. Cel care i se adresase era un băiat cam de aceeași vârstă și statură cu el, al cărui costum negru – negru

simplu, pentru Primii Ani – arăta de parcă fusese bătut în cuie pe el, bucată cu bucată. Băiatul ținea o mână întinsă. Teppic o privi politicos.

– Da?

– Cum te cheamă, puștiule?

Teppic se sumeți. Începea să se sature de acest tratament.

– Puști? Țin să te informez că prin venele mele curge sângele faraonilor!

Celălalt băiat îl privi neimpresionat, cu capul înclinat spre umăr și cu un zâmbet vag întipărit pe chip.

– Și vrei să rămână acolo?

Puțin mai departe pe alee era brutăria, și câțiva brutari ieșiseră în răcoarea relativă a nopții pentru o țigară și pentru a mai scăpa de infernul dogoritor al cuptoarelor. Conversația lor urca în spirală spre Teppic, agățat undeva mult deasupra de un pervaz, cu picioarele căutând frenetic un punct de sprijin.

„Nu-i chiar așa rău, își spuse. Ai avut succes și în condiții mai dificile". Iarna trecută, fațada dinspre Miez a palatului Patricianului, bunăoară, când toate streșinile dăduseră pe-afară și zidurile deveniseră din gheață. „Ăsta nu are mai mult de 3, poate 3,2. Tu și amicul Dojenel obișnuiați să vă cățărați pe ziduri ca ăsta, în loc să vă plimbați pe străzi, e doar o problemă de perspectivă."

Perspectivă. Se uită în jos, la șaptezeci de picioare de infinit. „Orașul Pleosc, omule, revino-ți." Pe perete. Piciorul drept găsi o porțiune uzată de mortar în care își înfipse degetele, abia primind o indicație conștientă de la creierul care acum se simțea prea fragil pentru a acorda mai mult decât o atenție distantă la ceea ce se întâmpla.

Inspiră, se încordă, iar apoi își lăsă o mână să cadă pe cingătoare, înșfăcă un pumnal și îl înfipse între cărămizile de lângă el înainte ca gravitația să își dea seama ce se întâmpla. Se opri, gâfâind, așteptând ca gravitația să își piardă din nou interesul față de el, după care își legănă corpul într-o parte și încercă același lucru a doua oară.

Jos, sub el, unul dintre brutari spuse o glumă bună și își scutură o bucățică de mortar din ureche. În timp ce colegii lui râdeau,

Tepic se ridică în lumina lunii, stând în echilibru pe două pumnale din oțel klatcian, și își plimbă palmele pe zid către fereastra al cărei pervaz fusese scurta lui salvare.

Era zăvorâtă. O lovitură serioasă ar fi deschis-o cu siguranță, însă doar în același timp în care l-ar fi trimis învârtindu-se iarăși în gol. Teppic oftă și, mișcându-se cu grija unui ceasornicar, își scoase compasul cu diamant din tocul lui și trasă, încet și delicat, un cerc pe geamul prăfuit...

– Ți-o cari singur, spuse Dojenel. Asta-i regula aici.

Teppic se uită la cufăr. Era o noțiune interesantă.

– Acasă avem oameni care fac asta, zise el. Eunuci și așa mai departe.

– Trebuia să iei unul cu tine.

– Nu călătoresc bine, răspunse Teppic.

De fapt, refuzase cu tărie de diamant toate propunerile ca o mică suită să îl însoțească, iar Dios stătuse îmbufnat zile întregi. Susținuse că nu așa ar fi trebuit să intre în lume o persoană de sânge regal. Teppic rămăsese ferm. Era destul de sigur că nu se aștepta nimeni ca asasinii să își facă treaba însoțiți de slujnice și de gorniști. Acum, totuși, ideea nu i se mai părea așa rea. Săltă de probă cufărul și reuși să și-l pună pe umeri.

– Ai tăi sunt destul de bogați, ai? zise Dojenel, pășind mărunt pe lângă el.

Teppic se gândi la asta.

– Nu, nu chiar, răspunse el. Cultivă pepeni, usturoi și alte de-astea. Și stau pe străzi și strigă „ura".

– Vorbești de părinții tăi? întrebă Dojenel, nedumerit.

– A, ei? Nu, tatăl meu e faraon. Maică-mea a fost concubină, cred.

– Credeam că asta e un fel de legumă.

– Nu cred. N-am vorbit niciodată despre asta. Oricum, a murit când eram mic.

– Ce îngrozitor, spuse Dojenel voios.

– S-a dus să se scalde la lumina lunii în ceea ce s-a dovedit a fi un crocodil. Teppic încercă din politețe să nu se simtă jignit de reacția băiatului.

– Taică-meu lucrează în comerț, zise Dojenel în timp ce treceau pe sub arcadă.

– Fascinant, spuse Teppic ascultător. Se simțea cam frânt de toate aceste experiențe noi și adăugă: n-am fost niciodată în Comerț, dar am auzit că sunt un popor foarte drăguț.

În următoarea oră sau două, Dojenel, care trecea prin viață ca și cum ar fi înțeles-o deja pe de-a-ntregul, îl introduse pe Teppic în diferitele mistere ale dormitoarelor, sălilor de clase și canalizării. Lăsase canalizarea la urmă din mai multe motive.

– *Deloc?* se miră el.

– Sunt găleți și alte chestii, răspunse Teppic vag, și mulți servitori.

– Regatul ăsta al tău e cam demodat, nu?

Teppic dădu din cap.

– Piramidele sunt de vină. Mănâncă toți banii.

– Scumpe chestii, îmi închipui.

– Nu neapărat. Doar sunt făcute din piatră, oftă Teppic. Avem o grămadă de pietre și de nisip. Piatră și nisip. Suntem tari la astea. Dacă ai vreodată nevoie de piatră și nisip, cu noi trebuie să vorbești. Însă cea mai scumpă e dotarea interioarelor. Încă mai avem de plătit pentru piramida bunicului și aia n-a fost prea mare. Doar trei camere. Teppic se întoarse și se uită pe fereastră; ajunseră înapoi în dormitor. Întregul regat e înglodat în datorii, povesti el mai departe. Adică până și *datoriile* noastre sunt îndatorate. De fapt, de-aia sunt aici. Cineva din familie trebuie să câștige niște bani. Un prinț nu mai poate să stea degeaba și să aibă un rol decorativ. Trebuie să plece și să facă ceva util pentru comunitate.

Dojenel se întinse pe pervazul ferestrei.

– Atunci, nu poți să scoți ceva din piramide și să vinzi?

– Nu fi fraier.

– Scuze.

Teppic privi melancolic siluetele de jos.

– Sunt o mulțime de oameni aici, spuse el ca să schimbe subiectul. Nu mi-am dat seama că o să fie așa de mare. Sau de frig, adăugă el tremurând.

– Oamenii renunță mereu, spuse Dojenel. Nu fac față cursului. Important e să știi cu cine să te pui bine și cum merg lucrurile. Îl vezi pe tipul ăla de acolo?

Teppic urmări degetul care arăta către un grup de studenți mai mari, care stăteau rezemați de stâlpii de lângă intrare.

– Ăla mare? Cu fața ca un bot de cizmă?

– Ăla-i Fliemoe. Ai grijă la el. Dacă te invită în camera lui să mâncați pâine prăjită, nu te duce.

– Și cine-i puștiul cu bucle? întrebă Teppic. Arătă spre un băiat mic care se bucura de atențiile unei doamne spălăcite. Își umezea batista cu limba și părea să-i șteargă niște murdărie de pe față. Când termină, îi îndreptă cravata.

Dojenel se întinse să vadă.

– Oh, doar un puști nou, spuse el. Arthur nu-știu-cum. Încă se ține de fustele mămicii, văd. N-o să reziste mult.

– Oh, nu știu, spuse Teppic. Și noi facem la fel, și am rezistat mii de ani.

Un disc de sticlă căzu în clădirea tăcută și zornăi pe podea. Pentru câteva secunde nu se mai auzi nici un zgomot. Apoi urmă clin-clinc-ul slab al unei cutii de ulei. O umbră care stătuse întinsă firesc pe pervaz, o morgă pentru muște albastre, se dovedi a fi un braț care se mișca cu încetineala unei legume către cârligul ferestrei.

Se auzi un scrâșnet metalic, apoi fereastra se roti în afară într-o tăcere tribologică.

Teppic se lăsă să cadă peste pervaz și dispăru în umbra de sub el.

Pentru un minut sau două, spațiul prăfuit fu umplut de absența intensă a sunetului provocată de cineva care se mișca cu cea mai mare grijă. Încă o dată, se auzi pomparea uleiului și apoi șoapta metalică în timp ce zăvorul unui chepeng ce ducea pe acoperiș se mișca ușor într-o parte.

Teppic așteptă ca respirația să îl ajungă din urmă și, în acea clipă, auzi sunetul. Era jos în mijlocul zgomotului alb aflat la marginea auzului, dar nu era nici o îndoială în privința lui. Cineva aștepta chiar deasupra chepengului și tocmai își pusese mâna pe o

bucată de hârtie pentru a o împiedica să foșnească în adierea vântului.

Propria-i mână căzu de pe zăvor. Merse înapoi cu grijă exagerată, traversând podeaua unsuroasă și înaintă pipăind de-a lungul unui perete din lemn negeluit până când ajunse la ușă. De data aceasta nu mai riscă, deschise cutia de ulei și lăsă, în tăcere, să cadă o picătură pe balamale.

O clipă mai târziu trecuse de ușă. Un șobolan, care patrula de unul singur prin coridorul rece care se deschidea în fața lui, de-abia reuși să nu își înghită limba când Teppic pluti pe lângă el.

La capăt mai era o ușă și un labirint de cămări mucegăite până când găsi o scară. Socoti că se afla cam zece picioare de chepeng. Nu văzuse nici un horn. Trebuie că avea cale liberă de tragere peste acoperiș.

Se ghemui și își scoase trusa de cuțite, negreala ei de catifea făcând o dungă mai întunecată între umbre. Alese un Numărul Cinci, un cuțit de aruncat care nu era pentru oricine, dar de încredere, dacă știai să îl folosești.

Curând după aceea, capul său se înălță cu foarte mare grijă peste marginea acoperișului, cu un braț îndoit în spatele acestuia, dar gata să se desfacă într-o interacțiune complexă de forțe care s-ar fi combinat pentru a trimite câteva uncii de oțel plutind ușor prin noapte.

Mericet ședea lângă chepeng, uitându-se în carnețel. Ochii lui Teppic se rotiră către forma lunguiață a scândurii care servea drept pod, sprijinită cu meticulozitate de parapet, câteva picioare mai departe.

Era sigur că nu făcuse nici un zgomot. Ar fi putut să jure că examinatorul auzise sunetul privirii sale lovindu-se de el.

Bătrânul își înălță capul chel.

– Mulțumesc, domnule Teppic, spuse el, poți continua.

Teppic simți cum transpirația i se răcea. Se holbă la scândură, apoi la examinator, iar apoi la cuțit.

– Da, să trăiți, zise el. În aceste circumstanțe, asta nu părea de ajuns. Adăugă, mulțumesc, să trăiți.

Își va aminti întotdeauna prima noapte petrecută în dormitor. Acesta era destul de lung pentru ca toți cei optsprezece băieți din Casa Viperei să se simtă bine în el și destul de rece pentru a se simți ca în aer liber. Creatorul său s-o fi gândit la confort, însă doar pentru a-l evita oriunde ar fi putut apărea: născocise o cameră în care era chiar mai frig decât afară.

– Credeam că o să avem fiecare camera lui, spuse Teppic.

Dojenel, care revendicase patul cel mai puțin expus din tot frigiderul, dădu din cap spre el.

– Mai târziu, răspunse el. Se întinse pe spate și tresări. Ăștia ascut arcurile, ce zici?

Teppic nu spuse nimic. De fapt, patul era mai confortabil decât cel în care dormea acasă. Părinții lui, fiind de viță nobilă, tolerau, firește, pentru copiii lor condiții care ar fi fost respinse din start de mușchii de nisip sărace.

Se întinse pe salteaua subțire și analiză evenimentele acelei zile. Se înrolase ca asasin, foarte bine, elev asasin, de mai mult de șapte ore și încă nu îl lăsaseră nici măcar să pună mâna pe un cuțit. Desigur, și mâine era o zi...

Dojenel se întinse spre el.

– Unde-i Arthur? întrebă el.

Teppic se uită la patul din fața lui. În mijlocul acestuia era un sac de haine jalnic de mic, dar nici un semn de ocupantul patului.

– Crezi că a fugit? zise el, uitându-se la umbre.

– S-ar putea, spuse Dojenel. Se întâmplă tot timpul, știi. Băieții mămicii, prima dată departe de casă...

Ușa de la capătul încăperii se deschise încet și Arthur intră cu spatele, trăgând un țap mare și foarte încăpățânat. Se luptă cu el pentru fiecare pas pe drumul făcut pe intervalul dintre paturi.

Băieții îl priviră în tăcere vreme de câteva minute, în timp ce el priponi țapul de capul patului, răsturnă sacul pe așternut și scoase câteva lumânări negre, o legătură de ierburi, un șirag de cranii și o bucățică de cretă. Luând creta și adoptând expresia luminoasă, emoționată, a cuiva care urmează să facă ceea ce știe el că este bine, Arthur desenă două cercuri concentrice în jurul patului, iar apoi, așezându-se în genunchii dolofani, umplu spațiul dintre ele cu cea mai neplăcută serie de simboluri oculte pe care

Teppic o văzuse vreodată. Când, spre satisfacția lui, le termină, așeză lumânările în puncte strategice și le aprinse; sfârâiră și împrăștiară un miros care sugera că nu ai fi vrut să știi din ce erau făcute.

Scoase din grămada de pe pat un cuțit scurt, cu mâner roșu, și înaintă către țap...

O pernă îl lovi peste ceafă.

– Na! Credincios nenorocit!

Arthur scăpă cuțitul și izbucni în lacrimi. Dojenel se ridică în picioare în pat.

– Tu ai fost, Brânzarule! spuse el. Te-am văzut!

Brânzarul, un tânăr slăbănog cu părul roșu și cu o față care era un uriaș pistrui, se uită furios la el.

– Ei, dar e de-ajuns, spuse el. Nu mai poți dormi cu toată religia asta. Adică, în vremurile noastre doar copilașii își mai spun rugăciunea înainte de culcare, cică ar trebui să învățăm să fim *asasini*...

– Poți foarte bine să taci din gură, Brânzarule, strigă Dojenel. Știi, am trăi într-o lume mai bună dacă mai mulți oameni și-ar face rugăciunile. Eu știu că nu mi le fac pe ale mele cât de des ar trebui...

O pernă îl întrerupse în mijlocul frazei. Sări din pat și se aruncă asupra roșcatului fluturându-și pumnii.

În timp ce restul băieților se adună în jurul celor doi care se tăvăleau, Teppic se strecură din pat și se duse la Arthur care ședea pe marginea patului său, suspinând.

Îl bătu nesigur pe umăr, în virtutea faptului că asta ar fi trebuit să-i liniștească pe oameni.

– Eu n-aș plânge pentru atâta, tinere, spuse el cu glas răgușit.

– Dar... dar toate runele s-au șters, zise Arthur. Acum e prea târziu! Și asta înseamnă că Marele Orm va veni la noapte și îmi va înfășura mațele pe un băț!

– Chiar așa?

– Și o să-mi sugă ochii, mi-a zis mama!

– Doamne! spuse Teppic fascinat. Pe bune? Era destul de bucuros că avea patul vizavi de al lui Arthur și că va avea cea mai bună priveliște. Ce religie mai e și asta?

– Suntem ormiți strict autorizați, spuse Arthur. Își suflă nasul. Am văzut că tu nu te rogi, zise el. Nu ai un zeu?

– Oh, ba da, răspuse Teppic șovăielnic, fără îndoială.

– Nu prea pari să vrei să vorbești cu el.

Teppic clătină din cap.

– Nu pot, zise el, nu aici. Vezi tu, nu m-ar auzi.

– Zeul *meu* mă poate auzi *pe mine* oriunde, spuse Arthur cu ardoare.

– Ei, al meu are probleme și dacă ești în partea celaltă a camerei, zise Teppic. Poate fi foarte jenant.

– Nu ești offlian, nu? spuse Arthur. Offler era un Zeu Crocodil și nu avea urechi.

– Nu.

– La ce zeu te închini, atunci?

– Nu e chiar închinare, spuse Teppic stânjenit. N-aș spune că mă închin. Adică, e un tip de treabă. E taică-meu, dacă vrei să știi.

Arthur căscă ochii înroșiți.

– Ești fiul unui *zeu?* șopti el.

– De unde sunt eu, face parte din a fi rege, spuse Teppic în pripă. Nu trebuie să facă prea multe. Adică, preoții conduc, de fapt, țara. El doar are grijă ca râul să inunde în fiecare an, vezi tu, și o slujește pe Marea Vacă a Arcei Cerului. Bine, asta *făcea.*

– Marea...

– Pe maică-mea, explică Teppic. Totul e foarte jenant.

– Love ște oamenii?

– Nu cred. Nu s-a plâns nimeni.

Arthur se întinse către capul patului. Țapul, profitând de agitație, își rosese sfoara și ieșise la trap pe ușă, jurându-se ca pe viitor să renunțe le religie.

– O să intru într-un necaz îngrozitor, spuse el. Crezi că-i poți cere tatălui tău să îi explice Marelui Orm ce s-a întâmplat?

– A-r putea s-o facă, spuse Teppic nesigur. Oricum voiam să scriu mâine acasă.

– Marele Orm poate fi găsit, de obicei, într-unul dintre Iadurile Inferioare, spuse Arthur, de unde urmărește tot ce facem. Tot ce fac eu, oricum. Doar eu și mama am mai rămas, iar ea nu face prea multe lucruri care să fie urmărite.

– Fără îndoială, o să-i zic.

– Crezi că Marele Orm o să vină în noaptea asta?

– Nu prea cred. O să-l rog pe tata să nu uite și să-i spună să nu vină.

În celălalt capăt al dormitorului, Dojenel îngenunchea pe spatele lui Brânzar și îl lovea repetat cu capul de perete.

– Zi din nou, ordonă el. Haide: „Nu-i nimic rău..."

– Nu-i nimic rău ca un băiat să fie destul de bărbat... Fii belstemat, Dojenel, bestie!

– Nu aud, Brânzar, spuse Dojenel.

– Destul de bărbat să își facă rugăciunile în fața celorlalți băieți, nenorocitule.

– Așa. Să nu uiți.

După stingere, Teppic se întinse în pat și se gândi la religie. Cu siguranță, era un subiect foarte complicat.

Valea Djelului avea zeii ei, zei care nu aveau nimic de a face cu lumea de afară. Întotdeauna aceasta fusese un motiv de mare mândrie. Zeii erau înțelepți și drepți și ordonau viețile oamenilor cu pricepere și cu precauție, nu era nici o îndoială în această privință, dar existau niște nelămuriri.

De exemplu, știa că tatăl lui făcea soarele să răsară, râul să inunde și așa mai departe. Asta era de căpetenie, era ceea ce faraonii făcuseră încă de pe vremea lui Khuft, nu puteai să pui la îndoială astfel de lucruri. Totuși, întrebarea era dacă făcea să răsară soarele doar în Vale sau peste tot în lume? Să faci soarele să răsară doar în Vale părea o variantă mai potrivită, până la urmă, tatăl lui nu mai era tânăr, dar era destul de greu să îți închipui soarele răsărind oriunde, numai în Vale *nu,* ceea ce ducea la gândul neliniștitor că soarele ar fi răsărit și dacă tatăl lui ar fi uitat de el, ceea ce era o stare de lucruri foarte posibilă. Nu îl văzuse niciodată pe tatăl lui făcând ceva anume pentru ca soarele să răsară, trebuia să recunoască. Te-ai fi așteptat măcar la un icnet de efort în preajma răsăritului. Tatăl lui nu se trezea niciodată decât după micul-dejun. Și soarele răsărea cam tot atunci.

Îi luă ceva vreme să adoarmă. Patul, orice ar fi spus Dojenel, era prea moale, aerul era prea rece și, cel mai rău, cerul de dincolo de ferestrele înalte era prea întunecat. Acasă ar fi fost plin luminile

torțelor din necropolă, cu flăcările ei stranii, dar cumva familiare și liniștitoare, ca și cum strămoșii ar fi vegheat asupra văii. Nu îi plăcea întunericul...

În a doua noapte petrecută în dormitor, unul dintre băieți încercă timid să îl pună pe băiatul din patul de alături într-o cușcă făcută din nuiele la ora de Lucru Manual și să îi dea foc, iar în noaptea următoare Snoxall, care avea patul de lângă ușă și care venea dintr-o țărișoară aflată pe undeva prin păduri, se pictase în verde și ceruse niște voluntari ca să le înfășoare intestinele în jurul unui copac. Joi izbucni un mic război între cei care o slăveau pe Zeița Mamă sub aspectul Lunii și cei care o venerau sub forma unei grăsane uriașe cu fese enorme. După aceea, interveniră profesorii și le explicară că religia, deși este un lucru bun, merge uneori prea departe.

Teppic bănuia că lipsa de punctualitate era de neiertat. Dar oare Mericet va ajunge oare la turn înaintea lui? Și el mergea pe drumul direct. Bătrânul nu avea cum să ajungă înaintea lui. Ai grijă, nu ar fi putut ajunge primul nici la podul de peste alee... „Trebuie să fi luat scândura înainte să se întâlnească cu mine și apoi s-a urcat pe acoperiș în timp ce eu mă cățăram pe zid", își spuse Teppic, fără să creadă o iotă.

Alergă de-a lungul coamei unui acoperiș, cu simțurile treze la țigle desprinse sau la alte capcane întinse. Imaginația lui îmbrăca fiecare umbră cu siluete care îl urmăreau.

Turnul gongului se înălță deasupra lui. Se opri și se uită la el. Îl mai văzuse de o mie de ori înainte și se suise pe el de multe ori, deși abia dacă era de 1,8, cu toate că domul de bronz din vârf era o porțiune interesantă. Era doar un semn familiar. Care înrăutățea lucrurile acum; ieșea în fața lui, o formă amenințătoare și boantă pe griul cerului.

Înainta mult mai încet acum, apropiindu-se oblic de turn pe acoperișul înclinat. Îi veni în minte că inițialele lui erau acolo, pe dom, împreună cu cele ale lui Dojenel și ale altor sute de tineri asasini și că vor continua să fie acolo chiar dacă murea în această seara. Într-un fel îl consola. Doar că nu prea mult.

Își desfăcu frânghia și o aruncă ușor pe parapetul larg care înconjura turnul, chiar sub dom. O încercă și auzi clinchetul slab când cârligul prinse.

Apoi trase cât putu de tare, sprijinindu-se cu un picior de un coș.

Brusc, fără un sunet, o bucată din parapet alunecă în afară și căzu.

Se izbi de acoperișul de dedesubt și apoi alunecă pe țigle. Un bufnet înfundat anunță când lovi strada tăcută. Un câine lătră.

Liniștea cuceri acoperișurile. Unde stătuse Teppic briza agita aerul încins.

După câteva minute, apăru din umbra mai întunecată a unui horn, zâmbind ciudat și îngrozitor.

Nimic din ce ar fi făcut un examinator nu putea fi necinstit. Clienții unui asasin erau destul de bogați pentru a plăti mijloace de apărare foarte ingenioase, mergând până la și incluzând angajarea propriilor asasini[1]. Mericet nu încerca să îl ucidă; nu încerca decât să îl facă să se omoare singur.

Se furișă până la baza turnului și găsi un burlan. Spre surprinderea lui, nu fusese acoperit cu unsoare, dar degetele lui care căutară cu grijă găsiră ace otrăvite vopsite în negru și lipite pe partea dinspre perete a burlanului. Scoase unul dintre ele cu penseta și îl mirosi.

Umflat distilat. O chestie destul de scumpă, cu efect uimitor. Luă o sticluță de la centură și strânse cât de multe ace găsi, iar apoi își puse mănușile întărite și, cu viteza unui leneș, începu să se cațăre.

– Acum, s-ar putea foarte bine ca, în timp ce mergeți prin oraș în permisie, să vă confruntați cu alți membri, chiar cu unul dintre domnii cu care acum împărțiți o bancă. Iar asta este destul de corect și de – ce faci, domnule Dojenel, nu-mi spune sunt sigur că nu vreau să aflu că vii la mine după asta – bine. Oricine este liber să se apere cum poate mai bine. Există, însă, alți dușmani care vă

[1] Se spunea că viața era ieftină în Ank-Morpork. Aceasta era, desigur, total greșit. Viața era adesea foarte scumpă; *moartea* o puteai obține gratis. (n. a.)

vor urmări și împotrivă cărora sunteți slab pregătiți – cine sunt aceștia, domnule Brânzar?

Mericet se întoarse de la tablă ca un vultur care tocmai a auzit sunetul morții și arătă cu creta către Brânzar, care înghiți în sec.

– Breasla Hoților, domnule? îngăimă el.

– Vino aici, băiete.

Prin dormitoare se șopteau zvonuri despre ce le făcuse Mericet elevilor neglijenți în trecut, acestea erau întotdeauna vagi, dar îngrozitoare. Clasa se relaxă. De obicei, Mericet se concentra asupra câte unei victime, așa că tot ce aveau de făcut acum era să pară interesați și să se bucure de spectacol. Stacojiu până în vârful urechilor, Brânzar se ridică în picioare și mărșălui pe intervalul dintre pupitre.

Maestrul îl cercetă gânditor.

– Bine, așa, spuse el, iată-l pe Brânzar, G., furișându-se pe acoperișurile nesigure. Priviți-i urechile hotărâte. Uitați-vă ce poziție dreaptă au genunchii.

Clasa chicoti din obligație. Brânzar le aruncă un rânjet idiot și își dădu ochii peste cap.

– Dar, hei, ce sunt aceste siluete sinistre care merg în pas cu el? Pentru că ți se pare atât de amuzant, domnule Teppic, poate că vei fi atât de bun să îi spui domnului Brânzar?

Lui Teppic îi îngheță râsul pe buze.

Mericet îl sfredeli cu privirea. „E ca Dios, marele preot, se gândi Teppic. Chiar și *tatei* îi e frică de el."

Știa ce ar fi trebuit să facă, dar să fie al naibii dacă o va face. Ar fi trebuit să fie speriat.

– Proastă pregătire, spuse el. Neglijență. Lipsa concentrării. Proasta întreținere a echipamentului din dotare. A, și încredere de sine exagerată, să trăiți.

Mericet îi susținu privirea pentru o vreme, dar Teppic se antrenase pe pisicile din castel.

În cele din urmă, profesorul zâmbi scurt, un zâmbet care nu avea absolut nimic de a face cu umorul, aruncă bucățica de cretă în aer, o prinse și spuse:

– Domnul Teppic are perfectă dreptate. Mai ales în ce privește încrederea de sine exagerată.

Ajunse pe o margine care ducea spre o fereastră deschisă. Pe pervaz era ulei, iar Teppic cheltui câteva minute înșurubând mici crampoane în crăpăturile din zidărie înainte de a avansa. Se atârnă cu ușurință de fereastră și scoase de la cingătoare câteva vergele de metal. Acestea aveau filete la capete și, după câteva secunde de lucru rapid, obținu o tijă lungă de vreo trei picioare la capătul căreia prinse o oglinjoară.

Aceasta nu dezvălui nimic în bezna de dincolo de geam. O trase înapoi și încercă iar, de data aceasta agățându-și în vârf gluga în care băgase mănușile, pentru a da impresia unui cap care se ridică încet în lumină. Avea încredere că astfel va culege o săgeată mai mare sau mai mică, dar gluga rămase, cu fermitate, neatacată.

Acum îi era răcoare, în ciuda căldurii nopții. Catifeaua neagră arăta bine, dar asta era tot ce puteai spune despre ea. Emoția și extenuarea însemnau că acum purta câteva pinte de apă lipicioasă.

Înaintă.

Pe pervaz se afla o sârmă neagră și subțire, iar deasupra ei, în fereastra-ghilotină, era înșurubată o lamă zimțată. Îi luă doar o clipă să blocheze geamul glisant cu câteva bețigașe, apoi tăie sârma; fereastra căzu puțin. Rânji în întuneric.

O cercetare cu o tijă lungă în interiorul camerei arătă că exista o podea, pe care se părea că nu erau obstacole. De asemenea, exista și o sârmă cam la înălțimea pieptului. Trase tija înapoi, îi prinse un cârlig mic în vârf, o trimise înapoi, agăță sârma și smuci.

Se auzi pocnetul surd al unei săgeți de arbaletă lovind tencuiala veche.

O bucățică de lut la capătul aceleiași tije, trasă încet pe podea, dezvălui câteva mici ghiulele de fier țintuite. Teppic le trase înapoi și le studie cu interes. Erau din cupru. Dacă ar fi încercat tehnica magnetului, care era metoda obișnuită, nu le-ar fi găsit.

Se gândi o vreme. În pungă avea preoți lejeri. Erau niște chestii diavolești dacă încercai să te furișezi încălțat cu ele printr-o cameră, dar îi trase totuși în picioare. (Preoții erau galoși întăriți cu

metal. Îți salvau sufletele[1]. Aceasta e o glumă de asasin.) Mericet era un om otrăvit, până la urmă. Umflat[2]! Dacă le-a dat cu așa ceva, Teppic se va împrăștia pe pereți. Nu vor mai trebui să îl îngroape, doar vor vărui peste.

Regulile. Mericet trebuia să respecte regulile. Nu îl putea ucide pur și simplu, fără avertisment. Trebuia să îl lase ca, din neglijență sau încredere de sine exagerată, să se omoare singur.

Se lăsă să cadă ușor pe podeaua din cameră și așteptă ca ochii să i se obișnuiască cu întunericul. Câteva tatonări cu tija nu mai detectară nici o sârmă; se auzi un trosnet șters când un preot zdrobi o mică ghiulea.

– În ritmul tău, domnule Teppic.

Mericet stătea într-un colț. Teppic auzi scârțâitul surd al creionului său în timp ce nota ceva. Încercă să și-l scoată pe om din minte. Încercă să gândească.

O siluetă ședea întinsă pe pat. Era acoperită în întregime cu o pătură.

Aceasta era ultima parte. Aceasta era încăperea în care se decidea totul. Aceasta era partea despre care studenții care reușiseră nu vorbeau niciodată. Cei care nu reușiseră nu erau prin preajmă să-i întrebi.

Mintea lui Teppic se umplu cu variante. Într-o astfel de situație, se gândi el, puțină intervenție divină ar fi fost bine-venită. „Tată, unde ești?"

Îi invidia pe colegii lui care credeau în zei care erau intangibili și care trăiau undeva departe pe vârful vreunui munte. În asemenea zei chiar poți *crede*. Dar este foarte greu să crezi într-un zeu când îl vezi în fiecare dimineață la micul-dejun.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil. În limba engleză, „suflet" *(soul)* și „talpă" *(sole)* se pronunță asemănător. (n. tr.)

[2] Umflat este extras din peștele-arici de la mari dimensiuni, *Singularis minutia gigantica*, care se apără de dușmani umflându-se de mai multe ori decât dimensiunea lui normală. Dacă este luat de oameni, are efectul de a face fiecare celulă din corp să se umfle instantaneu de vreo 2 000 de ori. Acesta este invariabil fatal – și foarte zgomotos. (n.a.)

Își desprinse arbaleta și îi înșurubă părțile unse. Nu era o armă potrivită, dar rămăsese fără cuțite și buzele îi erau prea uscate pentru sarbacană.

Se auzi un clinchet dinspre ușă. Mericet își lovea nerăbdător creionul de dinți.

Acolo ar putea fi un manechin. De unde să știe? Nu, trebuia să fie o persoană adevărată. Doar auzise poveștile. Poate că ar fi putut încerca cu tijele...

Clătină din cap, ridică arbaleta și ținti cu grijă.

– Când dorești, domnule Teppic.

Asta era.

Aici aflau dacă puteai ucide.

Asta încercase să își scoată din minte.

Știa că nu putea.

În după-amiezile de octezi aveau Învățământ Politic cu Lady T'malia, una dintre puținele femei care atinsese un rang înalt în Breaslă. În teritoriile din jurul Mării Circulare toată lumea știa că o cale de a ajunge la o vârstă înaintată era să nu iei masa cu Domnia Sa. Doar bijuteriile de pe o singură mână purtau destulă otravă cât să înhumeze un orășel. Era uimitor de frumoasă, dar genul acela de frumusețe dobândită cu ajutorul unei trupe iscusite de artiști, manichiuriste, machieze, corsetiere și croitorese, și a trei ore de muncă strașnică în fiecare dimineață. Când pășea, se auzea scâncetul slab al balenei supuse presiunii incredibile.

Băieții învățau. În timp ce ea vorbea, nu se uitau la fața ei. Îi urmăreau mâinile.

– Și astfel, spuse ea, să ne gândim la situația anterioară fondării Breslei. În acest oraș, și desigur, și în multe alte locuri, civilizația este alimentată și progresează prin intermediul interacțiunii dinamice a intereselor dintre multe carteluri de avantaje mari și puternice. În epoca premergătoare formării Breslei, încercările de avansare în cadrul acestor consorții aveau, întotdeauna, ca rezultat neînțelegeri regretabile care se încheiau cu prejudicii extreme. Acestea erau foarte dăunătoare interesului comun al orașului. Vă rog să înțelegeți că acolo unde lipsa de armonie domnește, comerțul scade. Și încă, și încă.

Își plesni palmele de piept. Se auzi un scârțâit ca al unui galion izbindu-se de o galeră.

– În mod clar, era nevoie de un mijloc extrem, dar responsabil, prin care aceste diferende ireconciliabile să fie soluționate, continuă ea, și astfel au fost puse bazele Breslei. Ce binecuvântare – ridicarea bruscă a tonului ei îi smulse, plini de vinovăție, pe aproape o duzină de tineri din reveriile lor private – trebuie să fi fost de față în acele zile de început, când bărbați cu un scop moral puternic au început să creeze supremul *instrument* politic, în afara războiului. Cât de *norocoși* sunteți acum, antrenându-vă pentru o Breaslă care cere atât de mult în ceea ce privește manierele, comportamentul, ținuta și abilitățile ezoterice și care, totuși, oferă o putere rezervată odată doar zeilor. Cu adevărat, lumea este molusca pe care o doriți...

Dojenel traduse multe dintre acestea în spatele grajdurilor, în timpul pauzei de masă.

– Știu ce înseamnă A Încheia cu Prejudicii Extreme, spuse Brânzar cu aroganță. Înseamnă să înhumezi cu un topor.

– La naiba, nu înseamnă asta! zise Dojenel.

– Da' tu de unde știi?

– Familia mea se ocupă cu comerțul de ani întregi, răspunse Dojenel.

– Huh, zise Brânzar. *Comerț.*

Dojenel nu intra niciodată în detaliile naturii acestui comerț. Avea o legătură cu mutarea obiectelor și cu nevoile de aprovizionare, dar exact ce fel de obiecte și de nevoi nu era niciodată clarificat.

După ce îl pocni pe Brânzar, explică grijuliu că A Încheia cu Prejudicii Extreme nu cerea doar ca victima să fie înhumată, de preferat într-un mod extrem de conștiincios, dar și ca asociații și angajații ei să fie implicați îndeaproape, împreună cu împrejurimile afacerii, clădirea și o mare parte din ce se afla în vecinătate, astfel încât toți cei implicați să știe că omul fusese destul de lipsit de înțelepciune pentru a-și face acel fel de dușmani care pot deveni foarte furioși și de lipsiți de discernământ.

– Doamne! spuse Arthur.

– Oh, asta nu-i nimic, povesti Dojenel, într-o noapte de Lăsata Porcului, bunicul meu și întreg departamentul lui contabil s-au dus la o întrunire la nivel înalt cu cei din Miez, iar cincisprezece trupuri nu au mai fost găsite niciodată. Foarte rău, un astfel de lucru. Supără comunitatea de afaceri.

– Toată comunitatea de afaceri sau doar acea parte din ea care plutește cu fața în jos pe râu? întrebă Teppic.

– Asta-i ideea. Mai bine să fie așa, spuse Dojenel clătinând din cap. Știi tu. *Curat.* De aceea tata a spus că ar trebui să fac parte din Breaslă. Adică, în aceste vremuri trebuie să îți dezvolți afacerea, nu-ți poți pierde tot timpul cu relațiile publice.

Capătul arbaletei tremură.

În afară de asta îi plăcea totul la școală, cățăratul, studiile de muzică, învățământul multilateral. Faptul că sfârșeai prin a ucide oameni îl tot frământase. Nu omorâse pe nimeni niciodată.

„Ăsta e și scopul, își spuse el. Acum află toți dacă poți ucide, inclusiv tu. Dacă greșesc acum, sunt mort."

În colțul său, Mericet începu să îngâne un cântecel descurajant.

Exista un preț pe care Breasla îl plătea pentru licența ei. Avea grijă să nu existe asasini neglijenți, fără tragere de inimă sau, ca să spunem așa, ucigător de ineficienți. Nu întâlneai pe *nimeni* care să fi picat testul.

Unii chiar picau. Doar că nu îi întâlneai niciodată. Poate că era unul sub pătură, poate că era chiar Dojenel, ori Snoxall sau oricare dintre băieți. Poate că dacă pica testul, el avea să fie legat acolo, sub pătură...

Teppic încercă să deslușească silueta culcată.

– Hhm, tuși examinatorul.

I se uscase gâtul. Panica se ridica în el precum cina unui bețiv. Dinții voiau să clănțăne. Spinarea îi înghețа, hainele îi erau o grămadă de cârpe jilave. În jur, totul se mișca parcă cu încetinitorul.

Nu. Nu avea să o facă. Neașteptata decizie îl lovi ca o cărămidă pe o alee întunecată și fu aproape la fel de surprinzătoare. Nu din cauză că ar fi urât Breasla sau că i-ar fi displăcut în mod deosebit Mericet, dar nu așa testezi pe cineva. Pur și simplu era greșit.

Se hotărî să pice. Chiar așa, ce-ar fi putut face bătrânul, aici?

Și va pica cu stil.

Se întoarse cu fața la Mericet, privi pașnic în ochii examinatorului, își întinse mâna cu arbaleta într-o direcție nedefinită și apăsă pe trăgaci.

Se auzi un zbârnâit metalic.

Se auzi un țăcănit când săgeata ricoșă dintr-un cui din pervazul ferestrei. Mericet se feri când îi zumzăi pe deasupra capului. Lovi un suport de torță de pe perete și trecu pe lângă fața albită a lui Teppic torcând ca o pisică înnebunită.

Se auzi o bufnitură când lovi pătura, iar apoi tăcere.

– Mulțumesc, domnule Teppic. Dacă mă mai poți suporta o clipă.

Bătrânul asasin se concentră asupra carnețelului său, mișcându-și buzele.

Luă un creion care se legăna de un căpățel de ață și mâzgăli ceva pe o bucată de hârtie roz.

– Nu îți voi cere să o iei din mâinile mele, spuse el, după tot ce s-a întâmplat. O voi lăsa pe masa de lângă ușă.

Nu era un zâmbet deosebit de plăcut: era subțire și uscat, un zâmbet din care toată căldura se evaporase demult; de obicei, oamenii surâd așa când zac morți de vreo doi ani sub soarele arzător al deșertului. Dar cel puțin simțeai că se străduia.

Teppic nu se mișcase.

– Am trecut? întrebă el.

– Așa se pare.

– Dar...

– Sunt sigur că știi că nu ni se permite să discutăm testul cu elevii. Totuși, îți pot spune că personal nu sunt de acord cu tehnicile acestea moderne. Le găsesc de prost-gust. Bună dimineața și ție. Și Mericet se furișă afară.

Teppic se împletici către masa prăfuită de lângă ușă și privi în jos, îngrozit, la hârtie. În virtutea obișnuinței, scoase o pensetă din punguță pentru a o lua.

Era perfect autentică. Avea sigiliul Breslei pe ea și râma indescifrabilă care era, neîndoielnic, semnătura lui Mericet; o

văzuse destul de des, de obicei la sfârșitul extemporalelor împreună cu comanetarii ca „3/10. Ne mai vedem."

Merse la silueta de pe pat și trase pătura de pe ea.

Era aproape unu dimineața. Ankh-Morpork tocmai începea să o facă lată.

Fusese întuneric sus, pe acoperișuri, în lumea aeriană a hoților și a asasinilor. Dar jos viața orașului se revărsa pe străzi ca o maree.

Teppic mergea amețit prin aglomerație. Oricine altcineva încerca asta în oraș cerea un tur al fundului râului, dar el purta negrul asasinilor și mulțimea doar se deschidea automat în fața lui și se închidea în urmă. Chiar și hoții de buzunare stăteau la distanță. Niciodată nu știi peste ce ai putea da. Rătăci fără țintă prin porțile Casei Breslei și se așeză pe o bancă din marmură neagră, sprijinindu-și bărbia în pumn.

Problema era că viața lui ajunsese la capăt. Nu se gândise la ce avea să se întâmple. Nu îndrăznise să se gândească la faptul că avea să urmeze un *apoi.*

Cineva îl bătu pe umăr. Când se întoarse, Dojenel se așeză lângă el și, fără un cuvânt, scoase o bucățică de hârtie roz.

– Trosc, spuse el.

– Și tu ai trecut? zise Teppic.

Dojenel rânji.

– Nici o problemă, spuse el. A fost Nivor. Nici o problemă. Mi-a dat ceva bătaie de cap la Oprirea de Urgență, totuși. Tu?

– Hmm? Oh. Nu. Teppic încercă să își revină. N-am avut probleme, răspunse el.

– Știi ceva de ceilalți?

– Nu.

Dojenel se lăsă pe spate.

– Brânzar va reuși și el, spuse el cu aroganță, și tânărul Arthur. Nu cred că unii dintre ceilalți o vor face. I-am putea aștepta douăzeci de minute, ce zici?

Teppic își întoarse fața chinuită spre el.

– Dojenel, eu...

– Ce?

– Când s-a ajuns acolo, eu...

– Ce-i?

Toppic se uită la pietrele din pavaj.

– Nimic, zise el.

– Ești norocos – tocmai ai făcut o cursă frumoasă și aerisită pe acoperișuri. Eu am avut canalele și apoi am urcat în garderoba din Turnul Marchitanilor. A trebuit să intru și să mă schimb când am ajuns acolo.

– Ai avut un manechin, nu? întrebă Teppic.

– Vai de mine, tu nu?

– Dar ne-au lăsat să credem că era real! se plânse Teppic.

– A părut real, nu?

– Da!

– Bine, atunci. Și ai trecut. Deci nici o problemă.

– Dar nu te-ai întrebat cine ar putea fi sub pătură, cine era și de ce...?

– Eu mi-am făcut griji că aș putea să nu o fac bine, recunoscu Dojenel. Dar apoi m-am gândit, ei, nu ține de mine.

– Dar eu... Teppic se opri. Ce-ar fi putut face? Să se ducă să explice? Dar nu părea o idee prea bună.

Prietenul lui îl bătu pe spate.

– Nu-ți mai face griji! spuse el. Am reușit!

Și Dojenel își ridică degetul mare apăsat pe primele două degete ale mâinii drepte, în străvechiul salut al asasinilor.

Degetul mare apăsat pe două degete, și silueta Doctorului Cruces, pedagogul-șef, profilându-se deasupra băieților uimiți.

– Noi nu *ucidem,* spuse el. Vorbea încet; doctorul nu ridica niciodată vocea, dar avea un fel de a-i da tonul și puterea care o puteau face să fie auzită în mijlocul unui uragan.

– Noi nu *executăm.* Noi nu *masacrăm.* Niciodată noi, puteți fi foarte siguri, niciodată noi nu *torturăm.* Nu avem nimic de a face cu crimele pasionale, din ură ori fără rost. Nu o facem din plăcerea de a înhuma sau pentru a ne satisface vreo nevoie internă ascunsă, sau pentru o izbândă fără noimă, sau pentru vreo cauză ori credință; vă spun, domnilor, că toate aceste motive sunt suspecte în cel mai înalt grad. Priviți fața unui om care vă va omorî pentru o credință și nările voastre vor adulmeca mirosul josniciei. Ascultați un

discurs care proclamă un război sfânt și, vă asigur, urechile voastre ar trebui să prindă zăngănitul solzilor răului și târârea cozii lui monstruoase peste puritatea limbii.

– Nu, noi o facem pentru bani.

– Și, deoarece noi, mai presus de oricine, trebuie să cunoaștem valoarea unei vieți de om, o facem pentru mulți bani.

– Puține motive mai curate pot exista, atât de lipsite de prefăcătorie.

– *Nil mortifi, sine lucre.* Țineți minte. Nu omorâți fără plată. Se opri pentru o clipă. Și întotdeauna dați chitanță, adăugă el.

– Deci totul e în regulă, spuse Dojenel. Teppic dădu din cap mohorât. Asta era atât de plăcut la Dojenel. Avea această abilitate de invidiat de a evita să se gândească serios la orice făcea.

O siluetă se apropie cu grijă prin porțile deschise[1]. Lumina torței de la ghereta portarului se reflectă în părul blond și cârlionțat.

– Ați reușit, deci, spuse Arthur, bucurându-se nonșalant de gafă.

Arthur se schimbase destul de mult în șapte ani. Nereușita continuă a Marelui Orm de a produce răzbunarea organică pentru lipsă de evlavie îl vindecase de tendința de a fugi peste tot cu haina în cap. Statura lui mică îi oferea un avantaj natural în acele părți ale meșteșugului care implicau spații înguste. Aptitudinea lui nativă pentru violența canalizată fusese dezvăluită în ziua în care Fliemoe și câțiva prieteni de ai lui hotărîseră că ar fi fost amuzant să îi arunce pe băieții noi cu pătura și îl aleseseră pe Arthur primul; zece secunde mai târziu fusese nevoie de eforturile combinate ale tuturor celor din dormitor pentru a-l ține pe Arthur și a-i smulge din mâini rămășițele scaunului. Ieșise la iveală că era fiul decedatului Johan Ludorum, unul dintre cei mai mari asasini din istoria Breslei. Copiii asasinilor morți primeau întotdeauna o bursă de studii. Da, uneori putea fi o profesie grijulie.

[1] Porțile Breslei Asasinilor nu erau niciodată închise. Se spunea că din cauză că Moartea avea deschis tot timpul, dar, în realitate, era din cauză că balamalele ruginiseră cu secole în urmă și nimeni nu se apucase să facă ceva în privința asta. (n. a.)

Nu existaseră dubii că Arthur nu va trece. Primise atenție în plus și i se permitea să folosească otrăvuri foarte complicate. Probabil că avea să rămână pentru studii postuniversitare.

Așteptară până când gongurile bătură de două. Orologeria nu era prea dezvoltată în Ankh-Morpork fiecare dintre numeroasele comunități ale orașului avea propriile idei despre cât însemna o oră, oricum, așa că bătăile continuară să răsune pe acoperișuri vreme de cinci minute.

Când deveni evident că orașul căzuse de acord în privința faptului că trecuse bine de ora două, cei trei încetară să-și mai privească pantofii în tăcere.

– Ei, asta e, spuse Dojenel.

– Bietul Brânzar, zise Arthur. E tragic, dacă stai să te gândești.

– Da, îmi datora un bănuț, îl aprobă Dojenel. Haide, am pregătit ceva pentru noi.

Regele Teppicymon al XXVII-lea coborî din pat și își astupă urechile cu palmele pentru a acoperi urletul mării. Era puternic în această noapte.

Era întotdeauna mai tare când nu se simțea în apele lui. Avea nevoie de ceva care să îi distragă atenția. Ar fi putut trimite după Ptraci, servitoarea lui favorită. Era *specială*. Cântatul ei îl înveselea întotdeauna. Viața părea mult mai luminoasă când ea înceta.

Sau mai era răsăritul soarelui. Asta era întotdeauna o alinare. Era o plăcere să șadă înfășurat într-o pătură pe cel mai înalt acoperiș al palatului, privind cum cețurile se ridicau din fluviu, în timp ce potopul auriu se revărsa peste pământ. Aveai acel sentiment cald, de mulțumire, al unui alt lucru bine făcut. Chiar dacă nu știai, de fapt, cum îl făcusei...

Se ridică, își vârî picioarele în papuci și ieși din dormitor, mergând pe coridorul larg ce ducea la uriașele scări în spirală și la acoperiș. Câteva lumânări iluminau statuile altor zei locali, pictând pereții cu imagini în umbre mișcătoare ale unor lucruri cu cap de câine, corp de pește și brațe de păianjen. Le știa încă din copilărie. Coșmarurile lui juvenile ar fi fost cam lispite de formă fără ele.

Marea. Nu o văzuse decât o dată, când era mic. Nu-și putea aminti multe despre ea, în afara dimensiunii. Și zgomotul. Și pescărușii.

Îl chinuiau. Părea că se descurcaseră mult mai bine, pescărușii. Își dorea să fi putut să se întoarcă ca unul dintre ei, într-o zi, dar, firește, dacă erai faraon asta nu era o variantă. Nu te întorceai niciodată ca faraon. De fapt, nu prea plecai.

– Ei, ce *este?* zise Teppic.

– Gustă, spuse Dojenel, doar gustă. N-o să mai ai altă ocazie.

– Parcă ar fi păcat să o stricăm, zise Arthur galant, privind în jos la modelul delicat din farfuria lui. Ce sunt toate chestiile astea mici și roșii?

– Nu-s decât ridichi, spuse Dojenel nepăsător. Nu astea sunt importante. Dă-i înainte.

Teppic întinse mica furculiuță din lemn și împunse o bucățică de pește alb, subțire ca o foiță. Bucătarul *squishi* îl cerceta cu aerului unuia care urmărește un bebeluș la prima lui aniversare. La fel făceau, își dădu el seama, și celelalte persoane din restaurant.

O mestecă precaut. Era sărată și puțin cauciucată, cu o urmă de deversare de canalizare.

– Bun? întrebă Dojenel nerăbdător. Câțiva clienți din apropiere începură să aplaude.

– Diferit, recunoscu Teppic, mestecând. Ce e?

– Arici-de-mare din adâncuri, spuse Dojenel.

– E în regulă, zise el grăbit când Teppic puse furculița jos plin de înțeles, nu pățești nimic dacă fiecare părticică de stomac, ficat și tract digestiv este îndepărtată, de aia costă atât de mult, nu există bucătar de arici-de-mare de mâna a doua, e cea mai scumpă mâncare din lume, oamenii scriu poezii despre ea...

– Ar putea fi o explozie de gust, mormăi Teppic, stăpânindu-se. Totuși, trebuie că fusese preparat corect, altfel locul ar fi fost acum tapetat cu el. Începă cu grijă în feliile de rădăcini care ocupau restul farfuriei.

– Astea ce-ți fac? întrebă el.

– Ei, dacă nu sunt preparate exact în modul corect pe o perioadă de șase săptămâni, reacționează catastrofal cu aciditatea

stomacului tău, zise Dojenel. Scuze. M-am gândit să sărbătorim cu cea mai scumpă masă pe care ne-o putem permite.

– Înțeleg. Pește și cartofi prăjiți[1] *pentru Bărbați,* zise Teppic.

– Au ceva oțet pe aici? zise Arthur cu gura plină. Și ceva piure de mazăre ar merge de minune.

Dar vinul a fost bun. Nu nemaipomenit de bun, totuși. Nu era din producția cea mai bună. Dar explica de ce pe Teppic îl duruse toată ziua capul.

Fusese antemahmureala. Prietenul său cumpărase patru sticle dintr-un vin alb, altfel destul de comun. Motivul pentru care era atât de scump era că strugurii din care era făcut nu fuseseră, de fapt, plantați încă[2].

Lumina se mișcă încet, alene, pe Disc. Nu se grăbește nicăieri. De ce să se obosească? La viteza luminii, oriunde e în același loc.

Regele Teppicymon al XXVII-lea privea discul auriu plutind peste marginea lumii. Un stol de cocori își luă zborul de pe fluviul acoperit de neguri.

Fusese conștiincios, își spuse el. Nimeni nu îi explicase vreodată *cum* faci soarele să răsară, fluviul să se reverse și porumbul să crească. Cum ar fi putut să-i spună? *El* era zeul, până la urmă. Ar fi trebuit să știe. Dar nu știa, așa că doar trecuse prin viață sperând din toată inima că totul va merge cum trebuie și asta păruse să fie de ajuns. Problema era, că, dacă nu ar fi mers, nu ar fi știut de ce. Un coșmar repetat îl înfățișa pe Dios, marele preot, zgâlțâindu-l să se trezească într-o dimineață, doar că nu ar fi fost dimineață, firește, și despre toate luminile din palat arzând și o

[1] *Fish and chips* este un fel de mâncare foarte popular printre oamenii obișnuiți și tinerii din Anglia. Ieftin și servit în sistem *fast food*, se consumă de obicei cu sare și oțet. În nordul Angliei, se mănâncă drept garnitură și piure din mazăre-grasă. (n. tr.)

[2] Vinul invers este făcut din strugurii aparținând acelei clase de floră – reanualele – care crește doar pe câmpurile cu un nivel excesiv de magie. Plantele normale cresc după ce au fost plantate semințele – în cazul reanualelor, *este invers.* Deși vinul din reanuale provoacă îmbătarea în felul normal, acțiunea sistemului digestiv asupra moleculelor lui provoacă o reacție neobișnuită al cărei efect final este să arunce mahmureala care urmează înapoi în timp, cu câteva ore înainte ca vinul să fie băut. De aici și zicala: cui pe cuiul pe care o să-l bați scoate. (n. a.)

mulțime furioasă mormăind în bezna luminată de stelele de afară și toată lumea uitându-se plină de așteptare la el...

Și tot ceea ce ar fi putut spune era „Scuze".

Îl îngrozea. Cât de ușor îi era să își închipuie gheața formându-se pe fluviu, chiciura eternă tivind palmierii și rupându-le frunzele (care s-ar fi spart când ar fi lovit pământul înghețat) și păsările căzând neînsuflețite din cer...

Umbra se prelinse peste el. Privi în sus, cu ochii împăienjeniți de lacrimi, la un orizont gri și gol, căscând gura îngrozit.

Se ridică în picioare, azvârlind pătura în lături, și își ridică ambele mâini în rugăciune. Dar soarele dispăruse. El era zeul, asta era treaba lui, era singurul lucru pe care trebuia să îl facă, iar el își dezamăgise poporul.

Acum auzea cu urechea minții mânia mulțimii, un urlet tunător care începea să îi umple urechile până când ritmul deveni insistent și familiar, până la punctul în care nu mai apăsa, ci îl trăgea pe el afară, în acel deșert albastru sărat, unde soarele strălucea întotdeauna și forme elegante se roteau pe cer.

Faraonul se ridică în vârfurile picioarelor, își dădu capul pe spate, își întinse aripile. Și plonjă.

În timp ce se înălța pe cer, fu surprins să audă o bufnitură în spatele său. Și soarele ieși de după nori.

Mai târziu, faraonul se simți extrem de rușinat din această cauză.

Cei trei noi asasini se împleticeau încet pe stradă, reușind, totuși să nu cadă și încercând să cânte „Un baston de vrăjitor are o măciulie în vârf" în armonie sau, cel puțin, în aceeași cheie.

– E ma'e și-i 'otund și-i greu de trei la... cânta Dojenel. La naiba, în ce am călcat?

– Știe cineva unde suntem? întrebă Arthur.

– Ne... ne îndreptam spre Casa Breslei, zise Teppic, doar că om fi greșit drumul, în față e râul. Se simte mirosul.

Precauția străpunse platoșa de alcool a lui Arthur.

– Ar putea fi oane – oalme – oameni periculoși pe aici, la ora asta, se hazardă el.

– Da, răspunse Dojenel cu satisfacție, noi. Am un bilet cu care s-o dovedesc. Am luat testul și restul. Aș vrea să-l văd pe ăla care se ia de noi.

– Corect, îl aprobă Teppic, aplecându-se peste el pentru un fel de sprijin. Îi despicăm de la cumîizice până la treb'șoară.

– Corect!

Se împleticiră nesigur pe Podul de Bronz.

De fapt, *existau* oameni periculoși pe acolo, în umbrele dinaintea răsăritului și, în acest moment, se aflau cam la douăzeci de pași în urma lor.

Sistemul complex al Breslelor infracționale nu făcuse, de fapt, din Ankh-Morpork un loc mai sigur, doar îi raționalizase pericolele și le oferise un statut regulat și de încredere. Breslele principale supravegheau orașul cu mai multă conștiinciozitate și, cu siguranță, mai mult succes decât reușise vechea Gardă vreodată să o facă și era adevărat că orice hoț liber-profesionist și fără permis prins de Breasla Hoților s-ar fi găsit curând reținut în custodie pentru o anchetă socială, plus că ar fi avut genunchii bătuți în cuie unul de altul[1]. Totuși, existau întotdeauna câteva suflete care preferau să ducă o viață periculoasă în afara fărădelegii, și cinci bărbați care corespundeau acestei descrieri se apropiau cu grijă de cei trei pentru a le prezenta oferta specială a acestei săptămâni, un gâtlej tăiat, jaf și îngroparea la alegere în noroiul râului.

De obicei, oamenii se fereau din calea asasinilor din cauza unui sentiment instinctiv care-i avertiza că a ucide oameni pentru sume foarte mari de bani este un lucru dezaprobat de zei (care, în general, preferă ca oamenii să fie uciși pentru sume foarte mici de bani sau gratis) și că ar fi avut ca rezultat hybrisul, adică este judecata zeilor. Zeii cred cu tărie în justiție, cel puțin atâta timp cât se aplică oamenilor și se știa despre ei că o împărțeau cu atâta entuziasm, încât persoane aflate la o distanță considerabilă erau transformate într-o olivieră.

Totuși, negrul de asasin nu sperie pe oricine și, în anumite pături ale societății, există o distincție anume în a omorî un asasin. Este ca și cum ai face un marț la table.

---

[1] Când Breasla Hoților declarase Grevă Generală în Anul Împerecherii Leneșului, numărul infracțiunilor se dublase. (n. a.)

În mare, așadar, cei trei care chiar acum se împleticeau pe scândurile pustii ale Podului de Bronz erau niște asasini beți-morți, iar bărbații din spatele lor erau hotărâți să pună virgula acolo unde trebuia.

Dojenel se izbi de unul dintre hipopotamii[1] heraldici din lemn care împodobeau partea dinspre mare a podului, ricoșă și se prăbuși peste parapet.

– Îmi vine să vărs, anunță el.

– Ești invitatul meu, zise Arthur, pentru asta e fluviul.

Teppic oftă. Era atașat de fluvii, despre care simțea că erau create pentru a avea nuferi la suprafață și crocodili în adâncuri, iar Ankh îl deprima întotdeauna deoarece dacă puneai un nufăr în el, s-ar fi dizolvat. Primea apele din uriașele câmpii noroioase până hăt, în munții Vârfu Berbecului și când ajungea să treacă prin Ankh-Morpork, pop. un milion, mai putea fi numit lichid doar pentru că se mișca mai repede decât terenul din jur; de fapt, dacă ai fi vărsat în el l-ai fi făcut probabil, în medie, puțin mai curat.

Se holbă în jos la dâra subțire care se prelingea printre pilonii centrali, iar apoi își ridică privirea către orizontul cenușiu.

– Apare soarele, anunță el.

– Nu-mi aduc aminte să fi mâncat așa ceva, mormăi Dojenel.

Teppic făcu un pas în lături tocmai când un cuțit vâjâi pe lângă nasul său și se înfipse în fesa hipopotamului de alături.

Cinci siluete ieșiră din neguri. Cei trei asasini se strânseră instinctiv la un loc.

---

[1] Una dintre cele două legende‡ despre fondarea orașului Ankh-Morpork povestește că cei doi frați orfani care au construit capitala au fost, de fapt, găsiți și alăptați de un hipopotam (lit. orijeple, deși unii istorici susțin că este o traducere greșită a lui orejaple, un fel de dulăpior de băuturi cu vitrină). Opt hipopotami heraldici împodobesc podul, cu fața spre mare. Se spune că, dacă vreodată orașul va fi în pericol, vor fugi.

‡ Cealaltă legendă, pe care de obicei cetățenii nu o povestesc, este că în vremuri și mai îndepărtate un grup de oameni înțelepți a supraviețuit unui potop trimis de zei construind o barcă uriașă, și pe această barcă au luat câte două exemplare din fiecare fel de animale de pe Disc. După câteva săptămâni, bălegarul adunat a început să scufunde barca așa că – spune povestea – l-au aruncat peste bord și l-au numit Ankh-Morpork. (n. a.)

– Dacă vă apropiați de mine, o să vă pară rău, gemu Dojenel ținându-se cu mâinile de burtă. Nota de la curățătorie o să fie *îngrozitoare.*

– Ei bine, ce avem noi aici? zise șeful bandiților. Astfel de lucruri se spun în aceste situații.

– Sunteți din Breasla Hoților? întrebă Arthur.

– Nu, răspunse șeful, noi suntem minoritatea redusă și nereprezentativă care compromite renumele celorlalți. Dați-ne obiectele de valoare și armele, vă rog. La final, asta nu va conta, înțelegeți. Doar că jefuirea cadavrelor este neplăcută și degradantă.

– I-am putea ataca, zise Teppic, cu nesiguranță.

– Nu te uita la mine, spuse Arthur, nu sunt în stare să îmi găsesc fundul nici cu un atlas.

– Chiar o să vă pară rău când o să vărs, zise Dojenel.

Teppic știa de cuțitele de aruncat vârâte în fiecare mânecă, dar și că șansele de a reuși să apuce unul la timp pentru a mai fi în viață să îl arunce erau probabil foarte mici.

În asemenea momente, consolarea religioasă este foarte importantă. Se întoarse și privi către soare, tocmai când acesta ieși din pâlcurile de nori ale răsăritului.

În centrul lui era un punct minuscul.

Răposatul Rege Teppicymon al XXVII-lea deschise ochii.

– Zburam, șopti el, îmi amintesc senzația aripilor. Ce caut aici?

Încercă să se ridice în picioare. Avu un sentiment temporar de greutate, care dispăru brusc, astfel încât el se ridică în picioare aproape fără nici un efort. Se uită în jos pentru a vedea ce îl provocase.

– Oh, vai, spuse el.

Cultura regatului de pe fluviu avea multe de zis despre moarte și despre ce se întâmplă după aceea. De fapt, avea foarte puține de spus despre viață, privind-o ca pe un soi de preludiu neplăcut pentru evenimentul principal și ca pe ceva prin care trebuie să treci în grabă pe cât de politicos se poate, așa că prin urmare, faraonul ajunse foarte repede la concluzia că era mort. Priveliștea trupului său zdrobit pe nisipul de dedesubt jucase un rol important.

Era o mohoreală în toate. Peisajul avea o înfățișare fantomatică, de parcă ar fi putut trece drept prin el. „Firește, se gândi, probabil că pot."

Își frecă corespondentele mâinilor. „Ei, asta e. Acum devine interesant; acum încep să *trăiesc* cu adevărat."

În spatele lui, o voce spuse:

– BUNĂ DIMINEAȚA.

Regele se întoarse.

– Salut, zise el. Tu ești...

– MOARTEA, spuse Moartea.

Regele păru surprins.

– Am înțeles că moartea vine ca un scarabeu uriaș cu trei capete, zise el.

Moartea ridcă din umeri.

– BINE. ACUM ȘTII.

– Ce ții în mână?

– ASTA? E O COASĂ.

– Ciudat obiect, nu? spuse faraonul. Credeam că Moartea poartă Buzduganul Milei și Cârligul de Cules al Dreptății.

Moartea păru să se gândească la asta.

– ÎN CE? zise el.

– Pardon?

– MAI VORBIM DESPRE UN GÂNDAC URIAȘ?

– Ah. În mandibule, cred. Dar mi se pare că are brațe într-una dintre frescele din palat. Regele ezită. Pare cam prostesc, zău, acum că o spun cuiva. Adică, un gândac uriaș cu mâini. Și cu cap de ibis, dacă îmi amintesc bine.

Moartea oftă. Nu era o creatură a Timpului și, prin urmare, trecutul și viitorul erau una pentru el, dar existase o perioadă în care făcuse efortul de a apărea sub orice formă se aștepta clientul. Aceasta dăduse greș deoarece de obicei era imposibil să afli la ce se aștepta clientul până când nu murea. Apoi se hotărâse că, de vreme ce oricum nimeni nu se aștepta vreodată să moară, ar fi putut foarte bine să își facă lui pe plac și, așadar, rămăsese la cunoscuta mantie neagră cu glugă, care era elegantă, foarte familiară și acceptată oriunde, precum cele mai bune cărți de credit.

– Nu contează, spuse faraonul. Cred că mai bine pornim la drum.

– ÎNCOTRO?

– Nu știi *tu?*

– MĂ AFLU AICI DOAR PENTRU A MĂ ASIGURA CĂ MORI LA TIMPUL STABILIT. CE SE ÎNTÂMPLĂ DUPĂ ACEEA DEPINDE DE TINE.

– Bine... Regele își scărpină automat bărbia. Cred că trebuie să aștept până când vor termina toate pregătirile și așa mai departe. Să mă mumifice. Și să îmi construiască o nenorocită de piramidă. Hm. Trebuie să rămân pe aici ca să aștept toate astea?

– CRED CĂ DA. Moartea pocni din degete și un cal alb minunat își încetă păscutul printre plantele din grădină și veni în trap la el.

– Oh. Ei, cred că o să mă uit în altă parte. Știi, mai întâi scot toate părțile moi dinăuntru. O umbră de îngrijorare slabă îi trecu pe față. Lucrurile care păruseră perfect raționale când era în viață păreau cam suspecte acum, că era mort. E ca să conserve corpul, astfel încât să își poată începe o nouă viață în Lumea de Dincolo, adăugă el cu o voce cam uimită. Și apoi te înfășoară în bandaje. Măcar *asta* pare logic. Se scărpină pe nas. Dar apoi pun o grămadă de mâncare și de băutură împreună cu tine în piramidă.

– UNDE SE AFLĂ ORGANELE INTERNE ÎN ACEL MOMENT?

– Asta-i partea ciudată, nu? Sunt într-un borcan în camera alăturată, spuse regele cu o urmă de îndoială în glas. Noi chiar am pus un car al naibii de bun în piramida lui taică-meu. Se încruntă și mai mult. Lemn masiv, din asta era făcut, cu frunze din aur peste tot. Și patru tauri din lemn să-l tragă. Și pe urmă am trântit o piatră a naibii de mare peste intrare...

Încercă să gândească, și descoperi că era surprinzător de ușor. Noi idei i se revărsau în minte într-un flux clar și rece. Trebuie că avea de a face cu jocul luminii pe pietre, cu albastrul senin al cerului, cu multiplele posibilități ale lumii care se întindea în jurul său. Acum, când nu mai avea un corp care să îl deranjeze cu cererile lui insistente, lumea părea plină de minunății, dar din nefericire, printre primele dintre ele se număra faptul că mare parte

din ce credeai că era adevărat părea acum la fel de solid și de încredere ca aburul din mlaștină. Și, de asemenea, că, tocmai când era complet pregătit să se bucure de lume, avea să fie îngropat într-o piramidă.

Când mori, primul lucru pe care îl pierzi este viața. Următorul sunt iluziile.

– VĂD CĂ AI MULTE LUCRURI LA CARE SĂ TE GÂNDEȘTI, spuse Moartea încălecând. IAR ACUM, DACĂ MĂ IERȚI...

– Stai o clipă...

– DA?

– Când am... căzut. Aș fi putut jura că zburam.

– ACEA PARTE DIN TINE CARE ERA DIVINĂ CHIAR A ZBURAT, FIREȘTE. *TU* EȘTI ACUM COMPLET MURITOR.

– Muritor?

– CREDE-MĂ PE CUVÂNT. ȘTIU CE VORBESC.

– Oh. Uite, sunt câteva întrebări pe care aș vrea să ți le pun...

– ÎNTOTDEAUNA SUNT. ÎMI PARE RĂU. Moartea lovi cu călcâiele în coastele calului și dispăru.

Regele zăcea acolo în momentul în care câțiva servitori veniră în grabă pe lângă zidul palatului, încetinind când se apropiară de cadavru și înaintând cu grijă.

– Ești bine, o, Împodobit Stăpân al Soarelui? se aventură unul dintre ei.

– Nu, nu sunt, se răsti regele, căruia i se zdruncinaseră câteva dintre credințele de bază despre univers, iar asta nu-i dă nimănui o dispoziție prea bună. Sunt pe punctul de a fi mort chiar în această clipă. Uimitor, nu, adăugă el cu amărăciune.

– Ne poți auzi, o, Divin Aducător al Dimineții?

– Nu cred că ne poate auzi, Jahmet, spuse celălalt servitor.

– Ascultă, zise regele, a cărui grabă era egalată doar de neputința totală a servitorilor de a auzi ce spunea, trebuie să îl găsiți pe fiul meu și să îi spuneți să renunțe la treaba cu piramidele, cel puțin cât mă mai gândesc eu nițel la ea, sunt unul sau două puncte care par cam contradictorii în ceea ce privește toate pregătirile pentru viața de apoi, și...

– Să strig? întrebă Jahmet.

– Nu cred că poți să strigi destul de tare. Cred că e mort.

Jahmet se uită în jos la cadavrul care înțepenea.

– Al naibii să fie, spuse el în cele din urmă. Ei, s-a dus pe apa Sâmbetei ziua de mâine.

Soarele, neștiind că dădea reprezentația de adio, continua să plutească lin pe deasupra marginii lumii. Și din el, mișcându-se mai repede decât ar fi trebuit vreo pasăre să poată zbura, un pescăruș se abătu asupra Ankh-Morpork-ului, pe Podul de Bronz și cu cele opt siluete, pe una dintre fețele care priveau fix...

Pescărușii erau destul de obișnuiți în Ankh. Dar când acesta zbură pe deasupra grupului, scoase un țipăt gutural lung care îi făcu pe trei dintre banditi să își scape cuțitele. Nimic cu pene nu ar fi trebuit să poată scoate un astfel de sunet. Avea gheare în el.

Pasărea făcu un cerc strâns și bătu din aripi pentru a se așeza pe un hipopotam din lemn la îndemână, de unde privi amenințător înspre grup, cu ochi roșii, de nebun.

Șeful hoților își smulse privirea de la el tocmai când îl auzi pe Arthur spunând, destul de politicos:

– Acesta este un cuțit de aruncat numărul doi. Am luat nouăzeci și șase de puncte la aruncarea cuțitelor. Ce ochi nu-ți mai trebuie?

Șeful se uită lung la el. În ceea ce îi privea pe ceilalți tineri asasini, observă el, unul încă se holba la pescăruș, iar celălalt era ocupat să verse zgomotos peste parapet.

– Tu ești singur, zise el. Noi suntem cinci.

– Dar curând veți rămâne doar patru, spuse Arthur.

Mișcându-se încet, ca și cum ar fi fost amețit, Teppic întinse mâna către pescăruș. Dac-ar fi avut de-a face cu un pescăruș de rând, acest gest ar fi avut ca rezultat pierderea unui deget, dar creatura îi sări pe brat cu aerul arogant al stăpânului care se întoarce pe vechea plantație.

Părea să îi neliniștească tot mai mult pe banditi. Nici surâsul lui Arthur nu era de ajutor.

– Ce pasăre frumoasă, rosti șeful, cu tonul absurd de vesel al cuiva extrem de îngrijorat.

Teppic îi mângâia visător capul alungit.

– Cred că ar fi o idee bună să plecați, îi sfătui Arthur în timp ce pasărea înaintă pe încheietura lui Teppic. Strângând cu labele membranate, aruncându-și aripile în lături pentru a-și menține echilibrul, ar fi trebuit să pară amuzantă, în schimb, arăta plină de o putere ascunsă, ca și cum ar fi avut identitatea secretă a unui vultur. Când își deschise gura dezvăluind o limbă de pasăre ridicol de mov, aceasta fu o sugestie că pescărușul ar fi putut face mai mult decât să amenințe un sandvici cu roșii de la malul mării.

– Este vrăjit? întrebă unul dintre hoți și ceilalți îl obligară imediat să tacă.

– Ei, atunci noi plecăm, spuse șeful, ne pare rău pentru neînțelegere...

Teppic îi oferi un zâmbet cald, absent.

Apoi auziră cu toții zgomotul slab și insistent. Șase perechi de ochi priviră în jur împrejur și apoi în jos; ai lui Dojenel se fixaseră deja unde trebuia.

Sub ei, curgând amenințător peste noroiul deshidratat, fluviul Ankh se umfla.

Dios, prim-ministru și mare preot printre marii preoți, nu era un om religios din născare. Nu era o calitate de dorit la un mare preot, îți afecta judecata, te făcea *nesigur*. Dacă începi să crezi în lucruri, toată treaba devine o farsă.

Nu că ar fi avut ceva împotriva credinței. Oamenii aveau nevoie să creadă în zei, fie și doar pentru că era atât de greu să creadă în oameni. Zeii erau necesari. El le cerea doar să nu-i stea în cale și să îl lase pe el să se ocupe de tot.

Vedeți voi, era o binecuvântare că avea înfățișarea potrivită pentru asta. Dacă genele au considerat potrivit să îi ofere o statură înaltă, un cap chel și un nas cu care să poată ara pietre, atunci probabil că au avut ceva precis în minte.

Instinctiv, nu avea încredere în oamenii care acceptau religia cu ușurință. Cei religioși din naștere, simțea el, erau sortiți rătăcirii prin deșert și primirii de revelații – de parcă zeii s-ar coborî la așa

ceva. Și nu terminau niciodată nimic. Începeau să creadă că ritualurile nu erau importante. Începeau să creadă că puteai vorbi direct cu zeii. Dios știa, cu acea siguranță rigidă și de neînfrânt cu care ai putea răsturna lumea, că zeilor din Djelibeybi le plăceau ritualurile la fel de mult ca oricui altcuiva. Până la urmă, un zeu care se împotrivește ritualurilor este ca un pește care se împotrivește apei.

Se așeză pe treptele tronului, cu toiagul pe genunchi. Și transmise ordinele regelui. Faptul că nu fuseseră date de nici un rege nu era un impediment. Dios era mare preot de, ei, de mai mulți ani decât dorea să-și amintească, știa ce fel de ordine ar da un rege chibzuit, și le dădu.

Oricum, Fața Soarelui era pe tron și asta era ceea ce conta. Era o mască din aur masiv care acoperea tot capul, pentru a fi purtată de conducătorul în exercițiul funcțiunii la toate ocaziile publice; expresia ei, pentru blasfematori, era cea a unei constipații prietenoase. De mii de ani simbolizase regalitatea în Djelibeybi. De asemenea, făcuse foarte grea sarcina de a deosebi regii între ei.

Era și un simbol foarte puternic, deși nimeni nu-și mai amintea a ce.

Exista o grămadă de astfel de lucruri în Vechiul Regat. Toiagul de pe genunchii lui, bunăoară, cu șerpii lui foarte simbolici îngemănați simbolic în jurul unei nuiele alegorice de mânat cămila. Oamenii credeau că acesta dădea marelui preot putere peste zei și peste morți, dar probabil că era o metaforă, *i. e.,* o minciună.

Dios își schimbă poziția.

– Regele a fost poftit în Camera Mersului Înainte? întrebă el.

Cercul de mari preoți mai mici dădu din cap.

– Dil, îmbălsămătorul, se ocupă de el chiar în această clipă, o, Dios.

– Foarte bine. Și constructorul de piramide a fost înștiințat?

Hoot Koomi, mare preot al lui Khefin, Zeul cu Două Fețe al Porților, făcu un pas înainte.

– Mi-am luat libertatea de a mă ocupa personal de acest lucru, O, Dios, toarse el.

Dios bătu cu degetele în toiag.

– Da, zise el, Nu mă îndoiesc că ai făcut-o.

Mulți dintre cei din rândurile preoțimii se așteptau ca acest Koomi să fie urmașul lui Dios în cazul în care Dios chiar ar fi murit vreodată, deși a sta și a aștepta ca Dios să moară nu păruse niciodată a fi o ocupație profitabilă. Singura părere contrară era cea a lui Dios însuși, care, dacă avea vreun prieten, probabil că i-ar fi mărturisit anumite condiții care ar fi trebuit îndeplinite mai întâi, după cum urmează, când o face plopul pere și răchita micșunele și când el, Dios, și-o vedea ceafa. Probabil că ar fi adăugat că singura diferență dintre Koomi și un crocodil sacru era sinceritatea primară a scopului crocodilului.

– Foarte bine, spuse el.

– Dacă îmi permiteți, Domnia Ta? îndrăzni Koomi. Fețele celorlalți preoți deveniră complet inexpresive când Dios se uită amenințător.

– Da, Koomi?

– Prințul, O, Dios. A fost chemat?

– Nu, răspunse Dios.

– Atunci cum va ști? întrebă Koomi.

– Va afla, spuse Dios sigur pe sine.

– Cum se va întâmpla aceasta?

– Va *ști*. Și acum sunteți liberi cu toții. Plecați. Vedeți-vă de zeii voștri.

O zbughiră afară, lăsându-l pe Dios singur pe trepte. Era locul Fusese poziția lui obișnuit de atâta vreme, încât șlefuise o adâncitură în piatră, o adâncitură în care se potrivea perfect.

Desigur că prințul va ști. Era un lucru cât se poate de evident. Dar în adâncurile minții, îngropată bine sub anii de observație a datoriei și a ritualurilor, Dios detectă o anumită neliniște. Nu își avea locul acolo. Neliniștea era ceva ce simțeau alții. Nu ajunsese unde era lăsând loc pentru îndoială. Însă acolo era un gând minuscul, o *certitudine* minusculă, aceea că acest nou rege va crea necazuri.

Bine. Băiatul va învăța curând. Cu toții învață.

Își schimbă poziția și se strâmbă. Junghiurile și durerile se întorseseră, iar el nu putea permite asta. Stăteau în calea datoriei lui, iar datoria lui era un crez sacru.

Va trebui să viziteze necropola din nou. La noapte.

– Parcă nu e el, vezi și tu.

– Atunci cine e? întrebă Dojenel.

Înaintau pleoscăind nesiguri pe stradă, dar nu de beție de această dată, ci cu pasul ciudat a doi oameni care încearcă să țină direcția pentru trei. Teppic mergea, dar nu într-un fel care să le dea cât de puțină încredere că mintea lui avea vreun rol în asta.

În jurul lor, ușile erau deschise cu putere, înjurăturile erau înjurate, se auzeau sunetele mobilei târâte către camerele de la primul etaj.

– Trebuie să fi fost o furtună a naibii de puternică sus în munți, spuse Arthur. De obicei nu se umflă atât nici măcar primăvara.

– Poate că ar trebui să-i ardem niște pene pe sub nas, sugeră Dojenel.

– Afurisitul ăla de pescăruș ar fi favoritul, mârâi Arthur.

– Ce pescăruș?

– L-ai văzut.

– Ei, ce-i cu el?

– Tu *chiar* l-ai văzut, nu-i așa? Flacăra întunecată a nesiguranței pâlpâi în ochii lui Arthur. Pescărușul dispăruse în toată agitația.

– Atenția îmi era puțin cam ocupată, zise Dojenel timid. Trebuie să fi fost din cauza pișcoturilor cu mentă pe care mi le-au servit la cafea. M-am gândit eu că erau nițel cam uscate.

– În mod clar, pasărea aia avea puteri supranaturale, zise Arthur. Uite, hai să îl punem undeva cât îmi golesc cizmele de apă, ce zici?

În apropiere era o brutărie, cu ușile larg deschise pentru ca tăvile cu pâini proaspete să se răcorească în aerul dimineții. Îl sprijiniră pe Teppic de perete.

– Parcă l-ar fi pocnit cineva în cap, spuse Dojenel. N-a făcut-o nimeni, nu?

Arthur dădu din cap. Chipul lui Teppic încremenise într-un rânjet blând. Orice ar fi fost lucrul asupra căruia îi erau ațintiți ochii, acesta nu ocupa spațiul dimensional obișnuit.

– Ar trebui să-l ducem înapoi la Breaslă și la sana...

Se opri. Din spatele lor se auzea un foșnet neobișnuit. Pâinile săreau ușor pe tăvile lor. Unele vibrară până când ajunseră pe podea, unde se învârtiră, ca niște gândaci cu burta în sus.

Apoi, crustele li se crăpară și se desfăcură ca niște coji de ou și din ele răsăriră sute de muguri verzi.

În câteva secunde, tăvile se umplură erau pline cu lanuri unduitoare de porumb proaspăt, cu vârfurile începând deja să se împlinească și să se aplece. Printre ele mărșăluiau Dojenel și Arthur, cu fețe impasibile și ținându-l bine pe Teppic între ei.

– El face toate astea?

– Am sentimentul că... Arthur privi în urmă, pentru cazul în care vreun brutar furios ar fi ieșit și ar fi observat ce e întâmplă, și se opri așa de brusc, încât ceilalți doi se învârtiră în jurul lui ca o cârmă.

Se uitară gânditor la stradă.

– Nu vezi în fiecare zi așa ceva, spuse în cele din urmă Dojenel.

– Adică cum crește iarbă și alte chestii pe unde calcă el?

– Da.

Ochii li se întâlniră. Ca unul singur, se uitară în jos, la pantofii lui Teppic. Deja era cufundat până la glezne în ierburi, care crăpau pavajul vechi de secole în graba lor de-a ieși la suprafață.

Fără să rostească o vorbă, îl apucară de coate și îl ridicară în aer.

– Sanatoriul, zise Arthur.

– Sanatoriul, îl aprobă Dojenel.

Dar amândoi știau, chiar atunci, că asta avea să implice mai mult decât o prișniță fierbinte.

Doctorul se lăsă pe spate.

– Destul de clar, spuse el după un scurt moment de gândire. Un caz de *mortis portalis tackulatum* cu complicații.

– Ce înseamnă asta? vru să știe Dojenel.

– În termeni profani, pufni doctorul, e mort de-a binelea.

– Care sunt complicațiile?

Doctorul se uită cu viclenie.

– Încă mai respiră, zise el. Iată, pulsul îi bate atât de tare, încât poți să-l auzi și are o temperatură, că ai putea să frigi ouă pe el. Ezită, conștient că asta era probabil prea clar și prea ușor de înțeles; medicina era o artă nouă pe Disc și nu avea să ajungă nicăieri dacă oamenii o puteau înțelege.

– *Pyrocerebrum ouerf culinaire,* spuse el după ce o ticlui.

– Bine, ce putem face?

– Nimic. E mort. Toate testele medicale o dovedesc. Așa că, ă... îngropați-l, puneți-l undeva bine la răcoare și spuneți-i să mă caute săptămâna viitoare. Pe zi, de preferat.

– Dar încă respiră!

– Acestea sunt doar acțiuni reflexe, care îi pot zăpăci cu ușurință pe profani, spuse doctorul de sus.

Dojenel oftă. Bănuia că Breasla, care, până la urmă, avea o experiență neîntrecută în privința cuțitelor ascuțite și a compușilor organici complecși, era mult mai bună la a pune diagnostice elementare decât doctorii. O fi omorând Breasla oameni, dar cel puțin nu se aștepta ca aceștia să-i fie recunoscători.

Teppic deschise ochii.

– Trebuie să mă duc acasă, zise el.

– E mort, ha? spuse Dojenel.

Doctorul făcea cinste profesiei lui.

– Nu este ieșit din comun ca un cadavru să scoată zgomote neliniștitoare după moarte, îndrăzni el să spună, ceea ce poate deranja rudele și...

Teppic se ridică în capul oaselor.

– De asemenea, spasmele musculare în corpul înțepenit pot, în anumite circumstanțe... începu doctorul, dar renunță. Apoi îi veni o idee. Este o afecțiune rară și misterioasă, spuse el, care circulă în ultima vreme. Este provocată de un – de o – de ceva foarte mic, care nu poate fi detectat în nici un fel, termină el cu un zâmbet satisfăcut pe față. Asta era bună, trebuia să recunoască. Va trebui să o țină minte.

– Mulțumim foarte mult, spuse Dojenel deschizând ușa și poftindu-l afară. Data viitoare când o să ne simțim foarte bine o să vă chemăm cu siguranță.

– Probabil că e o morsă[1], spuse doctorul în timp ce era împins ușor, dar ferm, afară din cameră. A luat o morsă, sunt o grămadă...

Ușa se trânti în urma lui.

Teppic își dădu picioarele jos de pe pat și se își luă capul în mâini.

– Trebuie să mă duc acasă, repetă el.

– De ce? întrebă Arthur.

– Nu știu. Regatul mă vrea.

– Păreai cam dus acolo... începu Arthur. Teppic dădu din mână nepăsător.

– Uite, zise el, vă rog, nu vreau să îmi explice nimeni lucruri de bun-simț. Nu vreau să-mi spună că ar trebui să mă odihnesc. Mă voi întoarce în regatul meu cât mai repede. Nu din *obligație*, înțelegeți. *Vreau*. Și tu poți să mă ajuți, Dojenel.

– Cum?

– Tatăl tău are o navă foarte rapidă pe care o folosește pentru contrabandă, spuse Teppic sec. Mi-o va împrumuta, în schimbul unei posibilități favorabile de viitoare oportunități de comerț. Dacă plecăm în mai puțin de o oră, va fi destul de mult timp pentru călătorie.

– Tata e un negustor cinstit!

– Din contră. Șaptezeci la sută din venitul său din ultimul an a provenit din comerț nedeclarat cu următoarele bunuri spuse Teppic privind în gol. Din transportul ilegal de gulane și leuchare, nouă procente. Din transportul nocturn netaxat de...

– Bine, treizeci la sută cinstit, recunoscu Dojenel, ceea ce înseamnă mult mai cinstit decât majoritatea. Mai bine mi-ai spune de unde știi. Foarte repede.

– Eu... nu știu, zise Teppic. Cât am... dormit, se părea că știam totul. Totul despre orice. Cred că tata a murit.

– Oh, spuse Dojenel. Doamne, îmi pare rău.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil. În limba engleză *walrus* („morsă") și *virus* (virus) se pronunță asemănător (n. tr.).

– Oh, nu. Nu e așa. Este ceea ce și-ar fi dorit. Cred că, de fapt, mai degrabă asta aștepta. În familia noastră moartea este clipa în care, știi, începi cu adevărat să te bucuri de viață.

De fapt, faraonul ședea pe o lespede liberă din camera de pregătire a ceremonialului, privind cum propriile părți moi îi erau scoase din corp și puse în borcane speciale pentru îmbălsămare.

Aceasta nu este o priveliște pe care oamenii să o vadă adesea... cel puțin, nu oamenii care să se afle în poziția de a fi interesați cu adevărat.

El era cam supărat. Deși nu mai locuia oficial în trupul său, era încă atașat de el printr-un fel de legătură ocultă și e greu să te bucuri prea mult când vezi cum doi artizani își vâră mâinile până la coate în tine.

Nici glumele nu sunt amuzante. Nu când tu ești, așa cum era cazul, obiectul lor.

– Uite, maestre Dil, zise Gern, un tânăr dolofan cu fața roșie, despre care regele aflase că era noul ucenic. Uite... așa... privește aici, uită-te... iată... numele tău scris cu mațe. Te-ai prins? Numele tău scris cu mațe, înțelegi?

– Fă bine și pune-le în borcan, băiete, șopti Dil ostenit. Și dacă tot am ajuns aici, nu m-a impresionat nici trucul cu ventrilocul.

– Scuze, maestre.

– Și dă-mi un cârlig de creier numărul trei dacă tot ești acolo, da?

– Imediat, maestre, zise Gern.

– Și nu mă mișca. Asta e o treabă delicată.

– Sigur.

Regele se întinse mai aproape.

Gern își continuă febril munca și apoi scoase un fluierat ușor.

– Ia te uită ce culoare are asta! zise el. Nu te-ai aștepta, nu? E ceva ce mănâncă ei, maestre?

Dil oftă.

– Tu pune-o în borcan, Gern.

– Imediat, maestre. Maestre?

– Da, băiețică?

– Care e partea de zeu, maestre?

Dil se uita cu ochii mijiți prin nara regelui, încercând să se concentreze.

– Asta e scoasă înainte să ajungă aici jos, spuse el răbdător.

– Mă întrebam, zise Gern, pentru că nu există un borcan pentru ea, înțelegeți.

– Nu. Nu are cum. Ar trebui să fie un borcan cam ciudat, Gern.

Gern părea un pic dezamăgit.

– Oh, spuse el, deci e doar obișnuit, atunci, nu?

– Într-un sens strict organic, zise Dil cu vocea ușor înfundată.

– Mama noastră spune că a fost bun ca rege, zise Gern. Dumneata ce crezi?

Dil se opri cu un borcan în mână și păru să dea atenție conversației pentru prima dată.

– Nu mă gândesc la asta înainte să vină aici, răspunse el. Cred că a fost mai bun decât majoritatea. O pereche frumoasă de plămâni. Rinichi curați. Sinusuri mari și bune, ceea ce caut întotdeauna la un rege. Se uită în jos și emise judecata lui profesională. O plăcere să lucrezi cu el, serios.

– Mama zice că avea inimă, spuse Gern.

Regele, plutind trist în colț, dădu melancolic din cap. „Da", se gândi el. Borcanul trei, raftul de sus.

Dil își șterse mâinile pe o cârpă și oftă. Se ocupa de afacerile funebre cam de treizeci și cinci de ani, ceea ce îl făcuse să aibă o mână sigură, un mod filozofic de a privi lucrurile, un mare interes pentru vegetarianism și, de asemenea, un auz dincolo de limita obișnuită. Deoarece era aproape convins că, exact lângă urechea lui, mai oftase cineva.

Regele pluti cu tristețe până în celălalt capăt al camerei și se uită la lichidul incolor din cuva de pregătire.

Ce ciudat. Când era în viață totul păruse atât de logic, atât de *evident*. Acum, când era mort, părea o mare pierdere de timp.

Începea să îl enerveze. Îl urmări pe Dil și pe ucenicul său făcând curat, arzând niște rășini de ceremonie, ridicându-l pe el – pe corp –, purtându-l cu respect prin cameră și scufundându-l încet în îmbrățișarea uleioasă a conservantului.

Teppicymon al XXVII-lea se uită în adâncurile întunecate ale propriului trup zăcând trist pe fund, ca ultimul castravecior din borcanul de murături.

Își ridică ochii către sacii din colț. Erau plini cu paie. Nu trebuia să i se spună la ce urma să fie folosite.

Barca nu tăia valurile. Se *insinua* prin apă, dansând peste valuri pe vârfurile celor douăsprezece vâsle, întinzându-se ca o pată de ulei, plutind ca o pasăre. Era de un negru mat și avea forma unui rechin.

Nu era nici un toboșar care să țină ritmul. Barca nu avea nevoie de o greutate în plus. Oricum, ar fi avut nevoie de tot setul, inclusiv de tobele mici.

Teppic ședea între șirurile de vâslași tăcuți, în albia îngustă care era cala de mărfuri. Mai bine să nu speculăm ce fel de mărfuri. Ambarcațiunea părea proiectată să mute cantități foarte mici de lucruri foarte repede și fără să observe cineva, și chiar se îndoia că Breasla Contrabandiștilor avea idee de existența ei. Comerțul era mult mai interesant decât crezuse.

Găsiră delta cu o ușurință suspectă – de câte ori o fi alunecat această umbră șoptitoare pe fluviu, se întrebă el – și peste miesmele exotice ale transportului misterios, putu detecta aromele casei. Balegă de crocodil. Polen de trestie. Boboci de nufăr. Lipsa canalizării. Mirosul puternic al leilor și duhoarea hipopotamilor.

Conducătorul vâslașilor îl bătu încet pe umăr și îl îndemnă să se ridice, sprijinindu-l când păși peste bord în apa puțin adâncă. Până când ajunse pe mal, barca se întorsese și mai era doar o simplă bănuială a unei umbre în aval.

Deoarece era curios din născare, Teppic se întrebă unde o să se ascundă ambarcațiunea în timpul zilei, căci avea înfățișarea unei bărci construite să călătorească doar la adăpostul întunericului, și se hotărî că probabil se va piti pe undeva prin mlaștinile cu trestii înalte din deltă.

Și, pentru că avea să fie rege, își notă în minte ca de acum înainte să pună patrule periodice prin mlaștini. Un rege trebuie să știe cum merg treburile.

Se opri, cufundat până la glezne în mocirla fluviului. Știuse *totul.*

Arthur bătuse câmpii despre râuri, și pescărușii, și lanuri de pâine încolțind, ceea ce arăta că băuse prea mult. Tot ce își putea aminti Teppic era că se trezise cu un sentiment îngrozitor de pierdere, căci memoria lui nu reușise să rețină și își pierduse noile comori. Era ca acele revelații care au loc în vis și dispar cum te trezești. Știuse totul, dar de îndată ce încerca să își amintească ce era, i se scurgea din cap, ca dintr-o găleată găurită.

Dar îi lăsase un sentiment nou. Înainte, viața lui se mersese înainte, la voia întâmplării. Acum gonea pe șine luminoase. Poate că nu avea ce îi trebuia pentru a fi un asasin, dar știa că ar fi putut fi rege.

Simți pământul tare sub picioare. Barca îl lăsase un pic în josul fluviului față de palat și, albastre în lumina lunii, scânteierile piramidelor de pe malul opus umpleau noaptea cu strălucirea lor familiară.

Sălașurile morților fericiți erau de toate dimensiunile, deși, firește, nu și de toate formele. Se strângeau ciorchine mai aproape de oraș, de parcă morților le-ar fi plăcut compania.

Și chiar și cele mai vechi erau întregi. Nimeni nu împrumutase o piatră să construiască drumuri sau case. Teppic se simțea mândru în sinea lui de acest lucru. Nimeni nu desfăcuse ușile și nici nu se plimbase prin ele ca să vadă dacă morții aveau ceva comori vechi care nu le mai trebuiau. Și, în fiecare zi, fără excepție, mâncarea era lăsată în micile anticamere; cantinele morților ocupau o mare parte din palat.

Uneori mâncarea dispărea, alteori nu. Preoții, totuși, erau foarte clari în această privință. Indiferent dacă hrana era consumată sau nu, *fusese mâncată de morți.* Probabil că le plăcea; nu se plângeau niciodată, și nici nu se întorceau pentru supliment.

„Îngrijiți-vă de morți, spuneau preoții, și morții se vor îngriji de voi." Până la urmă, ei erau majoritari.

Teppic împinse în lături stufărișul. Își netezi hainele, scuturâ niște noroi de pe mânecă și porni spre palat.

În fața lui, neagră în lumina torțelor, veghea statuia lui Khuft. Cu șapte mii de ani în urmă, Khuft își scosese poporul din –

Teppic nu-și mai amintea, dar de undeva de unde nu le plăcea să stea, probabil, și din motive foarte bune; în astfel de momente își dorea să știe mai multă istorie – și se rugase în deșert și zeii locului îi arătaseră Vechiul Regat. Și intrase, da, și luase în stăpânire prin urmare, căci fi-va în veci tărâmul seminției lui. Ceva de genul ăsta, oricum. Probabil că erau mai mulți de „da" și mai puțini de „foarte", în plus lapte și miere. Dar priveliștea acelei fețe patriarhale mărețe, a acelui braț întins, a acelei bărbii pe care ai fi putut sparge pietre, semeață în lumina torțelor, îi spunea ceea ce el știa deja.

Era acasă și nu avea să mai plece niciodată.

Soarele începea să răsară.

Cel mai mare matematician de pe Disc și, de fapt, ultimul din Vechiul Regat, se întinse în grajdul lui și numără firele de paie din saltea. Apoi estimă numărul cuielor din perete. Apoi petrecu câteva minute dovedind că un câmp de rezonanță automorfică are un număr semi-infinit de idealuri prime nehotărâte. După aceea, pentru a mai trece timpul, își mâncă iar mic-dejunul.

Cartea a II-a

Cartea Morților

Trecură două săptămâni. La momentul potrivit, ritualul și ceremonia ținuseră lumea sub cer și stelele pe drumurile lor. Era uimitor ce puteau face ritualul și ceremonia.

Noul rege se examină în oglindă și se încruntă.

– Din ce-i făcută? întrebă el. E cam înceţoşată.

– Bronz, sire. Bronz lustruit, spuse Dios înmânându-i Sceptrul Milei.

– În Ankh-Morpork aveam oglinzi din sticlă cu argint pe spate. Erau foarte bune.

– Da, sire. Aici avem bronz, sire.

– Chiar trebuie să port masca asta?

– Fața Soarelui, sire. Transmisă din generație în generație. Da, sire. La toate ocaziile publice, sire.

Teppic se zgâi prin fantele ochilor. Cu siguranță, era o față frumoasă. Zâmbea slab. Își aminti cum tatăl lui vizitase camera copiiilor într-o zi și uitase să o dea jos; Teppic urlase cât îl ținuse gura.

– E cam grea.

– Poartă încărcătura veacurilor, zise Dios și îi dădu Cârligul de Cules al Dreptății, din obsidian.

– Ești preot de mult timp, Dios?

– De mulți ani, sire, bărbat și eunuc. Acum...

– Tata zicea că erai mare preot și pe vremea bunicului. Trebuie să fii foarte bătrân.

– Bine conservat, sire. Zeii au fost blânzi cu mine, spuse Dios, confruntat cu dovada. Și acum, sire, dacă ați putea ține și asta...

– Ce-i asta?

– Fagurele Rodniciei, sire. Foarte important.

Teppic îl puse cu îndemânare la locul lui.

– Bănuiesc că ai văzut multe schimbări, spuse el politicos.

O expresie de durere trecu pe fața bătrânului preot, dar iute, ca și cum ar fi fost grăbită.

– Nu, răspunse el ușor. Am fost foarte norocos.

– Oh. Asta ce e?

– Snopul Belșugului, sire. Extrem de semnificativ, foarte simbolic.

– Dacă ai putea să mi-l înfigi la subraț, deci... Ai auzit vreodată de canalizare, Dios?

Preotul pocni din degete către un servitor.

– Nu, sire, răspunse el și se aplecă înainte. Aceasta este Aspida Înțelepciunii. O voi băga aici, da?

– E ca gălețile, doar nu la fel de, hm, mirositoare.

– Sună îngrozitor, sire. Mirosul ține departe influențele rele, așa am înțeles. Aceasta, sire, este Tigva cu Apa Cerurilor. Dacă ne-am putea ridica bărbia...

– Toate astea sunt necesare, da? întrebă Teppic slab.

– Sunt tradiționale, sire. Dacă am putea să rearanjăm lucrurile nițel... iată Sulița cu Trei Vârfuri a Apelor Pământului; cred că o vom putea ține cu degetul *ăsta*. Va trebui să ne ocupăm de căsătoria noastră, sire.

– Sunt sigur că nu ne-am potrivi, Dios.

Marele Preot zâmbi doar cu gura.

– Domniei Sale îi place să glumească, sire, spuse el pe un ton cuviincios. Totuși, este esențial să vă însurați.

– Din păcate, toate fetele pe care le cunosc sunt în Ankh-Moropork, zise Teppic visător, știind în sufletul său că această afirmație directă se referea la doamna Collar, care fusese îngrijitoarea lui în clasa a șasea și la una dintre servitoarele căreia îi căzuse cu tronc și care îi punea întotdeauna mai mult sos. (Dar... la acestă amintire inima îi bătea mai tare... existase Balul Anual al Asasinilor și, deoarece tinerii asasini erau antrenați să se miște cu ușurință prin societate și se aștepta de la ei să danseze bine și

pentru că mătasea neagră bine croită și picioarele lungi atrăgeau un anumit fel de doamne mai în vârstă, se învârteau toată noaptea pe baubonii, galliarde și pavoninii încete, până când aerul se umplea de mosc și de pofte. Dojenel, a cărui figură simplă, deschisă și al cărui fel ușuratic de a fi îl făceau să aibă succes la femei, se întorcea la culcare foarte târziu multe zile după aceea și avea tendința să adoarmă la cursuri...)

– Cam nepotrivit, sire. Vom avea nevoie de o consoartă foarte pricepută la respectarea datinilor. Desigur, mătușa noastră este disponibilă, sire.

Se auzi un zăngănit. Dios oftă și le făcu semn servitorilor să adune lucrurile.

– S-ar putea să o luăm de la capăt, sire? Aceasta este Varza Rodniciei Vegetative...

– Scuze, spuse Teppic. Te-am auzit cumva zicând că ar trebui să mă însor cu mătușa mea?

– M-ați auzit, sire. Căsătoria interfamilială este o tradiție mândră a descendenței noastre, răspunse Dios.

– Dar mătușa mea este *mătușa* mea!

Dios își dădu ochii peste cap. Îl sfătuise de multe ori pe răposatul rege în privința educației fiului său, dar omul era încăpățânat, căpos. Acum va fi nevoit să o facă din mers. Zeii îl puneau la încercare, hotărî el. Dura decenii să faci un monarh, iar el avea la dispoziție doar câteva săptămâni.

– Da, sire, spuse el răbdător. Desigur. Și, de asemenea, ea este unchiul vostru, vărul și tatăl.

– Stai așa. Tatăl meu...

Preotul își ridică mâna liniștitor.

– O chestiune tehnică, zise el. Odată, pentru că interesele politice o cereau stră-străbunica voastră s-a proclamat rege și nu cred că edictul a fost abrogat vreodată.

– Dar a *fost* femeie, totuși?

Dios păru șocat.

– Oh, nu, sire. Este bărbat. Ea însăși a declarat asta.

– Dar uite, mătușa unui tip...

– Cam așa, sire. Aproape că înțeleg.

– Bine, mulțumesc, spuse Teppic.

– Este un mare păcat că nu avem nici o soră.

– Surori!

– Nu se face să îndoi sângele regesc, sire. Soarelui s-ar putea să nu-i placă. Acum, sire, *acesta* este Omoplatul Igienei. Unde doriți să îl punem?

Regele Teppicymon al XXVII-lea se privea cum era umplut. Ce bine că nu mai simțea foamea în aceste zile. Cu siguranță, nu ar mai fi vrut niciodată să mănânce pui.

– Foarte frumoasă cusătura asta, maestre.

– Tu ține-ți degetul pe loc, Gern.

– Mama coase așa. Are un șorțuleț cusut așa, mama noastră, zise Gern pe un ton de conversație.

– Ține-l pe loc, am spus.

– Are numai rațe și gâște pe el, completă Gern îndatoritor.

Dil se concentra la ce avea de făcut. Era o lucrătură bună, era gata să admită. Breasla Îmbălsămătorilor și a Meșteșugurilor Înrudite îi dăduse medalii pentru ea.

– Trebuie că te face să te simți foarte mândru, spuse Gern.

– Ce?

– Ei, mama noastră zice că regele continuă să trăiască, într-un fel, cu toată umplutura asta și cusăturile. Ca în Lumea de Dincolo. Cu cusătura ta în el.

Și câțiva saci de paie și vreo două găleți cu smoală, se gândi cu tristețe spiritul regelui. Și ambalajul prânzului lui Gern, deși nu îl învinovățea pe puști, care doar uitase unde îl pusese. Toată eternitatea cu ambalajul prânzului cuiva în locul organelor tale vitale. Mai rămăsese și o jumătate de cârnat.

Ajunsese să îl îndrăgească pe Dil, ba chiar și pe Gern. Părea să mai fie atașat de trupul său, de asemenea – cel puțin, se simțea inconfortabil dacă rătăcea mai mult de câteva sute de iarzi depărtare de el – și astfel, pe parcursul ultimelor câteva zile aflase destul de multe despre ei.

Ciudat, zău. Își petrecuse toată viața în regat vorbind cu câțiva preoți și așa mai departe. Știa, obiectiv, că mai existau și alți

oameni în jur – servitori, grădinari și tot așa – dar apăreau în viața lui ca niște puncte. El era în vârf, iar apoi familia sa, iar apoi preoții și nobilii, firește, apoi urmau punctele. Niște puncte ale naibii de bune, o serie de puncte pe atât de loiale, pe cât ar fi sperat vreun rege să conducă. Dar puncte, nimic mai mult.

Însă acum era total absorbit de detaliile zilnice ale speranțelor timide ale lui Dil de promovare în Breaslă și de povestea dezvăluită a avansurilor neîndemânatice făcute de Gern Glwendei, fata cultivatorului de usturoi care locuia în apropiere. Asista cu uimire la evoluția unei lumi la fel de pline de distincții subtile de grad și de poziție ca cea pe care o părăsise atât de curând; era îngrozitor să își imagineze că s-ar fi putut să nu afle dacă Gern depășise obiecțiile tatălui ei și își câștigase aleasa inimii sau dacă opera lui Dil asupra muncii lui – asupra *lui* – îi va permite să aspire la poziția de Mare Variație de Nouăzeci de Grade În Rang Înalt a Lojii Sodei Cristalizate din Breasla Îmbălsămătorilor și a Meșteșugurilor Înrudite.

Era ca și cum moartea ar fi fost un aparat optic minunat care transformă chiar și o picătură de apă într-un stup complex de viață.

A descoperit o dorință puternică de a-l sfătui pe Dil în privința politicii elementare sau de a-l învăța pe Gern că spălatul și înfățișarea respectabilă au beneficiile lor. A încercat de câteva ori. L-au putut simți, nu era nici un dubiu în privința asta. Dar l-au pus pe seama curentului.

Acum îl urmărea pe Dil care mergea apăsat către marea masă cu bandaje și se întorcea cu un sul gros pe care îl ținea meditativ lângă ceea ce până și regele era pregătit să înțeleagă că era cadavrul său.

– Cred că pânză de in, spuse el în cele din urmă. I se potrivește culoarea, clar.

Gern își lăsă capul într-o parte.

– Ar arăta bine în pânză de sac, zise el. Sau poate în stambă.

– Stambă, nu. În mod clar nu. E prea mare pe el.

– S-ar putea lăsa în ea. Cu purtatul, știți.

Dil pufni.

– Cu purtatul? Purtatul? N-ar trebui să-mi vorbești mie de purtat și stambă. Ce se întâmplă dacă jefuiește cineva cadavrul perste o mie de ani și el e în stambă, aș vrea să știu. Ar merge clătinat cam vreo jumătate de coridor, poate l-ar sugruma pe unul, fie, dar pe urmă s-ar desface, da? Coatele o să-i iasă imediat, n-o să scap de rușine toată viața.

– Dar veți fi mort, maestre!

– Mort? Asta ce legătură are? Dil studie eșantioanele. Nu, o să fie pânză de sac. Are destul loc să se lase în ea. Are și o bună susținere. O să poată să se clatine cu viteză pe coridoare dacă are nevoie.

Regele oftă. Ar fi preferat ceva mai ușor, din tafta.

– Și du-te și închide ușa, adăugă Dil. S-a făcut răcoare.

– Iar acum este vremea, spuse marele preot, pentru ca noi să mergem să îl vedem pe răposatul nostru tată. Își permise să sachițeze un zâmbet. Sunt sigur că abia așteaptă, adăugă el.

Teppic se gândi la asta. Nu era ceva ce *el* abia aștepta, dar cel puțin i-ar fi făcut pe toți ceilalți să uite să îl mai însoare cu rude. Se aplecă, în ceea ce el spera că este o manieră regală, să mângâie una dintre pisicile palatului. Nici aceasta nu era o mișcare bună. Creatura mirosi mâna, își încrucișă ochii într-un efort de gândire, apoi îl mușcă de degete.

– Pisicile sunt sacre, zise Dios șocat de vorbele rostite de Teppic.

– Pisicile cu picioare lungi, cu blană argintie și expresii trufașe sunt, poate, spuse Teppic în timp ce își îngrijea mâna, despre astea nu știu. Sunt sigurcă pisicile sacre nu lasă ibișii morți sub pat. Și sunt sigură că pisicile sacre care trăiesc înconjurate de nisipuri nemărginite nu vin înăuntru să își facă nevoile în sandalele regelui, Dios.

– Pisicile sunt pisici, zise simplu Dios și adăugă, dacă am fi atât de milostivi să ne urmați. Îi făcu lui Teppic semn spre o arcadă din depărtare.

Teppic îl urmă încet. Parcă trecuseră ani întregi de când se întorsese acasă și tot nu se simțea bine. Aerul era prea uscat.

Hainele erau incomode. Era prea cald. Chiar și clădirile păreau ciudate. Coloanele, de exemplu. Aca... la Breaslă, coloanele erau niște chestii grațios canelate și cu ciorchini de struguri din piatră și alte lucruri la vârf. Aici erau niște bucăți masive în formă de pară, din care toată piatra căzuse la bază.

Șase slujitori mergeau pe urmele lui, purtând diferitele însemne regale.

Încercă să imite mersul lui Dios și descoperi că își amintea mișcările. Îți întorci trunchiul în partea *asta,* apoi îți rotești capul în partea *asta,* îți întinzi brațele la patruzeci și cinci de grade de trup cu palmele în jos și pe urmă încerci să te miști.

Toiagul marelui preot ridica ecouri când atingea lespezile. Un orb ar fi putut merge desculț prin palat urmând găurelele șlefuite de vreme pe care le săpase în decursul anilor.

– Mă tem că vom descoperi că tatăl nostru s-a schimbat cumva de când l-am văzut ultima dată, spuse Dios pe un ton lejer în timp ce se unduiau pe lângă fresca ce o înfățișa pe Regina Khaphut acceptând Tributul Regatelor Lumii.

– Ei, da, zise Teppic încurcat de tonul vocii lui. E mort, nu?

– Mai este și asta, răspunse Dios, iar Teppic își dădu seama că nu se referise la ceva atât de trivial cum era condiția fizică actuală a regelui.

Era pierdut într-o admirație îngrozită. Nu că Dios ar fi fost în mod special crud sau nepăsător, ci pentru că moartea era doar o simplă tranziție iritantă în afacerea eternă a existenței. Faptul că oamenii mureau era doar un inconvenient, ca și cum ar fi fost afară când i-ai fi strigat.

„E o lume ciudată, se gândi el. E plină de umbre și nu se schimbă niciodată. Iar eu fac parte din ea."

– Cine e? întrebă el arătând către o frescă deosebit de mare care înfățișa un bărbat înalt cu o pălărie ca un coș de sobă și o barbă ca o funie, conducând un car peste o mulțime de alți oameni, mult mai mici.

– Numele *este* în cartușul de dedesubt, spuse Dios cu afectare.

– Ce?

– Micul oval, sire, zise Dios.

Teppic își mijì ochii de aproape la hieroglifele înghesuite.

– Vultur subțire, ochi, linie șerpuită, om cu băț, pasăre care stă jos, linie șerpuită, citi el. Dios se cutremură.

– Cred că ar trebui să ne aplecăm mai mult asupra studiului limbilor moderne, revenindu-și nițel. Îl cheamă Pta-ka-ba. Este rege când Imperiul Djel se extinde de la Marea Circulară la Oceanul de Miez, când aproape jumătate din continent ne plătește tribut.

Teppic își dădu seama ce era ciudat la vorbirea bărbatului. Dios ar fi sucit orice frază până la punctul de a o rupe, dacă ar fi însemnat să evite un timp trecut. Arătă spre altă frescă.

– Și ea? întrebă el.

– Este Regina Khat-leon-ra-pta, răspunse Dios. Câștigă regatul Țării Câtdeminunate prin șiretenie. Aceasta este în vremea celui de al Doilea Imperiu.

– Dar e moartă?

– Așa aud, spuse marele preot, după o pauză foarte scurtă. Da. În mod clar, trecutul îl supăra pe Dios.

– Am învățat șapte limbi, zise Teppic, știind sigur că notele pe care le luase la trei dintre ele vor rămâne ascunse în cataloagele Breslei.

– Într-adevăr, sire?

– Oh, da. Morporkiană, vanglemeshtă, efebă, laotațiană și... alte câteva... spuse Teppic.

– Ah. Dios dădu din cap, zâmbi și continuă să înainteze pe coridor, șchiopătând ușor, dar tot potrivindu-și pasul cu ticăitul secolelor.

– Tărâmurile barbare.

Teppic se uită la tatăl său. Îmbălsămătorii făcuseră o treabă bună. Așteptau ca el să le spună asta.

O parte din el, care încă trăia în Ankh-Morpork, zicea: „Acesta este un cadavru, înfășurat în bandaje, sigur n-au cum să creadă că asta o să îl ajute *să se facă bine?* În Ankh, mori și te îngroapă, orite ard, ori te aruncă la corbi. Aici, nu înseamnă decât că încetinești puțin și primești mâncarea cea mai bună. E ridicol, cum poți

conduce un regat așa? Par să creadă că a fi mort e echivalent cu a fi surd, trebuie să vorbești puțin mai tare."

Dar o a doua voce, mai bătrână, spunea: „Am condus regatul astfel șapte mii de ani. Cel mai umil crescător de pepeni are o semințe care îi face pe regii din alte părți să pară musculițe. Obișnuiam să deținem continentul, înainte de a-l vinde iar pentru a plăti piramidele. Nici măcar nu ne *gândim* la celelalte țări mai tinere de trei mii de ani. Totul pare să meargă."

– Bună, tată, zise el.

Spiritul lui Teppicymon al XXVII-lea care îl urmărise îndeaproape se grăbi să traverseze încăperea.

– *Arăți bine!* spuse el. *Mă bucur să te văd! Uite, e urgent, Te rog, fii atent, e despre moarte...*

– Zice că este bucuros să vă vadă, spuse Dios.

– Poți să-l auzi? întrebă Teppic. Eu n-aud nimic.

– Morții, firește, vorbesc prin preoți, răspunse preotul. Acesta este obiceiului, sire.

– Dar mă aude, da?

– Firește.

– *M-am tot gândit la toată treaba asta cu piramidele și, uite, nu sunt sigur de ea.*

Teppic se aplecă mai aproape.

– Tușica îți transmite că te iubește, spuse el tare. Se gândi la asta. Adică mătușa mea, nu a ta. Sper, adăugă el.

– *Hei? Hei? Mă auzi?*

– Vă trimite salutări din lumea de după văl, zise Dios.

– *Ei, da, cred că îți trimit, dar UITE, nu vreau să te chinui să construiești...*

– O să îți construim o piramidă minunată, tată. O să îți placă acolo. O să fie oameni să aibă grijă de tine și tot ce trebuie, Teppic se uită la Dios pentru confirmare. O să-i placă, da?

– *Nu VREAU una!* țipă regele. *E o întreagă eternitate interesantă pe care nu am văzut-o încă. Îți interzic să mă pui într-o piramidă!*

– Spune că este foarte potrivit și că sunteți un fiu supus, zise Dios.

– *Mă vezi? Câte degete îți arăt? Crezi că e amuzant, nu, să îți petreci restul morții sub un milion de tone de piatră uitându-te cum te faci fărâmițe? Asta înțelegi tu printr-un ev bun?*

– E cam curent aici, sire, spuse Dios. Poate că ar trebui să mergem.

– *Oricum, nu-ți permiți!*

– Și o să-ți punem înăuntru toate frescele și statuile favorite. O să îți placă, nu, zise Teppic fără nădejde. Toate lucrușoarele tale o să fie în jurul tău. O să îi placă, da? îl întrebă el pe Dios în timp ce se întorceau spre sala tronului. Doar că, nu știu, am avut cumva sentimentul că nu e prea mulțumit de asta.

– Vă asigur, sire, răspunse Dios, nu poate avea altă dorință.

În camera de îmbălsămare, Regele Teppicymon al XXVII-lea încercă să îl bată pe Gern pe umăr, fără efect. Renunță și se așeză lângă el însuși.

– *N-o face, băiete,* zise el cu amărăciune. *Să nu ai niciodată descendenți.*

Și apoi a fost însăși Marea Piramidă.

Pașii lui Teppic răsunau pe lespezile de marmură în timp ce mergea în jurul modelului. Nu era sigur ce avea de făcut aici. Dar regii, bănuia el, erau adesea puși în această situație; exista întotdeauna vechea scăpare, bunăoară, să lași impresia că te interesează.

– Ei, ei, spuse el. De când construiești piramide?

Ptaclusp, arhitect și constructor ocazional de piramide pentru nobilime, se înclină adânc.

– Dintotdeauna, O, Lumina Amiezii.

– Trebuie să fie fascinant, zise Teppic. Ptaclusp se uită într-o parte la marele preot, care dădu din cap.

– Are și părți bune, O, Fântâna Apelor, se aventură el. Nu era obișnuit ca regii să i se adreseze ca și cum ar fi fost o ființă umană. Simțea într-un fel nedeslușit că nu era bine.

Teppic dădu din mână către macheta de pe podium.

– Da, zise el nesigur. Ei. Bine. Patru ziduri și un vârf ascuțit. Minunat. Prima-ntâia. Vorbește de la sine, zău. Tot părea să fie

prea multă liniște în jur. Se lansă mai departe. Fain spectacol, spuse el. Adică, nu-i nici o îndoială. Asta e... o... piramidă. Și încă ce piramidă! Într-adevăr. Tot nu părea destul. Căută altceva. Oamenii o vor privi în secolele ce vor urma și vor zice, vor zice... asta *e* o piramidă. Hm. Tuși. Zidurile au o pantă frumoasă, bolborosi el. Dar...

Două perechi de ochi se rotiră spre ai lui.

– Hm, spuse el.

Dios ridică o sprânceană.

– Sire?

– Cred că îmi aduc aminte că, odată, tata a zis că, știi, când moare, ar cam vrea să, într-un fel, să fie îngropat la mare.

Nu urmă valul de revoltă la care se aștepta.

– Se referea la deltă. Pământul e foarte moale lângă deltă, spuse Ptaclusp. Ar dura luni întregi să facem fundația acolo. Și mai există și riscul de scufundare. Și umezeala. Nu-i bună umezeala într-o piramidă.

– Nu, răspunse Teppic, transpirând sub privirea lui Dios. Cred că ce a vrut să zică era, știi, *în* mare.

Fruntea lui Ptaclusp se încreți.

– Delicată treabă, spuse el gânditor. O idee interesantă. Cred că s-ar *putea* construi una mică, de un milion de tone și să o ducem pe pontoane sau altceva...

– Nu, zise Teppic încercând să nu râdă, cred că voia să spună să fie îngropat *fără*...

– Teppicymon al XXVII-lea voia să zică să fie îngropat fără întârziere, interveni Dios, cu o vocea ca mătasea unsuroasă. Și nu încape îndoială că ar cere să cinstească tot ce poți clădi mai bun, arhitectule.

– Nu, sunt sigur că ai înțeles greșit, spuse Teppic.

Fața lui Dios împietri. Cea a lui Ptaclusp alunecă în expresia de ceară a cuiva care, dintr-odată, n-are nici o legătură. Începu să se holbeze la podea ca și cum chiar supraviețuirea lui ar fi depins de a memora cele mai mici detalii ale ei.

– Greșit? întrebă Dios.

– Fără supărare. Sunt sigur că vrei ce e mai bine, zise Teppic. Doar că, ei, atunci părea foarte clar în privința asta și...

– Vreau ce e mai bine? spuse Dios, gustând fiecare vorbă de parcă ar fi fost un strugure acru.

Ptaclusp tuși. Terminase cu podeaua. Acum se apucă de tavan.

Dios inspiră profund.

– *Sire,* zise el, dintotdeauna am fost constructori de piramide. Toți regii noștri sunt îngropați în piramide. Așa facem noi lucrurile, sire. Așa se fac lucrurile.

– Da, dar...

– Nu încape discuție, spuse Dios. Cum și-ar putea dori cineva altceva? Sigilat cu toată iscusința împotriva profanărilor Timpului – acum mătasea uleioasă a vocii lui deveni armură, dură ca oțelul, înțepătoare ca sulițele – Apărat pentru Vecie împotriva insultelor Schimbării.

Teppic se uită în jos la încheieturile degetelor marelui preot. Erau albe, oasele împungeau pielea ca și cum s-ar fi luptat să scape.

Privirea îi alunecă în sus pe brațul îmbrăcat în gri către fața lui Dios. „Pe zei, se gândi el, e adevărat", *chiar* arată de parcă aceștia s-ar fi plictisit să-l mai aștepte să moară și l-ar fi pus la uscat. Apoi ochii lui îi întâlniră pe cei ai marelui preot, mai mult sau mai puțin cu un zăngănit.

Se simțea ca și cum carnea i-ar fi fost suflată foarte încet de pe oase. Se simțea ca și cum nu ar fi fost mai important decât o musculiță efemeră. Una necesară, cu siguranță, o musculiță căreia i s-ar fi acordat tot respectul cuvenit, dar tot o insectă, cu toate drepturile care decurg de aici. Și cu la fel de mult liber arbitru, în furia acelei priviri, ca o bucățică de papirus într-un uragan.

– Dorința regelui este de a fi îngropat într-o piramidă, spuse Dios, cu o voce pe care Creatorul trebuie să o fi folosit când a trasat luna și stelele.

– Ăă, făcu Teppic.

– Cea mai bună dintre piramide pentru rege, spuse Dios.

Teppic cedă.

– Oh, zise el. Bine. Fie. Da. Cea mai bună, desigur.

Ptaclusp surâse ușurat, extrase tăblița de ceară cu un gest pompos și scoase un condei din ascunzișurile perucii lui. Cel mai important, știa, era să faci afacerea cât mai repede. Dacă lăsai lucrurile să scape din mână într-o astfel de situație, te puteai trezi pe cap cu 1 500 000 de tone de calcar arvunit.

– Atunci va fi modelul standard, să zicem, O, Apă în Deșert?

Teppic se uită la Dios care acum stătea și privea amenințător în gol, îmblânzind buldogii Entropiei doar prin puterea voinței.

– Cred că ceva mai mare, se aventură el deznădăjduit.

– Atunci e modelul Executiv, spuse Ptaclusp. Foarte exclusivist, O, Bază a Coloanei Eterne. Te ține o perpetualitate. De asemenea, oferta noastră specială în acest eon este încadrarea în material a diferitelor măsurători de importanță paracosmică, gratis.

Îi aruncă lui Teppic o privire prudentă.

– Da. Da. E bine, zise Teppic.

Dios inspiră adânc.

– Regele cere mai mult de atât, spuse el.

– Da? se miră Teppic.

– Într-adevăr, sire. Este dorința dumneavoastră expresă ca cel mai măreț dintre monumente să fie înălțat pentru tatăl Domniei Voastre, spuse Dios calm.

Era un concurs, Teppic știa, și nu cunoștea regulile sau cum să joace și avea să *piardă*.

– Este? Oh. Da. Da. Cred că este, zău. Da.

– O piramidă fără rival de-a lungul Djelului, zise Dios. Acesta este ordinul regelui. Este drept și corect.

– Da, cam așa ceva. Ăă. De două ori mai mare ca de obicei, spuse Teppic cu disperare și avu scurta satisfacție de a-l vedea pe Dios zăpăcit pentru o clipă.

– Sire? zise el.

– Este drept și corect, spuse Teppic.

Dios deschise gura să protesteze, văzu expresia lui Teppic, și o închise la loc.

Ptaclusp mâzgălea agitat, cu mărul lui Adam tremurându-i. Așa ceva se întâmpla doar o dată în carieră.

– Poate ați dori o fațadă dintr-o marmură neagră foarte frumoasă, zise el fără să ridice privirea. S-ar putea să avem destulă în carieră. O, Rege al Globurilor Celeste, adăugă el în grabă.

– Foarte bine, spuse Teppic.

Ptaclusp luă o tăbliță nouă.

– Să vedem, vârful să fie din electrum? E mai ieftin să îl ai construit de la început, nu ați vrea să folosiți argint și apoi să spuneți mai târziu, aș fi vrut să am...

– Electrum, da.

– Și dependințele obișnuite?

– Ce?

– Camera mortuară, adică, și cea exterioară. Aș recomanda Memphis, foarte selectă, vine cu o cameră de comori foarte mare asortată, atât de utilă pentru toate lucrușoarele pe care nu le poți lăsa în urmă. Ptaclusp întoarse tăblița și începu să scrie pe partea cealaltă. Și, firește, un apartament asemănător pentru Regină, să înțeleg? O, Rege Care Ar Trebui Să Trăiască Veșnic.

– Eh? Oh, da. Așa cred, spuse Teppic uitându-se la Dios. Totul. Știi tu.

– Apoi vin labirinturile, continuă Ptaclusp, încercând să-și păstreze calmul vocii. Sunt foarte populare în era asta. E foarte important, labirintul, nu e bine să te hotărăști că trebuia să pui un labirint după ce au trecut jefuitorii de morminte pe acolo. Poate că sunt de modă veche, dar aș alege oricând modelul Labrys. Cum spunem noi, s-ar putea să intre, în regulă, dar nu o să mai iasă niciodată. Costă puțin în plus, dar ce mai înseamnă banii în aceste vremuri? O, Stăpân al Apelor.

„Ceva ce noi nu avem", îl avertiză pe Teppic o voce din adâncul minții. O ignoră. Era în mâinile destinului.

– Da, zise el îndreptându-se. Modelul Labrys. Două.

Condeiul lui Ptaclusp străpunse tăblița.

– Al lui și al ei, O, Piatră a Pietrelor, bolborosi el. Foarte util, foarte potrivit. Cu o colecție de capcane din stoc? Putem oferi hăuri, gropi, alunecări, bolovani care se rostogolesc, țepușe care cad, săgeți...

– Da, da, spuse Teppic. Le luăm. Le luăm pe toate. Tot ce ai.

Arhitectul inspiră adânc.

– Și, firește, veți dori toate stelele obișnuite, bulevardele, sfincșii ceremoniali... începu el.

– O grămadă, spuse Teppic. Decizi tu totul.

Ptaclusp își șterse fruntea.

– Bine, zise el. Minunat. Își trase nasul. Tatăl dumneavoastră, dacă îmi pot permite să fiu atât de îndrăzneț, O, Plantator al Semințelor, este extrem de norocos să aibă un fiu atât de iubitor. Aș putea adăuga...

– Poți *pleca,* spuse Dios. Și ne așteptăm ca munca să înceapă imediat.

– Fără întârziere, vă asigur, zise Ptaclusp. Ăă.

Părea să se lupte cu o imensă problemă filosofică.

– Da? întrebă Dios cu răceală.

– Este, uh. Există problema, uh. Ceea ce nu înseamnă că, uh. Firește, cel mai vechi client, cumpărător stimat, dar este faptul că, uh. N-aș dori să sugerez în nici un fel că, uh.

Dios îi aruncă o privire care ar fi făcut un sfinx să clipească și să se uite în altă parte.

– Dorești să spui ceva? întrebă el. Timpul Maiestății Sale este extrem de limitat.

Ptaclusp dădu din falcă în tăcere, dar rezultatul fu o concluzie veche de când lumea. Chiar și zeii fuseseră reduși la o mormăială timidă în fața chipului lui Dios. Iar șerpii săpați pe toiagul lui păreau să-l privească și ei.

– Uh. Nu, nu. Scuze. Doar, uh, mă gândeam cu voce tare. Mă duc atunci, da? Sunt atâtea de făcut, uh. Se aplecă până la pământ.

Era la jumătatea drumului către arcadă când Dios adăugă:

– Să fie gata în trei luni. La timp pentru Inundație[1].

– *Ce?*

– Vorbești cu al 1 398-lea monarh, spuse Dios cu răceală.

---

[1] Ca multe culturi din valea fluviului, Regatul nu are de a face cu mărunțișuri ca vară, primăvară și iarnă, ci își bazează calendarul direct pe marele puls al Djelului; prin urmare, are trei anotimpuri. Săditul, Inundația și Umezeala. Aceasta este logic, clar și practic, deazaprobată doar de cvartetele de frizerie.‡ (n.a.)

‡ Deoarece te simți ca un fraier să cânți „Vine, vine inundația", de aia. (n. a.)

Ptaclusp înghiți.

– Îmi cer iertare, șopti el, vreau să zic, *ce?* O, Rege Măreț. Adică, doar târârea blocurilor va lua. Uh. Buzele arhitectului tremurau în timp ce încercau diferite comentarii și, în închipuirea lui, le confrunta cu privirea lui Dios. Tsort nu a fost construit într-o zi, mormăi el.

– Nu credem că noi am comandat acea treabă, spuse Dios. Îi zâmbi lui Ptaclusp. În anumite sensuri, era mai rău decât orice altceva. Firește, continuă el, vom plăti în plus.

– Dar niciodată nu plă... începu Ptaclusp și își pierdu vocea.

– Penalizările pentru neterminarea la timp vor fi, desigur, îngrozitoare, spuse Dios. Clauza obișnuită.

Ptaclusp nu mai avea curaj să se contrazică.

– Firește, zise el, complet înfrânt. Este o onoare. Mă pot scuza Eminențele Voastre? Au mai rămas câteva ore din zi.

Teppic dădu din cap.

– Mulțumesc, spuse arhitectul. Fie ca vintrele voastre să fie cu adevărat fertile. Mă iertați, stăpâne Dios.

Îl auziră fugind pe trepte afară.

– Va fi magnifică. Prea mare, dar – magnifică, zise Dios. Se uită printre coloane la panorama necropolei de pe malul opus al Djelului.

– Magnifică, repetă el. Se cutremură încă o dată din cauza junghiului de durere din picior. Ah. Va trebui să traverseze iar râul la noapte, neîndoielnic. Fusese o nebunie să amâne atâtea zile. Dar ar fi de neconceput să nu se afle în situația din care să servească regatul așa cum trebuia...

– Nu te simți bine, Dios? întrebă Teppic.

– Sire?

– Parcă ești cam palid.

O expresie de panică pâlpâi peste trăsăturile zbârcite ale lui Dios. Se îndreptă.

– Vă asigur, sire, sunt în cea mai bună formă. Cea mai bună, sire!

– Nu crezi că ai cam exagerat, nu?

De data aceasta nu mai era nici un dubiu în privința expresiei de groază.

– Ce să exagerez, sire?

– Tot timpul ești activ, Dios. Primul în picioare, ultimul la culcare. Ar trebui să o iei mai încet.

– Exist doar pentru a servi, sire, spuse Dios cu fermitate. Exist doar pentru a servi.

Teppic veni lângă el pe balcon. Soarele înserării strălucea pe un lanț muntos făcut de mâna omului. Acesta era doar masivul central; piramidele se întindeau de la deltă până sus, la a doua cataractă, unde Djelul dispărea în munți. Și piramidele ocupau cel mai bun pământ, lângă fluviu. Chiar și fermierii ar fi considerat o blasfemie orice altă sugestie.

Unele piramide erau mici, făcute din blocuri grosolane care izbuteau să pară mult mai vechi decât munții care despărțeau valea de deșertul înalt. Până la urmă, munții fuseseră întotdeauna acolo. Cuvinte ca „nou" și „vechi" nu li se aplica. Dar acele prime piramide fuseseră construite de ființe umane, mici pungi de apă gânditoare ținute pentru scurt timp la un loc de acumulări fragile de calciu, care tăiaseră pietrele în bucăți, iar apoi le puseseră la loc, cu greu, într-o formă mai bună. Erau *vechi.*

De-a lungul mileniilor, modele variaseră. Piramidele următoare erau netede și ascuțite, ori plate și placate cu mică. Chiar și cele mai abrupte dintre ele, medita Teppic, nu ar fi primit mai mult de 1.0 pe scala oricărui cățărător, deși unele dintre stele și temple, care se adunau în jurul bazelor piramidelor ca niște remorchere în jurul cuirasatelor eternității, ar fi fost demne de atenție.

„Cuirasatele eternității, se gândi el, plutind greoi prin negurile Timpului, fiecare pasager călătorind la clasa întâi..."

Câteva stele fuseseră lăsate afară mai devreme. Teppic ridică privirea la ele. „Poate că, se gândi el, există viață și în altă parte. Pe stele, poate." Dacă există miliarde de universuri așezate unele lângă altele, la grosimea unui gând distanță, atunci trebuie să existe oameni și în altă parte.

Dar oriunde ar fi, oricât de mult ar încerca, indiferent cât ar fi de magnific efortul, cu siguranță nu ar reuși să fie atât de teribil de

proști ca noi. Adică, ne străduim să fim așa. Ni s-a dat o fărâmă la început, dar în decurs de sute de mii de ani chiar ne-am perfecționat.

Se întoarse spre Dios, simțind că ar trebui să repare un pic din ce stricase.

– Se simte cum radiază epocile din ele, nu, zise el pe un ton de conversație.

– Pardon, sire?

– Piramidele, Dios. Sunt atât de vechi.

Dios se uită vag peste râu.

– Da? spuse el. Da, cred că sunt.

– O să ai și tu una?

– O piramidă? întrebă Dios. Sire, deja am una. Unuia dintre înaintașii dumneavoastă i-a făcut plăcere să pună ceva de-o parte pentru mine.

– Trebuie să fi fost o mare onoare, spuse Teppic.

Dios dădu din cap cu eleganță. Saloanele veciei erau rezervate de obicei celor de neam regal.

– Este, desigur, foarte mică. Foarte plată. Dar va fi de ajuns pentru nevoile mele simple.

– Va fi? întrebă Teppic căscând. E bine. Și acum, dacă nu te superi, cred că o să mă bag în pat. A fost o zi grea.

Dios se înclină de parcă ar fi avut o balama la șale. Teppic observase că Dios avea cel puțin cincizeci de moduri bine rafinate de a face plecăciuni, fiecare purtând nuanțe subtile de înțeles. Aceasta părea a fi Nr. 3, Sunt Umilul Vostru Sclav.

– Și încă a fost o zi foarte bună, dacă îmi permiteți, sire.

Teppic rămăsese fără cuvinte.

– Așa crezi? întrebă el.

– Efectele norilor la apus au fost deosebit de eficiente.

– Au fost? Oh. Trebuie să fac ceva cu apusul soarelui?

– Maiestății Sale îi face plăcere să glumească, zise Dios. Apusurile de soare se întâmplă de la sine, sire. Ha-ha.

– Ha-ha, îngână Teppic.

Dios își trosni încheieturile degetelor.

– Partea mai grea este răsăritul soarelui, spuse el.

Pergamentele fărâmicioase ale lui Nod ziceau că măreţul soare portocaliu era mâncat în fiecare seară de zeiţa cerului, Ce, care păstra la timp câte o bucăţică spre a creşte un soare proaspăt pentru dimineaţa următoare. Iar Dios ştia că aşa era.

Cartea Statului în Groapă spunea că soarele era Ochiul lui Hei, care înainta cu greu pe cer în fiecare zi în căutarea nesfârşită a unghiilor Lui[1]. Iar Dios ştia că aşa era.

Ritualurile secrete ale Oglinzii Fumegânde susţineau că soarele era, de fapt, o gaură rotundă în bula de săpun albastră şi învârtiotare a zeiţei Nesh, care se deschidea în lumea reală arzândă de dincolo, şi că stelele erau găurile prin care intra ploaia. Iar Dios ştia că, şi asta, aşa era.

Legendele populare spuneau că soarele era o minge de foc care înconjura lumea în fiecare zi şi că lumea însăşi era purtată prin hăul nesfârşit pe spatele unei enorme broaşte ţestoase. Iar Dios ştia că, de asemenea, aşa era, deşi îi dădea ceva bătaie de cap.

Şi Dios ştia că Net era Zeul Suprem, şi că Fon era Zeul Suprem, şi la fel şi Hast, Set, Bin, Sot, Io, Dhek şi Ptooie; că doar Herpentine Triskeles stăpânea lumea morţilor, la fel şi Syncope, şi Silur Zeul cu Cap de Peşte-Pisică, şi Orexis-Nupt.

Dios era marele preot suprem al unei religii naţionale care fermentase, şi dospise, şi fiersese mai mult de şapte mii de ani şi care nu arunca niciodată un zeu, căci s-ar fi putut dovedi de folos. Ştia că o mulţime de lucruri reciproc-contradictorii erau cu toatele adevărate. Dacă nu ar fi fost, atunci ritualul şi credinţa nu ar fi însemnat nimic, şi dacă acestea nu ar fi fost nimic, atunci lumea nu ar fi existat. Datorită acestui fel de a gândi, preoţii din Djel puteau lăsa loc în minte unei colecţii atât de mari de idei, încât ar fi făcut şi pe un mecanic cuantic să se dea bătut şi să predea trusa de scule.

Toiagul lui Dios răsuna lovind pietrele, în timp ce el şchiopăta în beznă, coborând prin coridoarele puţin umblate până când ieşi pe un mic ponton. Dezlegând barca de acolo, marele preot se sui

[1] Lit. *Dhar-ret-kar-mon* sau „tăietură de la picior". Însă unii învăţaţi spun că ar trebui să fie *Dar-rhet- kare-mhun,* lit. „aparat cu aer cald pentru îndepărtat vopseaua". (n. a.)

în ea cu dificultate, întinse vâslele și se avântă pe apele tulburi ale întunecatului Djel.

Își simțea mâinile și picioarele prea reci. Ce prostie, ce prostie. Ar fi trebuit să facă asta mai înainte.

Barca zvâcnea încet în curentul principal în timp ce noaptea adâncă se pogora peste vale. Pe malul opus, ca răspuns la vechile legi, piramidele începură să lumineze cerul.

De asemenea, luminile ardeau târziu și în casa Asociațiilor Ptaclusp, Constructori Necropolitani ai Dinastiilor. Tatăl și cei doi fii erau aplecați asupra imensei planșete de desen din ceară, certându-se.

– Nu că ar *plăti* vreodată, spuse Ptaclusp IIa. Adică nu e doar vorba că nu pot, nu par să fi înțeles *ideea*. Cel puțin dinastiile ca Tsort plătesc în o sută de ani sau cam așa ceva. De ce nu...

– Am construit piramide de-a lungul Djelului în ultimii trei sute de ani, zise tatăl său, înțepat, și nu am ieșit în pierdere, nu? Nu, nu am ieșit. Pentru că celelalte regate se uită la Djel, spun uite, o familie care chiar se pricepe la piramide, conisori, spun vrem și noi ce au ei, vă rog, cu mânere cu tot. Oricum, chiar sunt de viță regală, adăugă el, nu ca unii dintre cei din zilele noastre – azi sunt, mileniul viitor, nu. Mai sunt și pe jumătate zei. Nu te aștepți ca regii adevărați să plătească. Ăsta e unul dintre semnele după care recunoști un rege adevărat, nu are bani.

– Atunci mai de viță regală decât ei nu găsești. Ți-ar trebui un cuvânt nou, spuse IIa. În cazul ăsta *noi* suntem aproape regi.

– Nu înțelegi afacerile, fiule. Crezi că totul înseamă să știi contabilitatea. Ei, nu e.

– *E o problemă de masă. Și de raportul dintre forță și greutate.*

Amândoi îl priviră amenințător pe Ptaclusp IIb, care ședea holbându-se la schițe. Tot învârtea condeiul în mâinile care tremurau de o nervozitate abia stăpânită.

– Va trebui să folosim granit pentru pantele mai joase, zise el pentru sine, calcarul nu ar rezista. Nu cu toate forțele gravitaționale. Care vor fi, phiii, vor fi mari. Adică nu vorbim de lame de ras aici. Chestia asta ar ascuți și un făcăleț.

Ptaclusp își dădu ochii peste cap. Era doar de o generație într-o dinastie și deja avea belele. Un fiu se născuse contabil, celălalt era îndrăgostit de această inginerie cosmică nou-născută. Pe când el era doar un puști nu exista așa ceva, era doar arhitectură. Desenai planurile, apoi luai zece mii de băieți cu o normă și jumătate și dublu la sfârșit de săptămână. Nu trebuia decât să pui lucrurile una peste alta. Nu era nevoie să o iei *cosmic*.

Descendenți! Zeii consideraseră potrivit să îi dea un fiu care te taxa pentru cantitatea de respirație consumată când spuneai „Bună dimineața" și unul care slăvea geometria și pierdea nopțile creând apeducte. Te strângeai și economiseai ca să îi trimiți la cele mai bune școli, și ei te răsplăteau devenind educați.

– Ce tot spui acolo? se răsti el.

– Doar descărcarea... IIb își trase abacul către el și zornăi mărgelele de lut pe sârme. Să zicem că vorbim de dublul greutății modelului Executiv, ceea ce ne dă o masă de... plus dimensiunile codificate adiționale ale semnificațiilor oculte conform specificațiilor... nu am fi putut face asta nici acum o sută de ani, nu cu tehnicile primitive pe care le aveam atunci... Degetul lui deveni o pată neclară din cauza mișcării.

IIa pufni și își luă propriul abac.

– Calcar la doi talanți tona... zise el. Uzura uneltelor... costurile de zidărie... depozitarea... stricăciunile... oh, Doamne, oh, Doamne... cheltuieli indirecte... marmură neagră la prețuri de înlocuire...

Ptaclusp oftă. Două abacuri care zornăiau în tandem toată ziua, unul schimbând forma lumii, celălalt deplângând prețul. Ce s-o fi întâmplat cu cele două bucățele de lemn și firul de plumb?

Ultimele mărgele țăcăniră la capete.

– Ar fi un salt cuantic în piramidologie, spuse Ptaclusp IIb lăsându-se pe spate cu un rânjet mesianic pe față.

– Ar fi un adevărat salt kwa... începu IIa.

– Cuantic, îl corectă IIb, savurând cuvântul.

– Va fi un adevărat salt *cuantic* în falimentologie, preciză IIa. Va fi nevoie să se inventeze un cuvânt nou și pentru asta.

– Ar merita ca vârf de pierdere, sugeră IIb.

– Sigur. Când e vorba de pierderi, noi suntem vârfurile, zise IIa cu acreală.

– Practic, va străluci! În mileniile ce vor urma oamenii o vor privi și vor spune: „Ptaclusp ăla se pricepea la piramide".

– Adică, o să-i zică Nebunia lui Ptaclusp!

Deja cei doi frați stăteau în picioare, cu nasurile la o foarte mică distanță.

– Problema ta, frate, este că știi cât costă totul, dar nu cunoști valoarea a nimic!

– Problema cu *tine* este... este... este că tu nu!

– Omenirea trebuie să țintească tot mai sus!

– Da, pe o bază financiară solidă, pe Khuft!

– Căutarea cunoașterii...

– Căutarea probității...

Ptaclusp îi lăsă și rămase în picioare privind în curte, unde, la lumina torțelor, echipa făcea o inventariere febrilă a materialelor.

Fusese o afacere mică atunci când tatăl său i-o transmisese – doar o curte plină de blocuri și de tot felul de sfincși, obeliscuri, stele și alte rezerve, și un teanc gros de facturi neplătite, cele mai multe adresate palatului și arătând cu tot respectul că prețuitul nostru deviz prezentat în urmă cu nouă sute de ani pare să fi fost scăpat din vedere și plata în cel mai scurt timp ne-ar onora. Dar fusese distractiv în acele vremuri. Erau doar el, cinci mii de muncitori și doamna Ptaclusp, care ținea registrele.

„Trebuie să faci piramide, spunea tata. Tot profitul venea din mastaba-le, mici morminte de familie, obeliscuri memoriale și ocazionalele necropole generale, dar dacă nu ai făcut piramide, nu ai făcut nimic. Cel mai prăpădit cultivator de usturoi, care caută ceva drăguț și durabil, poate cu ceva bucățele de marmură verde pe pereți, dar care să se încadreze într-un buget, n-ar merge la un om care n-are o piramidă cu numele lui."

Așa că făcuse piramide și fuseseră unele bune, nu din cele pe care le vezi în zilele noastre, cu număr greșit de laturi și ziduri pe care poți să le spargi cu piciorul. Și da, cum-necum merseseră din bine în mai bine.

Să construiești cea mai mare piramidă dintotdeauna...

În trei luni...

Cu penalități îngrozitoare dacă nu era gata la timp. Dios nu spusese cât de îngrozitoare, dar Ptaclusp își cunoștea mușteriul și probabil că implicau crocodili. Ar fi fost destul de îngrozitoare, da...

Se uită fix la lumina pâlpâitoare de pe lungile bulevarde cu statui, inclusiv cea a sângerosului Hat, Zeul cu Cap de Vultur al Oaspeților Nepoftiți, cumpărată cu ani în urmă de un client și returnată sub pretextul că nu se ridică la înălțimea așteptărilor în ce privește ciocul și imposibil de schimbat de atunci, nici măcar cu reducere.

Cea mai mare piramidă dintotdeauna...

Și după ce te speteai să ai grijă ca nobilimea să își primească biletele spre eternitate, ți se permitea și ție să-ți folosești experiența în interes propriu, i.e., o mică piramidă ca o bijuterie, pentru tine și doamna Ptaclusp, pentru a-ți garanta transportul sigur în Lumea de Dincolo? Firește că nu. Chiar și tatei nu i se permisese decât o mastaba, deși era una dintre cele mai bune de pe fluviu, trebuia să recunoască, marmura aceea cu vinișoare roșii fusese comandată tocmai din Țara Câtdeminunată. o mulțime de oameni ceruse același lucru, fusese bine pentru afaceri, așa i-ar fi plăcut tatei...

Cea mai mare piramidă dintotdeauna...

Și nu și-ar fi amintit niciodată cine era sub ea.

Nu conta dacă îi ziceau Nebunia lui Ptaclusp sau Gloria lui Ptaclusp. I-ar fi spus *a lui Ptaclusp.*

Ieși din marea gândurilor și-și auzi fiii certându-se.

Dacă aceasta era posteritatea, mai bine își încerca norocul cu blocuri de calcar de 600 de tone. Astea cel puțin nu vorbeau.

– Tăceți din gură, amândoi, zise el.

Ei se opriră și se așezară mormăind.

– M-am hotărât, spuse el.

IIb se mâzgălea cu condeiul. IIa zăngănea abacul.

– O să o facem, zise Ptaclusp și ieși din cameră. Și orice fiu căruia nu-i convine va fi aruncat în bezna de afară unde se aud bocete și scrâșnete din dinți.

Cei doi frați, rămași singuri, se priviră mânioși.

În cele din urmă, IIa spuse.

– Ce înseamnă „cuantum", până la urmă?

IIb dădu din umeri.

– Adică mai adaugi un zero, răspunse el.

– Oh, zise IIa, atât?

Pe toată valea fluviului Djel, piramidele scânteiau tăcute în noapte, descărcându-și energia acumulată peste zi.

Uriașe flăcări fără glas erupeau din vârfurile lor și dansau în sus, zimțate ca fulgerele, reci ca gheața.

Pe sute de mile, deșertul strălucea de constelațiile morților, aurora antichității. Dar în valea Djelului, luminile se uneau într-o sigură panglică solidă de foc.

Era pe podea și avea o pernă la un capăt. Trebuia să fie un pat.

Teppic descoperi că se îndoia de asta în timp ce se foia, încercând să găsească o parte mai comodă a saltelei. „E o prostie, se gândi el, am crescut în astfel de paturi. Și cu perne săpate în piatră. M-am născut în palatul ăsta, asta e moștenirea mea, trebuie să fiu gata să o accept..."

„Trebuie să comand un pat ca lumea și o pernă de pene din Ankh, mâine-dimineață la prima oră. Eu, regele, am spus că așa se va face."

Se întoarse pe partea cealaltă, capul lui lovind perna cu un bufnet.

Și canalizare. Ce idee măreață era. Uimitor ce poți face cu o gaură în pământ.

Da, canalizare. Și niște nenorocite de uși. În mod clar, Teppic nu era obișnuit să aibă câțiva servitori care să aștepte să-i îndeplinească voia oricând, așa că a-și face abluțiunile înainte de culcare fusese extrem de jenant. Și oamenii. Neapărat trebuia să cunoască oamenii. Era greșit tot pititul ăsta prin palate.

Și cum să dormi cu cerul de deasupra fluviului luminând ca un foc de artificii?

În cele din urmă, epuizarea îi împinse trupul într-o zonă între somn și trezie și imagini nebunești i se furișară pe globii oculari.

Iată rușinea strămoșilor când viitorii arheologi vor fi tradus frescele încă nepictate ale domniei lui: „«Șerpișor, vultur constipat, linie cotită, fund de hipopotam, șerpișor»: Și în anul Ciclului lui Cephnet, Zeul Soare Teppic a Instalat Canalizarea și a Disprețuit Pernele Strămoșilor săi".

Îl visă pe Khuft – imens, bărbos, vorbind în tunete și fulgere, abătând mânia cerurilor asupra acestui descendent care trăda trecutul nobil.

Dios pluti prin viziunea lui, explicând că, în urma unui edict dat cu câteva mii de ani în urmă, era de cea mai mare importanță ca el să se însoare cu o pisică.

Zei cu diferite capete se luptau pentru atenția lui, explicând detaliile calității de zeu, în timp ce în fundal o voce din depărtare încerca să îi atragă atenția strigând că nu voia să fie îngropată sub o grămadă de pietre. Dar nu avea timp să se concentreze la asta, deoarece vedea șapte vaci grase și șapte vaci slabe, una dintre ele cântând la trombon.

Dar ăsta era un vis vechi, îl visa aproape în fiecare noapte...

Și apoi apăru un om care trăgea cu săgeți într-o țestoasă...

Apoi el mergea prin deșert și descoperea o piramidă mică. Un vânt se pornea și împrăștia nisipul, doar că nu era vânt, era piramida care se ridica, nisipul scurgându-se pe laturile ei strălucitoare...

Și se făcea tot mai mare, mai mare decât lumea, astfel că, la final, piramida era atât de mare, încât întreaga lume era un punct minuscul în centru.

Și în centrul piramidei se întâmpla ceva foarte straniu.

Și piramida începea să se micșoreze, luând lumea cu ea și dispărând...

Firește, când ești faraon, primești niște vise obscure de prima clasă.

Soarele a răsărit din nou, mulțumită regelui, care era încovrigat pe pat și își folosea hainele rulate pe post de pernă. În jurul

labirintului de piatră al palatului, servitorii regatului începeau să se trezească.

Barca lui Dios alunecă ușor pe apă și se lovi de ponton. Dios coborî și intră grăbit în palat, urcând treptele câte trei o dată și frecându-și mâinile la gândul unei noi zile care tocmai începea, fiecare oră și ritual potrivindu-se frumos la locul lui. Erau atâtea de organizat, atâtea pentru care să fie de folos...

Sculptorul-șef și constructor de sarcofage își strânse metrul.

– Bună treabă ai făcut, Maestre Dil, spuse el.

Dil dădu din cap. Nu există falsă modestie între meșteșugari.

Sculptorul îl înghionti.

– Ce mai echipă, ha? zise el. Tu-i conservi, eu îi pun la cutie.

Dil dădu din cap, dar de data asta mai încet. Sculptorul se uită la ovalul de ceară din mâinile lui.

– N-aș putea spune că mă impresionează masca mortuară, totuși, zise el.

Gern, care lucra din greu pe lespedea din colț la una dintre pisicile răposate ale Reginei, pe care i se permisese să o facă singur, ridică o privire îngrozită.

– Am făcut-o cu cea mai mare grijă, spuse el îmbufnat.

– Asta-i și problema, zise sculptorul.

– Știu, observă Dil întristat, e nasul, nu?

– Mai degrabă bărbia.

– Și bărbia.

– Da.

– Da.

Se uitară într-o tăcere mohorâtă la figura de ceară a faraonului. La fel și faraonul.

– *N-are nimic bărbia.*

– Ai putea să-i pui o barbă, spuse Dil în cele din urmă. Ar acoperi destul de mult – barba.

– Tot rămâne nasul.

– Ai putea să iei un pic din el. Și să faci ceva cu pomeții.

– Da.

– Da.

Gern era îngrozit.

– Vorbiți despre fața răposatului nostru rege, zise el. Nu puteți face așa ceva! Oricum, oamenii o să-și dea seama. Ezită. Nu?

Cei doi meșteri se uitară unul la altul.

– Gern, spuse Dil răbdător, cu siguranță vor observa. Dar nu vor zice nimic. Se așteaptă ca noi să, ăă, *îmbunătățim* lucrurile.

– Până la urmă, zise sculptorul-șef cu veselie, nu crezi c-o să vină și o să spună: „E greșit, chiar avea o față ca un pui miop", nu?

– *Mulțumesc foarte mult. Chiar vă foarte mulțumesc, aș putea spune.* Faraonul plecă și se așeză lângă pisică. Se părea că oamenii nu aveau respect pentru morți decât atunci când credeau că aceștia ascultau.

– Cred că nu, zise ucenicul cu o urmă de nesiguranță, chiar arată cam urât în comparație cu frescele.

– Asta-i ideea, nu, spuse Dil plin de înțelesuri.

Fața mare, pistruiată și cinstită a lui Gern se schimbă încet, ca un peisaj plin de cratere peste care trec norii. Îi trecu prin cap că asta ar fi putut fi ca o inițiere în secretele străvechi ale meș-teșugului.

– Adică până și *pictorii* schimbă... începu el.

Dil se încruntă la el.

– Nu vorbim despre asta, zise el.

Gern se sili să afișeze o seriozitate potrivită momentului.

– Oh, spuse el. Da. Înțeleg, maestre.

Sculptorul îl bătu pe spate.

– Ești un băiat isteț, Gern, zise el. Te prinzi repede. Până la urmă, e destul de rău să fii urât când ești viu. Închipuiește-ți cât de groaznic ar fi să fii urât în Lumea de Dincolo.

Regele Teppicymon al XXVII-lea clătină din cap. Cu toții trebuie să arătăm la fel când suntem vii, reflectă el, și acum se asigură că suntem identici și morți. Ce regat. Se uită în jos și văzu spiritul pisicii decedate care se spăla. Când era în viață, urâse chestiile astea, dar acum părea un companion potrivit. O bătu ușor pe capul plat. Aceasta toarse o clipă, apoi încercă să-i smulgă carnea de pe mână. Era hotărâtă să nu se mai ferească de nimic.

Regele își dădu seama cu groază crescândă că cei trei discutau acum despre o piramidă. Piramida *lui*. Avea să fie cea mai mare din vale. Avea să se afle pe o bucată foarte fertilă de pământ în pantă în zona principală a necropolei. Avea să facă și cea mai mare piramidă existentă să pară ceva ce ar putea construi un copil în tăvița cu nisip. Avea să fie înconjurată de grădini din marmură și de obeliscuri din granit. Avea să fie cel mai măreț monument clădit vreodată de un fiu pentru tatăl său.

Regele gemu.

Ptaclusp gemu.

Fusese *mai bine* pe vremea tatălui său. Aveai nevoie doar de o nenorocită de grămadă de învârtitori de bușteni și de douăzeci de ani, ceea ce era util pentru că îi scutea pe toți de necazuri în timpul Inundației, când toate câmpurile erau pline cu apă. Acum îți era de ajuns un băiat isteț cu o bucățică de cretă și incantațiile corecte.

Vedeți voi, era impresionant, dacă îți plăceau chestiile astea.

Ptaclusp IIb mergea în jurul uriașului bloc de piatră, curățând o ecuație aici, subliniind o inscripție ermetică acolo. Ridică privirea și dădu scurt din cap către tatăl său.

Ptaclusp se întoarse în grabă la rege, care stătea cu suita lui pe stânca ce domina cariera, soarele reflectându-i-se din mască. O vizită regală, pe deasupra...

– Suntem gata, dacă doriți, O, Arc al Cerului, spuse el nădușind, sperând din răsputeri că...

Oh, zei. Regele avea iarăși să Îl Facă să se Simtă în Largul lui.

Privi implorator la marele preot, care cu cea mai slabă dintre zvâcnirile trăsăturilor îi arătă că el nu propusese nimic din toate astea. Era prea mult, nu era el singurul care se plângea de asta. Nu mai departe decât ieri, Dil, maestrul de îmbălsămări, fusese supus unei jumătăți de oră de a fi nevoit să Vorbească despre Familia lui; asta era greșit, oamenii se așteptau ca regele să stea în palat, era prea...

Regele se îndreptă agale spre el, într-un fel nonșalant, gândit să îl facă pe maestrul constructor să se simtă printre prieteni. „Oh, nu, se gândi Ptaclusp, o să își Amintească Numele meu."

– Trebuie să spun că ai făcut enorm de multe în nouă săptămâni, e un început bun. Ăă. Tu ești Ptaclusp, da? zise regele.

Ptaclusp înghiți. Nu mai avea ce face acum.

– Da, O, Mână peste Ape, răspunse el. O, Izvor al...

– Cred că „Maiestate" sau „sire" e de ajuns, spuse Teppic.

Ptaclusp intră în panică și se uită temător la Dios, care se înfioră, dar dădu iar din cap.

– Regele dorește să i te adresezi – o expresie de durere îi traversă fața – neoficial. După cum se obișnuiește pe melagurile barba... străine.

– Trebuie să te consideri un om foarte norocos că ai niște fii așa de talentați și de muncitori, zise Teppic, uitându-se în jos la panorama agitată a carierei.

– Eu... o voi face, O... sire, bălmăji Ptaclusp, interpretând asta ca pe un ordin. De ce nu mai puteau regii să comande ca pe vremuri? Atunci știai în ce poziție erai, nu se apucau să fie fermecători și să se poarte cu tine ca și cum ai fi fost vreun egal, ca și cum și *tu* ai putut face soarele să răsară.

– Cred că e o meserie fascinantă, continuă Teppic.

– Sire, cum doriți, sire, zise Ptaclusp. Dacă Maiestatea Voastră ar da comanda...

– Și cum *funcționează* toate astea?

– Sire? spuse Ptaclusp îngrozit.

– Faci blocurile să zboare, nu?

– Da, O, sire.

– E foarte interesant. Cum faci?

Ptaclusp aproape că își străpunse buza cu dinții. Să trădeze un secret al Meseriei? Era terifiat. În ciuda așteptărilor, Dios îi sări în ajutor.

– Prin intermediul anumitor semne și peceți secrete, spuse el, a căror origine nu este înțelept să fie cercetată. Este înțelepciunea – se opri – celor moderni.

– Mult mai repede decât să tot ridici lucrurile, cred, observă Teppic.

– Avea o anumită glorie, sire, spuse Dios. Acum, dacă vă pot sugera...?

– Oh. Da. Dă-i drumul, te rog.

Ptaclusp își șterse fruntea și fugi spre carieră.

Flutură o pânză.

Toate lucrurile sunt definite de nume. Schimbă numele, și ai schimbat lucrul. Firește, e mai complicat de atât, dar din punct de vedere paracosmic, la asta se reduce...

Ptaclusp IIb bătu piatra încet cu toiagul.

Aerul de deasupra ei se undui în căldură și apoi, răspândind puțină țărână, blocul se ridică ușor de la sol până când se legănă la câteva picioare deasupra pământului, ținut în loc de odgoane de ancorare.

Asta era tot. Teppic se așteptase la ceva tunete sau, cel puțin, la o limbă de foc. Dar deja muncitorii se adunau în jurul altui bloc și câțiva bărbați îl trăgeau pe primul către șantier.

– Foarte impresionant, spuse el întristat.

– Într-adevăr, sire, zise Dios. Și acum, trebuie să ne întoarcem la palat. Curând va fi vremea pentru Ceremonia celei de a Treia Ore.

– Da, da, bine, se răsti Teppic. Foarte frumos, Ptaclusp. Ține-o tot așa.

Ptaclusp făcu o plecăciune ca un scrânciob, peste poate de agitat și tulburat.

– Foarte bine, sirele voastre, îngăimă el și se hotărî să facă marea încercare. Aș putea arăta sirelor voastre ultimele planuri?

– Regele a aprobat deja planurile, zise Dios. Și, iartă-mă dacă mă înșel, dar pare că mai e mult de lucru la piramidă.

– Da, da, dar, îndrăzni Ptaclusp, ne-a venit ideea, acest bulevard aici, vedeți, în fața intrării, ce loc, ne-am gândit, pentru o statuie a lui, să zicem, Hat Vulturul cu Cap de Vultur al Oasepților Nepoftiți la un preț de practic...

Dios se uită la planuri.

– Astea ar trebui să fie aripi? întrebă el.

– Nici măcar un preț, nici un preț, să vă zic ce o să fac... spuse Ptaclusp cu disperare.

– Ăla e nasul? întrebă Dios.

– Mai mult un cioc, un cioc, răspunse Ptaclusp. Uite, O, Mare preot, ce ziceți...

– Mai bine nu, spuse Dios. Nu. Chiar nu cred. Cercetă cariera în căutarea lui Teppic, gemu, aruncă schițele în brațele constructorului și începu să fugă.

Teppic coborâse la pas pe potecă spre carele ce îl așteptau, privind melancolic la agitația din jurul său și se opri să se uite la un grup de lucrători care ornau o piesă de colț. Aceștia înghețară când îi simțiră privirea ațintită asupra lor și se ridicară urmărindu-l supuși.

– Ei, ei, zise Teppic, inspectând piatra, deși tot ce știa despre zidărie ar fi putut fi săpat într-un fir de nisip. Ce bucată splendidă de rocă. Se întoarse spre omul cel mai de aproape, care căscă gura. Ești zidar, nu? spuse el. Cred că e o meserie tare interesantă.

Bărbatului îi ieșiră ochii din orbite. Scăpă dalta.

– Ăă, răspunse el.

La ceva depărtare, lui Dios îi fâlfâia roba în jurul picioarelor în timp ce cobora cu viteză pe potecă. Apucă poalele și își continuă galopul, cu sandalele lipăind.

– Cum te cheamă? întrebă Teppic.

– Aaaargle, răspunse omul îngrozit.

– Ei, minunat, spuse Teppic, apucându-i mâna care nu se opunea și strângându-i-o.

– Sire! urlă Dios. Nu!

Iar zidarul se învârti, ținându-și mâna dreaptă de încheietură, luptându-se cu ea, țipând...

Teppic apucă brațele tronului și îl privi amenințător pe marele preot.

– Dar e un gest de prietenie, nimic mai mult. De unde vin eu...

– *De aici veniți, sire!* tună Dios.

– Dar, Doamne, să i-o tai? E prea crud!

Dios făcu un pas înainte. Acum vocea îi revenise la tonurile ei obișnuite, uleioase.

– Crud, sire? Dar va fi făcută cu precizie și cu grijă, cu medicamente care să ia durerea. Cu siguranță va trăi.

– Dar *de ce?*

– Am explicat, sire. Nu poate folosi mâna iar fără să o pângărească. Este un om credincios și știe foarte bine acest lucru. Vedeți dumneavoastră, sire, sunteți *zeu*, sire.

– Dar *tu* mă poți atinge. La fel și servitorii.

– Eu sunt preot, sire, zise Dios cu blândețe. Iar servitorii au o dispensă specială.

Teppic își mușcă buza.

– E o barbarie, spuse el.

Trăsăturile lui Dios nu se mișcară.

– Nu se va face, spuse Teppic. Eu sunt regele. Interzic să se facă, înțelegi?

Dios se înclină. Teppic recunoscu nr. 49, Dispreț Îngrozit.

– Voia vă va fi cu siguranță îndeplinită, O, Izvor al Întregii Înțelepciuni. Deși, firește, omul însuși s-ar putea să ia problema în, dacă mă iertați, propriile mâini.

– Cum adică?

– Sire, dacă tovarășii săi nu l-ar fi oprit, ar fi făcut-o singur. Cu o daltă, din câte înțeleg.

Teppic se uită fix la el și se gândi, locuiesc ca străin într-o țară familiară.

– Înțeleg, zise el într-un final. Se mai gândi un pic. Atunci – operația trebuie făcută cu toată grija, iar omului i se va da o pensie după aceea, înțelegi?

– Cum doriți, sire.

– Una bună.

– Firește, sire. O strângere de mână din aur, sire, răspunse Dios impasibil.

– Și poate că îi găsim vreo slujbă ușoară pe lângă palat?

– Ca zidar ciung, sire? Sprânceana stângă a lui Dios se ridică ușor.

– Ca orice, Dios.

– Cu siguranță, sire. Cum doriți. Mă voi ocupa să văd dacă avem nevoie de vreo mână de ajutor în vreun departament.

Teppic îl privi amenințător.

– Eu *sunt* regele, știi, îi aminti el tăios.

– Acest fapt mă însoțește în fiecare clipă, sire.

– Dios? zise Teppic în timp ce marele preot pleca.

– Sire?

– Cu câteva săptămâni în urmă am comandat un pat din puf din Ank-Morpork. Nu cumva știi ce s-a întâmplat cu el?

Dios dădu din mâini într-un gest expresiv.

– Înțeleg, sire, că în largul coastei khaliene e plin de pirați, răspunse el.

– Neîndoielnic, piraților sunt responsabili și pentru neapariția expertului de la Breasla Instalatorilor și a Budarilor[1]? întrebă Teppic acru.

– Da, sire. Sau poate bandiții, sire.

– Sau poate că o pasăre uriașă cu două capete s-a năpustit din cer și l-a luat, zise Teppic.

– Orice este posibil, sire, spuse marele preot, fața lui radiind politețe.

– Poți pleca, Dios.

– Sire. Dacă îmi permiteți să vă amintesc, sire, că emisarii din Tsort și Ephebe vi se vor alătura la a cincea oră.

– Da. Poți pleca.

Teppic rămase singur sau, cel puțin, cât de singur era vreodată, ceea ce însemna că era de capul lui, dacă nu punem la socoteală de doi mânuitori de frunze de palmier, un majordom, două enorme gărzi câtdeminunate lângă ușă și două servitoare.

Oh, da. Slujnicele! Încă nu se împăcase cu ele. Pesemne că Dios le alesese, căci părea să supravegheze totul în palat, și dăduse dovadă de un bun-gust surprinzător în privința, bunăoară, a pielii măslinii, a piepturilor și a picioarelor. Hainele pe care acestea două le purtau ar fi acoperit, amândouă, o farfurioară. Și asta era ciudat, deoarece efectul final era că le transforma în două piese de mobilier mișcătoare și atractive, la fel de asexuate ca niște coloane. Teppic suspină la amintirea femeilor din Ankh-Morpork care

---

Budar: un constructor și curățător de haznale. O meserie extrem de căutată în Ank-Morpork, unde pânza de apă freatică este de obicei la nivelul solului, și una care se bucură de un respect considerabil. Cel puțin, toată lumea trece pe cealaltă parte a străzii când vede un budar. (n. a.)

puteau fi îmbrăcate de la gât până la glezne în brocart și tot făceau o clasă întreagă de băieți să se înroșească până în vârful urechilor.

Se întinse către vasul cu fructe. Una dintre fete îl apucă imediat de mână, i-o dădu cu blândețe într-o parte și luă un bob de strugure.

– Te rog, nu-l decoji, spuse Teppic. Coaja e cea mai bună. E plină de vitamine și minerale hrănitoare. Doar că nu cred că ai auzit tu despre ele, au fost inventate de curând, adăugă el, mai mult pentru sine. Adică, în ultimele șapte mii de ani, adăugă el cu amărăciune.

Trecuse atât de mult timp, se gândi el cu un aer ursuz. O fi făcut asta oriunde altundeva, dar nu aici. Aici doar se adună grămadă, ca zăpada. E ca și cum piramidele ne-ar încetini, cum sunt chestiile alea pe care le aveau pe barcă, cumlezice, ancore. Aici, mâine e exact ca ieri, doar că reîncălzit.

Ea scoase pielița bobului de strugure, în timp ce secundele ca niște fulgi de nea pluteau în jos.

La șantierul Marii Piramide uriașele blocuri de piatră pluteau la locurile lor ca o explozie derulată invers. Alunecau între carieră și șantier, plutind încet peste teren deasupa unor umbre drept-unghiulare adânci.

– Trebuie să mă-nclin în fața ta, îi spuse Ptaclusp fiului său în timp ce stăteau unul lângă altul în turnul de observație. Este uluitor. Cândva, oamenii se vor întreba cum am făcut-o.

– Toată treaba cu împingătorii de bușteni și cu biciul e învechită, zise IIb. Poți să uiți de ea. Tânărul arhiect zâmbi, dar rictusul avea o urmă de nebunie.

Era uluitor. Mai uimitor decât ar fi trebuit să fie. Tot avea sentimentul că piramida era...

Se cutremură. Ar fi trebuit să-i fie rușine să gândească așa. În munca asta poți deveni superstițios dacă nu ești atent.

Era firesc ca lucrurile să formeze o piramidă – ei, un con, oricum. Experimentase de dimineață. Grâu, sare, nisip... nu apă, totuși, asta fusese o greșeală. Dar o piramidă era doar un con frumos, nu, un con care se hotărâse să fie nițel mai ordonat.

Poate că exagerase un pic cu măsurătorile paracosmice?

Tatăl său îl pocni pe spate.

– Foarte bine, repetă el. Știi, arată aproape ca și cum s-ar construi singură!

IIb țipă și își mușcă încheietura mâinii, un comportament copilăresc la care recugea când era nervos. Ptaclusp nu observă, deoarece în acea clipă unul dintre maiștrii fugea către piciorul turnului, fluturându-și bagheta de măsură ceremonială.

Ptaclusp se aplecă peste margine.

– Ce? întrebă el.

– Am zis să veniți imediat, O, stăpâne!

Chiar pe piramidă, cam la jumătatea suprafeței de lucru, unde se desfășura una dintre lucrările detaliate la camera interioară, cuvântul „impresionant" nu mai era potrivit. Cuvântul „îngrozitor" părea să fie nimerit.

Blocurile se adunau unul peste altul către cerul de deasupra într-un dans încet, uriaș, trecând și iar trecând, conducătorii lor țipând unul la altul și la controlorii ghinioniști din vârful piramidei, care încercau să-și strige comenzile peste hărmălaie.

Ptaclusp își croi drum prin grămada de muncitori din jurul centrului. Aici, cel puțin, era liniște. Liniște de mormânt.

– Bine, bine, spuse el. Ce se întâmp... Oh.

Ptaclusp IIb aruncă un ochi peste umărul tatălui său și își înfipse încheietura pumnului în mână.

Chestia era zbârcită. Era antică. Cu siguranță fusese odată în viață. Zăcea pe o lespede ca o prună foarte obscenă.

– A fost prânzul meu, zise tencuitorul-șef. Nenorocitul meu de prânz. Abia așteptam să mănânc mărul ăla.

– Dar nu se poate să fi început deja, șopti IIb. Nu poate forma noduri temporale încă, adică, de unde *știe* că o să fie o piramidă?

– Mi-am întins mâna către el și l-am simțit ca... s-a simțit foarte neplăcut, se plânse tencuitorul.

– Și mai e și un nod negativ, adăugă IIb. N-ar trebui să avem așa ceva *deloc*.

– Mai e acolo? întrebă Ptaclusp și adăugă: zi-mi că da.

– Dacă mai multe blocuri sunt puse la locul lor, nu va fi, răspunse fiul său, privind în jur nebunește. Pe măsură ce masa se schimbă, vezi tu, nodurile vor fi trase în lături.

Ptaclusp îl trase pe tânăr într-o parte.

– Ce vrei să-mi spui acum? întrebă el șoptind ca o cămilă[1].

– Ar trebui să-i punem un vârf, mormăi IIb. Să elimine timpul prins în capcană. N-ar mai fi nici o problemă atunci...

– Cum să-i punem vârf? Nici nu-i gata, spuse Ptaclusp. Unde-ai fost și ce-ai făcut? Piramidele nu încep să acumuleze înainte de a fi terminate. Înainte de a fi *piramide,* înțelegi? Energia piramidei, vezi? Numită după piramide. De aia-i zice energia piramidei.

– Cred că are ceva de-a face cu masa, cam așa ceva, se hazardă arhitectul, și cu viteza construcției. Timpul e prins în material. Adică, în teorie poți avea mici noduri în timpul construcției, dar ar fi atât de slabe, că nu le-ai observa; dacă te-ai duce și ai sta în unul, poate că ai deveni cu câteva ore mai tânăr sau mai bătrân sau... începu să bolborosească.

– Îmi aduc aminte că atunci când am făcut mormântul lui Kheneth al XIV-lea pictorului de fresce i-a luat două ore să facă pictura din Camera Reginei și noi am zis că au fost trei zile și l-am amendat, spuse Ptaclusp încet. A fost o mare agitație în Breaslă, îmi aduc aminte.

– Tocmai ai pomenit despre asta, spuse IIb.

– Despre ce?

– Despre pictorul de fresce. Cu o clipă în urmă.

– Nu. N-aveai cum s-auzi, spuse Ptaclusp.

– Aș putea să jur că da. Oricum, treaba asta e mai rea decât cealaltă, replică fiul său. Și probabil că o să se mai întâmple.

– Să ne mai așteptăm la de-astea?

– Da, spuse IIb. N-ar trebui să avem noduri negative, dar se pare că vom avea. Ne putem aștepta la curgeri rapide și la cursuri inverse, chiar scurte bucle. Mă tem că ne putem aștepta la toate

---

[1] Șoaptele răgușite‡ nu sunt potrivite pentru mediul deșertic. (n. a.)

‡ Joc de cuvinte intraductibil. În engleză, „răgușit" („hoarse") și „cal" („horse") se pronunță asemănător. (n. tr.)

felurile de anomalii temporale. Mai bine am scoate oamenii de aici.

– Cred că nu ai cum să găsești o cale să-i facem să muncească repede, dar noi să-i plătim pentru că lucrează încet? întrebă Ptaclusp. E doar o idee. Sigur o să o sugereze fratele tău.

– Nu! I-ai pe toți de aici! Băgăm blocurile și mai întâi îi punem vârful!

– Bine, bine. Gândeam și eu cu voce tare. Ca și cum n-am avea destule probleme...

Ptaclusp își croi drum prin grămada de muncitori din jurul centrului. Aici, cel puțin, era liniște. Liniște de mormânt.

– Bine, bine, spuse el. Ce se întâmp... Oh.

Ptaclusp IIb aruncă un ochi peste umărul tatălui său și își înfipse încheietura pumnului în mână.

Chestia era zbârcită. Era antică. Cu siguranță fusese odată în viață. Zăcea pe o lespede ca o prună foarte obscenă.

– A fost prânzul meu, zise tencuitorul-șef. Nenorocitul meu de prânz. Abia așteptam să mănânc mărul ăla.

Ptaclusp ezită. Totul părea prea familiar. Mai avusese acest sentiment. O senzație copleșitoare de *reja vu*[1].

Întâlni privirea îngrozită a fiului său. Împreună, temându-se de ce ar putea vedea, se întoarseră încet.

Se văzură pe ei înșiși stând în spatele lor înșile, contrazicându-se despre ceva ce IIb se jura că auzise deja.

Și auzise, își dădu Ptaclusp seama înspăimântat. Uite-mă pe mine acolo. Arăt foarte diferit din afară. Și tot eu sunt și *acolo*. La fel. De asemenea.

E o buclă. Ca în râu, un mic vârtej, doar că este în scurgerea timpului. Și tocmai m-a învârtit de două ori.

Celălalt Ptaclusp se uită la el.

Urmă un moment lung, chinuitor, de încordare temporală, un sunet precum cel al unui șoarece care face baloane din gumă de mestecat și bucla se rupse, iar silueta dispăru.

[1] Lit.: „Sunt pe punctul de a fi iar aici." (n. a.)

– Știu ce o provoacă, mormăi IIb neclar, din cauza încheieturii. Știu că piramida nu e gata, dar *va fi,* așa că efectele au un fel de ecou înapoi, tată, ar trebui să ne oprim imediat, e prea *mare.* Am greșit...

– Taci din gură. Poți să-ți dai seama unde se vor forma nodurile? întrebă Ptaclusp. Și vino aici, se uită toți băieții. Adună-te, fiule.

Instinctiv, IIb își duse mâna la abacul de la cingătoare.

– Ei, da, probabil, răspunse el. E doar o funcție a distribuției masei și...

– Bine, spuse constructorul cu fermitate. Apucă-te de asta. Și pe urmă trimite-i la mine pe toți maiștrii.

În ochii lui Ptaclusp era o scânteiere ca de mică. Bărbia îi era pătrată ca un bloc de granit. „Poate că piramida mă face să gândesc așa, își zise el, gândesc rapid, știu."

– Și trimite-l și pe fratele tău aici, adăugă el.

Este efectul de piramidă. Îmi amintesc o idee pe care o să o am.

Mai bine să nu mă gândesc prea mult la asta. Fii practic.

Se uită în jur, la șantierul pe jumătate terminat. Zeii știau că nu puteam fi gata la timp, își spuse el. Acum nu mai trebuie. Putem să lucrăm cât de repede vrem!

– Te simți bine? zise IIb. Tată, te simți bine?

– Asta a fost una dintre buclele temporale? întrebă Ptaclusp aerian. Ce idee! Nimeni nu-i va mai întrece la vreun contract vreodată, o să câștige bonusuri pentru finalizare și nu mai conta cât dura!

– Nu! Tată, ar trebui...

– Dar ești sigur că poți să socotești unde o să apară buclele astea, da?

– Da, așa ar trebui, dar...

– Bine. Ptaclusp tremura de agitație. Poate că va trebui să-i plătească mai repede pe oameni, dar va merita, iar IIa sigur va găsi un fel de plan. Finanțele sunt aproape la fel de bune ca magia. Băieții vor fi nevoiți să accepte. Până la urmă, se plânseseră despre lucrul cu oameni liberi, se plânseseră despre lucrul cu

câtdeminunați, se plânseseră despre lucrul cu oricine, în afară de membri ai Breslei plătiți cum se cuvine. Așa că nu prea ar avea cum să se plângă de lucrul cu ei înșiși.

IIb făcu un pas înapoi și strânse abacul ca să prindă curaj.

– Tată, zise el precaut, la ce te gândești?

Ptaclusp îi zâmbi.

– La *întrupări*, răspunse el.

Politica era mai interesantă. Teppic simțea că aici, cel puțin, putea avea o contribuție.

Djelibeybi era vechi. Era respectat. Dar era și mic, iar în sensul tăișurilor de sabie, care părea să fie ceea ce conta în zilele astea, nu avea nici o putere. Nu a fost întotdeauna la fel, i-a spus Dios. Odată, stăpânise lumea doar prin forța nobleții, fără să folosească armata permanentă de douăzeci și cinci de mii de oameni pe care o avea în acele vremuri mărețe.

Acum mânuia o forță mult mai subtilă, ca stat îngust între cele două imperii puternice și uriașe, Tsort și Ephebe, fiecare dintre ele fiind atât o amenințare, cât și un scut. De mai mult de o mie de ani, regii de pe Djel păstraseră, cu diplomație abilă, maniere alese și cu râvna unui miriapod cu surplus de adrenalină, pacea de-a lungul acestei părți a continentului. Simplul fapt de a exista timp de șapte mii de ani poate fi o armă formidabilă, dacă o folosești ca lumea.

– Adică suntem teritoriu neutru? zise Teppic.

– Tsort este o cultură a deșertului, ca noi, spuse Dios ridicându-și brațele. I-am ajutat să o formeze în decursul anilor. Cât despre Ephebe... Pufni. Au niște credințe foarte stranii.

– Cum adică?

– Ei cred că lumea este condusă de geometrie, sire. Doar linii, unghiuri și numere. Chestia asta, sire – Dios se încruntă – poate duce la niște idei foarte nesănătoase.

– Ah, spuse Teppic, hotărând să afle mai multe despre ideile nesănătoase cât mai repede posibil. Deci, în secret suntem de partea lui Tsort, da?

– Nu. Este important ca Ephebe să rămână puternică.

– Dar avem mai multe în comun cu Tsort?

– Așa îi lăsăm să creadă, sire.

– Dar ei *sunt* o cultură deșertică?

Dios zâmbi.

– Mă tem că ei nu iau piramidele în serios, sire.

Teppic se gândi la toate acestea.

– Deci de partea cui suntem noi de-adevăratelea?

– De a noastră, sire. Întotdeauna există o cale. Amintiți-vă întotdeauna, sire, că familia voastră ajunsese la a treia dinastie înainte ca vecinii noștri să înțeleagă, sire, cum se fac copiii.

Delegația din Tsort părea, într-adevăr, să fi studiat asiduu cultura djel, aproape cu frenezie. Era la fel de clar și că nu începuseră încă să o înțeleagă; doar împrumutaseră cât de multe părticele păruseră utile și apoi le puseseră la un loc în moduri subtil de greșite. De exemplu, pentru bărbați se angajaseră în Mersul-celor-Trei-Întoarceri, așa cum era înfățișat în frize, și folosit de curtea din Djeli doar în anumite ocazii. Din când în când, pe fețele lor treceau grimase, atunci când vertebrele protestau.

De asemenea, purtau Khruspidele Dimineții și brățările Mersului Înainte, dar și kiltul lui Încă asortat cu, și nu e de mirare că până și fecioarele care făceau vânt își ascundeau zâmbetele, jambiere[1]!

Chiar și Teppic fu nevoit să tușească grăbit. Dar totuși, se gândi el, mai multe nu știu. „Sunt ca niște copii."

Iar acest gând fu urmat de altul care adăugă: „Acești copii ne-ar putea șterge de pe hartă într-o oră."

Încins de sinapsele celorlalte două, veni un al treilea care spuse: „Sunt doar haine, ce naiba, începi să iei totul prea în serios."

Grupul din Ephebe era îmbrăcat, mai chibzuit, în togi albe. Exista o anumită asemănare între ei, ca și cum undeva în țară s-ar fi aflat o mică presă care scotea pe bandă rulantă oameni scunzi, fără păr și cu bărbi albe cârlionțate.

---

[1] Aici este nevoie de o mică explicație. Dacă un ambasador străin la Curtea Regală a Marii Britanii ar purta (din dorința sinceră de a flata) un melon, o sabie scoțiană, o platoșă din Războiul Civil, pantaloni saxoni și tunsoare iacobină, ar creea cam aceeași impresie. (n. a.)

Cele două grupuri se opriră în fața tronului și se înclinară.

– Salut, spuse Teppic.

– Măria Sa, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor, vă urează bun venit și vă poruncește să serviți vin cu el, rosti Dios bătând din palme după un paharnic.

– Oh, da, spuse Teppic. Luați loc, vă rog.

– Măria Sa, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor, vă poruncește să luați loc.

Teppic își scormoni creierii pentru un discurs potrivit. Auzise o grămadă în Ankh-Morpork. Erau probabil aceleași peste tot în lume.

– Sunt sigur că ar trebui să ne înțelegem...

– Măria Sa, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor, vă cere să luați aminte! bubui Dios.

– ...Lunga istorie de prietenie...

– Să luați aminte la înțelepciunea Măriei Sale, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor!

Ecourile se stinseră.

– Pot să vorbesc ceva cu tine, Dios?

Marele preot se aplecă.

– E nevoie de toate astea? șuieră Teppic.

Trăsăturile acviline ale lui Dios luară expresia de piatră a celui care se luptă cu un concept necunoscut.

– Firește, sire. Este tradițional, spuse el în cele din urmă.

– Mă gândeam că ar fi trebuit să vorbesc cu oamenii ăștia. Știi, despre granițe și comerț și așa mai departe. M-am tot gândit și am câteva idei. Adică, o să fie cam dificil dacă continui să țipi.

Dios îi zâmbi politicos.

– Oh nu, sire. Asta s-a rezolvat, sire. M-am întâlnit cu ei dimineață.

– Și eu ce trebuie să mai fac?

Dios făcu ușor o mișcare circulară cu mâna.

– Ce doriți, sire. Este normal să zâmbiți puțin și să îi faceți să se simtă în largul lor.

– Asta-i *tot?*

– Sire, i-ați putea întreba dacă le place să fie diplomați, sire, spuse Dios. Întâlni privirea amenințătoare a lui Teppic cu niște ochi la fel de lipsiți de expresie ca niște oglinzi.

– Eu sunt *regele*, șuieră Teppic.

– Cu siguranță, sire. Nu s-ar face să vă mânjiți funcția cu simple probleme de conducere a statului, sire. Mâine, sire, veți prezida Curtea Supremă. O funcție foarte potrivită pentru un monarh, sire.

– Ah. Da.

Era destul de complicat. Teppic ascultase cu atenție cazul, care era o acuzație de furt de vite conciliată de legile pământului din Djeli. „La asta ar trebui să se reducă totul, se gândi el. Nimeni altcineva nu-și poate da seama cine e proprietarul afurisitului de bou, așa ceva trebuie să facă regii. Acum, să vedem, cu cinci mii de ani în urmă, *el* i-a vândut *lui* boul, dar după cum s-a dovedit..."

Se uită când la fața unui fermier îngrijorat, când la a celuilalt. Amândoi își strângeau la piept pălăriile jerpelite din paie și amândoi purtau expresiile împietrite ale oamenilor simpli, care în urmărirea neînțelegerii lor de interes local, se treziseră acum pe o podea de marmură într-o încăpere uriașă, cu zeul lor stând pe tron chiar în fața ochilor lor. Teppic nu se îndoia că amândoi ar fi renunțat cu bucurie la toate drepturile asupra creaturii nenorocite numai să se afle cât mai departe de palat.

„E un bou destul de matur, se gândi el, a venit vremea să fie tăiat, chiar dacă e *al lui,* s-a îngrășat pe pământul vecinului toți anii ăștia, câte o jumătate fiecăruia ar trebui să fie corect, o să își amintească de judecata asta..."

Ridică Secera Dreptății.

– Măria Sa, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor, va face dreptate! Plecați-vă în fața judecății Maiestății Sale, Regele Tep...

Teppic îl întrerupse pe Dios în mijlocul psalmodierii.

– După ce am ascultat ambele părți ale cazului, spuse el cu fermitate, masca amplificându-i puțin vocea, și fiind impresionați de argument și contraargument, ni se pare drept ca animalul în discuție să fie tăiat fără întârziere și împărțit cu toată cinstea între pârât și pârâtor.

Se lăsă pe spate. O să-mi zică Teppic cel Înțelept. Oamenilor simpli le plac lucrurile astea.

Fermierii îl priviră îndelung, cu ochii goi. Apoi, ca și cum ar fi fost puși pe niște plăci turnante, se întoarseră și se uitară către Dios, care ședea la locul lui de pe trepte, într-un grup de preoți mai mici.

Dios se ridică, își netezi roba simplă, și întinse toiagul.

– Luați aminte la înțelepciunea interpretată a Măriei Sale, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor, spuse el. Este judecata noastră divină că animalul disputat este proprietatea lui Rhumusphut. Este judecata noastră divină ca animalul să fie sacrificat pe altarul Întrunirii Zeilor, drept mulțumire pentru Sinele Nostru Divin. Este judecata noastră ca Rhumusphut și Ktoffle să muncească trei zile în plus pe câmpurile Regelui ca plată pentru dreptatea lui.

Dios își înălță capul până când privi în lungul nasului său înspăimântător drept în masca lui Teppic. Își ridică ambele mâini.

– Măreață este înțelpciunea Măriei Sale, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor!

Fermierii se înclinară plini de recunoștință terifiată și ieșiră cu spatele, încadrați de gărzi.

– Dios, zise Teppic calm.

– Sire?

– Ești atent un pic la mine, te rog?

– Sire? repetă Dios materializându-se lângă tron.

– Nu am putut să nu observ, Dios, iartă-mă dacă greșesc, o anumită înflorire a traducerii tale.

Preotul păru surprins.

– Firește că nu, sire. Am fost foarte precis în transmiterea deciziei voastre, având grijă doar să clarific detaliile în concordanță cu precedentul și tradiția.

– Cum vine asta? Afurisitul ăla de animal le aparținea amândurora!

– Dar se știe că Rhumusphut este neabătut în rugăciunile sale, sire, căutând fiecare oportunitate de a proslăvi și de a preamări zeii, pe când Ktoffle este cunoscut ca adăpostind gânduri nebunești.

– Ce are asta a face cu dreptatea?

– Totul, sire, zise Dios mieros.

– Dar acum nici unul dintre ei nu mai are boul!

– Cam așa, sire. Dar Ktoffle nu îl are pentru că nu îl merită, în vreme ce Rhumusphut, prin sacrificiul său, și-a asigurat o poziție mai înaltă în Lumea de Dincolo.

– Și tu mănânci vită diseară, cred, spuse Teppic.

Fu ca o lovitură, la fel de bine Teppic ar fi putut să ia tronul și să-l pocnească pe marele preot cu el. Dios făcu un pas în spate, îngrozit, cu ochii ca două mici lacuri de durere. Când vorbi, în vocea lui se distinse o urmă de asprime.

– Eu nu mănânc carne, sire, spuse el. Diluează și întinează sufletul. Pot chema următorul caz, sire?

Teppid dădu din cap.

– Foarte bine.

Al doilea caz era o dispută asupra chiriei pentru o mie de yarzi pătrați de teren pe malul fluviului. Teppic ascultă cu atenție. Pământul fertil se afla la mare căutare în Djeli, căci piramidele luau atât de mult din el. Așadar, o problemă serioasă.

Era în mod special serioasă deoarece arendașul terenului era, după cum spuneau toți, muncitor și conștiincios, pe când proprietatul era în mod clar bogat și antipatic[1]. Din nefericire, oricum ai fi ales să așezi faptele, acesta din urmă era și cel care avea dreptate.

Teppic se gândi mult, apoi se uită pe furiș la Dios. Preotul dădu din cap.

– Mi se pare... spuse Teppic, cât putu de repede, dar nu îndeajuns de repede.

– Luați aminte la judecata Măriei Sale, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor!

– Mi se pare – *ni* se pare, repetă Teppic, că, luând în considerare toate problemele în afară de cele ce țin strict de prefăcătoria muritorilor, adevărul și dreptatea în această problemă... se opri. „Nu așa vorbește un rege", se gândi el.

– Proprietarul a fost pus în balanță și s-a descoperit că vrea, bubui el prin fanta pentru gură a măștii. Îl susținem pe arendaș.

Ca un singur om, curtea se întoarse către Dios, care se consultă în șoaptă cu ceilalți preoți și apoi se ridică.

– Ascultați acum tălmăcirea cuvântului Măriei Sale, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor! Ptorne, fermierul, va plăti

[1] Asasinii mai tineri, care sunt de obicei foarte săraci, au idei foarte clare în privința moralei celor bogați până devin, la rândul lor, asasini mai bătrâni, care sunt de obicei foarte bogați, și încep să considere și ei că nedreptatea are părțile ei bune. (n.a.)

imediat 18 toone drept chirie din urmă prințului Imtebos! Prințul Imtebos va plăti imediat 12 toone în ofrande pentru templul zeilor fluviului! Trăiască regele! Aduceți cazul următor!

Teppic îl chemă iar pe Dios.

– Prezența mea aici are vreun rost? întrebă el într-o șoaptă furioasă.

– Vă rog, fiți calm, sire. Dacă nu ați fi aici, cum ar mai ști oamenii că s-a făcut dreptate?

– Dar denaturezi sensul a tot ce zic!

– Nu, sire. Sire, dumneavoastră dați judecata omului. Eu chiar tălmăcesc judecata regelui.

– Înțeleg, spuse Teppic posomorât. Ei, de acum înainte...

În afara sălii se auzi zarvă. În mod clar, acolo era un prizonier care nu avea încredere în dreptatea regelui, iar regele nu îl acuza. Nici el nu era prea mulțumit de ea.

Se dovedi a fi o fată cu părul negru, zbătându-se în mâinile a două gărzi și dându-le cu pumnii și călcâiele acel fel de lovituri care l-ar face pe un bărbat să roșească. Și nici nu purta costumul potrivit pentru treaba asta. Abia dacă ar fi fost adecvat pentru a sta tolănită și a decoji boabe de struguri.

Îl văzu pe Teppic și, spre încântarea lui ascunsă, îi aruncă o privire plină de ură. După o după-amiază în care fusese tratat ca o statuie redusă mintal, era o plăcere să descopere pe cineva gata să îi acorde puțin interes.

Nu știa ce făcuse, dar judecând după loviturile pe care le dădea gărzilor, era destul de sigur că își dăduse toată silința.

Dios se aplecă la nivelul găurilor penru urechi ale măștii.

– O cheamă Ptraci, spuse el. O slujnică a tatălui vostru. A refuzat să ia poțiunea.

– Ce poțiune? întrebă Teppic.

– Se obișnuiește ca un rege mort să își ia servitorii cu el în Lumea de Dincolo, sire.

Teppic dădu din cap posomorât. Era un privilegiu păzit de grijă, singurul mod în care un servitor fără un chior își putea asigura nemurirea. Își amintea înmormântarea bunicului și

rugăminţile discrete ale servitorilor personali ai bătrânului. Îl făcuse pe tatăl său să fie deprimat zile întregi.

– Da, dar nu este obligatoriu, spuse el.

– Da, sire. Nu este obligatoriu.

– Tata a avut o mulţime de servitori.

– Înţeleg că ea a fost favorita lui, sire.

– Totuşi, cu ce a greşit, mai exact?

Dios oftă, ca unul care trebuie să-i explice ceva unui copil foarte înapoiat.

– A refuzat să ia poţiunea, sire.

– Scuze. Credeam că ai zis că nu e obligatoriu, Dios.

– Da, sire. Nu este, sire. Este complet voluntar. Este un act de liberă voinţă. Şi ea a refuzat, sire.

– Ah. Una dintre situaţiile *acelea,* zise Teppic. Djelibeybi era construit pe astfel de situaţii. A încerca să le înţelegi te-ar fi putut înnebuni. Dacă unul dintre strămoşii lui ar fi decretat că ziua este noapte, oamenii ar fi bâjbâit pe lumină.

Se aplecă înainte.

– Apropie-te, domniţă, spuse el.

Ea se uită la Dios.

– Măria Sa, Regele Teppicymon al XXVIII-lea...

– Chiar trebuie să trecem prin asta de fiecare dată?

– Da, sire, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoaşterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viţă Nobilă, Regele Nemuritor, îţi cere să îţi rosteşti vina!

Fata se smulse din strânsoarea gărzilor şi îl înfruntă pe Teppic, tremurând de groază.

– *El* mi-a spus că nu vrea să fie îngropat într-o piramidă, zise ea. A spus că ideea de a avea toate milioanele alea de tone de piatră peste el îi dă coşmaruri. Nu vreau să mor încă!

– Refuzi să iei de bunăvoie poţiunea? întrebă Dios.

– Da!

– Dar, copilă, spuse Dios, atunci regele te va condamna oricum la moarte. Cu siguranţă, este mai bine să pleci cu onoare la o viaţă demnă în Lumea de Dincolo.

– Nu vreau să fiu slugă în Lumea de Dincolo!

Se auzi un geamăt de oroare din direcția preoților reuniți. Dios dădu din cap.

– Atunci Mâncătorul Sufletelor te va lua, spuse el. Sire, vă așteptăm judecata.

Teppic își dădu seama că se holba la fată. Era ceva obsedant de familiar la ea, dar nu putea spune exact ce.

– Dați-i drumul, zise el.

– Măria Sa, Regele Teppicymon al XXVIII-lea, Domn al Cerurilor, Conducător al Carului Soarelui, Cârmaci al Luntrii Soarelui, Păzitor al Cunoașterii Secrete, Domn al Orizontului, Păstrător al Căii, Buzduganul Milei, Cel de Viță Nobilă, Regele Nemuritor, a vorbit! Mâine la răsărit, vei fi aruncată la crocodilii fluviului. Nesfârșită este înțelepciunea regelui!

Ptraci se întoarse și se uită amenințător la Teppic. El nu spuse nimic. Nu îndrăznea, de teama a ceea ce ar fi putut deveni.

Ea plecă în tăcere, ceea ce era mai rău decât dacă ar fi suspinat sau ar fi țipat.

– Acesta a fost ultimul caz, sire, anunță Dios.

– Mă voi retrage în apartamentele mele, zise Teppic cu răceală. Am multe lucruri la care să mă gândesc.

– Așadar, vă voi trimite cina acolo, spuse preotul. Va fi pui prăjit.

– Nu-mi place puiul.

Dios zâmbi.

– Nu, sire. Miercurea, regele întotdeauna se delectează cu pui, sire.

Piramidele străluceau. Lumina pe care o aruncau asupra peisajului era îmblânzită curios, granulată, aproape gri, dar deasupra fiecărui vârf al fiecărui mormânt o flacără în zigzag pârâia către cer.

Un clinchet slab de metal și de piatră o smulse pe Ptraci dintr-o picoteală agitată. Se ridică în picioare cu foarte mare grijă și se furișă către fereastră.

Spre deosebire de ferestrele potrivite de celulă, care trebuie să fie mari și deschise și să aibă nevoie doar de scoaterea câtorva bare de fier incomode pentru a permite fuga prizonierilor, această fereastră era o fantă largă de doisprezece centimetri. Șapte mii de ani îi învățaseră pe regii de pe Djel că celulele ar trebui să fie construite pentru a-i ține pe prizonieri *înăuntru*. Singurul fel în care ar fi putut ieși aceștia prin fanta cu pricina ar fi fost pe bucățele.

Dar o umbră care se profila în lumina piramidelor, iar o voce spuse:

– Psst.

Ea se lipi de perete și încercă să ajungă la deschizătură.

– Cine ești?

– Am venit să te ajut. Oh, la naiba. Asta înseamnă pentru ei fereastră? Uite, cobor o funie.

O coardă mătăsoasă groasă, înnodată din loc în loc, căzu pe lângă umărul ei. Ptraci se zgâi la ea o clipă sau două, apoi își aruncă pantofii cu vârf curbat din picioare și se cățără pe ea.

Chipul din partea cealaltă a fantei era pe jumătate ascuns de o glugă neagră, dar putu distinge o expresie îngrijorată.

– Nu dispera, spuse acesta.

– Nu disperam. Încercam să dorm nițel.

– Oh. Scuză-mă, te rog. Atunci să plec și să te las, da?

– Dar dimineață o să mă trezesc și *atunci* o să disper. Pe ce stai, diavole?

– Știi ce e un crampon?

– Nu.

– Ei, pe două din-astea.

Se uitară unul la altul în tăcere.

– În regulă, spuse chipul. Va trebui să dau un ocol și să intru pe ușă. Așteaptă. Și cu asta dispăru în sus.

Ptraci se lăsă să alunece pe pietrele reci ale pardoselii. Să vină pe ușă! Se întrebă cum ar fi putut face asta. Ar fi trebuit ca paznicii să o deschidă mai întâi.

Se ghemui în cel mai îndepărtat colț al celulei, privind fix la micul dreptunghi de lemn.

Trecură minute lungi. La un moment dat, i se păru că aude un sunet foarte slab, ca un suspin.

Puțin mai târziu, se auzi un clinchet metalic subtil, atât de ușor, aproape dincolo de limita auzului.

Mai mult timp se înfășură pe mosorul eternității, iar apoi tăcerea din afara celulei, care fusese tăcerea provocată de absența sunetului, deveni foarte încet provocată de cineva care nu face nici un zgomot.

Se gândi: „E chiar în fața ușii."

Urmă o pauză în care Teppic unse toate zăvoarele și balamalele, astfel încât atunci când dădu atacul final ușa se deschise lin, cu o lipsă de sunet înspăimântătoare.

– Hei? zise o voce în beznă.

Ptraci se lipi și mai mult de zid.

– Uite, am venit să te salvez.

Acum, în lumina torțelor, putea distinge o umbră mai neagră. Aceasta înaintă cu mai multă nesiguranță decât s-ar fi așteptat de la un demon.

– Vii sau nu? zise aceasta. Pe gărzi doar le-am pocnit, nu e vina lor, dar nu avem prea mult timp.

– Trebuie să fiu aruncată la crocodili dimineață, șopti Ptraci. Însuși regele a decretat.

– Probabil că a greșit.

Ptraci făcu ochii mari de groază.

– Mâncătorul de Suflete mă va lua! spuse ea.

– Asta vrei?

Ptraci ezită.

– Ei, atunci, spuse silueta și îi luă mâna care nu se opunea. O conduse afară din celulă, unde ea aproape se împiedică de trupul întins cu fața în jos al unei gărzi.

– Cine este în celelalte celule? întrebă el arătând către șirul de uși de pe coridor.

– Nu știu, zise Ptraci.

– Hai să aflăm, ce zici?

Silueta atinse o sticluță de zăvoarele și balamalele ușii următoare și o deschise. Strălucirea care intra pe fereastra îngustă

lumină un bărbat între două vârste, așezat cu picioarele încrucișate pe podea.

– Am venit să te salvez, spuse demonul.

Omul îl cercetă cu privirea.

– Să mă salvezi? se miră el.

– Da. Cum ai ajuns aici?

Bărbatul își lăsă capul să cadă.

– Am rostit blasfemii împotriva regelui.

– Cum așa?

– Mi-am scăpat o piatră pe picior. Acum trebuie să mi se smulgă limba.

Silueta întunecată dădu din cap în semn de compătimire.

– Te-a auzit un preot, nu? spuse el.

– Nu. I-am mărturisit unui preot. Astfel de cuvinte nu ar trebui să rămână nepedepsite, spuse omul cu decență.

„Chiar suntem buni, se gândi Teppic. Simplele animale nu ar reuși să se poarte așa. Trebuie să fii o ființă umană pentru a fi atât de prost."

– Cred că ar trebui să vorbim despre asta afară, zise el. De ce nu vii cu mine?

Omul se trase înapoi și îl privi amenințător.

– Vrei să *fug?* întrebă el.

– Pare o idee bună, ce zici?

Bărbatul îl privi fix în ochi, mișcându-și buzele în tăcere. Apoi păru să fi luat o decizie.

– Gărzi! țipă el.

Strigătul răsună prin palatul cufundat în tăcere. Așa-zisul său salvator se holbă la el neîncrezător.

– Nebun, spuse Teppic. Sunteți cu toții nebuni.

Ieși din cameră, o luă pe Ptraci de mână și se grăbi pe coridoarele învăluite în umbră. În spatele lor, prizonierul scotea tot ce putea din limba lui, cât o mai avea încă, și o folosea ca să strige un șuvoi de impercații.

– Unde mă duci? întrebă Ptraci când trecură iute de un colț și ieșiră într-o curte încadrată de coloane.

Teppic ezită. Nu se gândise la asta.

– De ce se mai obosesc să zăvorască ușile? întrebă el privind coloanele. Asta vreau să știu. Sunt surprins că nu te-ai dus înapoi în celula ta cât am fost acolo.

– Nu, nu vreau să mor, spuse ea încet.

– Nu te acuz.

– Nu trebuie să zici asta! E greșit să nu vrei să mori!

Teppic se uită în sus la acoperișul din jurul curții interioare și își desfăcu ancora.

– Cred că *ar trebui* să mă întorc în celula mea, zise Ptraci fără să facă vreo mișcare în acea direcție. Este greșit chiar și să nu te supui regelui.

– Oh? Ce pățești atunci?

– Ceva rău, spuse ea vag.

– Adică, mai rău decât a fi aruncat la crocodili sau a-ți fi sufletul luat de Mâncătorul de Suflete? zise Teppic și agăță bine ancora de o cornișă ascunsă de pe acoperișul plat.

– Este o idee interesantă, spuse Ptraci, câștigând Premiul Teppic pentru gândire limpede.

– Merită să o iei și așa, nu? Teppic se lăsă cu toată greutatea în sfoară.

– Ce vrei tu să spui este că, dacă ce e mai rău urmează să ți se întâmple *oricum,* ar trebui să nu-ți mai faci probleme, zise Ptraci. Dacă Mâncătorul de Suflete te va lua orice ai face, ai putea măcar să eviți crocodilii, nu-i așa?

– Tu urci prima, spuse Teppic, cred că vine cineva.

– Cine *ești?*

Teppic căută în săculeț. Se întorsese în Djeli cu un eon în urmă doar cu hainele de pe el, dar în aceleași haine își dăduse și examenul. Cântări în palmă un cuțit de aruncat Numărul Doi; oțelul scânteie în lumină. Era posibil să fie singura bucată de oțel din țară; nu că Djelibeybi nu ar fi auzit de fier, dar dacă arama a fost destul de bună pentru stră-stră-stră-stră-străbunicul tău, e destul de bună și pentru tine.

Nu, gărzile nu meritau cuțite. Nu făcuseră nimic rău.

Mâna i se închise peste punguța din zale în care își ținea ghiulele țintuite. Acestea erau un model mic, doar doi centimetri

la fiecare țep. Ghiulele nu ucid, doar încetinesc inamicul. Una sau două în talpa papucului scad viteza și sporesc vigilența oricui, în afara celor suferind de entuziasm în fază terminală.

Împrăștie câteva în gura tunelului și fugi înapoi la frânghie, ridicându-se din câteva legănări rapide. Ajunse pe acoperiș tocmai când primele gărzi soseau în fugă. Așteptă până când auzi primul blestem, apoi strânse funia și se grăbi după fată.

– O să ne prindă, spuse ea.

– Nu cred.

– Și apoi regele ne va arunca la crocodili.

– Nu, nu cred... Teppic se întrerupse. Era o idee interesantă.

– S-ar putea să o facă, îndrăzni el. E foarte greu să fii sigur de ceva.

– Deci, acum ce facem?

Teppic se uită peste fluviu, unde piramidele erau în flăcări. Marea Piramidă încă se construia la lumina descărcărilor; un roi de blocuri de piatră, părând pitice din cauza distanței, plutea către vârful ei. Volumul de muncă pe care îl depunea Ptaclusp era uimitor.

„Ce mai strălucire va da, se gândi el. Se va vedea până în Ankh."

– Niște lucruri oribile, nu, comentă Ptraci din spatele lui.

– Așa crezi?

– Sunt înspăimântătoare. Fostul rege le ura, știi. Zicea că mențin Regatul în trecut.

– A spus de ce?

– Nu. Doar le ura. Era un bătrânel drăguț. Foarte blând. Nu ca ăsta nou. Își suflă nasul și puse batista în locul ei abia potrivit din sutienul cu bănuți de argint.

– Ăă, ce trebuia tu să faci mai exact? Ca slujnică, adică, spuse Teppic, cercetând panorama acoperișului pentru a-și ascunde jena.

Ea chicoti.

– Nu ești de pe aici, nu?

– Nu. Nu chiar.

– Să vorbesc cu el, în mare parte. Sau doar să ascult. Chiar vorbea, dar spunea că nimeni nu ascultă vreodată ce are de zis.

– Da, spuse Teppic înțelegând prea bine. Și asta era tot, da?

Ea îl privi fix, apoi chicoti din nou.

– Oh, aia? Nu, era foarte blând. Nu m-ar fi deranjat, mă înțelegi, am toată pregătirea necesară. Cam dezamăgitor, zău. Femeile din familia mea servesc regii de secole, știi.

– Oh, da? reuși el.

– Nu știu dacă ai văzut o carte, se numește *Palatul cu...*

– ... *Obloane*, spuse Teppic automat.

– Mă gândeam eu că un domn ca tine ar trebui să știe, zise Ptraci dându-i un ghiont. E un fel de manual. Ei, stră-stră-străbunica mea a pozat pentru multe dintre ilustrații. Nu de curând, adăugă ea, în caz că el nu înțelesese pe deplin, adică, ar fi nițel cam stânjenitor, e moartă de douăzeci și cinci de ani. Când era mai tânără. Semăn mult cu ea, așa spun toți.

– Urk, aprobă Teppic.

– Era faimoasă. Putea să își pună picioarele după cap, știi. Și eu pot. Am Clasa a Treia.

– Urk?

– Fostul rege mi-a spus odată că zeii au dat oamenilor simțul umorului ca să se recompenseze pentru că le-au dat sexul. Cred că era cam supărat atunci.

– Urk. Lui Teppic nu i se mai vedea decât albul ochilor.

– Nu ești prea vorbăreț, nu?

Briza nopții sufla parfumul ei către el. Ptraci folosea mirosul ca pe un berbec de asalt.

– Trebuie să găsim un loc să te ascundem, spuse el concentrându-se pe fiecare cuvânt. Nu ai părinți sau altceva? Încercă să ignore că în lumina fără umbre a piramidelor ea părea să strălucească, dar nu prea avu succes.

– Ei, mama încă lucrează pe undeva prin palat, zise Ptraci. Dar nu cred că o să fie prea înțelegătoare.

– Trebuie se te scoatem de aici, spuse Teppic cu înflăcărare. Dacă te poți ascunde undeva azi, pot să fur niște cai sau o barcă, sau altceva. Apoi o să poți să te duci în Tsort ori în Ephebe ori în altă parte.

– În străinătate, adică? Nu cred că mi-ar plăcea, recunoscu Ptraci.

– În comparație cu Lumea de Dincolo?

– Bine. Dacă o iei așa... Îl prinse de braț. De ce m-ai salvat?

– Ăă? Pentru că e mai bine să fii viu decât să fii mort, cred.

– Am citit până la numărul 46, Împreunarea celor Cinci Furnici de Bun Augur, spuse Ptraci. Dacă am avea niște iaurt, am putea...

– Nu! Adică, nu. Nu acum. Nu aici. Sigur ne caută, e aproape răsăritul.

– Nu trebuie să țipi așa! Încercam doar să fiu drăguță.

– Da. Bine. Mulțumesc. Teppic se întrerupse și se uită cu disperare peste un parapet într-unul dintre numeroasele luminatoare ale paltului.

– Ăsta duce la atelierele îmbălsămătorilor, spuse el. Trebuie să fie o grămadă de ascunzători acolo. Desfăcu iar coarda.

Din luminator se deschideau diferite camere. Teppic găsi una cu bancuri de lucru în jurul pereților și cu podeaua acoperită cu rumeguș; o ușă dădea spre o altă încăpere plină cu sarcofage, fiecare dintre ele purtând pe capac aceeași față de păpușă din aur pe care ajunsese să o cunoască și să o urască. Bătu în câteva și îl deschise pe cel mai de aproape.

– Nu-i nimeni acasă, spuse el. Poți să te odihnești bine aici. O să las capacul puțin deschis să ai aer.

– Chiar crezi că o să risc așa? Dacă nu te mai întorci?

– O să mă întorc la noapte, zise Teppic. Și... și o să văd dacă pot să-ți aduc ceva hrană și apă în timpul zilei.

Ea se ridică pe vârfuri, brățările de la glezne zornăind până la libidoul lui Teppic. El se uită fără să vrea în jos și văzu că avea fiecare unghie de la picioare vopsită. Și-l aminti pe Brânzar povestindu-le în spatele grajdurilor în timpul unei pauze de masă cum fetele care au degetele de la picioare vopsite sunt... ei, nu-și mai aducea aminte, acum, dar atunci păruse destul de incredil.

– Pare foarte tare.

– Ce?

– Dacă trebuie să mă întind în el am nevoie de niște perne.

– Pun niște rumeguș înăuntru, uite! zise Teppic. Dar grăbește-te! Te rog!

– Bine. Dar o să te-ntorci, da? Promiți?

– Da, da! Promit!

Înfipse o așchie de lemn în sarcofag pentru a lăsa un loc prin care să intre aer, trase capacul înapoi și o tuli.

Spiritul regelui îl privi plecând.

Soarele răsări. Pe măsură ce lumina aurie se revărsa peste valea fertilă a Djelului, scânteierile piramidelor păleau transformându-se în dansatoare fantomatice pe cerul dimineții. De data asta însoțite de un zgomot. Răsunase tot timpul, mult prea ascuțit pentru urechile muritorilor, un sunet ce cobora din gama înaltă de ultrasunete...

KKKkkkkkhhheeee...

Țipă din cer, o fâșie subțire de sunet, ca un arcuș frecat pe suprafața dezvelită a creierului.

Kkkhheeeeeee...

Sau ca o unghie udă trasă peste un nerv expus, zic unii. Ți-ai putea potrivi ceasul după el, ar fi zis ei, dacă ar fi știut cineva ce era.

... Keee...

Devenind mai jos, și mai jos, pe măsură ce soarele scălda pietrele, trecând de la un țipăt de pisică la un mârâit de câine.

... Ee... ee... ee...

Scânteierile încetară.

... Hopa.

– Bună dimineața, sire. Ați dormit bine?

Teppic dădu din mână către Dios, dar nu spuse nimic. Bărbierul îndeplinea Ceremonia Mersului Înainte Ras.

Bărbierul tremura. Până de curând fusese un pietrar ciung, fără loc de muncă. Apoi marele preot cel înspăimântător îl chemase și îi poruncise să fie bărbierul regelui. Asta însemna să îl atingi pe rege, dar era în regulă, pentru că preoții aranjaseră totul și nu mai trebuia să îi fie tăiat nimic. Una peste alta, era mai bine decât se

așteptase și se bucura de onoarea de a răspunde cu o singură mână de barba regelui, atâta cât era.

– Nu ați fost deranjat în nici un fel? spuse marele preot. Ochii lui scărmănau încăperea cu un darac de suspiciune; era de mirare că nu începeau să picure mici dâre de piatră topită din pereți.

– Foarrr...

– Dacă ați dori să nu vă mișcați, O, Nemuritorule, spuse bărbierul, cu vocea rugătoare a celui care este sigur că va avea parte de un tur al tractului digestiv al unui crocodil dacă ciupește o ureche.

– Nu ați auzit nici un zgomot ciudat, sire? întrebă Dios. Făcu brusc un pas înapoi ca să se uite în spatele păunului-paravan din aur din cealaltă parte a camerei.

– Mm... nu.

– Maiestatea Voastră pare cam slăbit în dimineața asta, sire, constată Dios. Se așeză pe banca cu leoparzi ciopliți la fiecare capăt. A sta jos în prezența regelui, cu excepția ocaziilor speciale, nu era ceva permis. Însemna, totuși, că putea trage cu ochiul sub patul scund al lui Teppic.

Dios era nedumerit. În ciuda durerilor și a lipsei de somn, Teppic se simțea neobișnuit de bine dispus. Își șterse bărbia.

– E patul, zise el. Cred că am pomenit de el. Saltele, știi. Au puf în ele. Dacă nu îți este cunoscut conceptul, întreabă-i pe piratii din Khali. Trebuie că jumătate dintre ei dorm deja pe saltele din puf de gâscă.

– Maiestății Sale îi face plăcere să glumească, spuse Dios.

Teppic știa că nu ar fi trebuit să mai insiste, dar o făcu oricum.

– S-a întâmplat ceva, Dios? zise el.

– Un răufăcător a pătruns azi-noapte în palat. Fata pe nume Ptraci lipsește.

– Asta este foarte neliniștitor.

– Da, sire.

– Poate că un petitor, sau un iubit, sau ceva de genul ăsta.

Fața lui Dios era ca de piatră.

– Se poate, sire.

– Crocodilii sacri vor rămâne nemâncați, atunci. „Dar nu pentru mult timp", se gândi Teppic.

Mergi la marginea oricăruia dintre micile pontoane de pe malul râului, lasă-ți umbra să cadă pe râu, și apa galbenă ca lutul va deveni, ca prin minune, trupuri galbene ca lutul. Arată ca niște bușteni mari, îmbibați cu apă, principala diferență fiind că bușteni nu se deschid la un capăt ca să-ți sfâșie picioarele. Crocodilii sacri ai Djelului erau coșul de gunoi al regatului, paza de coastă a fluviului și morgă ocazională.

Nu se putea spune doar că erau mari. Dacă vreunul dintre masculii uriași ar fi plutit vreodată de-a curmezișul curentului, ar fi făcut un baraj pe fluviu.

Bărbierul ieși pe vârfuri. Doi servitori intrară pe vârfuri.

– Am anticipat reacția naturală a Maiestății Voastre, sire, continuă Dios, ca apa care se scurge în cavernele adânci de calcar.

– Minunat, spuse Teppic, cercetând hainele pentru acea zi. Care era asta, mai exact?

– O căutare amănunțită în palat, cameră cu cameră.

– Absolut. Dă-i-nainte, Dios.

„Fața îmi este perfet deschisă, își spuse el. Nu mi-am mișcat un mușchi. *Știu* că nu. Mă citește ca pe o stelă. Îi pot susține privirea."

– Mulțumesc, sire.

– Îmi închipui că au ajuns deja la mile distanță, zise Teppic. Oricine ar fi. Era doar o slujnică, nu?

– Este de neconceput ca să poată cineva încălca judecățile regelui! Nu există nimeni în regat care să îndrăznească! Sufletele le vor fi anulate! Vor fi vânați, sire! Vânați și distruși!

Servitorii se făcură mici în spatele lui Teppic. Asta nu era simplă mânie. Asta era urgie. Urgie veche, de demult, reală. Și cum creștea? Ca o mulțime de luni.

– Te simți bine, Dios?

Dios se întoarse și se uită peste fluviu. Marea Piramidă era aproape gata. Priveliștea ei părea să îl calmeze sau, cel puțin, să îi redea stabilitatea mentală.

– Da, sire, spuse el. Mulțumesc. Inspiră adânc. Mâine, sire, veți avea plăcerea să fiți martorul punerii vârfului piramidei. O ocazie memorabilă. Firește, va mai dura ceva până când camerele interioare vor fi terminate.

– Bine. Bine. Și, în dimineața asta, cred că mi-ar plăcea să-mi vizitez tatăl.

– Sunt sigur că răposatul rege va fi mulțumit să vă vadă, sire. Este dorința voastră să vă însoțesc.

– Oh.

Faptul că nu există un Mare Vizir bun este la fel de invariabil ca A Treia Lege a lui Sod. O predilecție pentru trăncăneală și uneltiri pare să facă parte din fișa postului.

Marii preoți tind să fie incluși în aceeași categorie. Trebuie să facă față presupunerii implicite că, de îndată ce primesc pălăria amuzantă, vor începe să dea ordine ciudate, bunăoară, prințesa legată de pietre pentru monștri marini itineranți și aruncarea bebelușilor în mare.

Aceasta este o calomnie grosolană. În decursul istoriei Discului, cei mai mulți preoți supremi au fost oameni cinstiți, credincioși și serioși care au făcut tot ce au putut pentru a tălmăci dorințele zeilor, uneori spintecând și jupuind de vii mii de oameni pe zi pentru a fi siguri că aceștia înțeleg perfect.

Coșciugul Regelui Teppicymon al XXVII-lea era expus pe catafalc. Meșteșugit era în porfir, smaralgdiu, schels și delfinet, încrustat era cu jad rozaliu și șod, înmiresmat era cu multe rășini și parfumuri scumpe...

Părea foarte impresionant, dar, se gândi regele, nu făcea să mori pentru el. Renunță și traversă curtea.

Un nou actor intrase în drama morții lui.

Grinjer, cel care făcea machetele.

Întotdeauna se întrebase ce e cu machetele. Chiar și un țăran umil se aștepta să fie îngropat cu o serie de vite cioplite, care ar fi devenit cumva reale în Lumea de Dincolo. Mulți se limitaseră pe lumea asta doar la o vacă, una singură, ca un gard, pentru a-și

permite o cireadă cu pedigri în următoarea. Nobilii și regii aveau setul complet, care includea machete de căruțe, cai, bărci și orice altceva prea mare sau prea incomod de băgat în mormânt. Odată ajunși în partea cealaltă, ar fi devenit, nu se știe cum, obiectul original.

Regele se încruntă. Când era în viață știa că asta era adevărat. Nu se îndoise nici o clipă...

Grinjer își scoase limba în colțul gurii în timp ce, cu mare grijă, punea cu penseta o vâslă minusculă la o triremă de fluviu prefectă, la scara 1/80. Fiecare suprafață plată din colțul lui de atelier era plină de animale și obiecte pitice; unele dintre cele mai impresionante creații ale lui erau prinse cu fire de tavan.

Regele se încredințase deja din conversațiile auzite că Grinjer avea douăzeci și șase de ani, nu găsea nimic care să oprească avansarea inexorabilă a acneei lui și locuia în casă cu maică-sa. Unde, serile, făcea machete. În adâncul învelitorii de molton a minții lui, spera să găsească o fată drăguță care să înțeleagă importanța crucială a obținerii fiecărui detaliu corect la un car ceremonial cu șase roți tras de boi și care să îi țină oala cu lipici și să fie întotdeauna gata să ofere un deget de ajutor atunci când e nevoie de o presiune fermă pe ceva până se întărește cleiul.

Auzi trompetele și agitația generală din spatele lui. Le ignoră. În ultima vreme părea să fie tot timpul mare zarvă. Din experiența lui, era întotdeauna din motive triviale. Oamenii nu își cunoșteau prioritățile. Aștepta de două luni câteve uncii de gumă de Varneti și nimănui nu părea să îi pese. Își potrivi lupa într-o poziție mai confortabilă și montă o cârmă miniaturală la locul ei.

Cineva stătea lângă el. Ei, se putea face și el folositor...

– Poți să pui și tu degetul aici, zise el fără să se uite în jur. Doar un minut, până se întărește lipiciul.

Temperatura păru să scadă brusc. Își ridică privirea către o mască zâmbitoare din aur. Peste umărul acesteia, fața lui Dios trecea, în opinia de expert a lui Grinjer, de la Nr. 13 (Piele Palidă) la Nr. 37 (Purpuriu de Apus, Strălucire).

– Oh, spuse el.

– E foarte bună, zise Teppic. Ce e?

Grinjer clipi spre el. Apoi clipi la barca lui.

– E o triremă de fluviu în stil Khali, de optzeci de picioare, cu puntea de sulițe în formă de coadă de pește și cu pinten la etravă. Avu impresia că se așteptau mai multe de la el. Se uită în jur după ceva potrivit. Are mai mult de cinci sute de piese, adăugă el. Fiecare scândură de pe punte este tăiată separat, uitați.

– Fascinant! zise Teppic. Ei, nu te mai deranjez. Ține-o tot așa.

– Vela chiar se desface, adăugă Grinjer. Vedeți, dacă se trage de firul ăsta...

Masca plecase. Dios îi luase locul. Îi aruncă lui Grinjer o scurtă privire amenințătoare care arăta că se va mai vorbi despre asta mai târziu și se grăbi după rege. La fel și fantoma lui Teppicymon al XXVII-lea.

Ochii lui Teppic se rotiră în spatele măștii. Iată ușa deschisă care dădea spre încăperea sarcofagelor. Îl putea distinge pe cel în care era Ptraci; pana de lemn se afla încă sub capac.

– Tatăl nostru, totuși, este aici. Sire, zise Dios, care se putea mișca la fel de tăcut ca o fantomă.

– Oh. Da. Teppic ezită, apoi se duse la sarcofagul mare așezat pe capră. Se holbă o vreme la el. Fața aurită de pe capac arăta ca orice altă mască.

– Seamănă foarte bine, sire, sugeră Dios.

– Mda, făcu Teppic. Cred că da. În mod clar arată mai fericit. Cred.

– *Salut, fiule,* zise regele. Știa că nimeni nu-l putea auzi, dar se simțea mai bine să vorbească, totuși, cu ei. Era mai bine decât să vorbească de unul singur. Urma să aibă mai mult decât destul timp pentru asta.

– Cred că îi scoate în evidență partea cea mai bună, O, Comandante al Cerurilor! spuse sculptorul-șef.

– *Mă face să arăt ca o păpușă constipată din ceară.*

Teppic își întinse capul într-o parte.

– Da, zise el cu nesiguranță. Da. Hm. Bună treabă.

Se întoarse pe jumătate, pentru a privi încă o dată în încăperea alăturată.

Dios făcu semn din cap gărzilor care stăteau de ambele părți ale coridorului.

– Dacă îmi permiteți, sire, spuse el politicos.

– Hmm?

– Gărzile își vor continua căutarea.

– Bine. Oh...

Dios se aruncă asupra sarcofagului lui Ptraci, flancat de gărzi. Prinse capacul, îl deschise cu putere și zise:

– Ia uite! Ce-am găsit?

Dil și Gern i se alăturară. Se uitară înăuntru.

– Rumeguș, spuse Dil.

Gern adulmecă.

– Miroase frumos, totuși, zis el.

Degetele lui Dios băteau darabana pe capac. Teppic nu îl văzuse niciodată să fie în încurcătură. Omul chiar începu să lovească în laturile coșcigului, căutând, se pare, compartimente ascunse.

Închise capacul cu grijă și privi absent la Teppic, care pentru prima dată era foarte bucuros că masca nu-i trăda expresia feței.

– *Nu e acolo,* spuse bătrânul rege. *A ieșit să răspundă chemării naturii când oamenii s-au dus să-și ia mic-dejunul.*

„Trebuie să fi ieșit, își zise Teppic. Deci unde e acum?"

Dios cercetă încăperea cu atenție, iar apoi, după ce se legănă încet înainte și înapoi ca un ac de busolă, își aținti ochii pe sarcofagul în care se afla mumia regelui. Era mare. Era încăpător. Avea ceva ineluctabil.

Traversă camera din doi pași mari și îl deschise cu putere.

– *Nu te obosi să ciocănești,* mormăi regele. *Nu că aș avea unde să plec.*

Teppic riscă să se uite. Mumia regelui era cam singură.

– Te simți bine, Dios? zise el.

– Da, sire. Niciodată nu putem fi prea atenți, sire. E clar că nu sunt aici, sire.

– Arăți ca și cum ți-ar prinde bine o gură de aer, spuse Teppic, reproșându-și că făcea asta, dar totuși făcând-o. Dios în încurcătură

era o priveliște înspăimântătoare și ușor tulburătoare; te făcea să te temi instictiv pentru stabilitatea lucrurilor.

– Da, sire. Mulțumesc, sire.

– Ia un loc și cineva o să îți aducă un pahar cu apă. Apoi mergem să inspectăm piramida.

Dios se așeză.

Sub el se fărâmă ceva.

– *S-a așezat pe barcă*, spuse regele. *E primul lucru amuzant pe care îl văd să îl facă.*

Piramida dădea un sens nou cuvântului „enorm". Îndoia peisajul în jurul ei. Lui Teppic i se părea că însăși greutatea ei schimba forma lucrurilor, întinzând regatul ca o bilă de plumb pe o bucată de cauciuc.

Știa că asta era o idee ridicolă. Oricât ar fi fost de mare piramida, era mică în comparație cu, să zicem, un munte.

Dar era mare, foarte mare, în comparație cu orice altceva. Oricum, munții erau *gândiți* să fie mari, materia universului era obișnuită cu ideea. Piramida era un lucru făcut de mâna omului și mult mai mare decât ar fi trebuit să fie vreun lucru făcut de mâna omului.

Era și foarte rece. Marmura neagră de pe laturi strălucea alburie din cauza chiciurii sub soarele arzător al după-amiezii. Teppic fu destul de nechibzuit să o atingă și-și lăsă un strat de piele pe suprafața ei.

– Îngheață!

– Acumulează deja, O, Răsuflare a Râului, spuse Ptaclusp care transpira. Este, cumîizice, efectul de limită.

– Am observat că ai oprit munca la camerele mortuare, zise Dios.

– Oamenii... temperatura... efectele de limită... cam multe riscuri... mormăi Ptaclusp. Ăă...

Teppic se uită de la unul la altul.

– Ce se întâmplă? spuse el. E vreo problemă?

– Ăăă, făcu Ptaclusp.

– Ești cu mult înaintea programului. E o operă minunată, spuse Teppic. Ai depus un volum uriaș de muncă pentru treaba asta.

– Ăăă. Da. Doar.

Era liniște, cu excepția sunetelor îndepărtate ale oamenilor care munceau și a zgomotului slab al aerului care sfârâia când atingea piramida.

– Ar trebui să fie în regulă după ce îi punem vârful, reuși, în cele din urmă să spună constructorul de piramide. Odată ce se descarcă așa cum trebuie, nici o problemă. Ăă.

Arătă vârful din electrum. Era surprinzător de mic, lat de doar câteva picioare și așezat pe două capre.

– Ar trebui să îl putem pune mâine, spuse Ptaclusp. Ne vor mai onora Domniile Voastre cu ceremonia punerii vârfului? În nervozitatea sa, apucă tivul robei și începu să îl sucească. Avem băuturi, bâigui el. Și o mistrie de argint pe care o puteți păstra. Toți strigă „ura" și își aruncă pălăriile în aer.

– Cu siguranță, zise Dios. Va fi o onoare.

– Și pentru noi, sire, spuse Ptaclusp cu loialitate.

– Mă *refeream* la voi, zise marele preot. Se întoarse spre curtea largă dintre baza piramidei și fluviu, pe marginile căreia erau aranjate statui și stele comemorând faptele măreț[1] ale Regelui Teppicymon, și arătă.

– Și poți să renunți la aia, adăugă el.

Ptaclusp îi răspunse cu o privire tristă și inocentă.

– Statuia aia, spuse Dios, la ea mă refer.

– Oh. Ah. Ei, n-am gândit că odată ce o vedeți pe poziție, înțelegeți, în lumina potrivită, și cu Hat, Zeul cu Cap de Vultur fiind foarte...

– Dispare, spuse Dios.

---

[1] Cioplitorii au fost nevoiți să folosească destul de multă imaginație. Răposatul rege avusese multe calități, dar săvârșirea de fapte măreț nu se număra printre ele. Scorul era: Număr de inamici făcuți una cu pământul sub roțile carului său = 0. Număr de tronuri zdrobite sub sandaua lui = 0. Numărul de ori în care a ținut lumea sub călcâi ca un colos = 0. Pe de altă parte: Regimuri de teroare = 0. Numărul de ori când propriul tron a fost zdrobit sub sandaua dușmanilor = 0. Fețe de sărmani la pământ = 0. Cruciade costisitoare pornite = 0. Viața lui fusese, practic, o victorie fără scor. (n. a.)

– Imediat, cu plecăciune, zise Ptaclusp nefericit. În acest moment era cea mai mică dintre problemele lui, dar colac peste pupăză începea să creadă că statuia îl urmărea.

Dios se aplecă mai aproape.

– N-ai văzut vreo tânără pe undeva pe șantier, nu? întrebă el.

– Femeile nu au ce căuta pe șantier, Domnia Ta, spuse Ptaclusp. Foarte mare ghinion.

– Aceasta era îmbrăcată provocator, zise marele preot.

– Nu, fără femei.

– Palatul nu este departe, vezi tu. Trebuie că pe aici există multe ascunzători, continuă Dios insistent.

Ptaclusp înghiți în sec. Știa asta, bine. Orice îl posedase...

– Vă asigur, cu plecăciune, zise el.

Dios îi aruncă o privire încruntată, apoi se întoarse către locul în care, după cum se dovedi, se aflase Teppic.

– Vă rog, rugați-l să nu mai dea mâna cu nimeni, spuse constructorul, în timp ce Dios se grăbea după sclipirea îndepărtată a soarelui pe aur.

Regele tot nu părea să fie în stare să înțeleagă faptul că ultimul lucru pe care și-l dorea poporul era un om din popor. Muncitorii care nu reușeau să se dea din drum la vreme își puneau repede mâinile la spate.

Singur acum, Ptaclusp își făcu vânt și se împletici către umbra cortului său.

Unde, așteptând să îl vadă, se adunaseră Ptaclusp IIa, Ptaclusp IIa, Ptaclusp IIa și Ptaclusp IIa. Ptaclusp se simțea întotdeauna neliniștit în prezența contabililor, iar patru la un loc era foarte rău, mai ales când erau cu toții aceeași persoană. Mai erau și trei Ptaclusp IIb; ceilalți doi, dacă nu erau trei deja, se aflau pe șantier.

Dădu din mâini într-un mod împăciuitor.

– Bine, bine, spuse el. Ce probleme avem azi?

Unul dintre IIa trase către el un teanc de tăblițe din ceară.

– Ai vreo idee, tată, începu el cu acea voce ascuțită, subțire, pe care contabilii o folosesc pentru a prefața ceva neașteptat și foarte scump, ce este analiza?

– Tu să-mi zici, spuse Ptaclusp prăbușindu-se pe un scăunel.

– Este ceea ce a trebuit să inventez pentru a mă ocupa de factura de salarii, tată, explică un alt IIa.

– Parcă asta era algebra? zise Ptaclusp.

– Am trecut de algebră săptămâna trecută, rosti un alt IIa. Acum e analiza. A trebuit să intru în buclă de încă patru ori și sunt trei dintre mine care lucrează – le aruncă o privire fraților săi – la contabilitatea cuantică.

– Asta pentru ce-i? întrebă tatăl său extenuat.

– Pentru săptămâna viitoare. Șeful contabililor se uită fix la tăblița de sus. De exemplu, spuse el. Îl știi pe Rthur, pictorul de fresce?

– Ce-i cu el?

– El – adică, *ei* – au venit cu o factură pentru doi ani de muncă.

– Oh!

– Ei spun că au făcut-o marți. Din cauza naturii fractale a timpului, zic ei.

– Asta au zis? spuse Ptaclusp.

– E uimitor ce prind, zise unul dintre contabilii uitându-se amenințător la arhitecții paracosmici.

Ptaclusp ezită.

– Câți sunt acolo?

– De unde să știm noi? *Știm* că erau cincizeci și trei. Apoi a devenit serios. Cu siguranță i-am văzut de o grămadă de ori. Doi dintre IIa se lăsară pe spate și frecau degetele, ceea ce este întotdeauna un semn rău la cei care au de a face cu banii.

– Problema este, continuă unul dintre ei, că după entuziasmul inițial, mulți dintre muncitori au intrat în buclă neoficial ca să poată sta acasă și să se trimită pe ei înșiși la lucru.

– Dar e ridicol, protestă slab Ptaclusp. Nu sunt alți oameni și-o fac lor înșile.

– Asta nu a oprit pe nimeni niciodată, tată, spuse IIa. Câți oameni s-au oprit din a-și mai bea mințile la douăzeci de ani ca să salveze un necunoscut de la moarte prin ciroză la patruzeci?

Urmă o tăcere în timp ce încercau să înțeleagă asta.

– Un străin...? zise Ptaclusp cu nesiguranță.

– Adică pe mine însumi, mai bătrân, se răsti IIa. Asta a fost filosofie, adăugă el.

– Unul dintre zidari s-a bătut pe sine însuși ieri, spuse posomorât unul dintre IIa. Se lupta cu sine însuși pentru propria nevastă. Acum o ia razna, pentru că nu știe dacă e o versiune mai veche a lui sau cineva care nu a fost încă. Îi e teamă că o să se ia prin surprindere. Și e și mai rău de atât. Tată, plătim patruzeci de mii de oameni, dar am *angajat* doar două mii.

– O să ne falimenteze, asta vrei să zici, spuse Ptaclusp. Știu. E doar vina mea. Am vrut doar să vă las ceva, știți. Nu m-am așteptat la toate astea. Părea atât de ușor.

Unul dintre numeroșii IIa își drese glasul.

– Nu este... uh... chiar așa de rău ca restul, zise el încet.

– Cum adică?

Contabilul așeză o duzină de monede de aramă pe masă.

– Ei, ă, spuse el. Vezi, ă, mi-am dat seama, cu toată mișcarea asta în timp, că nu doar oamenii pot fi trecuți prin buclă și, ă, uite, vezi monedele?

Una dintre ele dispăru.

– Toate sunt aceeași monedă, da, zise unul dintre frații lui.

– Ei, da, spuse IIa foarte rușinat, deoarece a interveni în cursul divin al banilor era un act străin de religia lui personală. Aceeași monedă la interval de cinci minute.

– Folosești șmecheria asta să plătești oamenii? rosti Ptaclusp încetișor.

– Nu e șemecherie! Eu le dau banii, răspunse IIa afectat. Ce se întâmplă cu ei după aceea nu-i responsabilitatea mea, nu?

– Nu-mi place chestia asta, zise tatăl său.

– Stai liniștit. În final totul se reglează, spuse unul dintre IIa. Fiecare primește ce merită.

– Da, de asta mi-e teamă, zise Ptaclusp.

– Este doar un fel de-ați lăsa banii să producă pentru tine, spuse un alt fiu. Probabil e cuantic.

– O, bine, zise Ptaclusp cu o voce stinsă.

– O să punem blocul la noapte, nu-ți face griji, îl asigură unul dintre IIb. După ce se descarcă, putem să ne liniștim.

– I-am zis regelui că o facem mâine.

Toți Ptaclusp IIb păliră la unison. În ciuda arșiței, dintr-odată părea mult mai frig în cort.

– La noapte, tată, spuse unul dintre ei. Sigur ai vrut să zici că la noapte?

– Mâine, spuse Ptaclusp cu hotărâre. Am pregătit un cort și oameni care să arunce cu boboci de lotus. Va veni și o formație de muzică. Talăngi și trompete și talgere cu sunet de argint. Și cuvântări și un dineu la sfârșit. Așa am făcut întotdeauna. Atrage clienți noi. Le place să arunce o privire.

– Tată, ai văzut cum absoarbe... ai văzut chiciura...

– Las' să absoarbă. Noi, cei din familia Ptaclusp, nu obișnuim să punem vârful la piramide ca și cum am termina un gard de grădină. Nu dispărem ca un nu-știu-ce în noapte. Oamenii se așteaptă la o ceremonie.

– Dar...

– Nu vreau să mai aud. Am ascultat prea multe chestii din astea noi. Mâine. Am făcut placa de bronz și cortina de catifea și restul.

Unul dintre IIa dădu din umeri.

– N-are rost să ne contrazicem cu el, spuse acesta. Sunt dinainte cu trei ore. Îmi amintesc discuția asta. Nu l-am putut convinge.

– Eu sunt dinainte cu două ore, zise una dintre clonele lui. Îmi amintesc și că ai spus asta.

Dincolo de pereții cortului, piramida sfârâia din cauza timpului acumulat.

Nu e nimic mistic în puterea piramidelor.

Piramidele sunt baraje în calea timpului. Construite și orientate corect, cu măsurătorile paracosmice potrivite corect folosite, potențialul temporal al uriașei mase de piatră poate fi direcționat să accelereze sau să întoarcă timpul într-o zonă foarte mică, în același fel în care un berbec hidraulic poate fi folosit pentru a pompa apă *împotriva curentului.*

Constructorii originali, care erau desigur antici și, prin urmare, înțelepți, știau asta foarte bine și tot scopul unei piramide corect

construite era să obțină un timp-zero absolut în camera centrală, astfel încât, un rege pe moarte, vârât acolo, să trăiască într-adevăr pe vecie – sau, cel puțin, să nu moară niciodată. Timpul care ar fi trebuit să se scurgă în acea încăpere era înmagazinat în corpul piramidei și i se permitea să fie descărcat o dată la fiecare douăzeci și patru de ore.

După câțiva eoni, oamenii au uitat aceste lucruri și s-au gândit că ai putea obține același efect prin a) ritual, b) conservarea oamenilor și c) punerea părților lor interne moi în borcane.

Asta funcționează rareori.

Și astfel arta reglării piramidelor s-a pierdut și toată cunoașterea a devenit o mână de reguli prost înțelese și de amintiri încețoșate. Anticii erau prea înțelepți să constuiască piramide foarte mari. Acestea ar fi putut provoca lucruri foarte stranii, lucruri care ar fi făcut simplele fluctuații ale timpului să pară minuscule prin comparație.

Apropo, contrar părerii populare, piramidele nu ascut lamele de ras. Doar le duc înapoi la momentul în care nu erau tocite. Probabil din cauza cuantumului.

Teppic ședea întins pe formațiunile patului său, ascultând cu atenție.

În fața ușii se aflau două gărzi, încă două, afară, pe balcon și – era impresionat de cât de prevăzător era Dios – una pe acoperiș. Le putea auzi cum încercau să nu facă nici un zgomot.

Nu prea reușise să protesteze. Dacă răufăcători îmbrăcați din cap până în picioare în negru intrau în palat, atunci persoana regelui trebuia să fie protejată. Era de netăgăduit.

Alunecă de pe salteaua tare și înaintă lin prin lumina slabă până la statuia lui Bas Zeul cu Cap de Pisică din colț, îi scoase capul și își extrase costumul de asasin. Se îmbrăcă iute, blestemând lipsa oglinzilor, iar apoi merse apăsat și se piti pe după o coloană.

Singura problemă, din câte putea vedea, era să nu râdă. A fi soldat în Djelibeybi nu era o muncă foarte riscantă. Niciodată nu exista nici măcar o urmă de rebeliune internă și, cum oricare dintre vecinii lor ar fi putut zdrobi regatul instantaneu prin forța armelor,

nu avea nici un rost să fie aleși războinici beligeranți și zeloși. De fapt, ultimul lucru pe care și-l dorea preoțimea erau soldații entuziaști. Soldații entuziaști care nu se luptă se plictisesc repede și încep să gândească gânduri periculoase, cum ar fi cât de bine ar putea conduce ei țara.

În schimb, postul atrăgea bărbați mari și solizi, de felul celor care ar putea sta nemișcați ore întregi fără să se plictisească, oameni cu constituția unui taur și cu mintea corespunzătoare. Controlul excelent al băsicii udului era, de asemenea, de dorit.

Ieși pe balcon.

Teppic învățase cum să nu se miște pe furiș. Milioanele de ani în care fuseseră hrană pentru animale ce știu cum să se miște pe furiș i-au făcut pe oameni să studieze foarte atent mișcările pe furiș. Nici nu este de ajuns să nu faci zgomot, căci micile petice de liniște care se mișcă trezesc întotdeauna bănuiala. Trucul era să mergi lin prin noapte cu o siguranță tăcută, exact așa cum face aerul.

Un paznic stătea chiar lângă ieșirea din încăpere. Teppic pluti pe lângă el și se cățără cu grijă pe zid. Fusese decorat cu un basorelief complex reprezentând triumfurile monarhilor din trecut, așa că lui Teppic familia îi dădu o mână de ajutor.

Briza bătea dinspre deșert când el își trecu picioarele peste parapet și traversă în tăcere acoperișul care încă frigea sub tălpile lui. Aerul avea un miros de mâncare proaspăt gătită, asezonată cu mirodenii.

Era un sentiment ciudat, să te strecori pe acoperișul propriului palat, încercând să te ferești de propriile gărzi, într-o misiune care încălca direct propriul decret și să știi că, dacă ai fi prins, ar trebui să dispui să fii aruncat la crocodilii sacri. Până la urmă, se părea că deja dăduse ordine că nu trebuia să i se arate nici un fel de milă dacă era prins.

Cumva, făcea lucrurile mai palpitante.

Exista un fel de libertate aici pe acoperișuri, singurul fel de libertate disponibil unui rege al văii. Lui Teppic îi trecu prin minte că țăranii fără pământuri din deltă aveau mai multă libertate decât el, deși partea neregească și răzvrătită din el spuse, da, libertatea de a lua ce boli le face plăcere, de a flămânzi cât doresc și de a

muri de orice molimă îngrozitoare le satisface fantezia. Dar tot un fel de libertate.

Un zgomot slab în tăcerea uriașă a nopții îl trase către marginea dinspre fluviu a acoperișului. Djelul se întindea sub lumina lunii, lat și liniștit.

În mijlocul apei văzu o barcă, întorcându-se de pe malul opus și de la necropolă. Nu încăpea nici o îndoială cine era silueta de la rame. Lumina se reflecta din capul lui pleșuv.

„Într-o zi, se gândi Teppic, o să-l urmăresc. O să aflu ce face acolo."

Dacă se duce la lumina zilei, firește.

La lumina zilei, necropola era doar întunecată, ca și cum întreg universul s-ar fi închis mai devreme. Chiar o explorase, rătăcind pe străzile și aleile care izbuteau să rămână pustii și prăfuite indiferent de ce vreme era pe partea cealaltă, cea *vie*, a apei. Întotdeauna îți tăia răsuflarea, dar acesta era un sentiment la care, probabil, nu trebuia să te gândești. Asasinilor le plăcea noaptea în general, dar noaptea necropolei era altceva. Sau, mai degrabă, era același lucru, dar mai mult. În plus, era singurul oraș de pe Disc în care un asasin nu putea găsi de lucru.

Ajunse la luminatorul care dădea în curtea îmbălsămătorilor și se uită în jos. O clipă mai târziu, ateriză ușor pe podea și se furișă în camera sarcofagelor.

– *Salut, băiete.*

Teppic deschise capacul sarcofagului. Tot gol era.

– *E în unul din cele din fund*, spuse regele. *Niciodată nu prea a avut simțul orientării.*

Era un palat foarte mare. Teppic abia putea să se orienteze prin el pe lumină. Își socoti șansele de a căuta într-o beznă ca de smoală.

– *E o trăsătură de familie, știi. Bunicului tău a trebuit să i se scrie pe sandale Dreapta și Stânga, așa de gravă era situația. Ești norocos că tu ai moștenit-o pe mama ta în privința asta.*

Era ciudat. Ea nu vorbea, sporovăia. Nu părea să poată păstra în minte un singur gând mai mult de zece secunde. Creierul ei părea să fie conectat direct la gură, astfel încât, de îndată ce un

gând îi venea în cap, îl rostea cu voce tare. Comparată cu doamnele pe care le întâlnise la seratele din Ankh, care erau încântate să îi distreze pe tinerii asasini și să le dea să mănânce delicatese și să vorbească cu ei despre probleme importante și complicate în timp ce ochii le scânteiau ca niște burghie de diamant, iar buzele începeau să lucească... în comparație cu acestea, ea era goală ca o, ca un, ei, ca un lucru gol. Cu toate acestea, descoperi că își dorea cu disperare să o găsească. Modestia ei pură era ca un drog. Amintirea pieptului fetei era cam nelalocul ei.

– *Mă bucur că te-ai întors după ea,* spuse regele vag. *E sora ta, știi. Pe jumătate, adică. Uneori îmi doresc să mă fi însurat cu mama ei, dar, vezi tu, nu era de sânge regal. O femeie foarte inteligentă, mama ei.*

Teppic ascultă cu atenție. Iar se auzea – un zgomot slab de respirație, care putea fi auzit doar mulțumită liniștii profunde a nopții. Își croi drum către fundul camerei, ascultă iar, și deschise capacul unui sarcofag.

Ptraci era încovrigată înăuntru, dormind adânc cu capul pe mână.

El sprijini cu grijă capacul de perete și îi atinse părul. Ea mormăi ceva prin somn și se așeză într-o poziție mai confortabilă.

– Ăă, cred că ar trebui să te trezești, șopti el.

Ea își schimbă iar poziția și mormăi ceva de genul:

– Mstflgl.

Teppic ezită. Nici profesorii lui, nici Dios nu îl pregătiseră pentru asta. Cunoștea cel puțin șaptezeci de moduri diferite de a ucide o persoană adormită, dar nici unul ca să o trezească mai întâi.

O împunse în ceea ce părea să fie cea mai puțin jenantă parte a pielii ei. Tânăra deschise ochii.

– Oh, zise ea. Tu ești. Și căscă.

– Am venit să te iau, spuse Teppic. Ai dormit toată ziua.

– Am auzit pe cineva vorbind, spuse ea întinzându-se într-un fel care îl făcu pe Teppic să se uite repede în altă parte. Era preotul ăla, cel cu capul de vultur pleșuv. Chiar e îngrozitor.

– Este, nu? aprobă Teppic, simțindu-se ușurat să audă asta.

– Așa că am stat cuminte. Și mai era și regele. *Noul* rege.

– Oh. A fost și el aici, da? rosti Teppic cu o voce stinsă. Amărăciunea din glasul ei era ca un jungher Numărul Patru înfipt în inimă.

– Toate fetele spun că e foarte *ciudat,* adăugă ea în timp ce el o ajuta să coboare din sarcofag. Să știi că *poți* să mă atingi. Nu-s de porțelan.

El îi sprijini brațul simțind o nevoie aprigă să facă o baie rece și o cursă rapidă pe acoperișuri.

– Ești asasin, nu, continuă ea. Mi-am adus aminte de asta după ce ai plecat. Un asasin din străinătate. Tot negrul ăla. Ai venit să-l omori pe rege?

– Aș vrea să pot, zise Teppic. Chiar începe să mă scoată din sărite. Auzi, poți să-ți dai jos brățările?

– De ce?

– Fac prea multă gălăgie când mergi. Chiar și cerceii lui Ptraci păreau să bată ora exactă când mișca din cap.

– Nu vreau, spuse ea. M-aș simți dezbrăcată fără ele.

– Ești deja aproape dezbrăcată *cu* ele, șuieră Teppic. Te rog!

– *Știe să cânte la țiteră,* șopti fantoma regelui fără legătură. *Nu prea bine, fii atent. A ajuns la pagina cinci din* Piese scurte pentru degete micuțe.

Teppic se furișă spre coridorul care dădea afară din camera îmbălsămătorilor și ascultă cu atenție. Tăcerea domnea în palat, întreruptă doar de respirația grea și de clinchetele ocazionale din spatele lui în vreme ce Ptraci își scotea bijuteriile. Se furișă înapoi.

– Te rog, grăbește-te, spuse el, nu avem destul...

Ptraci plângea.

– Ăăă, făcu Teppic. Ă.

– Unele dintre ele sunt cadou de la bunica, suspină Ptraci. Fostul rege mi-a dat și el câteva. Cerceii ăștia sunt în familia mea de foarte mult timp. Ție cum ți-ar pica să fii nevoit să faci asta?

– *Vezi tu, bijuteriile nu sunt doar ceva ce poartă,* zise fantoma lui Teppicymon al XXVII-lea. *Sunt o parte din ce este ea.* Pe cuvântul meu, adăugă el pentru sine, asta probabil că e o Finețe. De ce e atât de ușor să gândești când ești mort?

– Eu nu port, spuse Teppic.

– Ai toate pumnalele și lucrușoarele alea.

– Bine, îmi trebuie ca să-mi fac meseria.

– Ei, vezi.

– Uite, nu trebuie să le lași aici, poți să le pui în sacul meu, zise el. Dar trebuie să mergem. Te rog!

– *La revedere,* spuse fantoma cu tristețe, privindu-i cum se furișau afară, în curte. Pluti înapoi la cadavrul său care nu era cea mai bună companie.

Briza era mai puternică atunci când ajunseră pe acoperiș. Era mai fierbinte, de asemenea, și uscată.

Peste râu, una sau două dintre piramidele mai vechi își trimiteau deja flăcările în sus, dar erau slabe și păreau de rău augur.

– Simt o mâncărime, spuse Ptraci. Ce se întâmplă?

– Se pare că ne așteaptă o vijelie, zise Teppic holbându-se la Marea Piramidă de pe malul celălalt. Negrul ei se intensificase, astfel încât apărea ca un triunghi de beznă mai adâncă în noapte. În jurul bazei ei oamenii alergau ca niște nebuni care se uită cum le arde azilul.

– Ce-i o vijelie?

– E foarte greu de explicat, spuse el, cu o voce preocupată. Tu vezi ce fac ăia acolo?

Ptraci își miji ochii.

– Sunt foarte agitați.

– Mie-mi seamănă mai mult a panică.

Încă vreo câteva piramide se aprinseră, însă, în loc țâșnească drept în sus, flăcările pâlpâiră și se legănară înainte și înapoi, mânate de vânturi intangibile.

Teppic se cutremură.

– Haide, spuse el. Să te scoatem de aici.

– Am zis eu să-i fi pus vârful în seara asta, strigă Ptaclusp IIb peste mugetul piramidei. Acum nu pot să-l ridic, turbulențele de sus trebuie să fie îngrozitoare!

Gheața de peste zi fierbea pe marmura neagră, care deja era caldă la atingere. Se holbă nebunește la vârful de piramidă din cutia lui și apoi la fratele său, care era încă în cămașă de noapte.

– Unde-i tata? întrebă el.

– L-am trimis pe unul dintre noi să se ducă să-l trezească, spuse IIa.

– Pe cine?

– Unul dintre voi, de fapt.

– Oh. IIb se zgâi iarăși la vârful de piramidă. Nu e așa de greu, zise el. Noi doi l-am putea căra până sus. Îi aruncă fratelui său o privire întrebătoare.

– Ești nebun. Trimite câțiva oameni să o facă.

– Au fugit cu toții...

În josul râului, o altă piramidă încercă să se aprindă, scuipă, apoi scoase o flacără zimțată, urlătoare care se arcui pe cer și ateriză chiar lângă vârful Marii Piramide.

– Acum interferează cu celelalte! strigă IIb. Haide. Trebuie s-o descărcăm, e singura soluție.

Cam la o treime din înățime pe laturile piramidei, un zigzag albastru, pârâind, țâșni cu boltă și se lovi de un sfinx de piatră. Aerul de deasupra lui fierbea.

Cei doi frați atârnară piatra între ei și se îndreptară șovăitori către schelă, în timp ce praful din jurul lor se învârtejea în forme stranii.

– Auzi ceva? spuse IIb când se împleticiră pe prima platformă.

– Ce, te referi la materia timpului și a spațiului dată prin mașina de tocat?

Arhitectul îi aruncă fratelui său o privire ușor admirativă. Era o remarcă neobișnuită pentru un contabil. Apoi figura îi reveni la expresia anterioară, ușor terorizată.

– Nu, nu asta, zise el.

– Bine, sunetul aerului însuși fiind supus unor torturi oribile?

– Nici asta, spuse IIb, cam iritat. Mă refer la scârțâit.

Încă trei piramide își aruncară descărcările, care șuierară prin norii tulburi de pe cer și se scurseră în marmura neagră de deasupra celor doi.

– N-aud așa ceva, spuse IIa.

– Cred că se aude de la piramidă.

– Bine, cred că poți să-ți lipești urechea de ea, dacă vrei, dar *eu* n-o fac.

Furtuna zgâlțâia schela în timp ce ei înaintau cu greu pe o altă scară, vârful greu legănându-se între ei.

– Eu am zis că n-ar fi trebuit s-o facem, mormăi contabilul când piatra îi alunecă ușor pe degetele de la picioare. N-ar fi trebuit să construim asta.

– Taci și ridică de partea ta, bine?

Și astfel, de la o treaptă la alta, frații Ptaclusp își urcară sfada pe laturile Marii Piramide, în timp ce mormintele mai mici înșirate de-a lungul Djelului se aprindeau unul după altul, iar cerul era brăzdat de dâre sfârâietoare de timp sfârâind.

Cam tot la vremea aceasta, cel mai mare matematician din lume, întins într-o flatulență confortabilă în boxa lui de sub palat, se opri din rumegat și își dădu seama că li se întâmpla ceva foarte rău numerelor. Tuturor numerelor.

Cămila se uită lung la Teppic. Expresia ei spunea clar că dintre toți călăreții din lume care i-ar fi displăcut să o călărească, el se afla chiar în capul listei. Oricum, cămilele se uită așa la oricine. Abordează foarte democratic rasa umană. Urăsc fiecare membru al ei, fără a face distincții de rang sau de convingeri.

Asta parcă mesteca săpun.

Teppic se uită înnebunit spre grajdurile regale întunecate, care găzduiseră odată o sută de cămile. Ar fi dat lumea pentru un cal, și un continent mediu pentru un ponei. Dar grajdurile adăposteau acum doar câteva care de luptă șubrede, relicve ale gloriei apuse, un elefant bătrân a cărui prezență era cam misterioasă și această cămilă. Părea un animal extrem de ineficient. Era tocită la genunchi.

– Ei, asta e, îi spuse lui Ptraci. Nu îndrăznesc să intru în râu pe timp de noapte. Aș putea încerca să te trec peste graniță.

– Șaua aia e pusă bine? întrebă Ptraci. Arată îngrozitor de ciudat.

– E pe o creatură îngrozitor de ciudată, spuse Teppic. Cum ne suim pe ea?

– Am văzut cămilarii la lucru, replică ea. Cred că doar le lovesc foarte tare cu un băț mare.

Cămila îngenunche și îi aruncă o privire demnă.

Teppic ridică din umeri, deschise ușile către lumea de afară și dădu nas în nas cu cinci gărzi.

Se retrase. Ei avansară. Trei dintre ei țineau arcuri grele djel, care puteau proiecta o săgeată printr-o ușă sau transforma un hipopotam în atac în trei tone de kebab mobil. Gărzile nu fuseseră niciodată nevoite să tragă cu ele într-un om, dar arătau ca și cum ar fi fost gata să nutrească această idee.

Căpitanul gărzii îl bătu pe unul dintre ei pe umăr și îi spuse:

– Du-te și informează-l pe marele preot.

Se uită amenințător la Teppic.

– Aruncă-ți toate armele, zise el.

– Ce, *toate?*

– Da. Toate.

– S-ar putea să dureze ceva, spuse Teppic prevăzător.

– Și ține-ți mâinile la vedere, adăugă căpitanul.

– S-ar putea să fim într-un impas aici, îndrăzni Teppic. Se uită de la o gardă la alta. Cunoștea o mulțime de metode de luptă fără arme, dar toate se bazau pe faptul că adversarul nu era pe punctul de a trage o săgeată prin tine la cea mai mică mișcare. Dar probabil că ar fi putut să plonjeze în lateral, și odată ce ar fi fost protejat de boxele cămilelor, ar fi putut aștepta momentul potrivit...

Și asta ar fi lăsat-o pe Ptraci descoperită. În plus, nu putea să se lupte cu propriile gărzi. Ăsta nu era un comportament acceptabil, nici măcar pentru un rege.

În spatele gărzilor avu loc o mișcare și Dios se ivi, la fel de tăcut și de inevitabil ca o eclipsă de lună. Ținea o torță aprinsă în mână, care proiecta pete de lumină puternică pe capul lui chel.

– Ah, zise el. Răufăcătorii sunt prinși. Foarte bine. Dădu din cap către căpitan. Aruncă-i la crocodili.

– Dios? spuse Teppic când două dintre gărzi își coborâră arcurile și îl înșfăcară.

– Aud?

– Știi cine sunt, omule. Nu fi fraier.

Marele preot ridică torța.

– Stai mai bine decât mine, băiete, zise el. Metaforic vorbind.

– Nu e amuzant, zise Teppic. Îți ordon să le spui cine sunt.

– Cum vrei. Acest *asasin,* spuse Dios, iar vocea lui avea tăișul și puterea unui aparat de sudură, l-a omorât pe rege.

– Eu *sunt* regele, la naiba, zise Teppic. Cum să mă omor pe mine însumi?

– Nu suntem proști, spuse Dios. Oamenii aceștia știu că regele nu se furișează prin palat noaptea și că nici nu se însoțește cu infractori condamnați. Tot ce ne mai rămâne să aflăm este cum ai scăpat de cadavru.

Ochii lui se fixară pe fața lui Teppic, iar acesta își dădu seama că marele preot era, într-adevăr, complet nebun. Era acel fel rar de nebunie provocată de timpul prea îndelungat în care fusese el însuși. Se întrebă cât de bătrân era de fapt preotul.

– Acești asasini sunt creaturi viclene, zise Dios. Aveți grijă cu el.

În spatele preotului se auzi o pocnitură. Ptraci încercase să arunce cu un băț de mânat cămila și ratase.

În răstimpul în care ceilalți priviră în spate, Teppic s-a evaporat. Gărzile de lângă el erau ocupate să se prăbușească încet la podea, gemând.

Dios zâmbi.

– Luați femeia, se răsti el, iar căpitanul se repezi și o prinse pe Ptraci, care nu făcuse nici o încercare de a fugi. Dios se aplecă și luă bățul.

– Sunt mai multe gărzi afară, spuse el. Sunt sigur că îți vei da seama. Ar fi în interesul tău să ieși la iveală.

– De ce? întrebă Teppic din umbră. Scotoci în cizmă după sarbacană.

– Pentru că atunci vei fi aruncat la crocodilii sacri din ordinul regelui, spuse Dios.

– Ceva ce de abia aștept, ha? zise Teppic înșurubând părțile cu febrilitate.

– Ar fi cu siguranță de preferat altor variante, glăsui Dios.

În întuneric, Teppic își trecu degetele peste micile dopuri cu coduri de pe săgețele. Cele mai multe dintre otrăvurile cu adevărat spectaculoase trebuie să se fi evaporat sau să se fi dizolvat, devenind inofensive deja, dar exista un număr de otrăvuri mai slabe create pentru a nu le provoca destinatarilor mai mult de un somn bun. Un asasin poate fi nevoit să își croiască drumul spre un înhumat pe lângă mai multe gărzi de corp atente. Era considerat nepoliticos să le înhumezi și pe ele.

– Ne-ai putea lăsa să plecăm, zise Teppic. Bănuiesc că asta vrei, nu? Să plec și să nu mă mai întorc vreodată? Îmi convine de minune.

Dios ezită.

– Trebuia să spui: „Și dă-i drumul fetei", zise el.

– Oh, da. Și asta.

– Nu. Mi-aș încălca datoria față de rege, spuse preotul.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Dios, *știi* că eu sunt regele!

– Nu. Am o imagine foarte clară a regelui. Tu nu ești regele, insistă Dios.

Teppic trase cu ochiul peste marginea boxei. Cămila trase cu ochiul peste umărul lui.

Și atunci *lumea* o luă razna.

Mă rog, și mai rău decât până atunci.

Toate piramidele scăpărau, umplând cerul cu lumina lor tuciurie în timp ce frații Ptaclusp se luptau să ajungă pe platforma de lucru principală.

IIa se prăbuși pe scânduri, horcăind ca niște foale vechi. La câteva picioare distanță, partea înclinată era fierbinte la atingere și el nu mai avea nici o îndoială că piramida *chiar* scârțâia. Nu dăduse niciodată prea multă atenție mecanicii în sine spre deosebire de costul construcției unei piramide, dar era destul de sigur că zgomotul era greșit ca II și cu II fac V.

Fratele lui se întinse să atingă piatra, dar își trase mâna când mici scântei săriră în jurul degetelor lui.

– Se simte căldura, spuse el. E uluitor!

– De ce?

– Să se încălzească o masă ca asta. Adică, doar tonajul...

– Nu-mi place, Doi-be, zise IIa cu o voce tremurătoare. Hai să lăsăm piatra aici, da? Sunt sigur că va fi în regulă și dimineață trimitem un grup aici, o să știe cu exactitate ce...

Cuvintele îi fură acoperite când o altă flacără pârâi pe cer și lovi coloana de aer care dansa la cincizeci de picioare deasupra lor. Apucă o parte a schelei.

– La Sod cu asta! răcni el. Mă car.

– Stai o clipă, zise IIb. Adică, *ce* scârțâie? Piatra nu poate să scârțâie.

– Toată schela asta nenorocită se mișcă, nu fi tâmpit! Se holbă cu ochii ieșiți din orbite la fratele lui. Spune-mi că e schela, se rugă el.

– Nu, acum sunt sigur. Vine dinăuntru.

Se uitară fix unul la altul și apoi la scara de nuiele care ducea în vârf sau unde ar fi trebuit să fie vârful.

– Haide! îl îndemnă IIb. Nu se poate aprinde, își caută moduri de descărcare...

Se auzi un sunet la fel de puternic ca geamătul continentelor.

Teppic îl simți. Simți că pielea îi era cu câteva măsuri mai mică. Simți că cineva îl ținea de urechi și încerca să îi smulgă capul.

Îl văzu pe căpitanul gărzii căzând în genunchi, luptându-se să-și scoată coiful și sări peste boxă.

Încercă să sară peste boxă. Totul era anapoda, iar el ateriză greoi pe o podea care părea nehotărâtă dacă să devină perete. Reuși să se ridice în picioare și fu tras într-o parte, dansând cu stângăcie prin grajd pentru a-și păstra echilibrul.

Grajdurile se întindeau și se strângeau ca o imagine într-o oglindă de bâlci. Se dusese să vadă unele odată în Ankh, ei trei riscând câte o jumătate de bănuț fiecare ca să viziteze minunățiile ambulante ale Bazarului Călător Îți Ia Răsuflarea al Doctorului Mooner. Dar atunci știai că era doar sticla îndoită care îți făcea un cap ca un cârnat și picioare ca niște mingi de fotbal. Teppic își

dorea să fie la fel de sigur că ceea ce se întâmpla în jurul său ar fi permis o explicație atât de inofensivă. Probabil că ți-ar fi *trebuit* o oglindă deformată ca să faci totul să pară normal.

Fugi împleticindu-se către Ptraci și marele preot, în timp ce lumea se umfla și se subția în jurul său, și fu răsplătit imediat văzând-o pe fată cum scapă din strânsoarea lui Dios și-l pocnește peste ureche.

Înainta ca printr-un vis, cu distanțele schimbându-se de parcă realitatea ar fi fost un elastic. Un alt pas îl aruncă cu forță în cei doi. O apucă pe Ptraci de braț, merse clătinându-se la boxa cămilei, unde creatura încă rumega și urmărea scena cu ceea ce este cel mai aproape de un interes temperat la o cămilă, și înhăță căpăstrul.

Nimeni nu părea dornic să-i oprească în timp ce se ajutau unul pe altul să iasă în noaptea nebună.

– Ajută dacă închizi ochii.

Teppic încercă. Funcționa. O parte din curte, despre care ochii îi spuneau că este un dreptunghi tremurător ale cărui laturi zbârnâiau ca niște corzi de arc deveni, ei, doar o curte sub picioarele lui.

– Mamă, deșteaptă mișcare, zise el. Cum ți-a dat prin cap?

– Întotdeauna închid ochii când mi-e frică, spuse Ptraci.

– Bun plan.

– Ce se întâmplă?

– Nu știu. Nu vreau să aflu. Cred că ar fi o idee nemaipomenit de bună s-o ștergem de aici. Cum ziceai că faci o cămilă să îngenuncheze? Am oricâte lucruri ascuțite vrei.

Cămila, care înțelegea foarte bine limba oamenilor când venea vorba de amenințări, îngenunche cu grație. Se cățărară pe ea și peisajul se clătină iar, când animalul se ridică în picioare.

Cămila știa foarte bine ce se întâmpla. Trei stomacuri și un sistem digestiv ca o distilerie îți oferă o grămadă de timp pentru cugetare.

Nu degeaba matematicile superioare sunt invenate de obicei în țările calde. Este din cauza rezonanței morfice a tuturor cămilelor, care au acea expresie disprețuitoare și faimoasele buze răsfrânte

ca o urmare firească a abilității de a rezolva ecuații de gradul al doilea.

Îndeobște, lumea nu își dă seama că aceste animale au o aptitudine înnăscută pentru matematicile superioare, mai ales atunci când implică balistica. Aceasta s-a dezvoltat din necesitate, aidoma coordonări mână-ochi la oameni, a camuflajului cameleonului și a abilități recunoscute a delfinilor de a salva înotătorii de la înec dacă există posibilitatea ca a-i sfâșia în două să fie observat și să fie comentat defavorabil de alți oameni.

De fapt, cămilele sunt mult mai inteligente decât delfinii[1]. Sunt atât de istețe, încât și-au dat repede seama că cel mai prudent lucru pe care îl poate face un animal inteligent, dacă dorește ca descendenții lui să nu petreacă o grămadă de timp pe o masă cu electrozi înfipți în creier sau punând mine pe fundul navelor sau fiind luați de sus cu severitate de zoologi, este să fie fie al naibii de sigur că oamenii nu află. Deci, cu multă vreme în urmă, au abordat un stil de viață care, în schimbul unui anumit grad de cărăușie și îmboldire cu bățul, le oferea hrana și îngrijirea potrivite și ocazia de a-i scuipa pe oameni în ochi fără să pățească nimic.

Iar această cămilă anume, rezultatul a milioane de ani de selecție naturală pentru a produce o creatură care să poată număra firele de nisip în timp ce calcă pe el și să își închidă nările când vrea și să supraviețuiască multe zile sub soarele arzător fără apă, se chema Nenorocitule.

Și era, de fapt, cel mai mare matematician din lume.

Nenorocitule se gândea: aici pare să aibă loc o instabilitate dimensională crescândă, oscilând între zero și patruzeci și cinci de grade, după cum arată. Cât de interesant. Mă întreb ce o provoacă? Fie V egal 3. Fie Tau egal Chi/4. *mofmorfmorf.* Fie Kappa/y un câmp tensor diferențial Afurisit-Împuțit[2] cu patru coeficienți de rotire imaginari...

---

[1] Niciodată să nu ai încredere într-o specie care rânjește tot timpul. Pune ceva la cale. (n. a.)

[2] Recunoscut ca fiind cel mai mare matematician cămilă din toate timpurile, a inventat o matematică a spațiului în opt dimensiuni în timp ce ședea pe burtă cu nările închise în mijlocul unei furtuni de nisip violente. (n. a.)

Ptraci îl pocni în cap cu sandaua.

– Haide, dă-i drumu'! țipă ea.

Dar Nenorocitule se gândea: Prin urmare, H la puterea corectă egal V/s. *morfmorfmorf* astfel, în notație hipersilogică...

Teppic se uită în urmă. Distorsiunile stranii ale peisajului păreau să se calmeze, iar Dios...

Dios fugea din palat și chiar reușise să găsească câteva gărzi ale căror frică de nesupunere o depășea pe cea de lumea misterios deformată.

Nenorocitule stătea cu stoicism nemișcat, rumegând... *morfmorfmorf* ceea ce ne dă o oscilație de reducere interesantă. Care ar fi perioada acesteia? Fie perioada = x. *morfmorfmorf* Fie t = timp. Fie perioada inițială...

Ptraci țopăia pe gâtul lui și îl lovea cu putere cu călcâiele, o acțiune care ar fi făcut orice mascul antropoid să urle și să se dea cu capul de perete.

– Nu se mișcă! N-o lovești?

Teppic își lovi palma cât de tare putu de pielea lui Nenorocitule, stârnind un nor de praf și amorțindu-și fiecare nerv din degete. Era ca și cum ai fi dat într-un sac mare plin de umerașe.

– Haide, mormăi el.

Dios ridică o mână.

– Stați, în numele regelui! strigă el.

O săgeată lovi în cocoașa lui Nenorocitule.

... Egal 6,3 în perioadă. Reducere. Asta ne dă... *au*... 314 secunde...

Nenorocitule își întoarse gâtul lung în spate. Stufoasele lui sprâncene uriașe se arcuiră acuzator în timp ce ochii galbeni se mijeau și focalizau pe marele preot, iar el lăsă pentru o clipă problema interesantă și dezgropă din memorie matematicile antice familiare pe care rasa lui le perfecționase cu mult în urmă:

Fie distanța egal patruzeci și unu de picioare. Fie viteza vântului egal 2. Vector unu-opt. *morf* Fie vâscozitatea egal 7...

Teppic scoase un cuțit de aruncat.

Dios inspiră adânc. „O să dea ordin să tragă în noi, se gândi Teppic. În numele meu, în regatul meu, o să fiu omorât."

... Unghi doi-cinci. *morf* Foc.

A fost un voleu magnific. Admirabil, bolul alimetar se ridicase, se rotise și lovise cu un sunet ca, un sunet ca jumătate de livră de iarbă semidigerată lovind fața cuiva. Nimic altceva nu putea suna la fel.

Tăcerea care urmă ținu locul ovațiilor.

Peisajul începu iar să se deformeze. În mod clar, ăsta nu era un loc în care să zăbovești. Nenorocitule se uită la picioarele lui din față.

Fie picioare egal patru...

Începu să fugă cu stângăcie. Cămilele, se pare, au mai mulți genunchi decât orice alt animal, iar Nenorocitule gonea ca o locomotivă cu abur, cu o grămadă de mișcări inutile în unghi drept față de direcția de înaintare, însoțite de o salvă tunătoare de zgomote digestive.

– Un animal al dracului de prost, mormăi Ptraci în timp ce se depărtau zvâcnind de palat, dar se pare că până la urmă a înțeles.

... Rata de repetiție invariabilă de 3,5/z. Ce tot zice acolo, Prostu' Dracului trăiește în Tsort...

Deși se legănau prin aer ca și cum ar fi fost legate cu niște elastice proaste, picioarele lui Nenorocitule acopereau mult teren și deja țopăiau pe străzile de pământ tasat, adormite, ale orașului.

– Iar începe, nu? spuse Ptraci. Eu îmi închid ochii din nou.

Teppic dădu din cap. Casele din jurul lor, încinse ca niște cărămizi refractare, își făceau iar dansul lor de oglindă cu încetinitorul, iar drumul se ridica și cobora într-un fel pe care terenul solid nu ar trebui să-l adopte.

– E ca marea, zise el.

– Eu nu văd[1] nimic, spuse Ptraci cu fermitate.

– Vorbesc de mare. Oceanul. Știi. Valurile.

– Am auzit de asta. Ne urmărește cineva?

Teppic se întoarse în șa.

– Nu, din câte văd, zise el. Se pare că...

[1] Joc de cuvinte intraductibil. În engleză, „a vedea" *(to see)* și „mare" *(sea)* se pronunță la fel. (n.tr.)

De aici vedea dincolo de silueta joasă și lungă a palatului, peste râu până la Marea Piramidă. Era aproape ascunsă de nori întunecați, dar ceea ce putea distinge din ea era, în mod clar, greșit. Știa că are patru laturi și le vedea pe toate opt.

Părea să se miște înainte și înapoi, dar ceea ce simțea el instinctiv era un lucru periculos dacă îl făceau câteva milioane de tone de piatră. Simți o nevoie imperioasă de-a se îndepărta de ea. Chiar și o creatură proastă cum era cămila părea de acord.

Nenorocitule se gândea: ... Delta pătrat. Astfel, presiunea dimensională *k* va avea ca rezultat o transformare de nouăzeci de grade în *Chi*(16/xpu)t pentru o mulțime-K de orice trei invariabile. Sau patru minute, plus sau minus zece secunde...

Cămila privi în jos către labele uriașe ale picioarelor ei.

Fie viteză egal *galop*.

– Cum ai convins-o să facă asta? zise Teppic.

– Nu eu! O face singură! Ține-te bine!

Asta nu era simplu. Teppic înșeuase cămila, dar neglijase hamul. Ptraci avea părți întregi din părul cămilei de care să se țină. Tot ce avea el erau părți întregi din Ptraci. Oriunde ar fi încercat să-și pună mâinile, acestea întâlneau piele goală, caldă. Nimic din lunga lui educație nu-l pregătise pentru asta, în timp ce, evident, pe Ptraci – totul. Părul ei lung îi bicuia fața și mirosea ademenitor a parfum rar[1].

– Ți-e bine? strigă el peste urletul vântului.

– Mă țin cu genunchii!

– Trebuie să fie foarte greu!

– E un antrenament special!

Cămilele galopează aruncându-și picioarele cât mai departe de ele posibil și apoi fugind să le prindă. Cu încheieturile țăcănind ca niște castaniete rebegite, Nenorocitule gonea mâncând pământul pe drumul înclinat care ieșea din vale și derapă prin defileul care conducea, pe sub stâncile de calcar falnice, către deșertul înalt de dincolo.

---

[1] Un efect obținut prin distilarea testiculelor unei specii de urs mic, care trăiește în copaci, în vomă de balenă, la care se adaugă un pumn de petale de trandafir. Probabil că Teppic nu s-ar fi simțit mai bine dacă ar fi știut asta. (n.a.)

Și în spatele lor, chinuită peste măsură de fluxul inexorabil al geometriei, incapabilă să se descarce de povara Timpului, Marea Piramidă urlă, se ridică de la bază și, cu întreaga ei masă șuierând prin aer la fel de neoprit ca fiind ceva complet de neoprit, se roti exact cu nouăzeci de grade și modifică însăși structura timpului și spațiului.

Nenorocitule fugea prin defileu cu gâtul întins la maximum, cu nările puternice căscate ca niște guri de motor cu reacție.

– E îngrozită! strigă Ptraci. Animalele știu întotdeauna despre asta!?

– Despre ce?

– Incendii în pădure și alte lucruri!

– Nici n-avem copaci!

– Bine, potopuri și... și lucruri! Au un instinct nativ ciudat!

... *Phi* 1700[u/v]. Lateral e/v. Egal o parte de șapte până la doisprezece...

Sunetul îi lovi. Era la fel de tăcut ca o păpădie la miezul nopții, dar avea *presiune*. Se rostogolea peste ei, sufocant ca o catifea, scârbos ca un caltaboș zdrobit.

Și dispăru.

Nenorocitule mergea la pas acum, o procedură care implica instrucțiuni precise pentru fiecare picior în parte.

Se simțea o eliberare, o ușurare.

Nenorocitule se opri. În lumina de dinaintea răsăritului zărise un pâlc de tufișuri țepoase care creșteau printre pietrele de pe marginea drumului.

... Unghi la stânga. x egal 37. y egal 19. z egal 43. *Mușcă*...

Pacea se pogorî. Ne se auzea nimic, în afară de eructațiile tractului digestiv al cămilei și de cântecul modulat al unei bufnițe de deșert din depărtare.

Ptraci alunecă de la locul ei și aterizâ cu stângăcie.

– Fundul meu, anunță ea deșertului în general, este o bășică uriașă.

Teppic sări jos și pe jumătate fugi, pe jumătate se împletici pe grohotișul de lângă marginea drumului, apoi alergă pe platoul de

calcar crăpat până când ajunse într-un loc de unde putea vedea bine valea.

Nu mai era acolo.

Era încă întuneric atunci când Dil, maestrul îmbălsămător se trezi, corpul său vibrând de senzația că era ceva în neregulă. Se dădu jos din pat, se îmbrăcă în grabă și trase draperia care ținea loc de ușă.

Noaptea era moale și catifelată. Acoperit de zumzăitul insectelor, mai era un sunet, un zgomot ca de prăjit, o sfârâială slabă la limita auzului.

Poate că asta îl trezise.

Aerul era cald și umed. Vălătuci de ceață se ridicau din fluviu și...

Piramidele nu se descărcau.

Crescuse în această casă: fusese în familia lor de maeștri îmbălsămători de mii de ani, iar el văzuse piramidele descărcându-se atât de des, încât nu le mai lua în seamă, nu mai mult decât își lua în seamă propria respirație. Dar acum erau întunecate și tăcute, iar liniștea țipa și bezna strălucea.

Dar asta nu era partea cea mai rea. Când ochii îngroziți i se ridicară spre cerul gol de deasupra necropolei, văzură stelele și pe ce erau ele prinse.

Dil era înspăimântat. Și atunci, când avu timp să se gândească la asta, îi fu rușine cu el însuși. „Până la urmă, își zise el, este ce mi s-a spus întotdeauna că se află acolo. E de la sine înțeles. Doar că văd clar pentru prima dată.

Gata. Mă face să mă simt mai bine?"

Se întoarse și o luă la fugă pe stradă, clămpănind din sandale, până la casa care îi găzduia pe Gern și numeroasa lui familie. Îl trase pe ucenicul care protesta de pe preșul de dormit la comun și îl târî în stradă, îi întoarse fața către cer și șuieră:

– Spune-mi ce vezi!

Gern își miji ochii.

– Văd stelele, maestre, zise el.

– Pe ce sunt, băiete?

Gern se relaxă nițel.

– E ușor, maestre. Toată lumea știe că sunt pe corpul zeiței Nept care se arcuiește din... oh, la naiba!

– O vezi și tu?

– Oh, măiculiță, șopti Gern și alunecă în genunchi.

Dil dădu din cap. Era un om religios. Era o mare consolare să știi că zeii erau acolo. Să știi că erau *aici* era partea înspăimântătoare.

Deoarece trupul unei femei se arcuia peste ceruri, albăstrui, ușor neclar în lumina stelelor fluide.

Era enormă, de dimensiuni interstelare. Umbra dintre sânii ei galactici era o nebuloasă întunecată, curba stomacului, o poleială de gaze luminoase, buricul ei, incandescența întunecată și clocotită în care se nășteau noile stele. Nu sprijinea cerul. Ea *era* cerul.

Imensa ei față tristă, cu capul în jos pe orizontul dinspre Rotirea Discului, se uita drept la Dil. Iar el își dădea seama că puține lucruri pot zdruncina credința ca a vedea, clar și precis, obiectul acelei credințe. Atunci încetează credința, pentru că nu mai e nevoie de ea.

– Oh, Sod! gemu Gern.

Dil îl lovi pe brat.

– Termină, zise el. Și vino cu mine.

– Oh, maestre, ce am putea face?

Dil se uită în jur la orașul adormit. Nu avea nici cea mai vagă idee.

– O să mergem la palat, spuse el hotărât. Probabil e o păcăleală a, a, a întunericului. Oricum, soarele o să răsară imediat.

Porni cu pași mari, dorindu-și să poată face schimb de locuri cu Gern și să arate doar o urmă de groază totală. Ucenicul îl urmă într-un fel de furișat în galop.

– Văd umbre pe stele, maestre! Le vezi și tu, maestre? Pe lângă marginea lumii, maestre!

– Sunt doar cețuri, băiete, spuse Dil, ținându-și privirea drept înainte cu dârzenie și păstrându-și o postură demnă, așa cum se cuvine Paznicului Ușii din Stânga a Lojei Sodei Cristalizate și deținătorului mai multor medalii pentru cusut.

– Uite, zise el. Vezi, Gern, răsare soarele!

Se opriră și îl priviră.

Apoi Gern scânci foarte slab.

Ridicându-se pe cer, foarte încet, era o urișă bilă în flăcări. Și era împinsă de un cărăbuș-de-bălegar mai mare decât lumile.

Cartea a III-a

Cartea Noului Fiu

Soarele a răsărit, și pentru că aici nu suntem în Vechiul Regat este un simplu glob de gaz arzând. Noaptea purpurie a deșertului se evaporă sub strălucirea lui de lampă de sudură. Șopârlele o tulesc în crăpăturile dintre pietre. Nenorocitule s-a așezat în umbra slabă a ceea ce a rămas din tufiușuri, se uită ca nebunul la peisaj și începe să rumege și să calculeze rădăcini pătrate în baza șapte.

Teppic și Ptraci au găsit în cele din urmă umbra unui pinten de calcar și stau jos privind posomorâți la valurile de căldură care se ridică unduindu-se din pietre.

– Eu nu înțeleg, spuse Ptraci. Ai căutat peste tot?

– E o țară! N-are cum să cadă naibii printr-o gaură din pământ!

– Atunci unde e? întrebă Ptraci pe un ton neutru.

Teppic mârâi. Căldura lovea ca un ciocan, dar păși peste pietre ca și cum trei sute de mile pătrate s-ar fi putut ascunde sub o pietricică sau după un tufiș.

Realitatea era că drumul se scufunda între stânci, dar aproape imediat se ridica iar și continua peste dune în ceea ce era, destul de clar, Tsort. Recunoscuse un sfinx erodat de vânt care fusese pus drept piatră de hotar; legenda spunea că în vremuri de restriște națională cruntă rătăcește pe graniță, deși legenda nu explica limpede de ce.

Știa că ajunseseră în Ephebe. Ar fi trebuit să privească peste valea, fertilă și presărată cu piramide a Djelului, care se întindea între cele două țări.

Petrecuse o oră căutând-o.

Era inexplicabil. Era straniu. Era, de asemenea, și foarte jenant.

Își puse mâna streașină la ochi și se uită în jur pentru a mia oară la terenul tăcut, care se cocea. Și își mișcă capul. Și văzu Djelibeybi.

Preț de o clipă în trecu scânteind prin fața ochilor. Își smuci capul înapoi și îl văzu iar, o explozie scurtă de culoare cețoasă care dispăru de îndată ce se concentră asupra ei.

Câteva minute mai târziu, Ptraci îl urmări cu privirea din umbră și îl văzu stând de-a bușilea. Când începu să întoarcă pietrele, hotărî că el stătuse destul în soare.

Teppic își scutură mâna ei de pe umăr și făcu gesturi nerăbdătoare.

– Am găsit-o! Scoase un cuțit din geantă și începu să împungă pietrele.

– Unde?

– Aici!

Ea puse un deget cu inel pe fruntea lui.

– Oh da, zise ea. Înțeleg. Da. În regulă. Acum cred că ai face bine să vii la umbră.

– Nu, serios! Aici! Uite!

Ea se lăsă pe vine și se zgâi la piatră ca să-i facă pe plac.

– E o crăpătură, spuse ea cu un aer de îndoială.

– Uită-te la ea, vrei? Trebuie să-ți întorci capul și să te uiți cu coada ochiului, cumva. Pumnalul lui Teppic plesni crăpătura, care nu era mai mult decât o linie ștearsă pe piatră.

– Ei, se duce departe, zise Ptraci, uitându-se fix la pământul ars.

– De la A Doua Cataractă până în Deltă, spuse Teppic. Ajută dacă îți acoperi un ochi. Te rog, încearcă. Te rog!

Ea își puse o mână șovăielnică pe un ochi și îl miji pe celălalt, supusă, către piatră.

În cele din urmă zise:

– Nu merge, nu... văăăd...

Rămase nemișcată pentru o clipă, apoi se aruncă într-o parte pe pietre. Teppic încetă să mai încerce să înfigă cuțitul în crăpătură și se târî până la ea.

– Eram chiar pe margine! se văicări ea.

– Ai văzut-o? întrebă el plin de speranță.

Ea dădu din cap și, cu mare grijă, se ridică în picioare și se trase înapoi.

– Da, zise Ptraci cu răceală. Poți să-mi dai brățările, te rog?

– Ce?

– Brățările mele. Le-ai pus în buzunar. Le vreau, te rog.

Teppic dădu din umeri și scotoci în geantă. Brățările erau în mare parte din aramă, cu câteva bucățele de email ciobit. Ici și colo, meșteșugarul încercase, fără prea mare succes, să facă ceva interesant cu căpățele răsucite de sârmă și cu bucăți de sticlă colorată. Ea le luă și și le puse.

– Au vreo semnificație ocultă? se interesă el.

– Ce înseamnă ocult? întrebă ea.

– Oh. Atunci la ce-ți trebuie?

– Ți-am zis. Nu mă simt complet îmbrăcată fără ele.

Teppic ridică din umeri și începu să lovească din nou cu cuțitul în crăpătură.

– De ce faci asta? întrebă ea. El se opri și se gândi.

– Nu știu, recunoscu el. Dar ai văzut valea, nu?

– Da.

– Bine, atunci?

– Atunci ce?

Teppic își dădu ochii peste cap.

– Nu ți-a trecut prin cap că e cam, ei, ciudat? O țară întreagă să dispară? Nu vezi așa ceva în fiecare zi, la naiba!

– Eu de unde să știu? Nu am mai ieșit din vale niciodată. Nu știu cum ar trebui să arate din afară. Și nu înjura.

Teppic clătină din cap.

– Cred că o să mă duc să mă întind la umbră, zise el. La ce a mai rămas din ea, adăugă, deoarece lumina arămie a soarelui ardea umbrele. Se împletici către pietre și o privi.

– Toată valea s-a închis, reuși el într-un final. Toți oamenii...

– Am văzut focuri de gătit, spuse Ptraci, prăbușindu-se lângă el.

– Are ceva de a face cu piramida, zise el. Arăta foarte ciudat chiar înainte să plecăm. E magie, sau geometrie, sau nici una dintre astea. Cum crezi că ne mai putem întoarce?

– Nu vreau să mă întorc. De ce aș vrea să mă întorc? Pe mine mă așteaptă crocodilii. Nu mă întorc, nu doar pentru crocodili.

– Hm. Poate că aș putea să te grațiez sau cam așa ceva, spuse Teppic.

– Oh da, încuviință Ptraci privindu-și unghiile. Ziceai că ești regele, nu?

– *Sunt* regele! Regatul meu e – Teppic ezită, neștiind în ce direcție să își îndrepte degetul – undeva. Sunt regele lui.

– Nu arăți ca regele, zise Ptraci.

– De ce?

– Purta o mască de aur.

– Eram eu!

– Deci tu ai ordonat să fiu aruncată la crocodili?

– Da! Adică, nu. Teppic ezită. Adică, regele a făcut-o. Într-un fel. Oricum, eu te-am salvat, adăugă el galant.

– Na, poftim. În orice caz, dacă ai fi regele, ai fi și zeu. Acum nu te porți chiar ca un zeu.

– Da? Bine. Hm. Teppic ezită iar. Nepăsarea literală a lui Ptraci însemna că frazele inocente trebuiau examinate cu grijă înainte de a fi trimise în lume.

– Practic, sunt bun la a face soarele să răsară, spuse el. Deși nu știu cum. Și râurile. Dacă vrei să se umfle vreun râu, eu sunt omul tău. Zeul adică.

Amuți ca și cum i-ar fi venit o idee.

– Mă întreb ce se întâmplă acolo fără mine? zise el.

Ptraci se ridică și porni prin defileu.

– Unde te duci?

Ea se întoarse.

– Ei, domnule rege sau zeu, sau asasin, sau ce-oi fi tu, poți să faci apă?

– Ce, aici?

– Adică de băut. O fi un fluviu ascuns în crăpătura aia, n-o fi, dar nu putem ajunge la el, nu? Așa că trebuie să mergem undeva unde putem. E atât de simplu, încât cred că până și regii ar înțelege.

Se grăbi după ea, coborând grohotișul către locul în care Nenorocitule stătea întins cu capul și gâtul lipite de pământ, dând din urechi din cauza căldurii și aplicând alene Teoria Integralelor Oscilante a lui Vită Nesuferita pe o succesiune promițătoare de numere cisoide. Supărată, Ptraci îi dădu un șut.

– Deci știi unde e apă? întrebă Teppic.

...E/27. Unsprezece mile.

Ptraci se uită urât la el cu ochii ei încercuiți cu kohl.

– Adică *tu* nu știi? Voiai să mă duci în deșert și nu știi unde e apa?

– Bine, mă așteptam să reușesc să iau cu mine puțină!

– Nici măcar nu te-ai gândit!

– Ascultă, nu poți să-mi vorbești așa! Sunt rege! Teppic se opri. Ai perfectă dreptate, spuse el. Nu m-am gândit la asta. De unde vin eu, plouă aproape în fiecare zi. Îmi pare rău.

Ptraci se încruntă.

– Cine domnește[1] aproape în fiecare zi? întrebă ea.

– Nu, mă refer la ploaie. Știi. Picături mici de apă care vin din cer?

– Ce idee stupidă. De *unde* vii tu?

Teppic păru nefericit.

– Eu vin din Ankh-Morpork. De aici am început. Privi în lungul drumului. Dacă știai unde să te uiți, puteai zări o crăpătură slabă trecând peste pietre. Se cățăra de o parte și de alta a rocilor, o imperfecțiune de grosime unei linii care, întâmplarea făcea, conținea un întreg regat de pe malurile fluviului și 7 000 de ani de istorie.

Urâse fiecare clipă petrecută acolo. Și acum, îl lăsase pe dinafară. Iar acum, pentru că nu putea, voia să se întoarcă.

Se îndreptă spre el și își acoperi un ochi. Dacă îți smuceai capul în poziția potrivită...

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil. În limba engleză, „a ploua" *(to rain)* și „a domni" *(to reign)* se pronunță asemănător. (n. tr.)

Îi trecu repede prin fața ochilor și dispăru. Mai încercă de câteva ori, dar nu îl mai văzu.

Dacă aș sparge toate pietrele? Nu, se gândi, e o prostie. E o linie. Nu poți să intri într-o linie. O linie nu are grosime. E un lucru bine cunoscut din geometrie.

O auzi pe Ptraci venind în spatele lui și în următorul moment mâinile ei erau pe gâtul lui. Pentru o clipă, se întrebă de unde știa Strânsoarea Morții Catharti, dar apoi degetele începură să îi maseze încet mușchii, stresul topindu-se sub mângâierea lor îndemânatică asemeni untului atins de un cuțit fierbinte. Se înfioră când tensiunea dispăru.

– E bine, spuse el.

– Suntem instruite pentru asta. Tendoanele îți sunt înnodate ca niște mingi de ping-pong pe un șiret, explică Ptraci.

Recunoscător, Teppic se lăsă pe unul dintre bolovanii care se găseau din belșug la baza stâncii și lăsă ritmul degetelor ei să îndepărteze problemele de peste noapte.

– Nu știu ce să fac, murmură el. E *bine*.

– Să fii slujnică nu înseamnă doar să decojești struguri, spuse Ptraci. Prima lecție pe care o învățăm este că atunci când stăpânul a avut o zi grea nu e cel mai potrivit moment să-i sugerăm Împreunarea Vulpii cu Portocala. Cine zice că trebuie să faci ceva?

– Mă simt responsabil. Teppic își schimbă poziția ca o pisică.

– Dacă știi de unde să iau o țiteră, ți-aș putea cânta ceva liniștitor, propuse Ptraci. Am ajuns până la *Picnicul goblinilor* din Cartea I.

– Adică, un rege n-ar trebui să-și lase regatul să dispară așa.

– Toate celelalte fete știu să cânte la instrumente cu coarde și la orice, zise Ptraci melancolică, masându-i umerii. Dar fostul rege spunea că mă preferă pe mine. Spunea că îl înveseleam.

– Adică, o să i se zică Regatul Pierdut, murmură Teppic adormit. Atunci, te întreb, eu cum o să mă simt?

– Spunea și că îi plăcea cum cânt. Toți ceilalți spuneau că sună ca un stol de vulturi care tocmai a dat peste un măgar mort.

– Adică, regele Regatului Pierdut. Ar fi îngrozitor. Trebuie să-l aduc înapoi.

Nenorocitule își întoarse încet capul pentru a urmări o muscă de carne bezmetică; în adâncul creierului său pâlpâiau coloane de cifre roșii, detaliind vectorii, viteza și elevația. Conversația ființelor umane rareori îl interesa, dar îi trecu prin minte că masculii și femelele se înțeleg întotdeauna mai bine atunci când nici unul nu ascultă în întregime ce spune celălalt. Era mult mai simplu la cămile.

Teppic se holba la linia din piatră. Geometrie. Asta era.

– O să mergem la Ephebe, zise el. Ei știu totul despre geometrie și au niște idei foarte nesănătoase. Ideile nesănătoase sunt ce mi-ar trebui mie acum.

– De ce porți toate cuțitele și chestiile alea? Adică, serios?

– Hmm? Pardon?

– Toate cuțitele. De ce?

Teppic se gândi la asta.

– Cred că nu mă simt complet îmbrăcat fără ele, spuse el.

– Oh!

Ptraci se uită preocupată în jur, căutând un nou subiect de conversație. Introducerea Subiectelor de Discuție Amuzantă făcea parte și ea din îndatoririle unei slujnice. Nu fusese niciodată prea bună la asta. Celelalte fete găseau o varietate uluitoare: orice de la obiceiurile de împerechere la crocodili, până la speculații despre viața din Lumea de Dincolo. Ei i se părea greu după ce termina de vorbit despre vreme.

– Deci, zise ea. Ai omorât mulți oameni, bănuiesc?

– Mm?

– Ca asasin, adică. Ești plătit să omori oameni. Ai omorât mulți? Știi că îți încordezi prea tare mușchii spatelui?

– Nu cred că ar trebui să vorbesc despre asta, spuse el.

– Trebuie să știu. Dacă o să traversăm deșertul împreună și așa mai departe. Mai mult de o sută?

– Doamne, nu.

– Bine, mai puțin de cincizeci?

Teppic se întoarse pe partea cealaltă.

– Uite, chiar și cei mai faimoși asasini nu au omorât mai mult de treizeci de oameni în toată viața lor, zise el.

– Mai puțin de douăzeci, atunci?

– Da.

– Mai puțin de zece?

– Cred că, spuse Teppic, cel mai bine ar fi un număr între zero și zece.

– Ca să știu și eu. Lucrurile astea sunt importante.

Merseră înapoi la Nenorocitule. Dar acum Teppic părea să se gândească la ceva.

– Toată adunarea asta... zise el.

– Împreunare, îl corectă Ptraci.

– Tu... ăă... mai mult de cincizeci de oameni?

– O astfel de femeie se cheamă *altfel,* spuse Ptraci, dar fără prea multă supărare.

– Scuze. Mai puțin de zece?

– Să spunem, zise Ptraci, un număr între zero și zece.

Nenorocitule scuipă. La douăzeci de picioare distanță, musca de carne fu luată direct din zbor și lipită de o piatră din spatele ei.

– Uimitor cum o face, nu, spuse Teppic. Cred că e un instinct animalic.

Nenorocitule îi aruncă o privire trufașă pe sub genele lui care măturau deșertul și se gândi:

... Fie z = ei0. *morfmorfmorf* Apoi dz = ieși0țd0 = izd0 sau d0 = dz/iz...

Ptaclusp, încă în cămașă de noapte, rătăcea fără țintă printre sfărâmăturile de la baza piramidei.

Zumzăia ca o turbină. Ptaclusp nu știa de ce, nu știa nimic despre uriașa eliminare de energie care îi răsucise dimensiunile cu nouăzeci de grade și care le ținea așa împotriva unor presiuni imense, dar cel puțin schimbările temporale tulburătoare păreau să se fi oprit. Erau mai puțini fii decât fuseseră până atunci; de fapt, i-ar fi fost de ajuns să găsească unul sau doi.

Mai întâi, descoperi vârful de piramidă, care era spart, învelișul de electrum desfăcându-se de pe el. În căderea lui de pe piramidă, lovise statuia lui Hat Zeul cu Cap de Vultur, îndoind-o de la mijloc și dându-i o expresie de ușoară surprindere.

Un geamăt slab îl făcu să tragă de rămășițele unui cort. Sfâșie pânza grea și îl dezgropă pe IIb, care clipi spre el în lumina gri.

– N-a mers, tată, gemu el. Aproape îl suisem acolo și pe urmă s-a *răsucit* cu totul!

Constructorul ridică o bârnă de pe picioarele fiului său.

– Ți-ai rupt ceva? zise el încet.

– Cred că am doar niște vânătăi. Tânărul arhitect se ridică în capul oaselor, strâmbându-se și își întinse gâtul să se uite în jur.

– Unde e IIa? întrebă el. Era mai sus ca mine, aproape în vârf...

– L-am găsit, zise Ptaclusp.

Arhitecții nu sunt renumiți pentru atenția lor la variațiile subtile de sens, dar IIb auzi plumbul din vocea tatălui său.

– Nu e mort, da? șopti el.

– Nu cred. Nu sunt sigur. E viu. Dar. Se mișcă... se mișcă... Ei, mai bine vii să vezi tu. Cred că i s-a întâmplat ceva cuantic.

Nenorocitule înainta greoi, la o viteză de aproximativ 1,247 metri pe secundă, calculând coordonate conjugate complexe pentru a alunga plictiseala în timp ce copitele lui imense, ca niște farfurii, făceau nisipul să scârțâie.

Lipsa degetelor a fost un alt mare imbold în dezvoltarea intelectului cămilei. Dezvoltarea matematică umană a fost întotdeauna trasă înapoi de tendința instinctivă a oricui ca, atunci când se confruntă cu ceva foarte complex, de felul polinoamelor triforme sau a diferențialelor parametrice, să numere pe degete. Cămilele au început prin a număra *cifre*.

Și deșerturile au fost de mare ajutor. Nu sunt multe lucruri care să-ți distragă atenția. În ceea ce le privește pe cămile, calea spre devoltarea intelectuală magnifică a fost că nu aveau prea multe de făcut și nimic cu care să facă.

Ajunse pe creasta dunei, privi aprobator la nisipurile purtate de vânt din fața lui și începu să gândească în logaritmi.

– Cum e în Ephebe? întrebă Ptraci.

– Nu am fost niciodată acolo. Se pare că e condusă de un Tiran.

– Atunci, sper să nu ne întâlnim cu el.

Teppic clătină din cap.

– Nu e chiar așa, zise el. Au un Tiran nou la fiecare cinci ani și mai întâi îi fac ceva. Ezită. Cred că îl *voi-teazã*.

– Asta e ceva cum se face la motani, tauri și alte animale?

– Ăăă...

– Știi tu. Ca să nu se mai bată și să fie mai pașnici.

Teppic se strâmbă.

– Sincer, nu sunt sigur, spuse el. Dar nu cred. Au ceva cu care o fac, cred că se cheamă mocrație și înseamnă că toată lumea din țară poate să zică cine să fie noul Tiran. Un om, un... Se opri. Lecția de istorie politică părea să fi avut loc cu foarte mult timp în urmă și prezentase concepte necunoscute în Djelibeybi sau în Ankh-Morpork, la drept vorbind. Făcu o încercare, totuși. Un om, un vit.

– Deci asta e pentru voitare?

El dădu din umeri. Ar fi putut fi, din câte știa.

– Ideea este, totuși, că oricine o poate face. Sunt foarte mândri de asta. Toată lumea are... Ezită iar, sigur acum că lucrurile nu erau în regulă... vitul. În afară de femei, firește. Și de copii. Și de infractori. Și de sclavi. Și de oameni de altă naționalitate. Și de oameni cu care nu sunt de acord din, ăă, diferite motive. Și de mulți alți oameni. Dar toată lumea, în afară de ei. E o civilizație foarte luminată.

Ptraci se gândi o vreme la asta.

– Și asta e mocrație, da?

– Au inventat-o în Ephebe, știi, spuse Teppic, simțind nedeslușit că ar fi trebuit s-o apere.

– Fac pariu că n-au reușit s-o exporte, rosti Ptraci cu convingere.

Soarele nu era doar o minge de bălegar în flăcări împinsă pe cer de un gândac uriaș. Era și o barcă. Depindea de cum te uitai la el.

Lumina era în neregulă. Avea o calitate plată, ca apa lăsată în pahar săptămâni întregi. Nu avea nici o bucurie. Lumina, dar

fără viață; mai degrabă ca lumina puternică a lunii decât ca aceea a zilei.

Dar Ptaclusp era mai îngrijorat pentru fiul său.

– Știi ce are? spuse el.

Celălalt fiu își mușca nefericit condeiul. Îl durea mâna. Încercase să își atingă fratele, dar șocul pârâitor îi luase pielea de pe degete.

– S-ar putea, îndrăzni el.

– Poți să-l vindeci?

– Nu cred.

– Ce *are*, atunci?

– Bine, tată. Când eram pe piramidă... ei, când nu se putea descărca... vezi tu, sunt sigur că a răsucit... timpul, înțelegi, e o altă dimensiune... hm.

Ptaclusp își dădu ochii peste cap.

– Termină cu sporovăiala de arhitect, băiete, zise el. Ce a pățit?

– Cred că este dereglat dimensional, tată. Timpul și spațiul s-au cam încurcat pentru el. De aia se mișcă tot timpul în lateral.

Ptaclusp IIb îi zâmbi curajos tatălui său.

– *Întotdeauna* s-a mișcat lateral, spuse Ptaclusp.

Fiul său oftă.

– Da, tată, zise el. Dar atunci era normal. Toți contabilii se mișcă așa. Acum se mișcă în lateral pentru că e ca, ei, e ca Timpul pentru el.

Ptaclusp se încruntă. Faptul că aluneca ușurel în lateral nu era singura problemă a lui IIa. De asemenea era plat. Nu plat ca o coală, cu față, spate și margine – ci plat din orice parte.

– Mă face să mă gândesc la oamenii din fresce, spuse el. Unde e adâncimea lui sau cum îi zice?

– Cred că e în Timp, spuse IIb deznădăjduit. Al nostru, nu al lui.

Ptaclusp păși în jurul fiului său, observând cum îl urmărea platitudinea. Își scărpină bărbia.

– Deci poate să meargă în timp, da? rosti el încetișor.

– S-ar putea, da.

– Crezi că l-am putea convinge să fac o plimbare până în urmă cu câteva săptămâni și să ne spună să nu construim afurisita de piramidă?

– Nu poate comunica, tată.

– Asta nu s-a *schimbat* prea mult, atunci. Ptaclusp se așeză pe sfărâmături ținându-și capul în mâini. Se ajunsese la asta. Un fiu normal și prost, unul plat ca o umbră. Și ce fel de viață ar fi putut duce sărmanul copilaș plat? Ar trece prin viață fiind folosit la deschis zăvoare, la curățat gheața de pe parbrize și va dormi ieftin în presele de pantaloni din camerele de hotel[1]. A fi în stare să intre pe sub uși și să citească cărțile fără să le deschidă nu ar fi fost o compensație prea mare.

IIa alunecă în lateral, un decor plat în peisaj.

– Nu putem face chiar *nimic?* zise el. Să-l împăturim frumos sau altceva?

IIb dădu din umeri.

– Am putea să punem ceva în drum. Asta ar fi o idee bună. Ar împiedica să i se întâmple ceva și mai rău pentru că, hm, nu ar avea un timp în care să se întâmple. Cred.

Împinseră statuia îndoită a lui Hat Zeul cu Cap de Vultur în calea celui plat. După un minut sau două, alunecarea lui ușoară în lateral îl aduse lângă aceasta. Se produse o scânteie mare și albastră care topi parțial statuia, dar mișcarea încetă.

– De ce scoate scântei? întrebă Ptaclusp.

– E cam ca descărcarea piramidelor, cred.

Ptaclusp nu ajunsese unde era azi – nu, ar trebui să se corecteze – nu ajunsese unde fusese noaptea trecută fără a vedea, în cele din urmă, avantaje chiar și în cea mai neobișnuită situație.

– O să economisească la îmbrăcăminte, spuse el încet. Adică, poate să și-o vopsească direct.

– Nu cred că ai înțeles cum stă treaba, tată, zise IIb epuizat. Se așeză lângă tatăl lui și privi spre palatul de peste fluviu.

---

[1] Aceasta este, desigur, o traducere liberă, căci Ptaclusp nu cunoștea cuvintele pentru „gheață", „parbrize" sau „camere de hotel"; este interesant, totuși, că *Șerpișor Vultur Vultur Vază Linie Unduită Rață* se traduce exact prin „o presă pentru apărătorile de picioare ale barbarilor". (n. a.)

– Acolo se întâmplă ceva, spuse Ptaclusp. Crezi că au observat piramida?

– Nu m-ar mira. Până la urmă, s-a rotit cu nouăzeci de grade.

Ptaclusp se uită peste umăr și dădu încetișor din cap.

– Ce ciudat, zise el. Nițică instabilitate structurală.

– Tată, e o piramidă! Ar fi trebuit s-o descărcăm! Ți-am *spus*! Forțele implicate, bine, e prea...

O umbră căzu asupra lor. Se uitară în jur. Se uitară în sus. Se uitară un pic mai sus.

– Oh, vai, zise Ptaclusp. E Hat, Zeul cu Cap de Vultur....

Ephebe se întindea în fața lor, un poem clasic de marmură albă lenevind pe stânca lui, într-un golf de un albastru sclipitor...

– Ce-i aia? spuse Ptraci după ce o studie o vreme cu un ochi critic.

– E marea, zise Teppic. Ți-am spus, adu-ți aminte. Valuri și altele.

– Ai zis că e verde și dură.

– Uneori este.

– Hm. Tonul ei sugera că nu era de acord cu marea, dar, înainte de a putea explica de ce, auziră sunetul unor voci furioase. Veneau de după o dună de nisip din apropiere.

Pe dună era un afiș.

Spunea, în mai multe limbi: „STAȚIE DE TESTARE A AXIOMELOR."

Dedesubt, cu litere un pic mai mici, era adăugat: „ATENȚIE – POSTULATE NEREZOLVATE."

În timp ce îl citeau sau, cel puțin, în timp ce Teppic citea, iar Ptraci nu, se auzi un zbârnâit din spatele dunei, urmat de un clic, urmat de o săgeată vâjâindu-le pe deasupra capetelor. Nenorocitule îi aruncă o privire scurtă, apoi își întoarse capul și se uită fix la o porțiune foarte mică de nisip.

O clipă mai târziu săgeata se înfipse acolo.

Apoi își încercă greutatea pe picioare și făcu o mică socoteală care îi dezvălui că doi oameni fuseseră substrași din spatele lui. O adunare arătă că fuseseră incluși în dună.

– De ce ai făcut asta? spuse Ptraci scuipând nisip.

– Cineva a tras în noi!

– N-aș prea crede. Adică, nu știau că suntem aici, nu? Nu trebuia să mă arunci așa.

Teppic acceptă asta, cam fără tragere de inimă, și se furișă cu precauție pe suprafața alunecoasă a dunei. Vocile se certau iar:

– Renunți?

– Pur și simplu nu avem toți parametrii corecți.

– Știu eu ce nu avem.

– Ce anume, rogu-te?

– Nu mai avem țestoase din asta afurisite. Asta nu avem.

Teppic își ridică grijuliu capul peste vârful dunei. Văzu o zonă mare liberă, înconjurată de șiruri complicate de indicatoare și steaguri. În ea erau una sau două clădiri, în cea mai mare parte formate din cuști și câteva alte construcții complicate pe care nu le putu recunoaște. În mijloc erau doi bărbați – unul mic, gras și roșcovan, celălalt înalt, zvelt și cu un aer indescriptibil de autoritate. Erau îmbrăcați cu cearșafuri. Adunați ciorchine în jurul lor, și purtând mai nimic, se aflau mai mulți sclavi. Unul dintre ei ținea un arc.

Câțiva aveau țestoase puse pe bețe. Arătau cam jalnic, ca niște acadele de țestoasă.

– Oricum, e o cruzime, spuse bărbatul înalt. Sărmanele creaturi. Arată așa de trist când dau din picioruțe.

– Logic este imposibil ca săgeata să le lovească! Grăsanul își ridică mâinile. N-ar trebui să se întâmple! Sigur îmi dai modelul greșit de țestoasă, adăugă el acuzator. Ar trebui să încercăm iar, cu țestoase mai iuți.

– Sau cu săgeți mai încete?

– Se poate, se poate.

Teppic auzi un zgomot slab lângă bărbia lui. Acolo era o mică țestoasă care trecea grăbită pe lângă el. Avea câteva urme de ricoșare pe carapace.

– Mai încercăm o dată, spuse grăsanul. Se întoarse către scalvi. Voi duceți-vă și găsiți țestoasa aia.

Micuța creatură îi aruncă lui Teppic o privire în care se amestecau rugămintea și speranța. El se uită fix la ea, apoi o ridică grijuliu și o vârî după o piatră.

Se lăsă să alunece pe dună înapoi la Ptraci.

– Acolo se întâmplă ceva foarte ciudat, zise el. Trag în țestoase.

– De ce?

– Habar n-am. Se pare că ăștia cred că țestoasele ar trebui să fie în stare să fugă.

– Ce, de o săgeată?

– Cum spuneam. Foarte ciudat. Stai aici. Fluier dacă e sigur să vii după mine.

– Ce faci dacă *nu* e sigur?

– Țip.

Se cățără iar pe dună și, după ce își scutură cât nisip putu de pe haine, se ridică și își flutură pălăria către micul grup. O săgeată i-o zbură din mână.

– Hopa! zise grăsanul. Scuze!

Alergă pe nisipul cu urme de picioare până la locul în care Teppic stătea și se uita la degetele care îl usturau.

– Abia l-am luat în mână, spuse el cu vocea întretăiată. Mii de scuze, nu mi-am dat seama că e încărcat. Ce-o să crezi despre mine?

Teppic inspiră adânc.

– Xeno mă cheamă, gâfâi grasul înainte să poată vorbi. Ești rănit? Noi chiar am pus niște semne de avertizare, sunt sigur. Ai venit de peste deșert? Cred că ți-e sete. Vrei ceva de băut? Cine ești? N-ai văzut o țestoasă pe-acolo? Ale naibii de iuți creaturi, dispar ca fulgerul, n-ai cum să le oprești pe afurisite.

Teppic expiră iar.

– Țestoase? zise el. Vorbim despre acele, știi, pietre cu picioare?

– Exact, exact, spuse Xeno. Le scapi o clipă din ochi, și *vruum!*

– Vruum? se miră Teppic. Știa ce sunt țestoasele. În Vechiul Regat existau țestoase. Li se putea spune într-o grămadă de feluri – vegetariene, răbdătoare, gânditoare, chiar maniaci sexuali extrem de perseverenți și de insistenți – dar niciodată,

până acum, iuți. Iute era un cuvânt asociat cu țestoasele tocmai pentru că nu erau așa.

– Ești sigur? zise el.

– Cel mai rapid animal de pe fața Discului, ăsta-i țestoasa obișnuită, spuse Xeno, dar avu eleganța să pară ambiguu. Din punct de vedere logic[1], adică, adăugă el.

Bărbatul înalt îi făcu un semn din cap lui Teppic.

– Nu-l lua în seamă, băiete, îl îndemnă el. Nu face decât să se acopere pentru accidentul de săptămâna trecută.

– Țestoasa *chiar* a întrecut iepurele, spuse Xeno îmbufnat.

– Iepurele era *mort*, Xeno, rosti răbdător bărbatul înalt. Pentru că tu ai tras în el.

– Țințeam în țestoasă. Știi, încercând să combin două experimente, să reduc prețiosul timp de cercetare, să mă folosesc din plin de resursele – Xeno gesticulă cu arcul, care acum avea o altă săgeată în el.

– Scuzați-mă, spuse Teppic. Puteți să-l lași nițel jos? Eu și prietena mea am bătut cale lungă și ar fi drăguț să nu se mai tragă în noi.

„Cei doi par inofensivi", se gândi el, și aproape crezu.

---

[1] Pentru toți cei lipsiți de un asemenea cadru de referință logic, cel mai iute animal‡ de pe Disc este extrem de nevrotica Puzuma Ambiguă, care se mișcă atât de rapid încât poate chiar ajunge aproape de viteza luminii în câmpul magic al Discului. Aceasta înseamnă că dacă vezi o puzuma, ea nu este acolo. Cei mai mulți masculi puzuma mor de tineri din cauza afecțiunilor acute de gleznă provocate de alergatul foarte repede după femele care nu sunt acolo și, firește, dobândind masă suicidală conform teoriei relativiste. Restul mor din cauza Principiului Nesiguranței al lui Heisenberg, deoarece le este imposibil să știe cine sunt și unde sunt *în același timp*, iar pierderea de concentrare în zigzag pe care aceasta o provoacă înseamnă că puzuma dobândește un sentiment identitar doar atunci când se odihnește – de obicei cam la cincizeci de picioare sub sfărâmăturile care mai rămân din muntele în care tocmai a intrat cu viteză apropiată de cea a luminii. Se zvonește că puzuma este cam de dimensiunea unui leopard, cu o blană unică, în carouri alb și negru, deși specimenele descoperite de filosofii și înțelepții Discului i-au făcut pe aceștia să declare că în starea sa naturală, puzuma este plată, foarte subțire și moartă. (n. a.)

‡ Cea mai rapidă *insectă* este molia de cărți de calibrul 303. S-a dezvoltat în bibliotecile magice, unde este necesar să mănânci foarte repede pentru a evita să fii afectat de radiațiile taumaturgice. O molie de cărți de calibrul 303 adultă poate mânca toate cărțile de pe un raft atât de iute, încât ricoșează din perete. (n.a.)

Fluieră. La semnal, Ptraci veni pe după dună, aducându-l pe Nenorocitule. Teppic se îndoi de capacitatea costumului ei de a avea vreun buzunar, dar ea părea să fi reușit să-și refacă machiajul, să-și dea iar cu kohl la ochi și să-și aranjeze părul. Se unduia către grup ca un șarpe în atac, hotărâtă să-i lovească pe necunoscuți cu toată forța personalității ei. De asemenea, ținea ceva în cealaltă mână.

– A găsit țestoasa! zise Xeno. Bravo!

Reptila se retrase iute în carapacea ei. Ptraci privi amenințător. Nu avea prea multe pe lume în afară de ea însăși și nu îi plăcea să fie întâmpinată ca o simplă purtătoare de testudinide.

Bărbatul înalt oftă.

– Știi, Xeno, spuse el, nu pot să nu mă gândesc că ai dat chix cu toată treaba asta cu țestoasa-și-săgeata.

Micuțul îl privi amenințător.

– Problema ta, Ibid, zise el, este că te crezi cea mai mare autoritate în orice.

Zeii Vechiului Regat se trezeau.

Credința este o forță. Una slabă, în comparație cu gravitația; când se ajunge la mutat munții din loc, gravitația învinge întotdeauna. Însă există, iar acum, când Noul Regat era închis în sine însuși, plutind liber față de restul universului, depărtându-se de consensul general cinstit cu numele de realitate, puterea credinței se făcea simțită.

Timp de șapte mii de ani, oamenii din Djelibeybi crezuseră în zeii lor.

Acum zeii existau. Aveau, după cum se spune, Set-ul complet[1].

Iar oamenii din Vechiul Regat aflau, de exemplu, că Vut Zeul cu Cap de Câine al Serii arată mult mai bine pictat pe o oală decât atunci când întreaga lui înălțime de șaptezeci de picioare, mârâind și duhnind, bântuie pe stradă.

[1] Seth, fratele lui Isis și al lui Osiris, este zeul egiptean al răului și al întunericului. (n. tr.)

Dios ședea în sala tronului, cu masca de aur a regelui pe genunchi, privind în gol prin atmosfera sumbră. Grupul de preoți mai mici din jurul ușii își adună în cele din urmă curajul de a se apropia de el, cu aceeași stare de spirit cu care te-ai apropia de un leu furios. Nimeni nu este mai îngrijorat de manifestarea fizică a unui zeu decât preoții lui; este ca și cum ar veni revizorii pe neașteptate.

Doar Koomi stătea puțin mai departe de ceilalți. Se gândea din greu. Gânduri stranii și neobișnuite se îngrămădeau pe potecile neurale arareori bătute, îndreptându-se în direcții de neconceput. Voia să vadă unde duceau.

– O, Dios, murmură marele preot al lui Ket, Zeul cu Cap de Ibis al Dreptății. Care este comanda regelui? Zeii pășesc pe pământ, O, Dios. Unde este regele? Ce ne-ar cere să facem?

– Da, zise marele preot al lui Scrab, Împingătorul Mingii Soarelui. Simți că se aștepta ceva mai mult de la el. Și pe bună dreptate, adăugă el, Domnia Ta va fi observat că soarele tremură, căci toți Zeii Soarelui se bat pe el și – își târșâi picioarele – binecuvântatul Scrab a făcut o retragere strategică și a făcut, hm, o aterizare neprevăzută pe orașul Hort. Un număr de clădiri i-a atenuat căderea.

– Și pe bună dreptate, spuse marele preot al lui Thrrp, Căruțașul Soarelui. Căci, cum știm cu toții, stăpânul meu este adevăratul zeu al...

Își înghiți vorbele.

Dios tremura, trupul i se legăna înainte și înapoi. Ochii i se holbau în gol. Mâinile strângeau masca aproape atât de tare, cât să-și lase amprentele în aur, iar buzele formau în tăcere cuvintele Ritualului celei de a Doua Ore, care fuseseră spuse în acest moment de mii de ani.

– Cred că este șocul, zise unul dintre preoți. Știi, a fost întotdeauna atât de neschimbat în obiceiurile lui.

Ceilalți se grăbiră să arate că exista cel puțin *ceva* despre care puteau da sfaturi.

– Adu-i un pahar cu apă.

– Pune-i o pungă de hârtie pe cap.

– Sacrifică-i un pui sub nas.

Se auzi un fluierat ascuțit, bufnitura îndepărtată a unei explozii și un șuierat lung. Câteva fire de abur pătrunseră în încăpere.

Preoții fugiră pe balcon, lăsându-l pe Dios în vâltoarea moleșitoare a traumei sale, și descoperiră că mulțimile din jurul palatului priveau pe cer.

– S-ar părea, spuse marele preot al lui Cephut, Zeul Tacâmurilor de Masă, care simțea că ar putea avea o interpretare mai relaxată a situației actuale, că Thrrp a interceptat balonul și a fost deposedat prin surprindere de Jeht, Cârmaciul Bărcii Globului Solar.

Se auzi un bâzâit din depărtare, ca și cum câteva miliarde de muște albastre ar fi decolat speriate, și o imensă umbră neagră trecu peste palat.

– Dar, zise marele preot al lui Cephut, Scrab vine din nou... da, prinde înălțime... Jeht nu l-a văzut încă, avansează încrezător spre meridian... și iat-o pe Sessifet, Zeița După-Amiezii! Ce surpriză! Ce surpriză! O tânără zeiță, mai are până să fie remarcată, dar, pe cuvântul meu, cât de promițătoare, ce încercare uluitoare, enucilor și domnilor, și... da... Scrab l-a interceptat! L-a interceptat!...

Umbrele dansau și se învârteau pe lespezile balconului.

– ... Și... ce se întâmplă? Zeii mai bătrâni, nu există un termen pentru asta, cooperează împotriva obraznicilor nou-veniți! Dar tânăra și curajoasă Sessifet se ține pe poziții, exploatează slăbiciunea... a câștigat!... și acum se retrage, se retrage, Gil și Scrab se pare că se bat, a prins cer liber și, da, da... da!... e seară! E seară! E *seaaară!*

Tăcere. Preotul își dădea seama că toți se uitau la el.

Apoi cineva spuse:

– De ce urli în păsărească asta?

– Scuze. Nu știu ce m-a apucat.

Preoteasa lui Sarduk, Zeița Peșterilor, pufni.

– Și dacă unul dintre ei îl scăpa? se răsti ea.

– Dar... dar... Înghiți în sec. Nu e posibil, nu? Nu chiar? Cred că toți am mâncat ceva stricat sau am stat prea mult în soare sau altceva. Pentru că, adică, toată lumea *știe* că zeii nu sunt... adică,

soarele e o minge mare de gaz care arde, nu, care se învârte în jurul întregii lumi în fiecare zi și, și, și zeii... bine, știți și voi, oamenii au mare nevoie să *creadă*, nu mă înțelegeți greșit...

Koomi, chiar și cu mintea zumzăindu-i de gânduri perfide, a priceput mai repede decât colegii săi.

– Luați-l, băieți! strigă el.

Patru preoți l-au înșfăcat de mâini și de picioare pe ghinionistul adorator al tacâmurilor de bucătărie și i-au oferit o cursă peste lespezi către marginea balconului, peste parapet și în apele de culoarea noroiului ale Djelului.

Ieși la suprafață, împroșcând.

– Ce v-a apucat să faceți asta? întrebă el. *Știți* cu toții că am dreptate. Nici unul dintre voi nu...

Apele Djelului își deschiseră leneș fălcile și el dispăru, chiar când uriașa formă înaripată a lui Scrab bâzâi amenințător pe deasupra palatului și se depărtă zumzăind către munți.

– Hm, zise unul dintre ei. Cephut o să fie cam supărat, totuși, nu?

– Slavă lui Cephut, intonară ei. Pentru orice eventualitate.

– Nu văd de ce, mormăi un preot bătrân din spatele mulțimii. Un afurisit de artist de cuțite și furculițe.

Îl înhățară, el încă protesta, și îl aruncară în fluviu.

– Slavă lui... Se opriră. Al cu mare preot era, până la urmă?

– Al lui Bunu, Zeul cu Cap de Țap al Caprelor? Nu ăsta era?

– Slavă lui Bunu, probabil, intonară ei, în timp ce crocodilii sacri se apropiau ca niște submarine.

Koomi își ridică mâinile, implorând. Se spune că o situație critică scoate la iveală omul potrivit. El era felul de om care este scos la iveală de situațiile întortocheate și neplăcute, iar în capul său chel anumite concluzii începeau să apară, ca lucruri închise ani întregi în pietre. Încă nu era sigur ce erau, dar în mare se refereau la zei, la noua eră, la nevoia unei mâini de fier la conducere și, poate, la introducerea lui Dios în cel mai apropiat crocodil. Doar acest gând, și îl copleșea o plăcere interzisă.

– Fraților! țipă el.

– Iartă-*mă*, spuse preoteasa lui Sarduk.

– Și surorilor...

– Mulțumesc.

– ...Să ne bucurăm! Preoții reuniți rămaseră într-o tăcere totală. Aceasta era o abordare radicală care nu le trecuse până acum prin minte. Și Koomi le privi fețele ridicate și simți un fior cum nu mai trăise niciodată. Erau speriați de moarte și se așteptau ca el – *el* – să le spună ce să facă.

– Da! zise el. Și, într-adevăr, pe bună dreptate, vremea zeilor...

– ...*Și* a zeițelor...

– ...Da, și a zeițelor, este aproape. Hm.

Mai departe? Ce *avea*, în esență, să le spună să facă? Și apoi se gândi: nu contează. Doar să par destul de încrezător. Bătrânul Dios îi mână întotdeauna, niciodată n-a încercat să-i conducă. Fără el rătăcesc ca o turmă.

– Și, fraților – și surorilor, desigur – trebuie să ne punem întrebarea, trebuie să ne întrebăm, trebuie, hm, da. Vocea i se ridică iar încrezătoare. Da, trebuie să ne întrebăm *de ce* zeii sunt aproape. Și neîndoielnic este pentru că nu am fost des ajuns de destoinici în credința noastră, pentru că am, hm, am poftit la idoli ciopliți.

Preoții schimbară priviri. Așa făcuseră? Cum se făcea asta, de fapt?

– Și, da, și cum e cu sacrificiile? A fost un timp în care sacrificiul era sacrificiu, nu o prosteală cu un pui și niște flori.

Asta provocă ceva tuse în audiență.

– Vorbim despre fecioare? spuse șovăielnic unul dintre preoți.

– *Ahm.*

– Și de tineri neexperimentați, cu siguranță, zise el repede. Sarduk era una dintre cele mai vechi zeițe, ale cărei adoratoare nu puneau nimic bun la cale în peșterile sacre; gândul că aceasta rătăcea pe undeva, plină de sânge până la coate, te făcea să plângi.

Lui Koomi îi bubuia inima.

– Ei, de ce nu? spuse el. Era mai bine atunci, nu?

– Dar, hm, credeam că am oprit toată chestia asta. Declinul populației și așa mai departe.

Dinspre fluviu se auzi un pleoscăit monstruos. Tzut, Zeul cu Cap de Șarpe al Djelului de Sus, ieși la suprafață și privi solemn

preoțimea adunată. Apoi Fhez, Zeul cu Cap de Crocodil al Djelului de Jos, țâșni lângă el și făcu o încercare iute de a-i smulge capul dintr-o mușcătură. Cei doi se scufundară împroșcând o coloană de apă și provocând un val care se revărsă peste balcon.

– Ah, dar poate că populația a scăzut pentru că am oprit sacrificarea virginelor – și a virginilor, firește – spuse Koomi în grabă. V-ați gândit vreodată la asta?

Ei se gândiră la asta. Apoi se gândiră iar la asta.

– Nu cred că regele ar fi de acord – zise unul dintre preoți cu precauție.

– Regele? strigă Koomi. Unde este regele? Arătați-mi-l pe rege! Întrebați-l pe Dios unde e regele!

Lângă picioarele lui se auzi o izbitură. Se uită în jos îngrozit când masca de aur sări și se rostogoli către preoți. Ei se împrăștiară repede, ca niște popice.

Dios păși în lumina soarelui disputat, cenușiu la față de furie.

– Regele e mort, spuse el.

Koomi se clătină sub apăsarea furiei, dar își reveni uimitor.

– Atunci, succesorul său... începu el.

– *Nu* există succesor, zise Dios. Se uită pe cer. Puțini oameni se pot uita direct la soare, dar sub veninul privirii lui Dios, însuși soarele s-ar fi putut să tresară și să se uite în altă parte. Privi în josul acelui nas înspăimântător, ca două cătări gemene.

Spuse, în direcția nimănui:

– Vin aici ca la ei acasă. *Cum îndrăznesc?*

Koomi căscă gura. Începu să protesteze, dar o privire de un kilowatt îl amuți.

Koomi căută sprijin la mulțimea de preoți, care erau ocupați să-și studieze unghiile sau să se holbeze atenți în gol. Mesajul era clar. Era pe cont propriu. Totuși, dacă ar fi avut norocul să câștige bătălia voințelor, ar fi fost înconjurat de oameni care să îl asigure că fusesră alături de el tot timpul.

– Oricum, chiar sunt la ei acasă, mormăi el.

– *Ce?*

– Ei, hm, ei *chiar* sunt la ei acasă, Dios, repetă Koomi. Își pierdu calmul. Sunt afurisiții de *zei,* Dios.

– Sunt zeii *noștri,* șuieră Dios. Nu suntem poporul lor. Sunt zeii *mei* și vor învăța să facă ce li se spune!

Koomi renunță la atacul frontal. N-ai fi putut înfrunta privirea de safir, n-ai fi putut suporta nasul ca o secure de război și, mai mult decât orice, nimeni nu ar fi reușit să ciobească suprafața credinței înspăimântoare a lui Dios.

– Dar... reuși el.

Cu o mână tremurătoare, Dios îi făcu un semn care îl amuți.

– Nu au nici un drept! zise el. Nu am dat nici un ordin! *Nu au nici un drept!*

– Atunci ce o să *faci?*

Mâinile lui Dios se desfăcură și se strânseră spasmodic. Se simțea așa cum s-ar fi putut simți un regalist – unul bun, unul care decupează poze cu toți Regii și le lipește într-un caiet, un regalist care n-ar asculta nici o vorbă rea despre ei, ei au făcut o treabă așa de bună și nu pot să dea socoteală – dacă dintr-odată toți Regii ar apărea în sufrageria lui și ar începe să-i mute mobila. Tânjea după necropolă și după liniștea rece din mijlocul vechilor prieteni și după un pui de somn după care ar fi fost în stare să gândească mult mai clar...

Lui Koomi îi bătea inima mai tare. Inconvenientul lui Dios era o crăpătură unde, cu grija și atenția cuvenite, s-ar fi putut înfige o pană. Dar nu puteai folosi un ciocan. Cu capul înainte, Dios ar fi putut înfrânge lumea.

Bătrânul tremura iar.

– Eu nu îmi îngădui să le spun cum să-și desfășoare afacerile în Lumea de Dincolo, zise el. Ei nu ar trebui să își îngăduie să îmi arate mie cum să îmi conduc regatul.

Koomi își puse la păstrare, pentru un studiu amănunțit, afirmația perfidă și îl bătu ușor pe spate.

– Ai dreptate, firește, zise el. Ochii lui Dios se rotiră.

– Da? spuse el suspicios.

– Sunt sigur că, în calitate de ministru al regelui, vei găsi o cale. Ai tot sprijinul nostru, O, Dios. Koomi făcu un semn cu mâna pe sus către preoți, care intonară o aprobare din toată inima. Dacă nu te puteai bizui pe regi și pe zei, întotdeauna te puteai baza pe

bătrânul Dios. Nici măcar unul dintre ei nu ar fi preferat, în locul urgiei nesigure a zeilor, o mustrare de la Dios. Acesta îi îngrozea într-un fel foarte uman și pozitiv, în care nici o entitate supranaturală nu ar fi fost în stare să o facă vreodată. Dios o va scoate la capăt.

– Și nu dăm crezare acelor zvonuri smintite despre dispariția regelui. Neîndoielnic, sunt exagerări nebunești, fără bază, spuse Koomi.

Preoții dădură din cap în timp ce, în mintea fiecăruia, un zvon minuscul își desfăcea coada.

– Ce zvonuri? zise Dios din colțul gurii.

– Așa că luminează-ne, stăpâne, calea pe care trebuie acum să o urmăm, spuse Koomi.

Dios dădu din mână.

Nu știa ce să facă. Pentru el, asta era o experiență nouă. Asta era Schimbare.

Singurul lucru la care se putea gândi, tot ce îi trecea prin minte, erau cuvintele Ritualului celei de a Treia Ore, pe care le spusese în acest moment timp de – cât de mult? Prea mult, prea mult! – Și ar fi trebuit să se ducă să se odihnească demult, dar nu fusese niciodată vremea potrivită, nu exista niciodată nimeni capabil, ar fi fost pierduți fără el, regatul s-ar fi prăbușit, i-ar fi *dezamăgit pe toți* așa că traversase râul... a jurat de fiecare dată că era ultima dată, dar niciodată nu era, nu când răceala i-a cuprins membrele, iar decadele deveniseră – mai lungi. Și acum, când regatul avea nevoie de el, vorbele unui Ritual se săpaseră în creierul său și îi tulburaseră toate încercările de a gândi.

Nenorocitule mesteca fericit. Teppic îl priponise prea aproape de un măslin care acum primea o curățire totală. Din când în când, cămila se oprea și arunca o privire scurtă către pescărușii care dădeau roată peste tot deasupra orașului Ephebe și îi supunea unei scurte rafale mortale de sâmburi de măslină.

Răsucea pe toate părțile în minte un nou concept interesant în fizica tau-dimensională care unifica timpul, spațiu, magnetismul, gravitația și, nu se știe de ce, brocoli. Periodic, scoatea zgomote ca

niște explozii dintr-o carieră de piatră din depărtare, dar care nu făceau decât să arate că toate stomacurile lui funcționau perfect.

Ptraci ședea sub un copac, hrănind țestoasa cu frunze de viță-de-vie.

Căldura crăpa zidurile albe ale tavernei, dar, se gândi Teppic, cât de diferită era de Noul Regat. Acolo până și căldura era veche; aerul era muced și lipsit de viață, apăsa ca un teasc, simțeai că era făcut din secole condensate. Aici era influențat de briza mării. Era tivit cu cristale de sare. Purta urme incitante de vin; mai mult decât o urmă, de fapt, căci Xeno se afla deja la a doua amforă. Acesta era genul de loc în care lucrurile își suflecă mânecile și se pun pe treabă.

– Dar tot nu înțeleg cum e cu țestoasa, spuse el cu ceva greutate. Tocmai luase prima gură de vin ephebian și se părea că îi lustruise gâtlejul.

– E destul de simplu, zise Xeno. Uite, să spunem că acest sâmbure de măslină este săgeata și acest, acest – se uită în jur fără țintă – acest pescăruș ametit este țestoasa, bine? Acum, când tragi cu arcul, săgeata se duce aici până la pesc – țestoasă, corect?

– Cred că da, dar...

– *Dar,* până acum, pesc – țestoasa s-a mișcat puțin, nu? Am dreptate?

– Cred că da, zise Teppic neajutorat.

Xeno îi aruncă o privire triumfătoare.

– Deci, săgeata trebuie să meargă puțin mai mult, nu, până unde este țestoasa acum. Între timp, a zburat – s-a mișcat, nu mult, de acord, dar nu trebuie să fie mult. Corect? Deci săgeata mai are încă puțin de mers, dar ideea este că până ajunge unde este țestoasa *acum,* țestoasa nu mai e acolo. Așadar, dacă țestoasa continuă să meargă, săgeata nu o va lovi niciodată. Se va tot apropia, dar n-o va lovi niciodată. QED.

– Corect? zise Teppic automat.

– Nu, interveni Ibid cu răceală. O duzină de kebaburi de țestoasă arată că greșește. Problema prietenului meu aici de față este că nu cunoaște diferența dintre un postulat și o metaforă a existenței umane. Sau de o groapă.

– N-a lovit-o ieri, sări Xeno.

– Da, mă uitam. Abia ai tras de coarda arcului. Te-am văzut, zise Ibid.

Începură să se certe iar.

Teppic se zgâi în stacana lui de vin. „Acești oameni sunt filosofi", se gândi el. Așa i-au spus. Deci creierele lor trebuie să fie atât de mari, încât să aibă loc și pentru idei la care nimeni nu s-ar gândi nici cinci secunde. Pe drumul spre tavernă, Xeno îi explicase, de exemplu, de ce este logic imposibil să cazi dintr-un copac.

Teppic descrisese dispariția regatului, dar nu își dezvăluise poziția în cadrul lui. Nu avea prea multă experiență în aceste probleme, dar simțea că regii fără regat nu sunt prea îndrăgiți în țările vecine. Existaseră unul sau doi dintre aceștia în Ankh-Morpork – regi maziliți, care fugiseră din regatele lor, devenite dintr-odată periculoase, în sânul ospitalier al Ankh-ului neavând decât hainele de pe ei și câteva căruțe de bijuterii. Orașul, firește, primea pe oricine – indiferent de rasă, culoare, clasă ori credință – care avea cantități incredibile de bani de cheltuit, dar, oricum, înhumarea monarhilor în plus era o sursă obișnuită de contracte pentru Breasla Asasinilor. Întotdeauna exista cineva acasă care dorea să fie sigur că monarhii detronați rămâneau așa. De obicei era un caz de azi aici, mâine mort.

– Cred că s-a prins în geometrie, zise el cu speranță. Am auzit că sunteți foarte buni la geometrie aici, adăugă el, și poate mi-ați putea spune cum să îl aduc înapoi.

– Geometria nu este punctul meu forte, explică Ibid. După cum probabil știi.

– Pardon?

– Nu ai citit lucrarea mea *Principii ale Guvernării Ideale?*

– Mă tem că nu.

– Sau *Discurs despre Inevitabilitatea Istorică?*

– Nu.

Ibid se posomorî.

– Ibid este o bine-cunoscută autoritate în orice, îl informă Xeno. În afară de geometrie. Și de decorațiuni interioare. Și de logică. Ibid îl privi amenințător.

– Dar dumneata, atunci? zise Teppic.

Xeno își goli carafa.

– Eu sunt implicat mai mult în testarea distructivă a axiomelor, spuse el. Tipul pe care îl cauți este Pthagonal. Un om foarte ascuțit, cu un unghi.

Fu întrerupt de zgomotul potcoavelor. Câțiva călăreți trecură într-un galop nebunesc pe lângă tavernă pe străzile pietruite șerpuitoare ale orașului. Păreau foarte agitați dintr-un anumit motiv.

Ibid scoase un pescăruș amețit din cupa cu vin și îl așeză pe masă. Părea gânditor.

– Dacă Vechiul Regat a dispărut într-adevăr... zise el.

– A dispărut, rosti Teppic ferm. Nu e ceva de care să te înșeli, serios.

– Atunci înseamnă că granița noastră se învecinează cu cea a Tsortului, zise Ibid cu greutate.

– Pardon? spuse Teppic.

– Nu mai e nimic între noi, explică filosoful. Oh vai. Asta înseamnă că vom fi obligați să pornim un război.

– De ce?

Ibid deschise gura, se opri și se întoarse către Xeno.

– De ce înseamnă că vom fi obligați să pornim un război?

– Imperativul istoric, răspunse Xeno.

– A, da. Știam că e ceva de genul ăsta. Mă tem că este inevitabil. E păcat, dar asta e.

Se auzi un alt tropăit când un alt grup de călăreți dădu colțul, coborând dealul, de data aceasta. Purtau căștile cu panaș înalt ale armatei ephebiene și strigau cu entuziasm.

Ibid se așeză mai confortabil pe bancă și își puse mâinile în sân.

– Ăștia sunt oamenii Tiranului, spuse el, în timp ce trupa galopa pe sub porțile orașului și se îndrepta spre deșert. Îi trimite să verifice, fii sigur.

Teppic știa totul despre dușmănia dintre Ephebe și Tsort, firește. Vechiul Regat profitase din plin de ea, asigurându-se ca

negustorii din ambele țări să aibă un loc liniștit în care să practice comerțul între ei. Bătu darabana cu degetele în masă.

– Nu v-ați mai mai bătut unii cu alții de mii de ani, spuse el. În acele vremuri erați niște țărișoare. Era doar o gâlceavă. Acum sunteți uriași. Oamenii ar putea să fie răniți. Nu vă îngrijorează asta?

– Este o problemă de mândrie, zise Ibid, dar vocea lui era atinsă de nesiguranță. Nu cred că avem de ales.

– A fost afurisita aia de vacă de lemn sau ce-o fi fost, spuse Xeno. N-o să ne ierte niciodată pentru asta.

– Dacă noi nu atacăm, o să atace ei primii, explică Ibid.

– Co'ect, spuse Xeno. Așa că am face bine să trecem la represalii înainte de a avea ei ocazia să lovească.

Cei doi filosofi se uitară neplăcut unul la altul.

– Pe de altă parte, zise Ibid, din cauza războiului e foarte dificil să gândești limpede.

– Asta așa este, aprobă Xeno. Mai ales pentru cei morți.

Urmă o tăcere stânjenitoare, întreruptă doar de vocea lui Ptraci care îi cânta țestoasei și de țipetele ocazionale ale pescărușilor loviți.

– În ce zi suntem? întrebă Ibid.

– Marți, răspunse Teppic.

– Cred că, zise Ibid, ar putea fi o idee bună să vii la simpozion. Ținem unul în fiecare marți, adăugă el. Toate marile minți din Ephebe vor fi acolo. Toate astea cer să fie gândite.

O privi amenințător pe Ptraci.

– Totuși, spuse el, tânăra ta nu poate participa, firește. Femeile sunt absolut interzise. Li se încing creierii.

Regele Teppicymon al XXVII-lea deschise ochii. „Ce beznă afurisită", gândi el.

Și își dădu seama că își putea auzi propria inimă bătând, dar înfundat și ceva mai departe.

Și atunci își aduse aminte.

Era viu. Era iarăși viu. Și, de data aceasta, era pe bucățele.

Cumva, presupusese că ești asamblat la loc odată ce ai ajuns pe Lumea de Dincolo, ca unul dintre seturile lui Grinjer.

„Revino-ți, omule", gândi el.

De tine ține să te aduni.

„Bine", se gândi el. Erau cel puțin șase borcane. Deci ochii mei sunt într-unul dintre ele. Ar fi de preferat să scoatem capacul, ca să vedem ce facem.

Asta o să implice mâini, picioare și degete.

O să fie foarte delicat.

Se întinse, de probă, cu încheieturile înțepenite și localiză ceva greu. Părea că ar fi putut ceda, așa că își mută brațul în poziție, cu multă stângăcie și împinse.

Se auzi o bufnitură îndepărtată și avu o senzație clară de deschidere deasupra lui. Se ridică, scârțâind până la capăt.

Lateralele sarcofagului de ceremonie încă îl țineau în loc, dar spre suprinderea lui descoperi că o mișcare înceată de braț le mătură ca pe niște hârtii. „Trebuie să fie toată conservarea și umplerea, se gândi. Îți dă ceva greutate."

Își pipăi drumul până la marginea lespezii, își coborî picioarele grele pe pământ și, după ce șuieră nițel din obișnuință, făcu primii pași nesiguri de mort viu.

Este uimitor de greu să mergi cu picioarele pline cu paie atunci când creierul care ține direcția se află într-un borcan la zece picioare mai departe, dar reuși să meargă până la perete și înaintă pipăind în lungul acestuia până când o izbitură îi arătă că ajunsese la raftul cu borcane. Găsi orbecăind capacele primului dintre ele și își vârî ușor mâna înăuntru.

„Trebuie să fie creierii, se gândi el nebunește, pentru că grișul nu e așa maleabil. Mi-am adunat gândurile, ha-ha."

Mai încercă unul sau două borcane, până când o explozie de lumină îi spuse că îl găsise pe cel în care erau ochii. Își privi propria mână bandajată întinzându-se spre ei, devenind gigantică, și îi pescui cu grijă.

„Astea par să fie părțile importante, se gândi el. Restul poate aștepta până mai târziu. Poate când o să îmi fie foame și așa mai departe."

Se întoarse și își dădu seama că nu era singur. Dil și Gern îl urmăreau. Ca să se strângă și mai mult în colțul îndepărtat al încăperii, le-ar fi trebuit coloane vertebrale triunghiulare.

– Ah. Hei, oameni buni, zise regele, remarcând că vocea îi era cam spartă. Știu atât de multe despre voi, mi-ar plăcea să vă strâng mâinile. Se uită în jos. Doar că acum sunt ocupate, adăugă el.

– Ăăă, făcu Gern.

– N-ai putea să faci un pic de reasamblare, te rog? zise regele întorcându-se spre Dil. Cusăturile tale par să țină de minune, apropo. Bravo, domnule.

Mândria profesională sparse bariera de groază a lui Dil.

– Sunteți viu? spuse el.

– Asta era ideea de bază, nu? zise regele.

Dil dădu din cap. Cu siguranță era. Întotdeauna crezuse că era adevărat. Doar că niciodată nu se așteptase chiar să se întâmple. Dar se întâmplase și primele vorbe, bine, aproape primele vorbe rostite fuseseră pentru a lăuda cusătura lui. I se umflă inima în piept. Nimeni din Breaslă nu mai fusese lăudat pentru munca lui de către un beneficiar.

– Iată, îi zise el lui Gern, ai cărui omoplați făceau o încercare vioaie de a-și săpa drumul prin zid. Ascultă ce i s-a spus maestrului tău.

Regele se opri. Începea să îi treacă prin cap că lucrurile nu erau chiar în regulă. *Firește* că Lumea de Dincolo era ca lumea asta, doar că mai bună, și fără îndoială că exista o grămadă de servitori și așa mai departe. Dar deja părea mult prea semănătoare cu lumea asta. Era destul de sigur că Dil și Gern nu ar fi trebuit încă să fie în ea. Oricum, înțelesese dintotdeauna că oamenii obișnuiți aveau propria Lume de Dincolo, unde ar fi fost mult mai degajați și s-ar fi putut amesteca cu cei de felul lor și nu s-ar fi simțit stângaci și nelalocul lor din punct de vedere social.

– Hei, zise el. S-ar putea să-mi fi scăpat ceva aici. Nu sunteți morți, nu?

Dil nu răspunse imediat. Unele dintre lucrurile pe care le văzuse azi îl făcuseră să fie cam nesigur în această privință. Până la urmă, totuși, a fost nevoit să admită că probabil era în viață.

– Atunci ce se întâmplă? întrebă regele.

– Nu știm, O, rege, spuse Dil. Chiar nu știm. Totul a devenit aievea, O, Izvor al Apelor!

– Ce?

– Totul!

– Totul?

– Soarele, O, Doamne. Și zeii! Oh, zeii! Sunt peste tot, O Stăpâne al Cerului!

– Am intrat prin spate, zise Gern care căzuse în genunchi. Iartă-ne, O, Domn al Dreptății, care s-a întors să ne înmâneze măreața lui înțelepciune și asta. Îmi pare rău de ce s-a întâmplat cu mine și Glwenda, a fost un moment de cumîizice, pasiune nebună, nu ne-am putut controla. De asemenea, eu am fost...

Dil îi făcu un semn care îl făcu să tacă pios.

– Iartă-mă, îi spuse el mumiei regelui. Dar am putea vorbi ceva mai departe de băiat? De la om la–

– Cadavru? îl ajută regele, încercând să îl facă să se simtă mai în largul lui. Cu siguranță.

Merseră în cealaltă parte a încăperii.

– Problema este, O, Rege Grațios al... începu Dil, șoptind conspirativ.

– Cred că putem renunța la toate astea, spuse regele vioi. Morții nu se supun etichetei. „Rege" ar fi de ajuns.

– Problema *este*, atunci – Rege, zise Dil, simțind un ușor fior din cauza acestui tratament echitabil, că tânărul Gern crede că el este de vină. I-am spus de nenumărate ori că zeii nu s-ar deranja atât doar pentru un puști în creștere cu dorințe, dacă mă înțelegeți. Se opri și adăugă precaut. Nu s-ar deranja, nu?

– N-ar trebui s-o crezi nici o clipă, răspunse regele vioi. Nu le-am mai vedea spatele, altfel.

– Asta i-am spus și eu, zise Dil, luându-i-se o piatră de pe inimă. E un băiat bun, domnule, doar că mama lui e cam ciudată în privința religiei. „Nu le-am mai vedea spatele", exact astea au fost cuvintele mele. Aș fi foarte recunoscător dacă ați putea vorbi cu el, domnule, știți, să-l liniștiți...

– Aș fi încântat, spuse regele cu bunăvoință.

Dil se apropie și mai mult.

– Problema este, domnule, că nu sunt în regulă. Ne-am uitat, domnule. Cel puțin, eu m-am uitat. M-am cățărat pe acoperiș. Gem nu s-a suit, s-a ascuns sub banc. Nu sunt în regulă, domnule!

– Ce s-a întâmplat cu ei?

– Bine, sunt aici, domnule! Asta nu-i în regulă, nu? Adică, să nu fie cu adevărat aici. Și se plimbă și se bat între ei și strigă la oameni. Se uită în stânga și în dreapta înainte de a continua. Între noi doi, domnule, zise el, nu par prea deștepți.

Regele dădu din cap.

– Ce fac preoții în privința asta?

– I-am văzut aruncându-se unul pe altul în fluviu, domnule.

Regele dădu iar din cap.

– Asta pare în regulă, spuse el. Până la urmă le-a venit mintea la cap.

– Știți ce cred eu, domnule? zise Dil cu sinceritate. Tot ce credem noi devine real. Și am mai auzit ceva, domnule. În dimineața asta, dacă a fost dimineața asta, mă înțelegeți, pentru că soarele e peste tot, domnule, și nu e soarele potrivit, dar azi-dimineață câțiva soldați au încercat să iasă pe drumul spre Ephebe, domnule, și știți ce au descoperit?

– Ce au descoperit?

– Drumul de plecare, domnule, duce înăuntru! Dil făcu un pas în spate ca să ilustreze mai bine seriozitatea destăinuirilor. Au intrat printre stânci și apoi dintr-odată s-au trezit întorcându-se pe drumul dinspre Tsort. Pare să se întoarcă asupra lui însuși. Suntem închiși înăuntru, domnule. Închiși cu zeii noștri.

Iar eu sunt închis în corpul meu, se gândi regele. Tot ce credem este adevărat? Și ceea ce credem nu este ceea ce credem că credem.

Adică, noi *credem* că credem că zeii sunt înțelepți, și drepți, și puternici, dar ceea ce credem cu adevărat este că sunt ca tata după o zi grea. Și credem că credem că Lumea de Dincolo este un fel de paradis, dar credem de fapt că este chiar aici și că intri în ea cu trupul tău și eu sunt *înăuntru* și nu o să mai scap niciodată. Niciodată.

– Fiul meu ce are de spus despre toate astea? se interesă el.

Dil tuși. Era tusea de rău augur. Spaniolii folosesc un semn al întrebării întors pentru a-ți spune că ești pe cale să auzi o întrebare; aceasta era tusea care îți spune că ceea ce ești pe cale să auzi este o tânguială.

– Nu știu cum să vă spun, domnule, zise el.

– Dă-i drumul, omule.

– Domnule, se zice că e mort, domnule, se zice că s-a sinucis și că a fugit.

– S-a sinucis?

– Îmi pare rău, domnule.

– Și a fugit după aceea?

– Pe o cămilă, se spune.

– Avem o viață de apoi foarte activă în familia asta, nu? observă regele sec.

– Pardon, domnule?

– Adică, s-ar putea susține că cele două afirmații sunt reciproc exclusive.

Fața lui Dil deveni de o grăitoare inexpresivitate.

– Adică, nu pot fi amândouă adevărate, explică regele.

– Ah!

– Da, dar eu sunt un caz special, spuse regele morocănos. În acest regat credem că trăiești după moarte doar dacă ai fost mum...

Se opri.

Era prea îngrozitor, ca să se gândească la asta. Cu toate acestea o făcu.

Apoi spuse:

– Trebuie să facem ceva în privința asta.

Dil zise:

– Cu fiul dumneavoastră, domnule?

– Lasă-l pe fiul meu, nu e mort, aș ști, se răsti regele. Poate să aibă grijă de el, e *fiul* meu. Strămoșii mei mă îngrijorează.

– Dar sunt *morți*... începu Dil.

Deja s-a observat că Dil avea o imaginație foarte redusă. Într-o slujbă ca a lui, o imaginație redusă este esențială. Dar ochiul minții

i se deschise către panorama piramidelor, care se întindea în lungul râului, iar urechea minții pluti și se strecură prin ușile solide de care nici un hoț nu poate trece.

Și auzi mișunarea.

Și auzi loviturile.

Și auzi strigătele înfundate.

Regele își petrecu un braț bandajat peste umerii lui tremurători.

– Știu că ești un om îndemânatic cu acul, Dil, zise el. Spune-mi – cum te descurci cu un baros?

Copolimer, cel mai mare povestitor din istoria lumii, se lăsă pe spate și zâmbi celor mai mari minți din lume, întrunite în jurul mesei.

Teppic mai adăugase o fărâmă bagajului său de cunoștiințe. „Simpozion" înseamnă o serată la care se servește mâncare.

– Ei, spuse Copolimer și se lansă în povestea despre Războaiele Tsorțiene.

– Vedeți, voi, ce s-a întâmplat a fost că el o *dusese* pe *ea* înapoi acasă, iar tatăl ei – ăsta nu era vechiul rege, ăsta era cel de dinainte, cel cu nuștiucum, s-a însurat cu o fată din Elharib, era sașie, cum o chema, începea cu P.? Sau poate cu L. Una dintre literele astea, oricum. Tatăl ei avea o insulă în golful de acolo, Papylos cred că îi zicea. Nu, mint, era Crinix. *Oricum,* regele, celălalt rege, a adunat o armată și au... Eleonora, așa o chema. Era sașie, știți. Dar destul de drăguță, se spune. Când zic că s-au însurat, sper că nu trebuie să vă explic. Adică, a fost cam neoficial. Hm. Oricum, era calul ăsta de lemn și după ce l-au băgat înăuntru... V-am zis de calul ăsta? Era un cal. Sunt destul de sigur că era un cal. Sau poate că era un pui. O să uit și cum mă cheamă! A fost ideea lui cumîizice, cel care șchiopăta. Da. De un picior, adică. Am pomenit de el? Fusese bătălia asta. Nu, asta a fost cealaltă, cred. Da. Oricum, porcul ăsta de lemn, a naibii idee, l-au făcut din ceva. Îmi stă pe limbă. Lemn. Dar asta a fost mai târziu, știți. Bătălia! Mai să uit de bătălie. Da. O bătălie a naibii de bună. Toți băteau în scuturi și țipau. Armura nuștiucui strălucea ca o armură strălucitoare. O bătălie și jumătate, bătălia asta. Până una alta, nu cel

șchiop, celălalt, cumîizice, avea părul roșu. Știți *voi.* Un tip înalt, era gângăvit. Stați așa, tocmai mi-am amintit, era de pe altă insulă. Nu el. Celălalt, șchiopul. Nu voia să meargă, zicea că e nebun. Firește, *era* al naibii de nebun, clar. Adică, o vacă de lemn! Cum a spus, cumâizice, regele, nu, nu regele ăla, celălalt, a văzut capra, a spus: „Mi-e frică de ephebieni, mai ales când sunt atât de nebuni să lase la ușă o vită din lemn a naibii de mare, ce tupeu, ăștia cred că suntem veniți cu pluta, dați-i foc" și, desigur, cumîizice s-a strecurat prin spate și i-a trecut pe toți prin sabie, ce mai distracție. Am spus că era sașie? Cică era drăguță, dar depinde de gusturi. Da. Oricum, așa s-a întâmplat. *Acum,* firește, cumîizice – cred că îl chema Melicanus, era șchiop – voia să meargă acasă, ei, cine n-ar vrea, fuseseră acolo ani *întregi,* îmbătrânea și el. De acea a visat chestia despre nuștiuce de lemn. Da. Mint, Lavaelous era cel cu genunchiul. O luptă destul de bună, lupta aia, vă zic eu.

Tăcu mulțumit de sine.

– O luptă destul de bună, mormăi el și, zâmbind ușor, adormi.

Teppic își dădu seama că rămăsese cu gura larg deschisă. O închise. La masă, câțiva dintre participanți își ștergeau ochii.

– Magie, spuse Xeno. Magie pură. Fiecare cuvânt este un canaf pe baldachinul Timpului.

– E felul în care își amintește și cel mai mic detaliu. La milimetru, murmură Ibid.

Teppic se uită în lungul mesei, apoi îl înghionti pe Xeno.

– Cine sunt restul? întrebă el.

– Ei, pe Ibid îl știi deja. Și pe Copolimer. Acolo e Iesop, cel mai mare povestitor de fabule din lume. Și acolo e Antiphon, cel mai mare scriitor de piese comice din lume.

– Unde e Pthagonal? întrebă Teppic. Xeno arătă spre capătul opus al mesei, unde un bărbat băutor, destul de posac, încerca să determine unghiul dintre două chifle.

– O să te prezint după aceea, promise el.

Teppic se uită în jur la capetele pleșuve și la bărbile albe lungi, care păreau să fie un însemn al funcției. Dacă ai capul chel și o barbă albă și lungă, acestea par să arate că orice se află între ele

trebuie să bubuie de înțelepciune. Singura excepție era Antiphon, care arăta ca și cum ar fi fost clădit din carne de porc.

„Acestea sunt minți luminate, își spuse el. Aceștia sunt oameni care încearcă să înțeleagă cum e formată lumea, nu prin magie, nu prin geometrie, ci vârându-și creierele în orice crăpătură găsesc și încercând să o desfacă."

Ibid bătu în masă cerând liniște.

– Tiranul a anunțat război cu Tsort, zise el. Acum, să analizăm locul războiului în republica ideală, spuse el. Ne-ar trebui...

– Scuze, poți să-mi dai și mie țelina? întrebă Iesop. Mulțumesc.

– ...Republica ideală, după cum spuneam, bazată pe legile fundamentale care guvernează...

– Și sarea. E lângă cotul tău.

– ...Legile fundamentale, deci, care guvernează toți oamenii. Acum, este de netăgăduit că războiul... vrei să încetezi, te rog?

– Țelina e de vină, se scuză Iesop, ronțăind voios. Nu mă pot abține când vine vorba de țelină.

Xeno se uită cu suspiciune la ce avea în furculiță.

– Ia uite, ăsta-i calamar, exclamă el. Eu n-am cerut calamar. Cine a comandat calamar?

– De netăgăduit, repetă Ibid ridicând vocea, de netăgăduit, vă întreb eu...

– Cred că ăsta e cușcuș de miel, constată Antiphon.

– Al tău era calamarul?

– Eu am cerut pește cu sarmale.

– *Eu* am comandat miel. Poți să mi-l dai, te rog?

– Nu-mi amintesc să fi cerut cineva atâta pâine cu usturoi, zise Xeno.

– Uite, *unii* dintre noi încearcă să emită un concept filosofic, rosti Ibid sarcastic. Ne scuzați că vă întrerupem, da?

Cineva aruncă în el cu o baghetă de pâine.

Teppic se uită la cea avea *el* în furculiță. Fructele de mare nu erau cunoscute în regat, iar ceea ce avea în furculiță poseda prea multe valve și ventuze pentru a-l liniști. Ridică cu mare grijă o frunză de viță fiartă și fu sigur că vede ceva zbughind-o pe după o măslină.

Ah. Încă ceva de ținut minte, deci. Ephebienii făceau vin din orice puteau pune într-o găleată și mâncau orice nu putea ieși dintr-una.

Împinse mâncarea pe farfurie. O parte împinse și ea.

Iar filosofii nu se ascultau unul pe altul. Și își pierdeau firul ideii. Probabil că așa funcționează mocrația.

O chiflă sări pe lângă el. Ah, și devin surescitați.

Observă un omuleț slab care stătea în fața lui și mesteca afectat un tentacul anonim. În afară de geometrul Pthagonal, care acum calcula posomorât raza farfuriei sale, aceasta era singura persoană care nu striga tot ce avea pe suflet. Uneori, făcea câte o notiță scurtă pe o bucată de pergament pe care o vâra apoi în togă.

Teppic se întinse în față. Mai departe, la masă, Iesop, încurajat de sâmburii ocazionali de măslină și de chifle, începuse o fabulă lungă despre o vulpe, un curcan, o gâscă și un lup care puseseră un rămășag să vadă cine poate sta mai mai mult sub apă cu greutăți legate de picioare.

– Iartă-mă, spuse Teppic, ridicându-și vocea peste vacarm. Cine ești?

Micuțul îl privi timid. Avea niște urechi foarte mari. Într-o anumită lumină, ar fi putut fi confundat cu o carafă foarte subțire.

– Eu sunt Endos, se prezentă el.

– De ce nu filosofezi?

Endos tăie o moluscă ciudată.

– De fapt, eu nu sunt filosof, mărturisi el.

– Nici scriitor de piese umoristice sau altceva? zise Teppic.

– Mă tem că nu. Eu sunt un Ascultător. Endos Ascultătorul, așa sunt cunoscut.

– E fascinant, spuse Teppic automat. Ce implică asta?

– Să ascult.

– Doar să asculți?

– Pentru asta sunt plătit, explică Endos. Uneori dau din cap. Sau zâmbesc. Sau dau din cap și zâmbesc în același timp. Încurajator, știi. Le place.

Teppic simți că se cerea ca în acest moment el să comenteze.

– Mamă! spuse el.

Endos dădu din cap încurajator și îi zâmbi într-un fel care sugera că din toate lucrurile pe care Endos le-ar fi putut face acum, nici unul nu era la fel de captivant ca a-l asculta pe Teppic. Era ceva cu urechile lui. Păreau să fie o uriașă gaură neagră auriculară care cerea să fie astupată cu vorbe. Teppic simți o dorință copleșitoare de a-i spune totul despre viața, și speranțele, și visele lui...

– Fac pariu, zise el, că primești o grămadă de bani.

Endos îi surâse încurajator.

– L-ai ascultat pe Copolimer spunându-și povestea de multe ori?

Endos dădu din cap și zâmbi, deși o urmă slabă de suferință se zărea în ochii lui.

– Bănuiesc, zise Teppic, că urechile tale își dezvoltă o suprafață dură de protecție după o vreme?

Endos dădu din cap.

– Continuă, te rog, îl îndemnă el.

Teppic se uită la Pthagonal, care desena abătut unghiuri drepte în salata tarama.

– Mi-ar plăcea să stau toată ziua și să te ascult cum mă asculți, spuse el. Dar e acolo un om cu care aș vrea să vorbesc.

– Uluitor, zise Endos făcând o scurtă notă și îndreptându-și atenția către o conversație din altă parte a mesei. Un filosof afirmase că deși adevărul înseamnă frumusețe, frumusețea nu înseamnă neapărat adevăr, și se pornise o ceartă. Endos ascultă cu atenție[1].

Teppic se duse la locul în care Pthagonal ședea într-o suferință neostoită și, acum, se uita bănuitor la crusta unei plăcinte.

Teppic privi peste umărul lui.

– Cred că am văzut ceva mișcându-se acolo, zise el.

– Ah, spuse geometrul, scoțând cu dinții dopul unei amfore. Misteriosul tânăr în negru din regatul pierdut.

---

[1] Rolul ascultătorilor nu a fost niciodată apreciat pe deplin. Totuși, este binecunoscut că majoritatea oamenilor nu ascultă. Folosesc timpul în care vorbește cineva pentru a se gândi la ce vor spune după aceea. Adevărații Ascultători au fost întotdeauna respectați în culturile orale și slăviți pentru valoarea lor rară; barzi și poeți sunt pe toate drumurile, dar un bun Ascultător e greu de găsit sau, cel puțin, greu de găsit a doua oară. (n. a.)

– Speram că m-ați putea ajuta să îl găsesc. zise Teppic. Am auzit că aveți niște idei foarte neobișnuite în Ephebe.

– Trebuia să se întâmple, spuse Pthagonal. Scoase un compas din pliurile robei și măsură gânditor plăcinta. Crezi că e o constantă? E un concept descurajant.

– Pardon?

– Diametrul se împarte la circumferință, știi. Ar trebui să fie de trei ori. Așa ai zice, nu? Dar se întâmplă? Nu. Trei virgulă unu patru unu și o grămadă de alte numere. Afurisitele nu se mai termină. Știi cât mă scoate asta din sărite?

– Cred că vă scoate foarte rău din sărite, încuviință Teppic politicos.

– Corect. Îmi arată că Creatorul nu a folosit cercurile potrivite. Nici măcar nu e un număr! Adică, trei virgulă cinci, asta poți să accepți. Sau trei virgulă trei. Asta ar părea *corect.* Se zgâi ursuz la plăcintă.

– Iartă-mă, spuneați că trebuia să se întâmple?

– Ce? întrebă Pthagonal din adâncurile întristării lui. Plăcintă[1]! adăugă el.

– Ce trebuia să se întâmple? întrebă Teppic.

– Nu poți să te joci cu geometria, prietene. Piramidele? Periculoase chestii. O caută cu lumânarea. Adică, Pthagonal se întinse șovăielnic spre cupa lui de vin, cât credeau că o să mai țină să construiască piramide tot mai mari? Adică, de unde cred ei că vine puterea? Adică, sughiță, ai fost acolo, nu? Ai observat vreodată cât de încet pare să fie totul?

– Oh, da, rosti Teppic sec.

– Asta pentru că timpul e absorbit, înțelegi? Piramidele. Așa că trebuie să îl descarce. Scânteiere îi zice. Li se pare că arată frumos! Își pierd *timpul!*

– Tot ce știu e că aerul parcă a fost fiert într-o șosetă, explică Teppic. Și nimic nu se schimbă vreodată, chiar dacă nu rămâne la fel.

Joc de cuvinte intraductibil. În limba engleză, „plăcintă" *(pie)* și „pi" (simbolul matematic) se pronunță la fel. (n. tr.)

– Corect, spuse Pthagonal. Motivul fiind că e timpul trecut. Îl folosesc iar și iar. Piramidele iau tot timpul nou. Și, dacă nu lași piramidele să se descarce, puterea adunată va... se opri. Cred, continuă el, că a scăpat printr-o, cumîizice, o ruptură. În timp.

– Am fost acolo înainte ca regatul să, hm, dispară, zise Teppic. Mi s-a părut că am văzut cum s-a mișcat marea piramidă.

– Poftim. Probabil că a răsucit dimensiunile cu nouăzeci de grade, spuse Pthagonal cu siguranța celui complet beat.

– Adică, așa încât lungimea e înălțime și înălțimea e lățime?

Pthagonal clătină un deget nesigur.

– Nununu, zise el. Așa încât lungimea e înălțime și înălțimea e grosime și grosimea e lățime și lățimea e... râgâi... timp. I-o altă dimensiune, înțelegi? Sunt patru, nenorocitele. Timpul e una dintre ele. La nouăzeci de chestii față de celelalte. La grade mă refer. Doar că, doar că, nu poate exista în lumea *asta* așa, pur și simplu, deci locul a trebuit să iasă un pic afară, înțelegi? Altfel oamenii ar fi îmbătrânit dacă mergeau în lateral. Se uită cu tristețe în străfundurile cupei. Și la fiecare zi de naștere ai mai fi împlinit o milă, adugă el.

Teppic se uită la el înspăimântat.

– Astea-s timpul și spațiul, continuă Pthagonal. Poți să le dai peste cap dacă nu ești atent. Trei virgulă unu patru unu. Ce fel de număr e ăsta?

– Pare oribil, spuse Teppic.

– Așa e, la naiba. Undeva, Pthagonal începu să se clatine pe bancă, undeva cineva a construit un univers cu o valoare respectabilă, decentă, a, a, se uită inexpresiv la masă, a plăcintei. Nu un afurisit de număr care nu se termină niciodată, ce fel de...

– Adică, oamenii să îmbătrânească doar mergând.

– Nu știu, totuși. Ai putea să faci o plimbare până unde aveai optsprezece ani. Sau să mergi să vezi cum o să arăți la șaptezeci. Să călătorești în lățime, totuși, asta *chiar* ar fi o șmecherie.

Pthagonal zâmbi distrat, iar apoi, foarte încet, se prăbuși în mâncarea din fața lui. O parte din ea se dădu din drum[1].

[1] Greșea. Natura urăște anomaliile dimensionale și le închide frumușel, ca să nu-i deranjeze pe oameni. Natura, de fapt, urăște multe lucruri, inclusiv vidurile, navele numite *Marie Celeste* și cheile de mandrină pentru bormașinile electrice. (n. a.)

Teppic își dădu seama că gâlceava filosofică din jurul lui se potolise nițel. Se uită în lungul șirului până când îl zări pe Ibid.

– Nu va merge, spuse Ibid. Tiranul nu ne va asculta. Nici poporul. Oricum, se uită la Antiphon, nu suntem cu toții de acord în această problemă.

– Afurisiții de tsorțieni trebuie să primească o lecție, zise Antiphon cu asprime. Pe continentul ăsta nu e loc pentru două mari puteri. Nu știu să piardă, oricum, doar pentru că le-am furat regina. Buna dispoziție tinerească, dragostea își va găsi calea...

Copolimer se trezi.

– Ai înțeles greșit, rosti el cu blândețe. Marele război a fost pentru că ei au furat regina *noastră*. Cum o chema, închipuiți-vă că a lansat o sută de cămile, începea cu A sau cu T sau...

– Așa au făcut? strigă Antiphon. Nenorociții!

– Sunt aproape sigur, zise Copolimer.

Teppic se așeză și se întoarse spre Endos Ascultătorul. Acesta încă își mânca mâncarea, cu aerul celui care este hotărât să aibă grijă de digestia lui.

– Endos?

Ascultătorul își puse cu atenție cuțitul și furculița de o parte și de alta a farfuriei.

– Da?

– Sunt nebuni cu toții, nu? întrebă Teppic epuizat.

– Foarte interesant, răspunse Endos. Te rog, continuă. Băgă timid mâna în togă și scoase o bucățică de pergament, pe care o împinse ușurel către Teppic.

– Ce-i asta?

– Nota mea, explică Endos. Cinci minute de Ascultare Atentă. Majoritatea domnilor de aici are conturi lunare, dar înțeleg că dumneata pleci dimineață?

Teppic renunță. Se ridică de la masă și ieși în grădina răcoroasă care înconura citadela Ephebe. Statui din marmură albă ale ephebienilor din antichitate, făcând diverse lucruri eroice dezbrăcați se iteau din frunziș și, din loc în loc, se aflau statui ale zeilor ephebieni. Era greu să îi deosebești. Teppic știa că Dios avea vorbe grele de spus despre ephebieni pentru că aveau zei care

arătau ca oamenii. „Dacă zeii arătau ca muritorii, obișnuia el să zică, atunci de unde mai știau oamenii cum să se poarte cu ei?"

Lui Teppic îi cam plăcuse ideea. Conform legendei, zeii ephebieni *erau* chiar ca oamenii, doar că își foloseau puterile pentru a face lucruri pe care oamenii nu aveau curajul să le facă. Un truc favorit al zeilor ephebieni, își aminti el, era să se transforme în câte un animal pentru a obține favorurile femeilor ephebiene sus-puse. Și unul dintre ei, se povestea, se transformase într-o ploicică aurie în urmărirea alesei lui. Toate acestea ridicaseră niște întrebări foarte interesante despre viața de noapte obișnuită a sofisticatei Ephebe.

O găsi pe Ptraci șezând pe iarbă sub un plop, hrănind țestoasa. Îi aruncă broaștei o privire suspicioasă, pentru cazul în care ar fi fost un zeu care făcea o încercare. Nu arăta ca un zeu. Dacă era un zeu, atunci juca incredibil de bine.

Ea îi dădea să mănânce o frunză de salată.

– Ptestoasă dragă și micuță, o alinta ea, apoi își ridică privirea. A, tu erai, zise ea sec.

– N-ai pierdut prea multe, spuse Teppic așezându-se pe iarbă. Sunt o adunătură de nebuni. Când am plecat spărgeau farfuriile.

– Asta e ptradițional sfârșitul unei mese ephebiene, zise Ptraci.

Teppic se gândi la asta.

– De ce nu la început? întrebă el.

– Și apoi probabil că dansează pe sunetele de burzuki, adăuga Ptraci. Cred că e o rasă de câini.

Teppic ședea cu capul în mâini.

– Trebuie să recunosc că vorbești foarte bine epheba, zise el.

– Pmulțumesc.

– Doar o urmă de accent, totuși.

– Limbile străine fac parte din pregătirea noastră, zise ea. Și bunica mi-a spus că o urmă de accent e mai pfascinantă.

– Am învățat același lucru, își aminti Teppic. Un asasin ar trebui să fie întotdeauna puțin străin, indiferent unde se află. La partea asta sunt *bun,* adăugă el cu amărăciune.

Ea începu să îi maseze gâtul.

– Am fost în port, spuse ea. Sunt chestiile alea ca niște plute mari, știi tu, cămilele mării...

– Corăbii, o corectă Teppic.

– Și merg peste tot. Am putea merge oriunde am vrea. Lumea e un plucru minunat, dacă dorim.

Teppic îi povesti despre teoria lui Pthagonal. Ea nu păru surprinsă.

– Ca un eleșteu vechi în care nu mai vine apă proaspătă, observă ea. Așa că toată lumea tot intră în aceeași băltoacă veche. Tot ptimpul pe care îl trăiești a fost deja trăit. Trebuie să fie ca și cum ai face baie în apa în care s-a mai îmbăiat cineva.

– Eu mă voi întoarce.

Degetele se opriră din frământarea iscusită a mușchilor lui.

– Am putea merge oriunde, repetă ea. Avem pbunuri, putem vinde cămila. Mi-ai putea arăta orașul ăla, Ankh-Morpork. Pare interesant.

Teppic se întrebă ce efect ar fi avut Ankh-Morpork asupra fetei. Apoi se întrebă ce efect ar fi avut ea asupra orașului. În mod clar, ea înflorea. Se părea că în Vechiul Regat nu avusese nici un gând al ei, în afară de a alege următorul bob de strugure pe care să îl decojească, dar de când ieșise de acolo părea să se fi schimbat. Maxilarul nu i se schimbase, era tot micuț și, trebuia să recunoască, foarte frumos. Dar, cumva, era mult mai vizibil. Obișnuia să privească în pământ când vorbea cu el. Continua să nu se uite întotdeauna la el când îi vorbea, dar acum era din cauză că se gândea la altceva.

Descoperi că tot dorea să spună, politicos, fără să o accentueze în vreun fel, doar ca o blândă aducere aminte, că el era regele. Dar avea sentimentul că ea ar fi spus că nu a auzit și să fie e bun să repete, și dacă s-ar fi uitat la el, n-ar mai fi putut s-o zică iar.

– Te-ai putea duce, spuse el. Te-ai descurca bine. Ți-aș da câteva nume și adrese.

– Și tu ce ai face?

– Mi-e teamă să mă gândesc la ce se întâmplă acolo. Ar trebui să fac ceva.

– Nu poți. De ce să pte chinui? Chiar dacă n-ai vrea să fii asasin, ptot sunt o grămadă de lucruri pe care le-ai putea face. Și ai zis că bărbatul a spus că nu e un loc în care oamenii să mai poată intra. Urăsc piramidele.

– Sigur nu sunt acolo oameni de care îți pasă?

Ptraci dădu din umeri.

– Dacă sunt morți, nu mai am ce face, spuse ea. Și dacă sunt vii, nu mai am ce face. Deci nu voi face.

Teppic se holbă la ea cu un fel de admirație amestecată cu groază. Era un rezumat minunat al felului în care stăteau lucrurile. Doar că el nu reușea să gândească așa. Trupul îi fusese departe vreme de șapte ani, dar sângele fusese în regat de o mie de ori mai mult. Cu siguranță, dorise să îl *lase* în urmă, dar asta era întreaga problemă. Ar fi fost acolo. Chiar dacă l-ar fi evitat tot restul vieții, ar fi rămas ca un fel de ancoră.

– Mă simt atât de nefericit, repetă el. Îmi pare rău. La asta se reduce totul. Aș vrea să mă întorc măcar pentru cinci minute, doar ca să le spun că, ei, că nu mă mai întorc. Ar fi destul. Probabil că e doar vina mea.

– Dar nu ai cum să te întorci! O să stai pe dinafară trist, ca regii detronați despre care mi-ai povestit ptu. Știi, cu mantiile ptocite și cerșind tot timpul de mâncare într-un fel de înaltă clasă. Nimic nu e mai nefolositor decât un rege fără regat, ai spus. Gândește-te la asta.

Merseră pe străzile orașului scăldate de lumina apusului îndreptându-se către port. Toate străzile din oraș duceau către port.

Cineva tocmai punea o torță în far, care era una dintre cele Mai Mult de Șapte Minuni ale Lumii și fusese construit după planurile lui Pthagonal, folosind Regula de Aur și cele Cinci Principii Estetice. Din păcate, fusese construit în locul nepotrivit, pentru că a-l pune unde trebuia, ar fi stricat aspectul portului, dar, în general, marinarii erau de acord că era un far minunat și că aveai la ce să te uiți în timp ce așteptai să fii remorcat dintre stânci.

Portul de mai jos era plin de corăbii. Teppic și Ptraci merseră pe lângă lăzi și baloturi până ajunseră la zidul de apărare lung și

curbat, calmul portului de o parte, bătut de valuri în cealaltă. Deasupra, farul lumina și scânteia.

Acele nave vor pleca spre locuri de care doar auzise, știa asta. Ephebienii erau mari negustori. S-ar fi putut întoarce în Ankh să își ia diploma, iar apoi lumea ar fi fost într-adevăr molusca pe care o dorea, iar el ar avea toate cuțitele pentru a o deschide.

Ptraci își puse mâna în a lui.

Și n-ar mai auzi despre însurătoarea cu rudele. Lunile petrecute în Djelibeybi deja păreau ca un vis, unul dintre acele vise circulare pe care nu reușești niciodată să le gonești și care transformă insomnia într-o perspectivă atractivă.

Ce-i trebuie unui tip într-o astfel de situație e un semn, un fel de manual de instrucțiuni. Problema vieții este că nu ai ocazia să te antrenezi înainte de a o face serios. Doar...

– Doamne? E Teppic, nu?

Vocea i se adresa de la nivelul gleznei. Un cap se iți peste piatra pontonului, urmat iute de trup. Unul extrem de bogat îmbrăcat, unul pe care nu se făcuse economie de diamante, blănuri, mătăsuri și fireturi, având în vedere că toate, fără nici o excepție, erau negre.

Era Dojenel.

– Acum ce face? întrebă Ptaclusp.

Fiul său își iți grijuliu capul peste ruinele unei coloane și îl urmări pe Hat, Zeul cu Cap de Vultur.

– Amușină, zise el. Cred că îi place statuia. Sincer, tată, de ce a trebuit să cumperi așa ceva?

– A fost pentru un contract, spuse Ptaclusp. Oricum, am crezut că o să fie o linie îndrăgită.

– De cine?

– Ei, *lui* îi place.

Ptaclusp IIb riscă să mai arunce o privire la monstruozitatea ascuțită care încă țopăia printre ruine.

– Spune-i că poate s-o ia dacă pleacă, sugeră el. Spune-i că poate s-o cumpere la prețul de cost.

Ptaclusp se strâmbă.

– Cu *reducere,* zise el. O promoție specială pentru clienții noștri supranaturali.

Se uită la cer. Din ascunzătoarea lor dintre ruinele șantierului, cu Marea Piramidă încă bâzâind ca o centrală electrică în spatele lor, avusese o priveliște excelentă a venirii zeilor. La început, se uitase la ei cu un anumit calm. Zeii aveau să fie niște clienți buni, întotdeauna voiau temple și statui, putea negocia direct, să sară peste intermediar.

Și apoi își dăduse seama că un zeu, când este nemulțumit de produs, așa cum s-ar putea întâmpla, poate că tencuiala nu respectă exact specificațiile sau poate că un colț al templului s-a lăsat puțin din cauza nisipurilor mișcătoare, un zeu nu se apucă să ceară cu voce puternică să vină directorul. Nu. Un zeu știe exact unde ești și trece la subiect. De asemenea, se știe foarte bine că zeii sunt rău-platnici. La fel și oamenii, firește, dar ei nu se așteaptă să mori ca să se stingă datoria.

Privirea i se întoarse către celălalt fiu, o siluetă pictată pe statuie, cu gura înghețată într-un „O" de uimire, și Ptaclusp ajunse la o concluzie.

– Mi s-a luat de piramide, zise el. Să-mi aduci aminte, băiete. Dacă scăpăm de aici, gata cu piramidele. Am devenit prea rigizi. Socot că-i timpul să ne extindem.

– Asta îți tot spun de ani întregi, tată! strigă IIb. Ți-am spus, vreo două apeducte bunicele vor face o...

– Da, da, mi-aduc aminte, zise Ptaclusp. Da. Apeducte. Toate arcadele și chestiile alea. Bine. Doar că nu-mi amintesc unde spuneai că se pune sarcofagul.

– *Tată!*

– Nu mă lua în seamă, băiete. Cred că înnebunesc.

Nu se poate să fi văzut acolo o mumie și doi bărbați cărând un baros...

Era, într-adevăr, Dojenel.

Și Dojenel avea o corabie.

Teppic știa că mai departe pe coastă Seriphul din Al-Khali trăia într-un palat fabulos, numit Rhoxie, despre care se spunea că

fusese construit într-o singură noapte de un duh și era vestit în mituri și legende pentru minunăția lui[1]. *Nenumita* era o Rhoxie plutitoare, dar mai mult. Creatorul ei a avut un complex al auritului și a încercat toate trucurile cu vopseaua aurie, stâlpi încolăciți și draperii scumpe care făceau nava să pară mai mult un budoar care se ciocnise cu un gen foarte suspect de teatru.

De fapt, îți trebuia un ochi de asasin, care vede detaliile ascunse, pentru a observa cât de inocent masca lipsa de gust suplețea carenei și faptul că, socotind până și spațiul cabinei și calele, tot părea să mai existe mult loc de depozitare nevăzut.

Apa din jurul a ceea ce Ptraci numea capătul ascuțit se vălurea ciudat, dar ar fi fost absolut ridicol să bănuiești că o navă comercială atât de bătătoare la ochi ar fi avut ascuns un pinten de abordaj sub apă sau că doar cinci minute de lucru cu un topor ar fi transformat acest *Alcázar* greoi în ceva care ar fi putut fugi de aproape orice alt obiect plutitor și le-ar fi făcut pe cele care *l-ar fi putut* prinde să regrete foarte mult.

– Foarte impresionant, spuse Teppic.

– E doar pentru imagine, serios, se scuză Dojenel.

– Da. Îmi dau seama.

– Adică, suntem niște negustori săraci.

Teppic dădu din cap.

– Formula obișnuită este „negustori săraci, *dar* cinstiți", spuse el.

Dojenel zâmbi ca un comerciant.

– Oh, cred că deocamdată rămânem doar la partea cu „săraci" Oricum, tu ce naiba mai faci? Ultima dată plecai să te faci rege într-un loc de care n-a auzit nimeni. Și cine este această *minunată* domniță?

– O chea... începu Teppic.

– Ptraci, spuse Ptraci.

– E o sluj... începu Teppic.

– Cu siguranță e o prințesă de sânge regal, zise Dojenel mieros. Și mi-ar face cea mai mare plăcere dacă ea, de fapt dacă *amândoi,*

[1] Era, așadar, cunoscut colocvial drept Casa Spirtului. (n.a.)

ați lua masa cu mine diseară. Nu avem decât umila mâncare a marinarului, din păcate, dar o scoatem noi la capăt, o scoatem.

– Nu e ephebiană, nu? spuse Teppic.

– Biscuiți marinărești, carne sărată, chestii de astea, zise Dojenel fără să își ia ochii de la Ptraci. Nu o părăsiseră de când ea venise la bord.

Apoi râse. Era vechiul și cunoscutul râs al lui Dojenel, nu chiar fără umor, dar în mod clar bine controlat de centrii superiori ai creierului proprietarului său.

– Ce coincidență uluitoare! spuse el. Și noi trebuie să ridicăm ancora la răsărit. Pot să vă ofer niște haine de schimb? Amândoi arătați cam, hm, prăfuiți.

– Haine aspre, marinărești, bănuiesc, zise Teppic. După cum i se cuvine unui umil negustor, dacă nu greșesc?

De fapt, Teppic fu condus într-o cabină mică, la fel de elegant și de atent decorată ca un ou cu diamante, unde pe pat era întinsă o serie de haine pe cât de frumoase se puteau găsi oriunde pe Marea Circulară. Este adevărat, toate păreau a fi la mâna a doua, dar spălate bine și cusute cu iscusință, astfel încât tăieturile de sabie abia se vedeau. Privi gânditor la cârligele din perete și la urmele slabe de pe lemn, care arătau că acolo fuseseră atârnate diferite lucruri și că fuseseră scoase în grabă.

Ieși în coridorul îngust și se întâlni cu Ptraci. Aceasta își alesese o rochie roșie de gală, așa cum era la modă în urmă cu zece ani în Ankh-Morpork, cu mâneci umflate, cu multă lenjerie ascunsă și colerete cât pietrele de hotar.

Teppic află ceva nou, anume că femeile atractive, îmbrăcate în câteva fâșii de voal și câțiva metri de mătase *pot*, de fapt, să arate mult mai plăcut atunci când sunt complet îmbrăcate din cap până în picioare. Ea se învârti de probă.

– Sunt o grămadă de lucruri din astea înăuntru, spuse ea. Așa se îmbracă femeile din Ankh-Morpork? E ca și cum ai purta o casă. Și nici nu transpiri așa de rău.

– Uite, despre Dojenel, zise el grăbit. Adică, e un băiat bun, dar...

– E foarte bun, așa-i, aprobă ea.

– Bine. Da, recunoscu Teppic deznădăjduit. E un vechi prieten.

– Foarte frumos.

Unul dintre membrii echipajului se materializă la capătul coridorului și îi pofti cu o plecăciune în cabina de ceremonii. Aerul de bătrân servitor al marinarului era tulburat doar de modelul în zigzag al cicatricelor de pe cap și de niște tatuaje care făceau ca imaginile din *Palatul cu Obloane* să pară a fi ilustrații dintr-un manual de făcut etajere. Lucrurile pe care acestea le făceau când el își încorda mușchii i-ar fi putut fascina ore întregi pe clienții tuturor tavernelor din port, iar el nici nu avea habar că cel mai prost moment din viața sa era doar la câteva minute distanță.

– Totul este foarte plăcut, spuse Dojenel, turnând niște vin. Dădu din cap către bărbatul tatuat. Poți să servești supa, Alfonz, adăugă el.

– Uite, Dojenel, nu ești pirat, nu-i așa? întrebă Teppic.

– Asta te tot frământa? Dojenel rânji hâtru.

Nu era singurul lucru care îl frământa pe Dojenel, dar se luptase pentru primul loc. Dădu din cap.

– Nu, nu suntem. Doar preferăm să, hm, evităm birocrația oricând avem ocazia. Știi? Nu ne place ca oamenii să își bată capul cu tot ce facem noi.

– Doar că toate hainele...

– Ah. Suntem *atacați* de pirați destul de des. De aceea a pus tata să fie construită *Nenumita*. Întotdeauna îi surprinde. Și toată chestia este sigură din punct de vedere moral. Noi le luăm nava, toate comorile și orice prizonieri vor fi reușit să salveze și le oferim un drum spre casă la prețuri competitive.

– Ce faci cu pirații?

Dojenel se uită la Alfonz.

– Asta depinde de posibilitățile de angajare ulterioară, spuse el. Tata zice întotdeauna că unui om la ananghie trebuie să îi oferi o mână de ajutor. Punând condiții, adică. Cum merge munca de rege?

Teppic îi povesti. Dojenel ascultă atent, legănându-și vinul în pahar.

– Deci asta e, spuse el la final. Am auzit că va fi un război. De aceea ridicăm pânzele la noapte.

– Te înțeleg, zise Teppic.

– Nu, vreau să spun că plecăm ca să organizăm comerțul. Cu ambele părți, firește, deoarece suntem absolut imparțiali. Armele produse pe acest continent chiar sunt destul de șocante. Sunt total periculoase. Ar trebui să vii și tu cu noi. Ești o persoană foarte valoroasă.

– Niciodată nu m-am simțit mai lipsit de valoare ca acum, rosti Teppic lipsit de orice speranță.

Dojenel îl privi uluit.

– Dar ești rege! zise el.

– Ei, da, dar...

– Al unei țări care teoretic încă există, dar de fapt nu poate fi atinsă de vreun muritor?

– Din păcate.

– Și poți să dai legi pentru, ei bine, monedă și taxe, da?

– Cred că da, însă...

– Și nu crezi că ești valoros? Doamne, Tep, contabilii noștri probabil că pot născoci cincizeci de feluri ca să... bine, mi se umezesc mâinile doar când mă gândesc la asta. Probabil că tata va cere să ne mutăm biroul principal acolo, pentru început.

– Dojenel, ți-am explicat. *Știi* asta. Nimeni nu poate intra, spuse Teppic.

– Asta nu contează.

– *Nu contează?*

– Nu, pentru că o să ne facem filiala principală în Ankh și o să ne plătim taxele unde o fi locul ăla. Tot ce ne trebuie este o adresă oficială pe, nu știu, Calea Piramidelor sau așa ceva. Ascultă la mine și nu accepta nimic până când tata nu îți dă un scaun în consiliul de administrație. Oricum, ești de sânge regal, asta e întotdeauna impresionant...

Dojenel continuă să trăncănească. Teppic simțea cum i se încingeau hainele.

Deci asta era. Îți pierzi regatul și pe urmă acesta devine mai valoros, pentru că e un paradis fiscal și te așezi în consiliu, orice o însemna asta, și se rezolvă lucrurile.

Ptraci dezamorsă situația apucând brațul lui Alfonz în timp ce acesta servea fazanul.

– Împreunarea Câinelui Prietenos cu a celor Doi Biscuiți Mici! exclamă ea, cercetând tatuajul complicat. Nu prea mai vezi așa ceva în zilele noastre. Nu e bine făcut? Se distinge până și iaurtul.

Alfonz îngheță, apoi roși. Să vezi fierbințeala împrăștiindu-se pe marele cap brăzdat de cicatrice era ca și cum ai privi soarele răsărind de după un lanț muntos.

– Cu ce e ăla de pe cealaltă mână?

Alfonz, care arăta ca și cum printre slujbele anterioare ar fi avut-o și pe cea de berbec, murmură ceva și, foarte timid, își arătă antebrațul.

– Nu-i prea potrivit pentru domnițe, șopti el.

Ca un explorator pasionat, Ptraci dădu în lături părul sârmos, în timp ce Dojenel o urmărea cu gura căscată.

– O, o știu pe asta, zise ea cu nepăsare. E din *Cele 130 de Zile ale Pseudopolisului.* Anatomic e imposibil. Dădu drumul brațului și se întoarse la mâncarea ei. După o clipă ridică privirea spre Teppic și Dojenel.

– Nu mă luați în seamă, rosti ea cu voce cristalină. Continuați, vă rog.

– Alfonz, te rog să te duci să îți pui o cămașă ca lumea pe tine, îl îndemnă Dojenel cu o voce răgușită.

Alfonz se retrase, holbându-se la brațul său.

– Hm. Ce, hm, ziceam? spuse Dojenel. Scuze. Mi-am pierdut șirul. Hm. Mai vrei vin, Tep?

Ptraci nu doar deraiase trenul gândirii, ci rupsese șinele, arsese stațiile și topise podurile pentru a le da la fier vechi. Și astfel, cina se împotmoli în plăcintă cu carne, pere proaspete, arici-de-mare cristalizat și o flecăreală sporadică despre vremurile bune din trecut de la Breaslă. Fuseseră acolo cu trei luni în urmă. Parcă trecuse o viață. Trei luni în Vechiul Regat *erau* o viață de om.

– Deci asta e, spuse el la final. Am auzit că va fi un război. De aceea ridicăm pânzele la noapte.

– Te înțeleg, zise Teppic.

– Nu, vreau să spun că plecăm ca să organizăm comerțul. Cu ambele părți, firește, deoarece suntem absolut imparțiali. Armele produse pe acest continent chiar sunt destul de șocante. Sunt total periculoase. Ar trebui să vii și tu cu noi. Ești o persoană foarte valoroasă.

– Niciodată nu m-am simțit mai lipsit de valoare ca acum, rosti Teppic lipsit de orice speranță.

Dojenel îl privi uluit.

– Dar ești rege! zise el.

– Ei, da, dar...

– Al unei țări care teoretic încă există, dar de fapt nu poate fi atinsă de vreun muritor?

– Din păcate.

– Și poți să dai legi pentru, ei bine, monedă și taxe, da?

– Cred că da, însă...

– Și nu crezi că ești valoros? Doamne, Tep, contabilii noștri probabil că pot născoci cincizeci de feluri ca să... bine, mi se umezesc mâinile doar când mă gândesc la asta. Probabil că tata va cere să ne mutăm biroul principal acolo, pentru început.

– Dojenel, ți-am explicat. *Știi* asta. Nimeni nu poate intra, spuse Teppic.

– Asta nu contează.

– *Nu contează?*

– Nu, pentru că o să ne facem filiala principală în Ankh și o să ne plătim taxele unde o fi locul ăla. Tot ce ne trebuie este o adresă oficială pe, nu știu, Calea Piramidelor sau așa ceva. Ascultă la mine și nu accepta nimic până când tata nu îți dă un scaun în consiliul de administrație. Oricum, ești de sânge regal, asta e întotdeauna impresionant...

Dojenel continuă să trăncănească. Teppic simțea cum i se încingeau hainele.

Deci asta era. Îți pierzi regatul și pe urmă acesta devine mai valoros, pentru că e un paradis fiscal și te așezi în consiliu, orice o însemna asta, și se rezolvă lucrurile.

Ptraci dezamorsă situația apucând brațul lui Alfonz în timp ce acesta servea fazanul.

– Împreunarea Câinelui Prietenos cu a celor Doi Biscuiți Mici! exclamă ea, cercetând tatuajul complicat. Nu prea mai vezi așa ceva în zilele noastre. Nu e bine făcut? Se distinge până și iaurtul.

Alfonz îngheță, apoi roși. Să vezi fierbințeala împrăștiindu-se pe marele cap brăzdat de cicatrice era ca și cum ai privi soarele răsărind de după un lanț muntos.

– Cu ce e ăla de pe cealaltă mână?

Alfonz, care arăta ca și cum printre slujbele anterioare ar fi avut-o și pe cea de berbec, murmură ceva și, foarte timid, își arătă antebrațul.

– Nu-i prea potrivit pentru domnițe, șopti el.

Ca un explorator pasionat, Ptraci dădu în lături părul sârmos, în timp ce Dojenel o urmărea cu gura căscată.

– O, o știu pe asta, zise ea cu nepăsare. E din *Cele 130 de Zile ale Pseudopolisului.* Anatomic e imposibil. Dădu drumul brațului și se întoarse la mâncarea ei. După o clipă ridică privirea spre Teppic și Dojenel.

– Nu mă luați în seamă, rosti ea cu voce cristalină. Continuați, vă rog.

– Alfonz, te rog să te duci să îți pui o cămașă ca lumea pe tine, îl îndemnă Dojenel cu o voce răgușită.

Alfonz se retrase, holbându-se la brațul său.

– Hm. Ce, hm, ziceam? spuse Dojenel. Scuze. Mi-am pierdut șirul. Hm. Mai vrei vin, Tep?

Ptraci nu doar deraiase trenul gândirii, ci rupsese șinele, arsese stațiile și topise podurile pentru a le da la fier vechi. Și astfel, cina se împotmoli în plăcintă cu carne, pere proaspete, arici-de-mare cristalizat și o flecăreală sporadică despre vremurile bune din trecut de la Breaslă. Fuseseră acolo cu trei luni în urmă. Parcă trecuse o viață. Trei luni în Vechiul Regat *erau* o viață de om.

După o vreme, Ptraci căscă și se duse în cabina ei, lăsându-i pe cei doi singuri cu o sticlă de vin neîncepută. Într-o tăcere plină de venerație, Dojenel o urmări plecând.

– Mai sunt multe ca ea în palatul tău? întrebă el.

– Nu știu, recunoscu Teppic. S-ar putea. De obicei stau întinse peste tot și cojesc struguri sau flutură evantaie.

– E uimitoare. O să-i dea peste cap în Ankh, știi. Cu așa o față și cu o minte ca... Ezită. E...? Adică, voi doi sunteți...?

– Nu, zise Teppic.

– E foarte atractivă.

– Da, spuse Teppic.

– Un fel de încrucișare între o dansatoare de templu și un ferăstrău.

Își luară paharele și ieșiră pe punte, unde câteva dintre luminile orașului păleau în fața strălucirii stelelor. Apa era nemișcată, aproape uleioasă.

Lui Teppic începea să i se învârtă capul încetișor. Deșertul, soarele, două straturi lucioase de alcool ephebian pe pereții stomacului și o sticlă de vin își adunau forțele să-i facă praf sinapsele.

– Tre' să recunosc, îngăimă el, întinzându-se pe balustradă, că te descurci bine.

– E în regulă, spuse Dojenel. Comerțul este destul de interesant. Construiești piețe, știi. Lupta cu competiția în sectorul corsarilor. Ar trebui să ni te alături, băiete. Aici e viitorul, cum zice tata. Nu cu vrăjitorii și cu regii, ci cu oameni întreprinzători care își pot permite să îi angajeze. Fără supărare, înțelegi.

– Noi suntem singurii rămași, spuse Teppic în paharul de vin. Din tot regatul. Eu, ea, și o cămilă care miroase ca un covor. Un regat străvechi, pierdut.

– Bine că nu era unul nou, zise Dojenel. Cel puțin oamenii au apucat să-l poarte o vreme.

– Nu știi cum e, spuse Teppic. E ca o mare piramidă. Dar cu susul în jos, înțelegi. Toată istoria, toți strămoșii, toți oamenii, Totul se scurge în mine. Chiar la fund.

Se prăbuși pe un odgon încolăcit când Dojenel îi dădu înapoi sticla și spuse:

– Te pune pe gânduri, nu? Sunt toate orașele și regatele astea pierdute în jur, ca Ee, în Marele Nef. Țări întregi, dispărute. Pierdute pe undeva. Poate că oamenii au început să se joace cu geometria, ce zici?

Teppic sforăia.

După câteva clipe, Dojenel se clătină înainte, aruncă sticla goală peste bord – făcu pleosc și pentru câteva secunde un șuvoi de bule deranjă calmul nemișcat – și se împletici către patul său.

Teppic visa.

Și în visul său, stătea într-un loc înalt, dar nesigur, deoarece se balansa pe umerii tatălui și ai mamei lui, iar sub ei îi putea distinge pe bunici și sub ei strămoșii săi se întindeau în lături într-o, ei bine, într-o mare *piramidă* de umanitate a cărei bază se pierdea în nori.

Auzea murmurul ordinelor strigate și a indicațiilor care pluteau spre el.

Dacă nu faci nimic, nu vom fi fost niciodată.

– E doar un vis, spuse el și ieși din el într-un palat în care un om mic și negricios, cu o pânză în jurul mijlocului, ședea pe o bancă de piatră mâncând smochine.

– Firește că-i un vis, zise acesta. Lumea este visul Creatorului. Totul înseamnă vise, feluri diferite de vise. Se presupune că îți spun diferite lucruri. Ca: nu mânca ouă înainte să te culci. Chestii de genul ăsta. L-ai avut pe cel despre cele șapte vaci?

– Da, zise Teppic privind în jur. Visa o arhitectură destul de bună. Una dintre ele cânta la trombon.

– Pe vremea mea fuma un trabuc. Ăsta-i un vis ancestral bine cunoscut.

– Ce înseamnă?

Micuțul își scoase o sămânță dintre dinți.

– Habar n-am, răspunse el. Mi-aș da mâna dreaptă ca să aflu. Apropo, nu cred că ne cunoaștem. Eu sunt Khuft. Am fondat acest regat. Visezi o smochină bună.

– Și pe tine te visez?

– Ba bine că da. Aveam un vocabular de opt sute de cuvinte, chiar crezi că așa aș vorbi? Dacă te aștepți la vreun sfat ancestral folositor, las-o baltă. Ăsta e un *vis*. Nu pot să-ți spun nimic din ce nu știi.

– Tu ești *întemeietorul?*

– Aici de față.

– Eu... credeam că ești altfel, zise Teppic.

– Cum adică?

– Ei... pe statuie...

Khuft dădu nerăbdător din mână.

– Aia e doar pentru relațiile publice, spuse el. Adică, uită-te la mine. Arăt eu patriarhal?

Teppic îl evaluă critic.

– Nu cu pânza aia în jurul mijlocului, recunoscu el. E cam, ei, jerpelită.

– Mai poate fi purtată ani întregi, zise Khuft.

– Totuși, bănuiesc că doar asta mai apuci să iei când fugi de persecuție, spuse Teppic, dornic să arate o fire înțelegătoare.

Khuft mai luă o smochină și se uită chiorâș la el.

– Ce face?

– Erai persecutat, zise Teppic. De aceea ai fugit în deșert.

– Oh, da. Ai dreptate. A naibii dreptate. Eram persecutat pentru convingerile mele.

– E îngrozitor, spuse Teppic.

Khuft scuipă.

– A naibii dreptate. Eram convins că oamenii n-o să-și dea seama că le-am vândut cămile cu dinți de ipsos decât când ajungeam eu departe de oraș.

Trecu ceva până când vorbele lui își făcură efectul, dar reușiră să o facă cu tot aplombul unui bloc de beton în nisipuri mișcătoare.

– Ești *infractor?* spuse Teppic.

– Ei, infractor e un cuvânt urât, știi ce vreau să zic? spuse micuțul strămoș. Eu prefer antrepenor. Am fost înaintea vremurilor mele, asta e problema mea.

– Și tu fugeai? întrebă Teppic slab.

– N-ar fi fost, răspunse Khuft, o idee bună să mai zăbovesc.

– „Și Khuft, cămilarul, s-a pierdut în Deșert și s-a deschis în fața lui, ca un Dar de la Zei, o Vale prin care curgeau Laptele și Mierea", cită Teppic cu o voce cavernoasă. Adăugă: Credeam că trebuie să fi fost îngrozitor de lipicioasă.

– Iată-mă pe mine, mort de sete, toate cămilele făcând o zarvă uriașă, țipând după apă și, în clipa următoare – vâj – o afurisită de vale a unui mare fluviu, cu șiruri de stuf, hipopotami, tot tacâmul. Din senin. Aproape că am fost călcat în picioare când au dat năvală.

– Nu, zise Teppic. N-a fost așa! Zeiilor văii li s-a făcut milă de tine și ți-au arătat drumul, nu? Tăcu, surprins de tonurile rugătoare din vocea sa.

Khuft rânji batjocoritor.

– Oh, da? Și s-a nimerit că am dat eu peste o sută și ceva de mile de fluviu în mijlocul deșertului pe care toți ceilalți nu-i băgaseră de seamă. E ușor să nu o vezi, o vale de fluviu de o sută și ceva de mile în mijlocul deșertului, nu? Nu că aș fi vrut să caut cămila de dar la dinți, mă înțelegi, așa că m-am dus și mi-am adus familia și restul băieților imediat. Nici nu m-am uitat înapoi.

– Acum nu era, și în clipa următoare era? zise Teppic.

– Cam așa. Greu de crezut, nu?

– Nu, spuse Teppic. Nu. Nu chiar.

Khuft îl împunse cu un deget zbârcit.

– Întotdeauna am crezut că au făcut-o cămilele, zise el. Tot timpul m-am gândit că, într-un fel, ele au chemat-o, ca și cum ar fi fost acolo potențial, dar nu prea, și avea nevoie doar de un pic de efort ca să devină reală. Ciudate lucruri, cămilele.

– Știu.

– Mai ciudate ca zeii. E vreo problemă?

– Scuze, spuse Teppic, doar că e cam șocant. Adică, eu credeam că suntem cu adevărat de sânge regal. Adică, suntem mai nobili ca *oricine*.

Khuft își scoase o sămânță de smochină dintre două cioturi înnegrite care, deoarece se aflau în gura lui, probabil ar fi trebuit numite dinți. Apoi scuipă.

– Asta ține de tine, zise el, și dispăru.

Teppic mergea prin necropolă, piramidele erau un luminator cu margini zimțate profilându-se în noapte. Cerul era corpul arcuit al unei femei, iar zeii stăteau în jurul orizontului. Nu arătau ca zeii care fuseseră pictați pe ziduri vreme de mii de ani. Arătau mai rău. Arătau mai bătrâni decât Timpul. Până la urmă, zeii nu interveneau niciodată în treburile oamenilor. Dar pentru alte lucruri erau ei proverbiali.

– Ce să fac? Nu sunt decât un om, spuse el tare.

Cineva zise:

– *Nu cu totul.*

Teppic se trezi în țipetele pescărușilor.

Alfonz, care purta o cămașă cu mâneci lungi și expresia celui care nu are de gând s-o mai dea vreodată jos, niciodată, îi ajuta pe alți câțiva oameni să desfacă una dintre pânzele *Nenumitei.* Se uită în jos la Teppic, în patul său de frânghie și îi făcu un semn din cap.

Se mișcau. Teppic se ridică în capul oaselor și văzu portul Ephebe alunecând în tăcere în lumina gri a dimineții.

Se ridică în picioare nesigur, gemu, își luă capul în mâini, o luă la goană și sări peste parapet.

Heme Krona, proprietarul grajdurilor Profesioniștii Cămilelor, mergea încet în jurul lui Nenorocitule, fredonând. Cercetă genunchii cămilei. Dădu un șut de probă într-unul dintre picioarele ei. Cu o mișcare iute, care îl luă pe Nenorocitule complet prin surprindere, deschise brusc gura animalului și îi studie dinții mari, galbeni, apoi sări în spate.

Luă o scândură dintr-o grămadă dintr-un colț, înmuie o pensulă într-o oală cu vopsea neagră și după o clipă de gândire scrise cu grijă: „UN SINGUR PROPRIETAR".

După ce se mai gândi nițel, adăugă „KILOMETRAJ REDUS!"

Tocmai picta și „MARE VITEZĂ" când Teppic intră clătinându-se și se sprijini, gemând, de tocul ușii. La picioare i se formau bălțoace de apă.

– Am venit după cămila mea, spuse el.

Krona oftă.

– Noaptea trecută ai spus că te întorci într-o oră, zise el. O să te taxez pentru o zi întreagă de chirie a grajdului, bine? Plus că i-am făcut un masaj și m-am ocupat de picioarele ei, serviciu complet. Face cinci *cerci,* în regulă, emirule?

– Ah, Teppic se bătu peste buzunar.

– Uite, spuse el, am plecat de acasă cam în grabă, vezi tu. Nu cred că am vreun ban la mine.

– Mie-mi convine, emirule. Krona se întoarse la scândura lui. Cum se scrie „UN AN GARANȚIE"?

– Sigur o să îți trimit banii, zise Teppic.

Krona îi oferi zâmbetul ucigător al celui care le-a văzut pe toate – măgari cu părul refăcut, elefanți cu colți de ipsos, cămile cu cocoașe false lipite pe ele – și care cunoaște adâncurile putrede ale sufletului uman atunci când se ajunge la afaceri.

– Las-o jos, rajahule, spuse el, că măcăne.

Teppic se scotoci în tunică.

– Ți-aș putea da acest cuțit valoros, propuse el.

Krona îi aruncă o privire scurtă și pufni.

– Scuze, emirule. Nu se poate. Nu dai banii, nu vezi cămila.

– Ți l-aș putea da cu vârful în față, spuse Teppic disperat, știind că doar amenințarea asta l-ar fi putut scoate din Breaslă. De asemenea, știa că nu era prea bună ca amenințare. Amenințările nu făceau parte din programa de la școala Breslei.

Unde mai pui că, șezând pe baloții de paie din spatele grajdurilor, se găseau doi oameni solizi, care tocmai începeau să dea atenție dezbaterii. Arătau ca frații mai mari ai lui Alfonz.

Fiecare centru de vehicule de orice fel de oriunde din univers îi are. Niciodată nu sunt chiar grăjdari, sau mecanici, sau angajați, sau cumpărători. Întotdeauna funcția lor este neclară. Mestecă paie sau fumează țigări pe furiș. Dacă există pe acolo lucruri ca ziarele, le citesc sau, cel puțin, se uită la poze.

Începură să îl urmărească pe Teppic cu atenție. Unul dintre ei ridică două cărămizi și începu să le arunce și să le prindă.

– Ești un băiat tânăr, înțeleg asta, spuse Krona cu blândețe. Abia intri în viață, emirule. Nu vrei belele. Făcu un pas înainte.

Uriașul cap păros al lui Nenorocitule se întoarse pentru a se uita la el. În străfundurile minții lui, coloane de cifre mici țâșniră iar în sus.

– Uite, îmi pare rău, dar trebuie să îmi iau cămila înapoi, insistă Teppic. E o problemă de viață și de moarte!

Krona dădu din mână către cei doi bărbați de prisos.

Nenorocitule îl pocni. Nenorocitule avea idei foarte concise despre oamenii care își băgau mâinile în gura lui. În plus, văzuse cărămizile și orice cămilă știe cât dă adunarea a două cărămizi. A fost o lovitură bună, cu degetele bine întinse, puternică și înșelător de înceată. L-a ridicat pe Krona și l-a trimis direct într-o grămadă aburindă de gunoi de grajd augean.

Teppic își luă avânt, se prinse de blana prăfuită a lui Nenorocitule și ateriză greoi pe gâtul acestuia.

– Îmi pare foarte rău, spuse el către ce se mai vedea din Krona. Chiar o să îți trimit niște bani.

Nenorocitule, în acest moment, dansa în cerc. Tovarășii lui Krona stăteau în spate în timp ce copitele ca niște farfurii vâjâiau prin aer.

Teppic se aplecă înainte și șuieră într-o ureche care se zbătea nebunește.

– Mergem acasă, zise el.

Aleseseră prima piramidă la întâmplare. Regele se uită la cartușul de pe ușă.

– Binecuvântată este Regina Far-re-ptah, citi Dil cu supunere, Conducătoare a Cerurilor, Doamnă a Djelului, Stăpână a...

– Bunica Pooney, zise regele. Merge. Se uită la fețele lor uimite. Așa îi spuneam eu când eram mic. Vedeți voi, nu puteam să pronunț Far-re-ptah. Ei, dă-i drumul. Nu mai căsca gura. Sparge ușa.

Gern cântări ciocanul cu nesiguranță.

– E o piramidă, maestre, spuse el adresându-se lui Dil. Nu ai voie să o deschizi.

– Și ce propui, băiete? Să băgăm un cuțit în crăpătură și să-l zgâlțâim? zise regele.

– Fă-o, Gern, îl îndemnă Dil. N-o să se întâmple nimic.

Gern dădu din umeri, își scuipă în palmele care erau, de fapt, destul de umede din cauza transpirației și groazei, și roti.

– Din nou, zise regele.

Placa uriașă bubui când fu lovită de baros, dar era granit, și rezistă. Câteva bucăți de mortar plutiră, apoi ecourile se întoarseră, plimbându-se înainte și înapoi pe bulevardele moarte ale necropolei.

– Din nou.

Bicepsul lui Gern se mișcă asemenea unei țestoase în untură.

De data aceasta primi ca răspuns un bubuit, cum ar fi cel provocat de un capac greu care se lovește de pământ undeva departe.

Rămaseră în tăcere, ascultând un sunet de târșâire înceată dinăuntrul piramidei.

– Să lovesc din nou, sire? întrebă Gern. Amândoi îi făcură semn să tacă.

Târșâitul se apropie.

Apoi piatra se mișcă. Se împotmoli o dată sau de două ori, dar cu toate acestea se mișcă, încet, rotindu-se pe o parte, astfel încât o crăpătură de umbră neagră apăru. Dil putea distinge o formă și mai întunecată în beznă.

– Da? spuse aceasta.

– Eu sunt, bunico, zise regele.

Umbra rămase nemișcată.

– Ce, micul Pootle? întrebă aceasta bănuitoare.

Regele evită fața lui Dil.

– E în regulă, bunico. Am venit să te scoatem.

– Cine-s oamenii ăștia? rosti umbra pe un ton arțăgos. N-am nimic, tinere, îi spuse ea lui Gern. Nu țin bani în piramidă și poți să lași arma aia, nu mă sperie.

– Sunt servitori, bunico, explică regele.

– Au ceva cu care să se identifice? mormăi bătrâna.

– *Eu* îi identific, bunico. Am venit să te scoatem.

– Băteam de *ore* întregi, zise răposata regină, ieșind la lumina zilei. Arăta exact ca regele, doar că bandajele mumiei erau mai gri

și prăfuite. A trebuit să mă duc să mă întind nițel, a venit sfârșitul. Nu-i mai pasă nimănui de tine când ești mort. Unde mergem?

– Să le dăm drumul și celorlalți, propuse regele.

– A naibii de bună idee. Bătrâna regină se clătină în spatele lui.

– Deci asta e Lumea de Dincolo, da? zise ea. Nu e cu mult mai bună. Îl înghionti cu un cot ascuțit pe Gern. Ești mort și tu, tinere?

– Nu, doamnă, răspunse Gern, cu tonurile brave și tremurătoare ale cuiva care merge pe sârmă peste hăurile nebuniei.

– Nu merită. Așa să știi.

– Da, doamnă.

Regele păși pe dalele antice către următoarea piramidă.

– Îl știu pe ăsta, spuse regina. Era aici pe vremea mea. Regele Ashk-ur-men-tep. Al Treilea Imperiu. Pentru ce e ciocanul, tinere?

– Vă rog, doamnă, trebuie să bat în ușă, doamnă, zise Gern.

– Nu trebuie să bați. E întotdeauna înăuntru.

– Asistentul meu vrea să spună că sparge sigiliile, doamnă, spuse Dil, dornic să facă pe plac.

– Tu cine ești? întrebă regina.

– Mă numesc Dil, O, Regină. Maestru îmbălsămător.

– Oh, asta ești, da? Am niște cusături care trebuie refăcute.

– Va fi o onoare și un privilegiu, O, Regină, zise Dil.

– Da. Va fi, spuse ea și se întoarse scârțâind spre Gern. Dă-i drumu' cu ciocanu', tinere!

Astfel îndemnat, Gern roti rapid ciocanul într-un arc lung. Trecu prin fața nasului lui Dil scoțând un sunet ca de potârniche și sparse sigiliul în bucăți.

Ceea ce ieși, când praful se așezase, nu era îmbrăcat chiar după ultima modă. Bandajele erau maronii și putrede și, observă Dil cu îngrijorare profesională, deja începeau să se desfacă pe la coate. Când vorbea, era ca și cum ai fi deschis un sarcofag străvechi.

– M-am sculat, spuse acesta. Și nu a fostu lumină. Aiasta-i Lumea de Dincolo?

– S-ar părea că nu, zise regina.

– Asta-i *tot?*

– Nu prea merită să mori, nu? spuse regina.

Regele antic dădu din cap, dar ușurel, ca și cum i-ar fi fost teamă să nu-i cadă.

– Ceva, zise el, trebuie făcutu.

Se întoarse pentru a privi Marea Piramidă și arătă cu ceea ce fusese odată un braț.

– Cine doarme acolo? întrebă el.

– E a mea, de fapt, zise Teppicymon clătinându-se înainte. Nu cred că ne cunoaștem, încă nu am fost înmormântat, fiu-meu a construit-o pentru mine. A fost împotriva voinței mele, crede-mă.

– E un lucru înfricoșătoriu, constată regele antic. I-am sâmțit clădirea. Și în somnul morții am sâmțit-o. E destul de mare să înmormântezi lumea în ea.

– Eu am vrut să fiu înmormântat în mare, zise Teppicymon. Urăsc piramidele.

– Ba nu, spuse Ashk-ur-men-tep.

– Iartă-mă, dar le urăsc, repetă regele politicos.

– Dar nu le urăști. Ceea ce sâmți acuma este o ușoară repulsie. După ce ai statu într-una vreme de o mie de ani, spuse străbunul, *atunci* începi să știi ce iaste ura.

Teppicymon se înfioră.

– Marea, zise el. Acolo e bine. Doar te dizolvi.

Porniră către următoarea piramidă. Gern mergea înainte, cu fața ca o frescă, posibil una pictată târziu în noapte de către un artist care își ia inspirația pe rețetă. Dil îl urma. Își umfla pieptul. Întotdeauna sperase să-și croiască drum în lume, și iată-l acum, pășind în rând cu regi.

Bine. *Clătinându-se* în rând cu regii.

Era o altă zi frumoasă în deșert. Întotdeauna era o zi frumoasă, dacă prin frumos înțelegeai o căldură ca de cuptor și un nisip pe care ai fi putut prăji castane.

Nenorocitule înainta cu viteză, mai mult ca să-și țină picioarele departe de pământ cât mai mult posibil. Pentru o clipă, în timp ce se legănau pe dealurile de lângă oaza împresurată de ogoare și plină de măslini din jurul Ephebei, lui Teppic i se păru că vede

Nenumita ca un punct minuscul pe azuriul mării. Dar se putea să fi fost doar o scânteiere de lumină pe un val.

Apoi trecură de creastă, intrând într-o lume de galben și ocru. Pentru o vreme, copacii piperniciți ținură piept nisipului, dar apoi nisipul câștigă și se întinse triumfător, dună după dună.

Deșertul nu era doar fierbinte, era și tăcut. Nu existau păsări, nici freamătul ființelor organice ocupate să trăiască. Noaptea s-ar fi putut auzi tânguirea insectelor, dar acum erau ascunse adânc sub nisip pentru a se feri de arșița zilei, iar soarele galben și nisipul galben deveniră o încăpere fără ecou în care respirația lui Nenorocitule suna ca un motor pe aburi.

Teppic învățase multe lucruri de când plecase prima dată din Vechiul Regat, și era pe punctul să mai învețe unul. Toate autoritățile în domeniu sunt de acord că atunci când traversezi un deșert arzător e bine să porți pălărie.

Nenorocitule intră în trapul târșăit pe care o cămilă de viteză de prima mână îl poate ține ore întregi.

După vreo două mile, Teppic zări o coloană de praf în spatele dunei următoare. În cele din urmă ajunseră în spatele corpului principal al armatei Elphebiene, care înainta legănându-se în jurul a jumătate de duzină de elefanți de luptă, ale căror panașe de pe coifuri se unduiau în briza de cuptor. În baza unor principii generale, soldații aclamară când Teppic trecu pe lângă ei.

Elefanți de luptă! Teppic gemu. Și Tsort trecuse la elefanți de luptă. Elefanții de luptă erau la modă în ultima vreme. Nu erau prea buni la nimic în afară de a-și călca în picioare propriile trupe atunci când, inevitabil, intrau în panică, așa că geniile militare din ambele tabere ripostau crescând elefanți și mai mari. Elefanții erau impresionanți.

Nu se știe din ce motiv, mulți dintre acești elefanți trăgeau căruțe uriașe pline cu lemne.

Alergă înainte, în vreme ce soarele se ridica tot mai sus și, iar asta era neobișnuit, puncte mov și albastre începeau să joace încetișor de-a lungul orizontului.

Un alt lucru straniu se întâmpla. Cămila părea să meargă pe cer. Poate că asta avea vreo legătură cu țiuitul pe care Teppic îl avea în urechi.

Ar fi trebuit să se oprească? Dar atunci cămila ar fi putut cădea...

Trecuse bine de amiază când Nenorocitule se împletici la umbra arzătoare a formațiunii de calcar care odată indicase marginea văii și se prăbuși ușor în nisip. Teppic se rostogoli pe jos.

Un detașament de ephebieni se zgâia peste spațiul îngust către un număr foarte asemănător de tsorțieni aflați de partea cealaltă. Ocazional, de dragul imaginii, câte unul dintre ei flutura o suliță.

Când Teppic deschise ochii, îi fu dat să vadă înfricoșătoarele măști de bronz ale câtorva soldați ephebieni uitându-se la el. Gurile lor de metal erau blocate în rânjete de dispreț suprem. Sprâncenele strălucitoare erau străbate de o furie ucigașă.

Unul dintre ei spuse:

– Își revine, domnule sergent.

O față de metal ca mânia forțelor naturii se apropie, umplând câmpul vizual al lui Teppic.

– Am ieșit fără pălărie, nu, băiețică? zise aceasta cu o voce veselă care suna ciudat din cauza metalului. Grăbiți se ne încleștăm cu dușmanul, așa am făcut?

Cerul se învârtea în jurul lui Teppic, dar un gând ieși la suprafață în tigaia fierbinte a minții lui, preluă controlul corzilor vocale și bolborosi:

– Cămila!

– Ar trebui să fii închis pentru cum te porți cu ea, spuse sergentul dând din deget. N-am mai văzut vreuna în starea asta.

– N-o lăsați să bea! Teppic se ridică drept în capul oaselor, cu gonguri uriașe bătând și artificii fierbinți declanșându-i-se în craniu. Capetele acoperite de coifuri se întoarseră unul spre altul.

– Pe zei, trebuie că are ceva cu cămilele, zise unul dintre ele. Clătinându-se, Teppic se ridică și se împletici către Nenorocitule, care încerca să rezolve ecuația complexă care i-ar fi permis să se ridice în picioare. Limba îi atârna și nu se simțea bine.

O cămilă la ananghie nu se rușinează. Nu pierde vremea prin baruri, stând de una singură cu nasul în paharul de băutură. Nu sună pe la toți prietenii vechi pentru a li se plânge. Nu zace și nici nu scrie lungi poeme sentimentale despre Viață și cât de îngrozitoare este când o vezi dintr-o garsonieră. Nu știe ce *e* aia depresie.

Tot ce are o cămilă sunt o pereche de plămâni de capacitate industrială și o voce ca o turmă de măgari tăiați cu drujba.

Teppic înainta însoțit de zbierete. Nenorocitule își dădu capul înapoi și îl întoarse încoace și încolo, triangulând. Ochii i se rotiră nebunește în timp ce făcea trucul cămilei de a părea că se uită la Teppic cu nările.

Scuipă.

Încercă să scuipe.

Teppic îl apucă de frâu și trase.

– Haide, nenorocitule, zise el. E apă. O *miroși*. Tot ce trebuie să faci e să îți dai seama cum să ajungi acolo!

Se întoarse către grupul de soldați. Aceștia se uitau la el cu fețe uimite, în afara celor care nu își dăduseră jos coifurile și care se holbau la el cu fețe de o ferocitate metalică.

Teppic înhăță o ploscă de la unul dintre ei, îi scoase dopul și o înclină pe pământ în fața nasului fremătând al cămilei.

– Acolo e un fluviu, șuieră el. Știi că așa e, nu trebuie decât să te duci acolo!

Soldații se uitau în jur cu nervozitate. La fel făceau și câțiva tsorțieni care veniseră să vadă ce se întâmpla.

Nenorocitule se ridică în picioare, cu genunchii tremurând, și începu să se învârtă pe loc. Teppic se agăță de el.

... Fie d egal 4, gândea Nenorocitule cu disperare. Fie a.d egal 90. Fie non-d egal 45...

– Îmi trebuie un băț! strigă Teppic atunci când vâjâi pe lângă sergent. Astea nu înțeleg nimic dacă nu le lovești cu bățul, pentru cămile e ca semnele de punctuație!

– E bună o sabie?

– Nu!

Sergentul ezită, apoi îi dădu lui Teppic sulița.

El o apucă de vârf, se luptă să își recapete echilibrul, iar apoi o pocni cu putere de laterala cămilei, ridicând un nor de praf și de păr.

Nenorocitule se opri. Urechile i se întoarseră ca niște antene de radar. Se holbă la peretele de piatră, dându-și ochii peste cap. Apoi, când Teppic apucă un smoc de păr și se ridică pe spinarea ei, cămila începu să meargă.

Gândește *fractali*...

– Hei, o să intri drept... începu sergentul.

Urmă o tăcere. Aceasta continuă ceva vreme.

Sergentul se mișcă neliniștit. Apoi se uită peste stânci la tsorțieni și îl zări pe conducătorul lor. Cu înțelegerea nerostită împărtășită de centurionii și sergenții-majori de oriunde, se îndreptară unul spre altul pe lângă pietre și se opriră lângă crăpătura abia vizibilă din stâncă.

Sergentul tsorțean își trecu mâna peste ea.

– Te-ai aștepta să fie niște, știi, păr de cămilă sau așa ceva, spuse el.

– Sau sânge, zise ephebianul.

– Cred că e unul din fenomenele alea inexplicabile.

– Oh. Atunci e bine.

Cei doi bărbați se zgâiră la piatră o vreme.

– Ca un miraj, sări tsorțeanul în ajutor.

– Una dintre chestiile alea, da.

– Mi s-a părut că aud și un pescăruș.

– O tâmpenie, nu. Nu ajung până aici.

Tsorțeanul tuși politicos și se uită în spate la oamenii săi. Apoi se întinse mai aproape.

– Restul oamenilor tăi vor veni în curând, bănuiesc, zise el.

Ephebianul făcu un pas mai aproape și, când vorbi, o făcu din colțul gurii, în timp ce ochii păreau să rămână ațintiți pe pietre.

– Așa-i, spuse el. Și ai tăi la fel, dacă pot să întreb?

– Da. Cred că va trebui să vă masacrăm dacă ai noștri ajung primii.

– Și noi, fără îndoială. Totuși, asta e.

– Una din chestiile alea, zău, aprobă tsorțeanul.

Celălalt bărbat dădu din cap.

– Ciudată lume, dacă stai să te gândești.

– Ai pus degetul pe rană, așa-i. Sergentul își slăbi platoșa un pic, bucuros că nu mai stătea în soare. Rațiile sunt bune la voi?

– Oh, știi tu. N-ai voie să te plângi.

– Nici noi, zău.

– Că dacă te plângi, devin și mai rele.

– Și la noi la fel. Auzi, n-ai cumva niște smochine în tabăra ta? Mi-ar prinde bine o smochină.

– Scuze.

– Am întrebat și eu.

– Am o grămadă de curmale, dacă îți folosesc.

– Avem destule curmale, mersi.

– Scuze.

Cei doi rămaseră o vreme nemișcați, pierduți în propriile gânduri. Apoi ephebianul își puse iar coiful, iar tsorțeanul își aranjă centura.

– Bine, atunci.

– Bine, atunci.

Își îndreptară umerii, își scoaseră bărbiile înainte și plecară în pas de marș. O clipă mai târziu, se întoarseră iute pe călcâie și, schimbând cea mai slabă urmă de rânjet stânjenit, se duseră la armatele lor.

Cartea a IV-a

Cartea celor 101 Lucruri pe care le Poate Face un Băiat

Teppic se așteptase la... ce?

Probabil la sunetul trupului zdrobit de piatră. Poate, deși asta era chiar la marginea oricărei așteptări, la imaginea Vechiului Regat desfășurându-se sub el.

Nu se așteptase la cețuri umede și reci.

Acum, în lumea științifică se știe că există mult mai multe dimensiuni decât cele patru clasice. Oamenii de știință spun că acestea nu atentează de obicei la lume pentru că dimensiunile în plus sunt foarte mici și se curbează asupra lor înselor și că, de vreme ce realitatea este fractală, cea mai mare parte a ei se vâră în ea însăși. Asta înseamnă fie că universul este mai plin de minuni decât putem noi spera să înțelegem, fie că, mai probabil, oamenii de știință inventează lucruri pe măsură ce avansează.

Însă multiversul este plin de mici dimensiuni, locuri de joacă ale creației în care ființele imaginației își pot face de cap fără să fie dărâmate de actualitatea serioasă. Uneori, când plutesc prin găurile din realitate, se ciocnesc de ea și dau naștere miturilor, legendelor și acuzațiilor de Deranjarea Liniștii Publice pe Fondul Consumului de Alcool.

Și într-una dintre acestea intrase Nenorocitule, din cauza unei greșeli banale de calcul.

Legenda înțelesese aproape bine. Sfinxul *chiar* bătea hotarele regatului. Doar că legenda nu fusese clară în privința felului de hotare la care se referea.

Sfinxul este o creatură ireală. Există doar pentru că a fost imaginată. Este bine știut că într-un univers infinit orice poate fi

închipuit trebuie să existe undeva, și cum multe dintre acestea nu sunt lucruri care ar trebui să existe într-un cadru spațiu-timp bine organizat, sunt vârâte într-o dimensiune laterală. Aceasta ar putea explica într-o oarecare măsură iritabilitatea cronică a Sfinxului, deși orice ființă creată cu trup de leu, piept de femeie și aripi de vultur are o criză de identitate serioasă și se enervează din orice.

Așa că formulase Ghicitoarea.

În diferite dimensiuni îi oferise Sfinxului un amuzament considerabil și nenumărate mese.

Acestea, Teppic nu le știa în timp ce îl conducea pe Nenorocitule prin vălătucii de ceață, însă oasele pe care le zdrobea sub picioare îi ofereau destule detalii esențiale.

Aici muriseră o mulțime de oameni. Și era corect să presupui că cei care muriseră mai recent văzuseră osemintele celor de mai demult și, prin urmare, înaintaseră pe ascuns. Și asta nu funcționase.

Nu avea rost să se furișeze, deci. În plus, unele dintre stâncile care se înălțau dintre cețuri aveau forme foarte neliniștitoare. Aceasta de aici, bunăoară, arăta exact ca...

– Stai, strigă Sfinxul.

Nu se auzea nici un sunet în afară de picuratul cetii și de zgomotul de aspirare scos de Nenorocitule care încerca să extragă umezeala din aer.

– Ești un sfinx, zise Teppic.

– *Sfinxul,* îl corectă Sfinxul.

– Mamă! Acasă avem o grămadă de statui ridicate în cinstea ta. Teppic se uită în sus, apoi și mai sus. Credeam că ești mai mic, adăugă el.

– Pleacă-te, muritorule, porunci Sfinxul. Căci te afli în fața celui înțelept și îngrozitor. Clipi. Și sunt bune la ceva statuile alea?

– Nu sunt corecte față de tine, zise Teppic sincer.

– Chiar crezi asta? De obicei oamenii greșesc nasul, spuse Sfinxul. Mi s-a zis că din dreapta arăt cel mai bine și... Sfinxul își dădu seama că își face singur un deserviciu. Tuși cu asprime.

– Înainte de a trece de mine, O, muritorule, zise el, trebuie să-mi răspunzi la ghicitoare.

– De ce? întrebă Teppic.

– Poftim? Sfinxul clipi la el. Nu fusese creat pentru chestia asta.

– De ce? De ce? De aia. Hm. Pentru că, stai așa, da, pentru că o să-ți smulg capul dacă nu o faci. Da, cred că de asta.

– Bine, zise Teppic. Să auzim, atunci.

Sfinxul își drese glasul scoțând un zgomot ca al unui camion gol care dă înapoi într-o carieră de piatră.

– Ce are patru picioare dimineața, două la amiază și trei seara? recită Sfinxul plin de sine.

Teppic se gândi la asta.

– E grea, zise el în cele din urmă.

– Cea mai grea, confirmă Sfinxul.

– Hm.

– N-o să te prinzi niciodată.

– Ah, făcu Teppic.

– Ai putea să-ți dai hainele jos de pe tine în timp ce te gândești? Firele mi se încurcă între dinți.

– Ăsta nu-i vreun fel de animal căruia îi cresc picioarele care i-au fost...

– O pistă complet greșită, spuse Sfinxul întinzându-și ghearele.

– Oh.

– N-ai nici cea mai mică idee, nu?

– Încă mă gândesc, zise Teppic.

– N-o să te prinzi niciodată.

– Ai dreptate. Teppic se uită fix la gheare. Ăsta nu e un animal de luptă, își spuse el încurajator, probabil că e supradotat. În plus, pieptul o să îl împiedice, chiar dacă nu o face creierul.

– Răspunsul este: „Omul", zise Sfinxul. Acum, nu te împotrivi, te rog, îți eliberează niște substanțe chimice neplăcute în sânge.

Teppic se dădu înapoi pentru a se feri de o lovitură de labă.

– Stai, stai așa, spuse el. Cum adică, omul?

– E ușor, spuse Sfinxul. Copilul merge de-a bușilea dimineața, stă în două picioare la amiază și seara bătrânul merge cu un băț. Bună, nu?

Teppic își mușcă buza.

– E vorba de o *singură* zi aici? spuse el neîncrezător.

Urmă o tăcere lungă, penibilă.

– E o, cumîizice, o figură de stil, zise Sfinxul nervos, atacând iar.

– Nu, nu, uite, stai o clipă, spuse Teppic. Așa vrea să ne înțelegem bine aici, da? Adică, așa e corect, nu?

– Ghicitoarea n-are nimic, zise Sfinxul. E a naibii de bună. O am de cincizeci de ani, de când eram puști. Se gândi la asta. Pui, se corectă el.

– E o ghicitoare bună, îl asigură Teppic ca să îl calmeze. Foarte profundă. Foarte mișcătoare. Un rezumat al condiției umane. Dar trebuie să recunoști, toate astea nu i se întâmplă unei persoane într-o singură zi, nu?

– Bine. Nu, recunoscu Sfinxul. Dar asta e evident din context. Un element de analogie dramatică este prezent în toate ghicitorile, adăugă el cu aerul cuiva care auzise fraza cu mult timp în urmă și căruia îi cam plăcuse, deși nu într-atât cât să nu-l mănânce pe cel ce o rostise.

– Da, *însă,* zise Teppic lăsându-se pe vine și netezind o porțiune din nisipul umed, metafora are consecvență internă? Să spunem, de exemplu, că media de viață este de șaptezeci de ani, bine?

– Bine, spuse Sfinxul pe tonul nesigur al celui care a lăsat un comis-voiajor să-i intre în casă și acum se gândește plin de regrete la un viitor în care, fără îndoială, va cumpăra o asigurare de viață.

– *Corect.* Bine. Deci amiaza ar fi la vârsta de 35 de ani, așa-i? Acum, având în vedere că majoritatea copiiilor începe să meargă cam pe la un an, referința la cele patru picioare e cam nepotrivită, nu crezi? Adică, cea mai mare parte a dimineții e petrecută pe două picioare. Conform analogiei tale – se opri și făcu câteva calcule cu un femur aflat la îndemână – doar cam douăzeci de minute imediat după orele zero, o jumătate de oră cel mult, sunt petrecute pe patru picioare. Am dreptate? Fii cinstit.

– Bine... admise Sfinxul.

– Prin urmare, nu ai folosi un baston înainte de șase p.m. pentru că ai avea doar, hm, 52 de ani, zise Teppic mâzgălind

furibund. De fapt, nu te-ai gândi la nici un fel de ajutor pentru mers înainte de nouă și jumătate, cred. Asta presupunând că întreaga durată de viață se desfășoară într-o singură zi ceea ce, cred că am arătat deja, este ridicol. Îmi pare rău, în mare e în regulă, dar nu ține.

– Bine, spuse Sfinxul, însă de data aceasta cu nervozitate, nu văd ce aș putea face. Nu mai am alta. E singura de care am avut vreodată nevoie.

– Nu trebuie decât să o modifici nițel, asta-i tot.

– Cum adică?

– Să o faci puțin mai realistă.

– Hm. Sfinxul se scărpină în coamă cu o gheară.

– În regulă, zise el cu îndoială. Cred că aș putea întreba: Ce are patru picioare...

– Metaforic vorbind, spuse Teppic.

– Patru picioare, metaforic vorbind, aprobă Sfinxul, cam...

– Douăzeci de minute, cred că ne-am înțeles.

– OK, bine, douăzeci de minute dimineața, două...

– Dar cred că e cam exagerat să spui „dimineață", zise Teppic. E imediat după miezul nopții. Adică, teoretic e dimineață, dar în realitate e încă noaptea trecută, ce părere ai?

O expresie de ușoară panică trecu pe fața Sfinxului.

– *Tu* ce crezi? îngăimă el.

– Ia să vedem unde am ajuns, da? Ce, metaforic vorbind, are patru picioare imediat după miezul nopții, două pentru cea mai mare parte a zilei...

– ... Excluzând accidentele, completă Sfinxul dorind într-un mod jalnic să arate că avea și el o contribuție.

– Așa, două picioare excluzând accidentele până cel puțin la ora cinei, când are trei picioare...

– Am cunoscut oameni care folosesc două bastoane, sări Sfinxul în ajutor.

– În regulă. Cum ți se pare: Când continuă să aibă două picioare și orice fel de proteză dorește?

Sfinxul se gândi o vreme la asta.

– Mdaaa, spuse el grav. Pare să cuprindă toate situațiile.

– Ei? zise Teppic.

– Ei ce? întrebă Sfinxul.

– Ei, care-i răspunsul?

Sfinxul îi aruncă o privire rece, apoi își dezveli dinții.

– Oh nu, zise el. Nu mă prinzi tu pe mine cu asta. Crezi că-s prost? *Tu* trebuie să îmi dai *mie* răspunsul.

– Oh, la naiba, spuse Teppic.

– Credeai că m-ai încurcat, nu? zise Sfinxul.

– Scuze.

– Credeai că poți să mă zăpăcești de tot, nu? Sfinxul rânji.

– Merita să încerc, admise Teppic.

– Te-nțeleg. Deci, care-i răspunsul?

Teppic se scărpină pe nas.

– Habar n-am, zise el. Doar dacă, și asta e la nimereală, mă înțelegi, este: Omul.

Sfinxul se uită urât la el.

– Ai mai fost aici, nu? spuse el acuzator.

– Nu.

– Atunci cineva a vorbit, nu-i așa?

– Cine să fi vorbit? A răspuns cineva la ghicitoare? întrebă Teppic.

– Nu!

– Ei, vezi. N-avea cine să vorbească.

Ghearele Sfinxului zgâriară cu nervozitate stânca.

– Atunci cred că ai face bine să pleci, mormăi el.

– Mulțumesc, zise Teppic.

– Ți-aș fi recunoscător dacă n-ai mai spune nimănui, te rog, adăugă Sfinxul cu răceală. N-aș vrea să le strici surpriza altor oameni.

Teppic se cățără pe o piatră și apoi pe Nenorocitule.

– Fii fără grijă, zise el, îndemnând cămila cu călcâiele. Nu putu să nu observe felul în care Sfinxul își mișca buzele în tăcere, ca și cum ar fi încercat să înțeleagă ceva.

Nenorocitule făcuse doar vreo douăzeci de pași înainte ca un urlet mânios să izbucnească în spatele lui. Pentru o clipă uită regula

care spune că o cămilă trebuie lovită cu bățul înainte de a face ceva. Toate cele patru picioare loviră nisipul și împinseră.

De data aceasta nimeri bine.

Preoții deveneau irațional.

Problema nu era că zeii nu îi ascultau. Zeii îi *ignorau.*

Așa făcuseră întotdeauna. Îți trebuie multă iscusință pentru a convinge un zeu din Djelibeybi să ți se supună, iar preoții trebuie să fie foarte rapizi. Bunăoară, dacă împingi un bolovan de pe o stâncă, atunci o cerere făcută rapid zeilor ca acesta să cadă va fi ascultată cu siguranță. În același fel, zeii aveau grijă ca soarele să apună și stelele să răsară. Orice petiție adresată zeilor ca palmierii să crească cu rădăcinile în pământ și frunzele în sus era, desigur, rezolvată cu bunăvoință. În general, orice preot care se ocupa de astfel de lucruri își putea asigura o rată crescută de succes.

Totuși, una era ca zeii să te ignore când erau departe și invizibili, și era cu totul altceva să o facă atunci când se plimbau prin jur. Te făcea să te simți prost.

– De ce nu ascultă? întrebă marele preot al lui Teg, Zeul cu Cap de Cal al agriculturii. Avea ochii în lacrimi. Teg fusese văzut stând pe un câmp, smulgând porumbul și chicotind.

Nici ceilalți preoți nu o duceau mai bine. Ritualurile consfințite de vreme umpluseră aerul din palat cu un fum albastru, dulceag, și fripseseră destule vite cât să stârpească foametea, dar zeii se așezau în Vechiul Regat ca și cum ar fi fost al lor, iar oamenii din acesta nu ar fi fost mai mult decât niște insecte.

Iar mulțimea era încă afară. Religia domnise în Vechiul Regat aproape șapte mii de ani. În ochii minții fiecărui preot prezent se afla o imagine foarte explicită a ce s-ar fi întâmplat dacă oamenii s-ar fi gândit vreodată, doar o clipă, că religia nu mai domnea.

– Și astfel, Dios, spuse Koomi, ne întoarcem spre tine. Ce dorești să facem acum?

Dios ședea pe treptele tronului și se holba posomorât în podea. Zeii nu ascultau. *Știa* asta. Dintre toți, el știa asta. Dar până acum nu contase. Treceai prin toate etapele și născoceai un răspuns.

Ritualul era important, nu zeii. Zeii existau pentru a îndeplini rolul unui megafon, pentru că de cine altcineva ar fi ascultat oamenii?

În timp ce se chinuia să gândească limpede, mâinile parcurgeau mișcările Ritualului celei de a Șaptea Ore, îndrumate de instrucțiuni neurale la fel de rigide și de neschimbat ca niște cristale.

– Ați încercat totul? întrebă el.

– Tot ce ne-ai sfătuit, O, Dios, zise Koomi. Așteptă până când cei mai mulți preoți îi urmăreau și apoi, cu voce destul de tare, continuă: Dacă regele ar fi fost aici, ar fi intervenit pentru noi.

Întâlni privirea preotesei lui Sarduk. Nu vorbise cu ea; chiar așa, ce era de vorbit? Dar avea o bănuială că era implicat un tip, pardon, un sentiment[1]. Ea nu-l plăcea prea mult pe Dios, dar era mai puțin înspăimântată de el decât ceilalți.

– V-am spus că regele e mort, zise Dios.

– Da, te-am auzit. Dar se pare că nu există nici un cadavru, O, Dios. Cu toate acestea, noi credem ce ne spui, căci marele Dios ne vorbește, iar noi nu plecăm urechea la bârfele răutăcioase.

Preoții tăceau. Și bârfe răutăcioase? Cineva deja menționase zvonuri, nu? În mod clar, ceva era în neregulă aici.

– S-a întâmplat de multe ori în trecut, continuă preoteasa. Când un regat era amenințat sau fluviul nu se revărsa, regele mergea și intervenea pe lângă zei. Era *trimis* să intervină pe lângă zei.

Urma de satisfacție din vocea ei arăta că acesta era un drum fără întoarcere.

Koomi se înfioră de plăcere și de groază. Oh, da. Ce vremuri. Unele țări încercaseră idea de rege de sacrificiu, cu mult timp în urmă. Câțiva ani de petreceri și domnie, apoi jap – și faci loc unei noi administrații.

– În timpuri de criză, probabil că orice prim-ministru de sânge nobil ar fi de ajuns, continuă ea.

Dios ridică privirea, iar fața lui oglindea chinurile tendoanelor sale.

– *Înțeleg,* spuse el. Și cine ar fi mare preot după aceea?

– Zeii vor alege, fu de părere Koomi.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil între *fellow* („tip") și *feeling* (sentiment). (n. tr.)

– Poate că da, admise Dios cu amărăciune. Mă cam îndoiesc de înțelepciunea alegerii lor.

– Morții pot vorbi cu zeii în Lumea de Dincolo, zise preoteasa.

– Dar zeii sunt cu toții *aici,* îi aminti Dios, împotrivindu-se zvâcnetului din picioarele care insistau că, acum, ar fi trebuit să meargă pe coridorul central pentru a supraveghea Ritul Cerului de Jos. Trupul lui tânjea după singurătatea râului. Și odată râul trecut, să nu se mai întoarcă... dar întotdeauna zisese asta.

– În absența regelui, marele preot îi îndeplinește treburile. Nu-i așa, Dios? spuse Koomi.

Așa era. Era scris. Nu puteai să rescrii, odată ce era scris. El scrisese asta. Cu mult timp în urmă.

Dios își lăsă capul să cadă. Asta era mai rău decât canalizarea, era mai rău decât orice. Și totuși, și totuși... să traverseze fluviul...

– Foarte bine, atunci, zise el. Am o ultimă dorință.

– Da? Vocea lui Koomi avea timbru acum, era deja o voce de mare preot.

– Vreau să fiu înmormântat în... începu Dios, dar fu întrerupt de un murmur venit dinspre acei preoți care puteau vedea ce se întâmpla peste fluviu. Ochii tuturor se întoarseră spre malul întunecat din depărtare.

Legiunile regilor Djelibeybiului mărșăluiau.

Se clătinau, dar înaintau rapid. Erau cu plutoanele, cu batalionele. Nu mai aveau nevoie de ciocanul lui Gern.

– E conservarea, spuse regele în timp ce urmăreau cum o jumătate de duzină de strămoși scoteau un sigiliu din locașul său cu mâinile lor de mumii. Te întărește.

Unii dintre cei mai străvechi deveneau prea entuziaști și atacau piramidele, reușind chiar să mute blocuri de piatră mai mari decât ei. Regele îi înțelegea. Cât de îngrozitor era să fii mort, să știi că ești mort și că ești încuiat în beznă.

N-o să mă bage niciodată într-una din astea, jură el.

În cele din urmă au ajuns, ca o maree, la încă o piramidă. Era mică, scundă, negricioasă, pe jumătate ascunsă de nisipurile purtate de vânt, iar blocurile ei abia dacă puteau fi numite zidărie;

nu erau mai mult decât niște bolovani ciopliți grosolan. Se vedea că fusese construită cu mult înainte ca Regatul să înțeleagă cum stă treaba cu piramidele. Nu era cu mult mai mult decât o grămadă.

Săpate în sigiliul ușii, ascuțite și adânci, erau hieroglifele Regatului Ur: „KHUFT M-A FĂCUT. PRIMUL."

Câțiva strămoși se adunară în jurul ei.

– Oh, vai, zise regele. S-ar putea ca asta să fi mers prea departe.

– Primul, șopti Dil. Prima din Regat. Nu era nimeni aici în afară de hipopotami și crocodili. Din interiorul acestei piramide șaptezeci de secole ne privesc. Mai veche decât orice...

– Da, da, bine, îl întrerupse Teppicymon. N-are rost să ne lăsăm luați de val. A fost un om, ca noi toți.

– „Iar Khuft, cămilarul, a privit asupra văii..." începu Dil.

– După șapte mii de ani, o să dorească să se uite iar la ea, fu de părere Ashk-ur-men-tep tăios.

– Chiar și așa, spuse regele. *Chiar* pare cam...

– Morții sunt egali, zise Ashk-ur-men-tep. Tu, tinere. Cheamă-l.

– Cine, eu? se miră Gern. Dar a fost Pri...

– Da, am mai vorbit despre asta, zise Teppicymon. Fă-o. Toți suntem nerăbdători. La fel și el, bănuiesc.

Gern își dădu ochii peste cap și ridică barosul. Tocmai când era gata să îl coboare șuierând peste sigiliu, Dil țâșni înainte făcându-l pe Gern să țopăie nebunește în încercarea dureroasă de a evita să îngrope ciocanul în capul maestrului său.

– E deschis! spuse Dil. Uite! Sigiliul se dă deoparte!

– Adică a ieșit?

Teppicymon se clătină înainte și apucă ușa piramidei. Se mișca destul de ușor. Apoi cercetă podeaua de rocă de sub ea. Deși era părăsită și pe jumătate îngropată, cineva avusese grijă să păstreze o potecă până la piramidă. Iar piatra era destul de tocită, ca și cum multe picioare ar fi trecut pe ea.

Asta nu era, prin firea lucrurilor, starea normală a unei piramide. Ideea era că odată ce intrai, acolo rămâneai.

Mumiile examinară intrarea veche și scârțâiră una către alta cu surprindere. Unul dintre cei mai străvechi, care abia se mai ținea,

scoase un sunet ca al unor cari ce au reușit, într-un final, să cucerească un copac putred.

– Ce zice? spuse Teppicymon.

Mumia lui Ashk-ur-men-tep traduse.

– Zise că e înînfricoșătoriu, cârâi el.

Răposatul rege dădu din cap.

– O să arunc o privire. Voi doi, ăștia-n viață, veniți cu mine,

Lui Dil îi pică fața.

– Oh, haide, omule, se răsti Teppicymon împingând ușa. Uite, *mie* nu mi-e frică. Arată că ai ceva coloană vertebrală. Toți ceilalți o fac.

– Dar o să avem nevoie de lumină, protestă Dil.

Mumiile din imediata lui apropiere se dădură iute înapoi când Gern scoase cu timiditate un amnar din buzunar.

– O să avem nevoie de ceva de ars, le explică Dil. Mumiile se traseră și mai în spate, mormăind.

– Sunt torțe aici, zise Teppicymon cu vocea ușor înfundată. Și poți să le ții departe de mine, băiete.

Era o piramidă mică, fără labirint, fără capcane, doar un coridor de piatră care mergea în sus. Tremurând, așteptându-se în orice clipă să vadă diavoli nenumiți sărind la ei, îmbălsămătorii îl urmară pe rege într-o cămăruță pătrată care mirosea a nisip. Tavanul era negru de cenușă.

Înăuntru nu era nici un sarcofag, nici un coșciug, nici un diavol numit sau nu. Centrul podelei era ocupat de un bloc mai înalt, cu o pătură și o pernă pe el.

Nici una dintre ele nu arăta a fi prea veche. Era aproape dezamăgitor.

Gern își întinse gâtul și se uită în jur.

– E drăguț, zău, spuse el. Confortabil.

– Nu, zise Dil.

– Hei, Stăpâne Rege, ia uite, spuse Gern ducându-se repede la unul dintre pereți. Uite. Cineva a scrijelit ceva. Uite, toate liniuțele astea pe zid.

– Și pe ăsta, zise regele. Și pe podea. Cineva a numărat. Fiecare zece linii sunt tăiate, vezi. Cineva a numărat ceva. Să dădu înapoi.

– Ce? se miră Dil uitându-se în spate.

– Foarte ciudat, zise regele. Se aplecă înainte. Abia mai poți distinge inscripțiile de dedesubt.

– Le poți citi, Rege? spuse Gern, arătând ceea ce Dil considera a fi un entuziasm inutil.

– Nu. E un dialect foarte vechi. Nu pot să înțeleg nici o hieroglifă, recunoscu Teppicymon. Nu cred că mai există vreun om în viață care să le citească.

– Păcat, spuse Gern.

– Așa-i, zise regele și oftă. Rămaseră într-o tăcere posomorâtă.

– Oare am putea ruga pe vreunul dintre cei morți? propuse Gern.

– Hm, Gern, zise Dil dând înapoi.

Regele îl plesni pe ucenic pe spinare, aruncându-l în față.

– Ce idee deșteaptă! spuse el. Mergem și-l luăm pe unul dintre primii străbuni. Oh. Se dezumflă. Nu merge. Nimeni n-o să-l înțeleagă...

– Gern! zise Dil, ai cărui ochi se tot căscau.

– Nu, e în regulă, Rege, spuse Gern bucurându-se de libertatea de gândire de curând dobândită, pentru că, după cum se vede, toată lumea înțelege pe *cineva,* tot ce trebuie să facem noi e să îi punem în ordine.

– Isteț puști. Isteț, zise regele.

– *Gern!*

Amândoi se uitară la el uluiți.

– Ți-e bine, maestre? întrebă Gern. Te-ai albit de tot.

– To... bâigui Dil, împietrit de groază.

– Ce e, maestre?

– To... uită-te la to...

– Ar trebui să se întindă nițel, zise regele. Îi știu eu pe ăștia ca el. Artiști. Foarte încordați.

Dil inspiră adânc.

– *Uită-te la torța aia afurisită, Gern!* strigă el.

Se uitară.

Fără zarvă, transformându-și cenușa neagră în paie uscate, torța ardea invers.

Vechiul Regat se întindea în fața lui Teppic și era ireal.

Se uită la Nenorocitule, care își înfipsese botul într-un pârâu de pe marginea drumului și scotea un zgomot de parcă ar fi tras ultima picătură dintr-un pahar cu milkshake[1]. Nenorocitule părea destul de real. Nimic nu e mai bun decât o cămilă atunci când vine vorba de a arăta solid. Însă terenul avea o calitate nesigură, ca și cum nu ar fi fost prea hotărât dacă să fie acolo sau nu.

În afară de Marea Piramidă. Se zărea lipită de pământ, nu prea departe, la fel de reală ca acul care ține fluturele în insectar. Reușea să pară extrem de solidă, ca și cum ar fi tras toată soliditatea din peisaj.

Ei, ajunsese aici. Oriunde s-ar fi aflat asta.

Cum omori o piramidă?

Și ce s-ar întâmpla dacă ai face-o?

Se gândea la ipoteza că totul ar fi sărit la loc. În bazinul de timp recirculat al Vechiului Regat.

O vreme îi privi pe zei, întrebându-se ce naiba erau și cum de părea să nu conteze. Nu arătau mai reali decât pământul pe care mergeau, pentru treburile lor de neînțeles. Lumea nu era decât un vis. Teppic se simțea incapabil să fie surprins. Dacă șapte vaci grase ar fi trecut pe lângă el, nu s-ar fi uitat a doua oară la ele.

Încălecă iar pe Nenorocitule și îl conduse, pleoscăind ușor, pe drum. Câmpurile de pe ambele părți păreau devastate.

Soarele apunea în cele din urmă; zeii nopții și ai serii îi învingeau pe cei ai zilei, însă fusese o luptă lungă și, dacă te gândeai la toate lucrurile care aveau să i se întâmple astrului acum – să fie mâncat de zeițe, să fie purtat în bărci pe sub lume și așa mai departe – exista o mare șansă ca acesta să nu mai fie văzut.

Nu zări pe nimeni când intră în curtea grajdurilor. Nenorocitule merse calm în boxa lui și apucă delicat un smoc de fân. Se va gândi la ceva interesant legat de distribuțiile bivariante.

---

[1] Știi tu. Ce nu mai poți să bei cu paiul. (n. a.)

Teppic îl bătu pe greabăn, ridicând alt nor și urcă pe scara laterală care ducea la palatul propriu-zis. Tot nu erau gărzi, nici servitori. Nici un suflet.

Se strecură în propriul palat ca un hoț în plină zi și găsi drumul până la atelierul lui Dil. Era gol și arăta ca și cum un spărgător cu gusturi foarte neobișnuite lucrase de curând aici. Camera tronului mirosea ca o bucătărie și, după cum arăta, bucătarii plecaseră în grabă.

Masca de aur a regilor din Djelibeybi, ușor deformată, se rostogolise într-un colț. O ridică și, având o suspiciune, o zgârie cu unul dintre cuțitele lui. Aurul se decoji, dezvelind o strălucire gri, ca de argint.

Bănuise asta. Pur și simplu nu exista atât aur pe aici. Masca era grea ca plumbul pentru că, de fapt, *era* de plumb. Se întrebă dacă fusese vreodată de aur și care strămoș o făcuse și câte piramide plătise cu ea. Probabil că era foarte simbolică pentru ceva. Poate că nici măcar nu simboliza nimic. Era doar simbolică, prin ea însăși.

Una dintre pisicile sacre era ascunsă sub tron. Își lipi urechile de cap și îl scuipă pe Teppic atunci când el se întinse să o mângâie. Măcar asta nu se schimbase.

Tot nu erau oameni. Merse pe balcon.

Și iată-i pe oameni, o uriașă mulțime tăcută, privind peste fluviu, în lumina stearsă, plumburie. În timp ce Teppic privea, o flotă de bărci și de bacuri plecă de pe malul din apropiere.

„Ar fi trebuit să construim poduri, se gândi el. Dar am zis că asta ar încătușa fluviul."

Se lăsă să cadă ușor peste balustradă pe pământul bătătorit și se îndreptă către mulțime.

Și întreaga forță a credinței acesteia îl izbi ca o coasă.

Se putea ca oamenii din Djelibeybi să aibă idei contradictorii despre zeii lor, însă credința în regi fusese de neclintit de mii de ani. Pentru Teppic era ca și cum ar fi mers printr-un butoi de alcool. Îl simți cum se scurgea în el până când vârfurile degetelor îi pârâiau, ridicându-se prin corp până îi țâșni în creier, aducându-i nu omnipotența, ci *sentimentul* de omnipotență, senzația foarte

puternică că, deși nu știa totul, o va face în curând și o făcuse odată.

La fel se întâmplase în Ankh, atunci când avusese revelația caracterului său divin. Dar aceea fusese doar o pâlpâire. Acum avea puterea solidă a credinței adevărate din spatele ei.

„La naiba, se gândi el. Chiar *sunt* zeu."

Asta poate fi foarte jenant.

Își croi drum cu umerii printre oamenii care se împingeau până când ajunse pe malul fluviului și rămase acolo, într-un lan de porumb tot mai des. Când mulțimea îl ajunse din urmă, cei mai de aproape de el căzură în genunchi și un cerc de oameni care se prăbușeau cu respect se întinse dinspre Teppic ca unduirile din apă.

Dar nu am vrut niciodată asta! Eu doar am vrut să-i ajut pe oameni să trăiască mai bine, cu canalizare. Am vrut să fac ceva cu zonele distruse ale orașului. Am vrut doar să îi fac să se simtă în largul lor și să îi întreb cum le plac viețile lor. Am crezut că școlile ar putea fi o idee bună, ca să nu se mai arunce la pământ și să slăvească pe cineva doar pentru că are picioare verzi.

Și am vrut să fac ceva cu arhitectura...

Când lumina se scurse de pe cer ca oțelul care se răcește, piramida deveni parcă și mai mare decât înainte. Dacă ar fi trebuit să construiești ceva care să dea impresia foarte clară de masă, piramida era acel Ceva. În jurul ei era o ceață de siluete, neidentificabile în lumina gri.

Teppic căută în mulțimea prosternată până când zări pe cineva în uniforma gărzilor palatului.

– Tu, omule, ridică-te, porunci el.

Omul îi aruncă o privire îngrozită, dar se ridică timid, clătinându-se.

– Ce se întâmplă aici?

– O, Rege, care ești stăpânul...

– Nu cred că avem timp, spuse Teppic. Știu cine sunt, vreau să aflu ce se întâmplă.

– O, Rege, i-am văzut pe morți mergând! Preoții s-au dus să vorbească cu ei.

– *Morții* mergând?

– Da, O, Rege.

– Oh. Bine, mulțumesc. A fost foarte succint. Nu informativ, dar succint. E vreo barcă prin preajmă?

– Preoții le-au luat pe toate, O, Rege.

Teppic vedea că ăsta era adevărul. Pontoanele de lângă palat erau de obicei aglomerate de bărci, iar acum erau toate goale. În timp ce se uita la apă, acesteia îi crescură doi ochi și un bot, reamintindu-i că a înota în Djel era la fel de posibil ca a prinde ceața în cuie de perete.

Se holbă la mulțime. Fiecare persoană îl urmărea plină de așteptare, convinsă că va ști ce să facă mai departe.

Se întoarse iar cu fața la fluviu, își întinse brațele în față, le apăsă unul de altul, apoi le deschise ușor.

Se auzi un sunet slab de aspirare și apele Djelului se despărțiră în fața lui. Dinspre gloată se ridică un suspin, dar uluirea lor nu fu nimic pe lângă surpriza a aproape o duzină de crocodili care se treziră încercând să înoate în zece picioare de aer.

Teppic coborî malul în goană și fugi prin noroiul gros, ferindu-se de cozile care șfichiuiau nebunește spre el atunci când reptilele cădeau greoi pe fundul râului.

Djelul se zărea ca doi pereți kaki, astfel încât el alerga pe o alee umedă și întunecată. Ici și colo erau fragmente de os, scuturi vechi, bucățele de sulițe, schelete de bărci. Sărea și făcea slalom printre rămășițele veacurilor.

În fața lui, un crocodil mare se propulsă ca în vis din peretele de apă, flutură nebunește prin aer și pleoscăi în noroi. Teppic călcă apăsat pe botul lui și sări.

În spatele său, câțiva cetățeni mai iuți, văzând animalele năucite, începură să caute pietre. Crocodilii fuseseră stăpânii indiscutabili ai fluviului din vremuri primordiale, dar dacă era posibil să le-o plătești în vreun fel, cu siguranță merita să încerci.

Zgomotul monștrilor fluviului care își începeau lunga călătorie spre a deveni poșete izbucni în spatele lui Teppic chiar în clipa când el se cățăra pleoscăind pe malul opus.

Un șir de strămoși se întindea prin încăpere, pe coridorul întunecat și ieșea pe nisipuri. Era plin cu șoapte care mergeau în ambele direcții, un sunet sec, ca vântul care bate printr-o hârtie veche.

Dil zăcea pe nisip, iar Gern îi flutura o cârpă deasupra feței.

– Ce fac? murmură el.

– Citesc inscripția, îl opri Gern. Ar trebui să vezi, maestre! Cel care citește e practic o...

– Da, da, bine, spuse Dil ridicându-se cu greu.

– Are mai mult de șase mii de ani! Și strănepotul lui îl ascultă și îi zice strănepotului *lui,* care îi spune stră...

– Da, da, bi...

– „Și Khuft-îi-zise-Primului, Ce-îți-putem-Da-Noi-Ție, Care-ne-ai-Arătat-Calea-cea-Dreaptă", rosti Teppicymon[1], care era la capătul șirului. „Iar-Primul-Vorbi, Și-Astfel-Rosti, Clădește-Mi-o-Piramidă, În-care-să-Mă-Odihnesc, Și-Clădește-o-cu-Aceste-Dimensiuni, Căci-Este-Drept. Și-Astfel-fost-a-Făcut, iar-Numele-Primului-este..."

Dar nu era nici un nume. Era doar o bolboroseală de voci ridicate, certuri și blesteme străvechi întinzându-se prin șirul de strămoși uscați ca o scânteie pe o dâră de praf de pușcă. Până când ajunse la Teppicymon, care explodă.

Sergentul ephebian, transpirând tăcut la umbră, văzu ceea ce pe jumătate aștepta și de care în întregime se temea. La orizont se înălța o coloană de praf.

Armata tsorțienilor ajungea prima.

Se ridică, dădu din cap cu profesionalism către omologul său de peste drum și se uită la cele două mâini de oameni de sub comanda lui.

---

[1] Dar nu imediat, firește, deoarece mesajele se schimbau când erau rostite, iar unii dintre strămoși nu erau capabili să pronunțe corect, și alții încercau să fie de ajutor și ofereau ceea ce credeau că erau cuvinte pierdute. Mesajul primit de Teppicymon prima dată începea astfel: „Încătușată de pat, mătușii îi era sete." (n. a.)

– Am nevoie de un mesager care să ducă, hm, un mesaj înapoi în oraș, spuse el. O pădure de brațe țâșni în sus. Sergentul oftă și îl alese pe Promter, despre care știa că îi era dor de mămica lui.

– Fugi ca vântul, zise el. Deși bănuiesc că nu ai nevoie să ți se spună, nu? Iar apoi... apoi...

Rămase cu buzele mișcându-i-se în tăcere, în timp ce soarele scălda pietrele din trecătoarea îngustă și fierbinte, iar câteva insecte bâzâiau în tufișurile pipernicite. Instrucția lui nu inclusese și un curs de Ultime Cuvinte Faimoase.

Își ridică privirea în direcția casei lui.

– Mergi și spune-le ephebienilor... începu el.

Soldații așteptau.

– Ce? întrebă Promter după o vreme. Să merg să le spun ce?

Sergentul se relaxă, ca aerul lăsat să iasă dintr-un balon.

– Mergi și spune-le, ce v-a reținut? zise el. Zări o altă coloană de praf care avansa.

Așa mai mergea. Dacă avea să fie un masacru, atunci ar fi trebuit să fie împărtășit de ambele tabere.

Orașul morților se întindea în fața lui Teppic. După Ankh-Morpork, care era aproape opusul lui (în Ankh până și așternuturile erau vii), era probabil cel mai mare oraș de pe Disc; străzile lui erau cele mai bune, arhitectura lui, cea mai maiestuoasă și mai impunătoare.

În privința populației, necropola depășea de departe celelalte orașe din Vechiul Regat, însă locuitorii ei nu prea ieșeau și sâmbăta seara nu aveai ce face.

Până acum.

Acum era aglomerație.

Teppic urmări din vârful unui obelisc brăzdat de vânturi cum armatele gri și maro, și pe alocuri verzui, ale decedaților treceau pe sub el. Regii fuseseră democrați. După ce piramidele fuseseră golite, se împățiseră în bande și își îndreptaseră atenția spre mormintele mai mici, iar acum necropola avea într-adevăr negustorii, nobilii și chiar artizanii ei. Nu că, în general, ai fi avut cum să-i deosebești.

Se îndreptau, până la ultimul cadavru, spre Marea Piramidă. Se profila ca un buboi peste celelalte clădiri mai mici și mai vechi. Și cu toții păreau foarte supărați de ceva.

Teppic se lăsă să cadă ușurel pe acoperișul plat și larg al unei mastaba, alergă în capătul opus, sări pe un sfinx ornamental – nu fără să se îngrijoreze o clipă, dar acesta părea destul de inert – și de acolo era doar o azvârlitură de ancoră până la unul dintre nivelurile de jos ale unei piramide în trepte.

Lumina lungă a soarelui controversat străpungea peisajul tăcut în timp ce el sărea de la un monument la altul, înaintând în zigzag pe deasupra armatei care își târșâia picioarele.

În urma lui, mlădițe apăreau pentru scurt timp în piatra străveche, crăpând-o nițel, apoi se uscau și mureau.

Pentru asta, îi spunea sângele în timp ce îi pulsa prin corp, te-ai antrenat. Nici măcar Mericet nu te-ar putea acuza pentru asta. Grăbindu-te prin umbre pe deasupra unui oraș tăcut, fugind ca o pisică, găsind prize care ar fi uluit și o șopârlă – și, la destinație, o victimă.

Adevărat, era vorba de un miliard de tone de piramidă, iar până acum cel mai mare client al unei înhumări fusese Patricio, despotul de 116 ocale din Quirm.

Un obelisc monumental, care înregistra în basorelief realizările unui rege din urmă cu patru mii de ani și care ar fi fost mai potrivit dacă nisipul purtat de vânt nu ar fi erodat demult numele lui, se dovedi o scară la îndemână, din vârful căreia nu avu nevoie decât de o aruncare expertă de ancoră, care se înfipse în degetele răschirate ale unui monarh uitat, pentru a descrie ușor un arc lung până pe acoperișul unui mormânt.

Fugind, cățărându-se și legănându-se, bătând în grabă crampoane în monumentele morților, Teppic mergea înainte.

Luminițele focurilor pâlpâiau printre rocile de calcar unde-și aveau tabăra armatele inamice. Oricât de profundă și de stilizată ar fi fost dușmănia dintre cele două imperii, ambele se supuneau tradiției străvechi care spune că războiul nu se poartă noapte, în timpul secerișului sau când este umed. Este ceva destul de

important, încât să fie păstrat pentru ocazii speciale. Să te năpustești pur și simplu asupra cuiva ar fi redus totul la o farsă.

În lumina înserării, de ambele părți ale liniei se auzea sunetul dulgherilor ce munceau din greu.

Se spune că generalii sunt întotdeauna gata să poarte încă o dată ultima bătălie. Trecuseră mii de ani de la ultimul război dintre Tsort și Ephebe, dar generalii au memoria lungă și de această dată erau pregătiți.

De ambele părți ale liniei, cai de lemn prindeau formă.

– A plecat, spuse Ptaclusp IIb alunecând înapoi pe grămada de sfărâmături.

– Era și timpul, zise tatăl său. Ajută-mă să-l împăturesc pe fratele tău. Sigur n-o să-i facă rău?

– Ei, dacă o facem cu grijă nu o să se mai poată mișca în Timp, adică, laterala pentru noi. Deci dacă pentru el nu trece timpul, nu poate păți nimic.

Ptaclusp se gândea la trecut, când construcția de piramide însemna doar să așezi blocurile unul peste altul și tot ce trebuia să ții minte era să pui mai puține în vârf pe măsură ce avansai. Și acum însemna să încerci să îi faci o cută unuia dintre fiii tăi.

– Bine, spuse el cu îndoială. Să mergem, atunci. Se urcă încet pe sfărâmături și își iți capul peste vârful mormanului tocmai când avangarda morților venea de după colțul celei mai apropiate piramide mici.

Primul său gând fu: „Asta e, vin să se plângă".

Făcuse tot ce îi stătuse în puteri. Nu e întotdeauna ușor să construiești cu bani puțini. Poate că nu era fiecare prag conform desenelor, poate calitatea tencuielii interioare nu se ridica întotdeauna la așteptări, dar...

Nu se poate să se plângă cu *toții*. Nu atât de mulți.

Ptaclusp IIb se sui lângă el. Rămase cu gura căscată.

– De unde vin? zise el.

– Tu ești expertul. Tu să-mi spui.

– Sunt *morți?*

Ptaclusp îi studie pe câțiva dintre ei.

– Dacă nu sunt, unii dintre ei sunt îngrozitor de bolnavi, zise el.

– Hai să fugim!

– Unde? Pe piramidă?

Marea Piramidă se profila în spatele lor, vibrațiile ei umplând aerul. Ptaclusp se zgâi la ea.

– Ce o să se întâmple la noapte?

– Ce?

– Ei, o să... facă ce-a mai făcut... iar?

IIb se uită fix la el.

– Nu știu.

– Poți să afli?

– Doar așteptând. Nu sunt sigur nici măcar de ce a făcut *acum*.

– O să ne placă?

– N-aș crede, tată. Oh, vai.

– Ce mai e acum?

– Uită-te acolo.

Îndreptându-se către morții care mărșăluiau, urmându-l pe Koomi ca o coadă de cometă, veneau preoții.

Era cald și întuneric în cal. De asemenea, era și foarte aglomerat.

Așteptau, transpirând.

Tânărul Promter se bâlbi:

– Ce o să se întâmple acum, domnule sergent?

Sergentul mișcă de probă un picior. Atmosfera ar fi provocat claustrofobie unei sardine.

– Ei, băiete. O să ne găsească, vezi tu, și o să fie atât de impresionați, încât o să ne tragă până în orașul lor, pe urmă noi sărim afară și îi trecem prin sabie. Sau trecem sabia prin ei. Una din astea. Și pe urmă jefuim orașul, ardem zidurile și aruncăm sare pe ogoare. Îți amintești, băiete, ți-am arătat vineri.

– Oh.

Umezeala picura din douăzeci de frunți. Câțiva bărbați încercau să compună scrisori către cei de acasă, trasând cu condeiele pe ceara care aproape se topea.

– Și după aceea ce se întâmplă, domnule sergent?

– Ei, băiete, după aceea ne ducem acasă eroi.

– Oh.

Soldații mai bătrâni stăteau impasibili privind la pereții de lemn. Promter se mișcă neliniștit, încă îngrijorat de ceva.

– Mama mea zice să mă întorc cu scutul sau pe el, domnule sergent, spuse el.

– Foarte bine, băiete. Așa trebuie.

– Totuși, nu vom păți nimic. Nu, domnule sergent?

Sergentul se holbă în bezna fetidă.

După o vreme cineva începu să cânte la muzicuță.

Ptaclusp își întoarse capul pe jumătate de la acea scenă și o voce de lângă urechea lui zise:

– Tu ești constructorul de piramide, nu?

Un alt personaj li se alăturase în vizuina lor, unul care era îmbrăcat din cap până în picioare în negru și care se mișca într-un fel care făcea mersul unei pisici să sune ca un om-orchestră.

Ptaclusp dădu din cap, incapabil să vorbească. Avusese destule șocuri pentru o zi.

– Bine, oprește-o. Oprește-o *acum*.

IIb se aplecă mai aproape.

– Cine ești? spuse el.

– Mă cheamă Teppic.

– Ce, ca pe rege?

– Da. Chiar ca pe rege. Acum oprește-o.

– E o piramidă! Nu ai cum să oprești piramidele! zise IIb.

– Bine, atunci fă-o să se descarce.

– Am încercat asta noaptea trecută. IIb arătă către vârful spart. Desfă-l pe Doi-a, tată.

Teppic îl privi pe fratele plat.

– E un fel de afiș de perete, da? zise el într-un final.

IIb se uită în jos. Teppic văzu mișcarea și făcu la fel; era îngropat până la glezne în mlădițe verzi.

– Scuze, spuse el. Nu reușesc să scap de asta.

– Poate fi îngrozitor, fu de părere IIb înfierbântat. Știu cum e, am avut și eu o dată ciuperca asta, nu trece cu nimic.

Teppic se aplecă lângă piatra crăpată.

– Chestia asta, spuse el. Ce semnificație are? Adică, e acoperită cu metal. De ce?

– Pentru descărcare trebuie să existe un vârf ascuțit, zise IIb.

– Asta-i tot? E aur, nu?

– E electrum. Un aliaj de aur și argint. Vârful trebuie să fie din electrum.

Teppic desfăcu foița.

– Nu e doar metal, spuse el cu blândețe.

– Da. Bine, zise Ptaclusp. Am descoperit că, hm, că poleiala merge la fel de bine.

– N-ați putea folosi ceva mai ieftin? Ca oțelul?

Ptaclusp rânji disprețuitor. Nu avusese o zi bună, sănătatea mintală era o amintire ștearsă, dar existau anumite lucruri pe care le știa cu siguranță.

– N-ar dura mai mult de un an sau doi, spuse el. Cu toată roua și așa mai departe. Ai pierde vârful. N-ar ține mai mult de o sută sau două de ori.

Teppic își sprijini capul de piramidă. Era rece, zumzăia. I se păru că auzea, printre toate vibrațiile, un ton crescând slab.

Piramida se ridica deasupra lui. IIb i-ar fi putut spune că asta se datora faptului că pereții erau înclinați la exact 56° și că un efect numit taluzare făcea ca piramida să pară chiar mai mare decât era cu adevărat. Probabil că, de asemenea, ar fi folosit cuvinte ca perspectivă și înălțime virtuală.

Marmura neagră era netedă, ca de sticlă. Pietrarii făcuseră o treabă bună. Crăpăturile dintre fiecare panou lucios abia erau destul de mari pentru a băga un cuțit în ele. Dar, totuși, destul de mari.

– Dar ține o dată? întrebă el.

Koomi își rodea frenetic unghiile.

– Focul, zise el. Asta o să-i oprească. Sunt foarte inflamabili. Sau apa. Probabil că s-ar dizolva.

– Unii dintre ei distrugeau *piramidele,* spuse marele preot al lui Juf, Zeul cu Cap de Cobră al Papirusului.

– Oamenii întotdeauna se întorc din morți cu o dispoziție proastă, grăi un alt preot.

Koomi privea cu neliniște crescândă armata care se apropia.

– Unde-i Dios? întrebă el.

Bătrânul mare preot fu împins în față de mulțime.

– Ce să le zic? întrebă el.

Ar fi fost greșit să spui că Dios zâmbise. Nu era o acțiune pe care se simțea prea des dator să o facă. Dar colțurile gurii i se încrețiră și ochii se închiseră pe jumătate.

– Le-ai putea spune, zise el, că la vremuri noi e nevoie de oameni noi. Le-ai putea spune că a venit timpul să facă loc tinerilor cu idei proaspete. Le-ai putea spune că sunt demodați. Le-ai putea spune toate astea.

– O să mă omoare!

– Ar fi atât de nerăbdători să aibă parte de compania ta eternă, mă întreb?

– Încă mai ești mare preot!

– De ce nu vorbești tu cu ei? sugeră Dios. Nu uita să le spui că vor fi târâți cu forța în Secolul Cobrei. Îi înmânã toiagul lui Koomi. Sau cum s-o fi chemând secolul ăsta, adăugă el.

Koomi simți asupra sa privirile fraților și surorilor lui reuniți. Își drese glasul, își potrivi roba și se întoarse spre mumii.

Acestea intonau ceva, un singur cuvânt, iar și iar. Nu-l prea înțelegea, dar părea să le fi provocat furia.

Ridică toiagul, iar șerpii sculptați în lemn păreau neobișnuit de vii în lumina mată.

Zeii Discului – și aici este vorba de cei care se supun consensului general, care chiar există în Dunmanifestin, Valhalla lor semi-detașată de pe muntele central imposibil de înalt al lumii, unde își petrec timpul observând trucurile drăguțe ale muritorilor și alcătuind petiții despre cum afluxul de Giganți de Gheață a scăzut valoarea proprietăților din regiunile celeste – zeii Discului au fost întotdeauna fascinați de abilitatea incredibilă a umanității de a spune cel mai greșit lucru la momentul nepotrivit.

Nu este vorba aici de mici erori ca „E foarte sigur" sau „Câinele care latră nu mușcă", ci de mici fraze simple care sunt injectate în situațiile dificile cu același efect ca al unei bare de oțel scăpată în mecanismul unei turbine cu abur de 660 megawați și 3 000 rpm.

Iar cunoscătorii tendinței umane de a-și pune extremitatea inferioară acolo unde ar trebui să fie limba sunt de acord că atunci când plicurile juraților vor fi deschise, interpretarea minunată a lui Koomi în „Plecați din acest loc, umbre scârboase" va concura pentru titlul de cel mai prostesc salut din toate timpurile.

Rândul din față al străbunilor se opri și fu împins un pic înainte de apăsarea celor din spate.

Regele Teppicymon al XXVII-lea, care în urma consimțământului unanim al celorlalți douăzeci și șase de Teppicymoni era purtător de cuvânt, se clătină înainte și îl ridică de mâini pe Koomi, care tremura.

– Ce-ai zis? spuse el.

Koomi își dădu ochii peste cap. Își deschise gura și o închise, dar vocea hotărî cu înțelepciune să nu iasă.

Teppicymon își apropie fața bandajată de nasul ascuțit al preotului.

– Îmi amintesc de tine, mârâi el. Te-am văzut lingușind prin tot locul. Aveai cea mai urâtă pălărie din câte am văzut. Îmi aduc aminte că așa gândeam.

Se uită amenințător la ceilalți.

– Voi toți sunteți preoți, da? Ați venit să vă cereți scuze, nu? *Unde-i Dios?*

Străbunii îl împinseră în față, mormăind. Când ai fost mort vreme de sute de ani, nu ești dispus să te arăți generos față de cei care te-au asigurat că te vei simți minunat. Avu loc o încăierare în mijlocul mulțimii căci Regele Psam-nut-kha, care petrecuse cinci mii de ani fără să se uite la altceva decât la interiorul unui capac, era ținut de colegii mai tineri.

Teppicymon își întoarse atenția spre Koomi, care nu plecase nicăieri.

– Umbre scârboase, da? spuse el.

– Hm, zise Koomi.

– Lasă-l jos. Dios luă ușurel toiagul dintre degetele moi ale lui Koomi și spuse:

– Eu sunt Dios, marele preot. De ce ați venit?

Era o voce extrem de calmă și de calculată, cu tonurile înalte ale autorității îngrijorate, dar de netăgăduit. Era un ton pe care faraonii din Djelibeybi îl auziseră de mii de ani, o voce care reglementase zilele, prescrisese ritualurile, împărțise timpul în segmente bine gândite, interpretase căile zeilor pentru oameni. Era sunetul autorității, care trezea amintiri antice printre străbuni și îi făcea să pară jenați și să-și târșâie picioarele.

Unul dintre faraonii mai tineri se clătină înainte.

– Nenorocitule, bolborosi el. Ne-ai doborât și ne-ai închis, unul câte unul, și ai mers mai departe. Oamenii credeau că numele se transmite, dar întotdeauna ai fost *tu*. Cât de *bătrân* ești, Dios?

Nu se auzi nici un sunet. O adiere de vânt agită puțin nisipul.

Dios suspină.

– N-am vrut, zise el. Erau atâtea de făcut. Niciodată nu erau destule ore într-o zi. Sincer, nu mi-am dat seama ce se întâmpla. M-am gândit că e odihnitor, nimic mai mult, nu am bănuit nimic. Am notat trecerea riturilor, nu a anilor.

– Te tragi dintr-o familie longevivă, nu? spuse Teppicymon sarcastic.

Dios îl privi fix, dând din buze.

– Familie, zise el în cele din urmă, cu o voce mai moale decât lătratul lui obișnuit. Familie. Da. Trebuie că am avut și eu o familie, nu? Dar, știi, nu-mi aduc aminte. Memoria e prima care dispare. Ciudat, piramidele nu par să o conserve.

– Ăsta e Dios, păstrătorul adnotărilor istoriei? spuse Teppicymon.

– Ah. Marele preot zâmbi. Memoria dispare din minte. Dar este peste tot în jurul meu. Fiecare pergament și fiecare carte.

– Aia-i istoria regatului, omule!

– Da. Istoria mea.

Regele se relaxă puțin. Fascinația și groaza desfăceau nodul furiei.

– Cât de bătrân ești? întrebă el.

– Cred că... șapte mii de ani. Dar uneori pare mult mai mult.

– *Chiar* șapte mii de ani?

– Da, zise Dios.

– Cum poate să reziste cineva atât de mult? se miră regele.

Dios ridică din umeri.

– Șapte mii de ani înseamnă doar câte o zi o dată, zise el.

Încet, strâmbându-se de durere din când în când, se lăsă cu un genunchi în pământ și ridică toiagul cu mâinile tremurânde.

– O, regi, spuse el. Am existat întotdeauna doar pentru a servi.

Urmă o pauză lungă, extrem de penibilă.

– Vom distruge piramidele, zise Far-re-ptah împingându-se înainte.

– Veți distruge regatul, spuse Dios. Nu pot permite asta.

– *Nu poți permite asta?*

– Da. Ce se va întâmpla fără piramide? vru să știe Dios.

– Vorbind pentru morți, spuse Far-re-ptah, vom fi liberi.

– Dar regatul va fi doar o altă țărișoară, zise Dios și spre groaza lor, străbunii văzură lacrimi în ochii lui. Tot ce ne este mai drag, voi veți arunca în scurgerea timpului. Nesigur. Fără îndrumare. *Schimbător.*

– Atunci n-are decât să-și încerce norocul, spuse Teppicymon. La o parte, Dios.

Dios își ridică toiagul. Șarpele de pe el se descolăci și sâsâi la rege.

– Stai pe loc, strigă Dios.

Un fulger întunecat pârâi printre străbuni. Dios se holbă la toiag uimit; niciodată nu mai făcuse asta. Dar timp de șapte mii de ani, preoții lui crezuseră, în adâncul sufletelor lor, că bastonul lui Dios putea conduce această lume, și pe cealaltă.

În tăcerea care se lăsă brusc se auzi clinchetul slab, de undeva de sus, al unui cuțit vârât între două blocuri de marmură neagră.

Piramida pulsa sub Teppic, iar marmura era alunecoasă ca gheața. Panta dinspre interior nu-i oferea ajutorul la care se așteptase.

„Tot ce trebuie, își spuse el, este să nu te uiți nici în sus, nici în jos, ci drept la marmură, împărțind înălțimea imposibilă în secțiuni cu care să te descurci. Ca și cu timpul. Așa supraviețuim infinitului – îl împărțim în bucățele mai mici."

Auzea strigătele de sub el și aruncă o privirie peste umăr. Abia dacă făcuse o treime din drum, dar vedea mulțimile de peste fluviu, o masă gri împestrițată de punctele șterse ale fețelor ridicate spre cer. Mai aproape, armata palidă a morților înfruntând grupul gri și mic al preoților, cu Dios în fața lor. Avea loc un fel de ceartă.

Soarele era la orizont.

Se întinse, localiză următoarea crăpătură, găsi o priză...

Dios zări capul lui Ptaclusp care se înălța peste sfărâmături și trimise doi preoți să îl aducă. IIb îi urmă, cu fratele său împăturit cu grijă la subraț.

– Ce face băiatul ăla? întrebă Dios.

– O, Dios, a zis că va descărca piramida, spuse Ptaclusp.

– Cum o s-o facă?

– O, Doamne, zice că o să îi pună un vârf înainte de apusul soarelui.

– Se poate? întrebă Dios întorcându-se spre arhitect. IIb ezită.

– S-ar putea, spuse acesta.

– Și ce se va întâmpla? O să ne întoarcem la lumea de afară?

– Bine, depinde dacă efectul dimensional variază treptat, așa cum făcea, și este stabil în fiecare stare sau dacă, din contră, piramida funcționează ca o bucată de cauciuc supusă tensiunii...

Vocea îi tremură și se opri sub intensitatea privirii lui Dios.

– Nu știu, recunoscu el.

– Înapoi la lumea de afară, zise Dios. Nu e a noastră. Lumea noastră e Valea. Lumea noastră este una a ordinii. Oamenii au nevoie de ordine.

Ridică toiagul.

– Ăla e fiul meu! strigă Teppicymon. Să nu îndrăznești nimic! Ăla-i regele!

Șirurile de strămoși se legănară, dar nu reușiră să rupă vraja.

– Hm, Dios, spuse Koomi.

Dios se întoarse, ridicând din sprâncene.

– Ai vorbit? zise el.

– Ah, dacă *este* rege, hm, eu – adică, noi – ne gândim că poate ar trebui să îl lași pe el să se ocupe. Ah, nu crezi că ar fi o idee foarte bună?

Toiagul lui Dios lovi, iar preoții simțiră chingile reci înghețându-le membrele.

– Mi-am dat viața pentru regat, spuse marele preot. Mi-am dat-o iar și iar. Tot ce există, eu am creat. Nu pot renunța acum.

Și apoi îi văzu pe zei.

Teppic mai înaintă două picioare și se întinse ușurel în jos pentru a scoate un cuțit din marmură. Nu avea să meargă totuși. Cățărarea pe cuțite era pentru acele scurte porțiuni neobișnuite și primită cu încruntare, deoarce arăta că alesesei drumul greșit. Nu era pentru așa ceva, decât dacă aveai un număr nelimitat de cuțite.

Se uită iar peste umăr când ciudate umbre vărgate pâlpâiră pe suprafața piramidei.

Ieșind din apus, unde își desfășuraseră ciondăneala eternă, zeii se întorceau.

Se împleticeau și se clătinau peste câmpuri și stuf, către piramidă. Așa, aproape lipsiți de creier cum erau, înțelegeau ce era. După variatele lor fețe de animale era greu să fii sigur, dar se părea că erau foarte mânioși.

– O să-i controlezi, Dios? zise regele. O să le spui că lumea trebuie să rămână neschimbată?

Dios se uită la creaturile care se înghionteau între ele în timp ce traversau fluviul. Erau prea mulți dinți, prea multe limbi atârnate. Părțile din ei care erau umane se desprindeau. Un zeu cu cap de leu al dreptății – Put, își aminti Dios numele – își folosea balanța ca pe un buzdugan pentru a-l lovi pe unul dintre zeii fluviului. Chefet, Zeul cu Cap de Câine al metalurgiei mârâia și își ataca la întâmplare tovarășii cu ciocanul; acesta era Chefet, se gândi Dios, zeul pe care el îl crease să fie un exemplu pentru oameni în arta sârmei, a filigranului și a micilor frumuseți.

Dar funcționase. Luase o gloată din deșert și îi arătase tot ce își putea aminti din artele civilizației și secretele piramidelor. Atunci avusese nevoie de zei.

Problema cu zeii este că după ce destui oameni încep să creadă în ei, ajung să existe. Și ceea ce începe să existe nu este ceea ce s-a dorit la început.

„Chefet, Chefet, se gândi Dios. Creatorul de inele, țesătorul de metal. Acum a ieșit din capetele noastre, și uite cum unghiile i se transformă în gheare..."

Nu așa mi l-am imaginat.

– Stop, comandă el. Îți ordon să te oprești! Te vei supune. Eu te-am făcut!

De asemenea, le lipsea recunoștința.

Regele Teppicymon simți cum forța din jurul său slăbi când Dios își îndreptă întreaga atenție asupra problemelor ecleziastice. Văzu silueta minusculă la jumătatea zidului piramidei, o văzu șovăind.

Restul strămoșilor o văzură și ei și, ca un singur cadavru, știură ce să facă. Dios mai putea aștepta.

Era vorba de o rudă.

Teppic auzi pocnetul mânerului sub piciorul său, alunecă puțin și rămase atârnat într-o singură mână. Mai avea un cuțit înfipt deasupra lui, dar... nu, nu avea rost. Nu ajungea la el. Din motive practice, își simțea mâinile ca niște bucăți scurte de frânghie umedă. Acum, dacă și-ar fi desfăcut picioarele în timp ce aluneca, ar fi putut reuși să încetinească destul...

Se uită în jos și îi văzu venind spre el pe cei care se cățărau, ca un val rostogolindu-se *în sus*.

Strămoșii se înălțau pe suprafața piramidei în tăcere, ca iedera, fiecare nou șir ocupându-și poziția pe umerii generației de dedesubt, pe când cei mai tineri se suiau pe ei. Mâini osoase îl apucară pe Teppic în timp ce valul de ctitori se sparse pe lângă el și fu pe jumătate tras, pe jumătate împins pe zidul în pantă. Voci ca scârțâitul sarcofagelor îi acoperiră urechile, gemând încurajări.

– Bravo, băiete, murmură o mumie fărâmicioasă, trăgându-l cu ușurință pe umăr. Îmi aduci aminte de mine când trăiam. Prinde-l, fiule.

– L-am prins, spuse un cadavru de deasupra, ridicându-l cu ușurință pe Teppic de un braț întins. Frumos spirit de familie, băiete. Toate cele bune de la stră-stră-stră-străunchiul tău, deși nu cred că îți amintești de mine. Acolo *sus,* vine.

Alți strămoși se cățărau pe lângă Teppic în timp ce el urca din mână în mână. Degete antice cu o strânsoare ca de oțel îl prindeau, purtându-l mai departe.

Piramida se îngusta.

Jos, Ptaclusp urmărea scena gânditor.

– Ce mai mână de lucru, spuse el. Adică, cei de jos sprijină toată greutatea!

– Tată, zise IIb. Cred că am face bine să fugim. Zeii sunt tot mai aproape.

– Crezi că i-am putea angaja? întrebă Ptaclusp ignorându-l. Sunt morți, probabil nu o să vrea salarii mari și...

– Tată!

– ... Un fel de auto-construire...

– Ai zis că ai terminat cu piramidele, tată. Niciodată, așa ai zis. Acum, hai!

Teppic se cățără pe vârful piramidei, sprijinit de ultimii doi strămoși. Unul dintre ei era tatăl lui.

– Nu cred că o cunoști pe străbunica, spuse el arătându-i silueta mai mică, bandajată, care dădu ușurel din cap spre Teppic. El deschise gura.

– N-avem vreme, zise ea. Te descurci bine.

Aruncă o privire spre soarele care, ca un vechi profesionist ce era, își alese momentul să coboare sub linia orizontului. Zeii trecuseră fluviul, înaintarea fiindu-le încetinită doar de tendința lor de a se împinge și a se înghionti între ei, și se împleticeau printre clădirile necropolei. Câțiva se strânseseră în jurul locului în care se aflase Dios.

Strămoșii se lăsară să cadă, alunecând pe piramidă la fel de repede pe cât se suiseră, lăsându-l pe Teppic de unul singur pe câteva picioare pătrate de piatră.

Apărură câteva stele.

Văzu forme albe sub el, căci strămoșii se grăbeau la niște treburi personale de ale lor, clătinându-se cu o viteză surprinzătoare către brațul larg al fluviului.

Zeii își pierdură interesul pentru Dios, acest omuleț ciudat cu băț și voce spartă. Cel mai apropiat zeu, ceva cu cap de crocodil, sări în piațeta din fața piramidei, își miji ochii către Teppic și se întinse către el. Teppic se scotoci după un cuțit, întrebându-se care model era potrivit pentru zei...

Și, de-a lungul Djelului, piramidele începură să își descarce încărcătura slabă de timp acumulat.

Preoții și strămoșii fugiră când pământul începu să se clatine. Chiar și zeii păreau încurcați.

IIb își înhăță tatăl de braț și îl trase de acolo.

– Haide! îi țipă el în ureche. N-ar trebui să fim pe aici când se pornește! Altfel o să te duci la culcare pe umeraș!

În jurul lor alte câteva piramide începură să se descarce, niște chestii subțiri și plăpânde, abia vizibile în lumina amurgului.

– Tată! Am zis că trebuie să mergem!

Ptaclusp fu tras pe dale, încă holbându-se la conturul uriaș al marii piramide.

– Mai e cineva acolo, uite, spuse el și arătă spre o siluetă care stătea singură în piațetă.

IIb se uită cu ochii mijiți prin lumina înserării.

– Nu-i decât Dios, marele preot, zise el. Cred că are el un plan în minte, mai bine să nu ne băgăm nasul în treburile preoților, acum *haide!*

Zeul cu cap de crocodil își întoarse botul încolo și încoace, încercând să îl distingă clar pe Teppic, dar lipsindu-i avantajul vederii binoculare. De aproape, corpul lui era ușor transparent, ca și cum cineva ar fi trasat conturul și s-ar fi plictisit să-l mai coloreze. Păși pe un mormânt mic, făcându-l praf.

O mână ca un grup de canoe cu gheare se legăna deasupra lui Teppic. Piramida tremura și piatra de sub picioarele lui era caldă, însă se abținea cu hotărâre de la orice semn de descărcare.

Mâna coborî. Teppic se lăsă într-un genunchi și, din disperare, își înălță cuțitul deasupra capului cu ambele mâini.

Lumina scânteie o clipă pe vârful lamei și *atunci* Marea Piramidă se descărcă.

Pentru început, o făcu într-o tăcere totală, aruncând în sus o coloană de foc chinuitoare pentru ochi, care transformă întreg regatul într-un zigzag de umbră neagră și de lumină albă, o pălălaie care ar fi putut preface orice privitor nu doar într-un stâlp de sare, ci într-un întreg set de condimente la alegere. Explodă ca o păpădie peste care sufli, tăcută ca lumina stelelor, arzând ca o supernovă.

Doar după ce aceasta a scăldat câteva secunde necropola în strălucirea ei imposibilă, doar atunci a venit și sunetul, iar acesta era sunetul care se înfășoară chiar prin oase, se strecoară în celule și încearcă, cu ceva succes, să le întoarcă pe dos. Era prea puternic pentru a fi numit zgomot. Există sunete atât de puternice, încât nu se aud și astfel de sunet era acesta.

În cele din urmă acceptă să scadă de la scara cosmică și deveni, doar, cel mai tare sunet pe care îl simțiseră vreodată urechile cuiva.

Zgomotul se opri, umplând aerul cu zăngănitul metalic și întunecat al liniștii subtile. Lumina se stinse, străpungând noaptea cu imagini consecutive albastre și mov. Nu erau tăcerea și întunericul încheierea, ci pauza, ca momentul de echilibru când unei mingi aruncate i se termină accelerația, dar mai trebuie să i se atragă atenția asupra gravitației și, pentru o clipită, crede că ce e mai rău s-a terminat. Acest moment fu vestit de un fluierat ascuțit venit din cerul senin și de o pală de vânt care deveni o scânteiere, deveni o flacără, o descărcare ce sfârâi în jos, în piramidă, pocnind masa de marmură neagră. Fulgere ca niște degete țâșniră și aterizară pe mormintele mai mici din jur, astfel încât șerpi de foc alb ardeau de la o piramidă la alta prin toată necropola, iar aerul se umplu cu mirosul pietrei arse.

În mijlocul furtunii de foc, Marea Piramidă păru să se ridice câteva degete pe o rază incandescentă și se roti cu nouăzeci de grade. Pesemne era acel gen de iluzie optică ce poate avea loc *chiar dacă nimeni nu se uită.*

Și apoi, cu o încetineală înșelătoare și cu o demninate considerabilă, explodă.

Acesta era un cuvânt prea dur. De fapt, s-a desfăcut greoi în bucăți cât casa care s-au despărțit plutind ușurel, zburând calm în afară și peste necropolă. Câteva loviră alte piramide, stricându-le rău, într-un mod firesc și leneș, iar apoi săriră în tăcere până când se opriră, târându-se, în spatele unui munte de sfărâmături.

Doar atunci se auzi bubuitul. Dură destul de mult.

Praful gri plutea deasupra regatului.

Ptaclusp se ridică în picioare și merse înainte orbește până când se lovi de cineva. Se înfioră când se gândi la ce fel de oameni văzuse mergând pe aici în ultima vreme, gândurile nu-i veneau ușor, deoarece se părea că ceva îl lovise în cap de curând...

– Tu ești, băiete? se aventură el.

– Tu ești, tată?

– Da, spuse Ptaclusp.

– Eu sunt, tată.

– Mă *bucur* că tu ești.

– Vezi ceva?

– Nu. Nu-i decât ceață și pâclă.

– Mulțumesc zeilor pentru asta, credeam că eu sunt.

– Tu *ești*, nu? Așa ai zis.

– Da, tată.

– Fratele tău e bine?

– E în siguranță la mine în buzunar.

– Bine. Să nu pățească ceva.

Înaintară cu greu, cățărându-se pe bucăți de zidărie pe care abia le vedeau.

– A explodat ceva, tată, spuse IIb încet. Cred că a fost piramida.

Ptaclusp se frecă în creștetul capului, acolo unde două tone de piatră zburătoare fuseseră foarte aproape de a-l califica pentru una dintre piramidele sale.

– Cimentul ăla contrafăcut pe care l-am cumpărat de la Merco Ephebianul a fost de vină, bănuiesc...

– Cred că a fost ceva mai rău decât o grindă nesigură, tată, îndrăzni IIb. De fapt, cred că a fost mult mai rău.

– A părut nițel cam, cumîizice, un pic cam nisipos...

– Cred că ar trebui să te așezi undeva, tată, spuse IIb cât mai blând posibil. Uite-l pe Doi-a. Ține-te de el.

Se strecură singur, urcându-se pe un bloc de ceva care semăna foarte suspect cu marmura neagră. Ceea ce dorea, hotărî el, era un preot. Trebuie să fie buni la ceva, iar acesta părea momentul în care ai avea nevoie de unul. Pentru consolare sau, simți el neclar, pentru a-i da în cap cu o piatră.

În schimb, dădu peste cineva care se târa de-a bușilea, tușind. IIb îl ajută – era în mod clar un cineva, se temuse puțin că ar fi putut fi un ceva – și îl așeză pe o altă bucată de, da, aproape sigur, marmură.

– Ești preot? zise el scotocind printre sfărâmături.

– Sunt Dil. Îmbălsămător-șef, mormăi silueta.

– Ptaclusp IIb, arhitect paracos... începu IIb, dar apoi, bănuind că arhitecții nu aveau să fie prea îndrăgiți pentru o vreme, se corectă iute. Sunt inginer, zise el. Ai pățit ceva?

– Nu știu. Ce s-a întâmplat?

– Cred că a explodat piramida, recunoscu IIb.

– Suntem morți?

– N-aș crede. Până la urmă, poți să mergi și să vorbești.

Dil se cutremură.

– Asta nu-i o indicație, crede-mă. Ce-i aia inginer?

– Oh, un constructor de apeducte, explică IIb repede. O să fie la mare căutare.

Dil se ridică, cam nesigur.

– Trebuie să beau ceva, spuse el. Hai să găsim fluviul.

Mai întâi îl găsiră pe Teppic.

Se ținea de un mic trunchi de piramidă care făcuse un crater de dimensiuni medii la aterizare.

– Îl știu, zise IIb. E băiatul care era în vârful piramidei. E ridicol, cum de a scăpat cu viață din toată *asta?*

– Și de ce încolțește porumbul în jurul lui? se întrebă Dil.

– Adică, poate că are vreun efect dacă stai chiar în centrul descărcării sau cam așa ceva, gândi IIb cu voce tare. Un fel de zonă de calm, ca în mijlocul unui vârtej. Duse mâna instinctiv la tăblița de ceară, dar se abținu. Omul nu a fost făcut să înțeleagă lucrurile în care își bagă nasul. E mort? vru el să știe.

– Nu mă-ntreba pe mine, zise Dil făcând un pas înapoi. Se tot gândise la ocupațiile alternative care îi erau deschise. Tapițeria părea atractivă. Cel puțin scaunele nu se ridicau să meargă după ce le umpleai.

IIb se aplecă asupra trupului.

– Uite ce ține în mână, spuse el desfăcându-i ușurel degetele. E o bucată de metal topit. Ce face cu ea?

... Teppic visa.

Văzu șapte vaci grase și șapte vaci slabe, iar una dintre ele mergea pe bicicletă.

Văzu niște cămile, cântând, iar cântecul descreți ridurile realității.

Văzu un deget scriind pe zidul unei piramide: „A merge înainte e ușor. A merge înapoi necesită (vezi zidul următor)..."

Ocoli piramida, iar degetul continuă: „Un efort de voință, pentru că este mult mai greu. Mulțumesc."

Teppic se gândi la asta și îi trecu prin minte că mai era un lucru pe care nu-l făcuse. Înainte nu știuse cum, dar acum înțelegea că erau doar numere, aranjate într-un mod special. Tot ce era magic era doar un fel de a descrie lumea în cuvinte pe care aceasta să nu le poată ignora.

Scoase un geamăt de efort.

Dil și IIb se uitară în jur când raze lungi de lumină scânteiară prin cețuri și praf, transformând peisajul în aur vechi.

Și soarele răsări.

Sergentul deschise grijuliu chepengul din burta calului. Când ploaia de sulițe așteptată nu se materializă, îi ordonă lui Promter să lase în jos scara de frânghie, coborî pe ea și se uită peste deșertul răcoros de dimineață.

Noul recrut îl urmă și rămase în picioare, țopăind de pe o sanda pe alta, pe nisipul care acum era aproape înghețat, iar până la prânz va frige.

– Uite, spuse sergentul arătând, vezi liniile tsorțiene, băiete?

– Mie-mi seamănă cu un șir de cai de lemn, domnule sergent, răspunse Promter. Cel de la capăt e ca un balansoar.

– Ăia trebuie să fie ofițerii. Huh. Tsorțienii ăștia ne-or fi crezând proști. Sergentul tropăi ca să își pună sângele în mișcare, luă câteva guri de aer proaspăt și se întoarse la scară.

– Haide, băiete, spuse el.

– De ce trebuie să ne suim la loc acolo?

Sergentul se opri cu un picior pe un inel de sfoară.

– Gândește-te și tu, băiețică. Nu o să vină să ne ia caii dacă ne văd pe afară, nu? E logic.

– Păi, sigur o să vină? zise Promter. Sergentul se încruntă la el.

– Uite, soldat, spuse el. Oricine este atât de prost să creadă că o să tragem o grămadă de cai plini cu soldați până la noi în oraș e cu siguranță destul de tâmpit să îi tragă pe *ai noștri* până în orașul *lor*. QED.

– QED, domnule sergent?

– Înseamnă să te sui înapoi pe nenorocita asta de scară, băiete.

Promter salută.

– Mai întâi îmi permiteți, domnule sergent?

– Ce să-ți permit?

– Să-mi *permiteți,* domnule sergent, zise Promter, nițel cam disperat. Adică, e cam înghesuit în cal, domnule sergent, dacă mă înțelegeți.

– Va trebui să înveți câte ceva despre puterea voinței dacă vrei să stai cu soldații din cal, băiete. Știi asta?

– Da, domnule sergent, spuse Promter nefericit.

– Ai un minut.

– Mulțumesc, domnule sergent.

Când chepengul se închise deasupra lui, Promter se duse într-o parte, la unul dintre picioarele masive ale calului și începu să-l folosească într-un fel pentru care acesta nu fusese conceput.

Și în timp ce privea în gol în față, pierdut într-o contemplare de tip zen care are loc în astfel de momente, se auzi un pocnet slab în aer și o întreagă vale de fluviu se deschise în fața lui.

Nu este un lucru care ar trebui să i se întâmple unui băiat gânditor. Mai ales unuia care trebuie să-și spele singur uniforma.

O briză dinspre mare bătea în regat, aducând aminte, nu, în mod, clar urlând sugestii despre sare, scoici și plaje scăldate de soare. Câteva păsări marine cam zăpăcite se roteau pe deasupra necropolei, unde vântul bătea printre bucățile de zidărie căzută și acoperea cu nisip monumentele regilor antici, iar păsările spuneau mai multe cu un găinat decât a reușit vreodată Ozymandias să spună.

Vântul era răcoros, plăcut. Oamenii de afară, care reparau stricăciunile făcute de zei, simțeau nevoia să își întoarcă fețele spre el, așa cum un pește în iaz se întoarce către un aflux de apă proaspătă și curată.

Nimeni nu muncea în necropolă. Celor mai multe dintre piramide le explodaseră părțile de sus și stăteau fumegând ușurel ca niște vulcani stinși de curând. Ici și colo, blocuri de marmură neagră împestriță peisajul. Unul dintre ele aproape decapitase o frumoasă statuie a lui Hat, Zeul cu Cap de Vultur.

Străbunii dispăruseră.

Nimeni nu se oferea să se ducă să îi caute.

Cam pe la amiază, o navă urcă pe Djel cu toate pânzele sus. Era o corabie înșelătoare. Părea să plutească greoi ca un hipopotam gras și vulnerabil, însă doar după ce o urmăreai o vreme îți dădeai seama că înainta remarcabil de repede. Aruncă ancora lângă palat.

După o vreme, coborî o barcă.

Teppic ședea pe tron și urmărea cum viața regatului se reunea, ca o oglindă spartă care este lipită la loc și reflectă aceeași lumină veche în noi și neașteptate feluri.

Nimeni nu era prea sigur în baza a ce *era* el pe tron, însă nimeni altcineva nu era deloc dornic să îl ocupe și era o ușurare să auzi indicațiile rostite cu o voce clară și încrezătoare. Este uimitor cum se mai supun oamenii dacă o voce clară și încrezătoare este folosită, iar regatul era foarte obișnuit cu o voce clară și încrezătoare.

În plus, a da ordine îl împiedica să se gândească la anumite lucruri. Ca, de exemplu, la ce avea să urmeze. Dar, cel puțin, zeii nu mai erau printre ei, ceea ce făcea mult mai ușor să crezi în existența lor, iar iarba nu mai părea să-i crească de sub tălpi.

„Poate că aș putea reuni regatul, se gândi el. Dar apoi ce aș face cu el? Măcar dacă l-am găsi pe Dios." El știa întotdeauna ce să facă, asta era cel mai important la el.

O gardă își croi drum prin mulțimea dezordonată de preoți și de nobili.

– Mă iertați, sire, spuse acesta. Un negustor vrea să vă vadă. Zice că e urgent.

– Nu acum, omule. Reprezentanții armatelor ephebă și tsorțeană vin să se întâlnească cu mine într-o oră, și înainte de asta mai sunt o grămadă de lucruri de făcut. Nu mă pot întâlni cu orice negustor care se nimerește pe aici. Oricum, ce vinde?

– Covoare, sire.

– *Covoare?*

Era Dojenel, rânjind ca o jumătate de lubeniță, urmat de câțiva oameni din echipajul lui. Traversă sala zgâindu-se la fresce și tapiserii. Fiind vorba de Dojenel, probabil că le evalua. Când ajunse la tron deja trăgea o linie dublă sub total.

– Frumos palat, spuse el rezumând mii de ani de acumulare arhitectonică în doar două cuvinte. Nici n-o să ghicești ce s-a întâmplat, tocmai se făcea că navigam pe lângă coastă, când brusc a apărut un fluviu. Într-o clipă erau stânci, în următoarea, un fluviu. Ce chestie ciudată, m-am gândit eu. Pariez că bătrânul Teppic e pe undeva în amonte.

– Unde-i Ptraci?

– Știu că te plângeai de lipsa comodităților de acasă, așa că ți-am adus covorul ăsta.

– Am *zis,* unde-i Ptraci?

Echipajul se dădu în lături, lăsându-l pe Alfonz, rânjind, să taie sforile care legau covorul și să îl desfacă.

Se desfășură iute pe podea, într-un nor de scame, praf, molii și, într-un final, de Ptraci, care continuă să se rostogolească până când capul i se lovi de cizma lui Teppic.

El o ajută să se ridice în picioare și încercă să-i scuture scamele din păr, în timp ce ea se legăna înainte și înapoi. Îl ignoră și se întoarse către Dojenel, roșie de furie și de lipsa de aer.

– Puteam să mor acolo! strigă ea. Și multe alte lucruri au făcut-o, după miros! Și *căldura!*

– Ai zis că a mers cu regina cumîizice, Ram-Jam-Hurrah sau mai știu eu cum, spuse Dojenel. Nu da vina pe mine, acasă un colier sau altceva e de ajuns, de obicei.

– Fac pariu că *ea* a avut un covor ca lumea, se răsti Ptraci. Nu ceva înghesuit în cală de șase luni.

– Ai noroc că l-am avut și pe ăsta, zise Dojenel cu blândețe. A fost ideea ta.

– Huh, făcu Ptraci. Se întoarse spre Teppic. Salut, îi zise. Asta trebuia să fie o surpriză uimitor de originală.

– A mers, spuse Teppic cu înflăcărare. Chiar a mers.

Dojenel era întins pe o sofa pe veranda palatului, în timp ce trei slujnice îi decojeau struguri cu schimbul. O cană cu bere stătea la rece, la umbră. El rânjea amical.

Pe o pătură de lângă el, Alfonz stătea pe burtă simțindu-se foarte stânjenit. Stăpâna Femeilor descoperise că, pe lângă tatuajele de pe brațe, spatele lui era o adevărată istorie ilustrată a practicilor exotice și le adusese pe fete să le educe. El se strâmba uneori, când indicatorul ei împungea în elementele de un interes deosebit și își înfipsese hotărât degetele în urechile lui uriașe și pline de cicatrice ca să nu audă chicotele.

În capătul opus al verandei, oferindu-li-se intimitate printr-un acord nerostit, ședeau Teppic și Ptraci. Lucrurile nu mergeau bine.

– Totul s-a schimbat, spuse el. Nu o să mai fiu rege.

– *Ești* rege, zise ea. Nu poți să schimbi asta.

– Pot. Pot să abdic. E foarte simplu. Dacă nu mai sunt rege, atunci pot să mă duc unde vreau. Dacă *sunt* rege, atunci cuvântul regelui e lege și pot să abdic. Dacă putem să schimbăm sexul prin decret, cu siguranță putem să ne schimbăm funcția. Să găsească o rudă care să facă treaba asta. Cred că am cu zecile.

– *Treaba?* Oricum, ai zis că mai e doar mătușa ta.

Teppic se încruntă. Mătușa Cleph-ptah-re nu era, dacă se gândea bine, felul de monarh de care ar avea nevoie un regat care vrea să o ia de la început. Avea o serie de păreri de nezdruncinat despre multe subiecte, dar cele mai multe dintre ele implicau jupuirea de vii a celor cu care nu era de acord. Asta însemna majoritatea bărbaților până în treizeci și cinci de ani, pentru început.

– Ei, altcineva, atunci, spuse el. N-ar trebui să fie greu, întotdeauna mi s-a părut că avem mai mulți nobili decât e nevoie. Nu trebuie decât să găsim unul care a avut visul cu vacile.

– Oh, ăla cu vaci grase și slabe? zise Ptraci.

– Da. E cumva ancestral.

– E enervant, atâta știu. Una dintre ele rânjește tot timpul și cântă la corn.

– Mie mi s-a părut că e un trombon, spuse Teppic.

– E un corn de ceremonie, dacă te uiți atent, precizează ea.

– Ei, bănuiesc că fiecare îl vede un pic diferit. Nu cred că are importanță. Oftă și privi cum era descărcată *Nenumita*. Părea să aibă un număr mai mare de saltele de puf decât cel așteptat și câțiva dintre oamenii care coborau preocupați pe schela de debarcare duceau cutii de scule și țevi.

– Cred că o să fie cam dificil, spuse Ptraci. Nu poți să zici: „Toți cei care visați vaci faceți, vă rog, un pas în față". Ar goni vânatul.

– Nu pot să stau până se nimerește cineva s-o spună, nu? Fii serioasă, se răsti el. Câți o să zică, hei, am avut un vis ciudat cu vaci azi-noapte? În afară de tine, adică.

Se holbară unul la altul.

– Și e *sora* mea? se miră Teppic.

Preoții dădură din cap. Lui Koomi îi rămânea să o rostească. Tocmai petrecuse zece minute de căutat prin dosare împreună cu Stăpâna Femeilor.

– Mama ei a fost, hm, favorita răposatului vostru tată, zise el. A acordat multă atenție creșterii ei, după cum știți, și, hm, s-ar părea că... da. S-ar putea să fie mătușa voastră, firește. Concubinele nu se descurcă prea bine cu completarea actelor. Dar cel mai probabil e sora voastră.

Ea îl privi cu ochii plini de lacrimi.

– Asta nu contează, da? șopti ea.

Teppic se uită în jos.

– Ba da, zise el. Chiar contează. Își ridică privirea spre ea. Dar poți fi regină, adăugă el. Se uită urât la preoți. Așa e, afirmă el cu hotărâre.

Marii preoți se uitară unul la altul. Apoi se uitară la Ptraci, care stătea singură, cu umerii tremurând. Mică, cu educație de palat, obișnuită să primească ordine... Se uitară la Koomi.

– Ar fi ideală, spuse acesta. Pe neașteptate, se auzi un murmur de aprobare.

– Poftim, deci, zise Teppic pe un ton de consolare.

Ea se uită urât la el. El făcu un pas înapoi.

– Ei, eu mă duc, spuse el. Nu am nimic de strâns, e în regulă.

– Așa, pur și simplu? întrebă ea. Asta-i *tot?* Nu vrei să *spui* nimic?

El ezită, la jumătatea drumului spre ușă. Ai putea rămâne, își zise el. N-ar merge, totuși. S-ar sfârși cu o mare încurcătură; probabil că ați ajunge să împărțiți regatul între voi. Doar pentru că soarta v-a unit, nu înseamnă că ea a și înțeles bine. Oricum, tu ai mers înainte.

– Cămilele sunt mai importante decât piramidele, spuse el încetișor. Asta nu trebuie să uităm.

O tuli în timp ce ea căuta ceva cu care să arunce.

Soarele ajunse în vârful amiezii fără gândaci, iar Koomi plutește în jurul tronului ca Hat, Zeul cu Cap de Vultur.

– Maiestății Voastre îi va face plăcere să confirme succesiunea mea la rangul de mare preot, zise el.

– Ce? Ptraci ședea cu bărbia în căușul palmei. Flutură cealaltă mână spre el. Oh. Da. În regulă. Bine.

– Din nefericire, nu s-a dat de urma lui Dios. Credem că a fost foarte aproape de Marea Piramidă atunci când... s-a descărcat.

Ptraci privea în gol.

– Continuă, spuse ea. Koomi se umflă în pene.

– Va dura ceva vreme să pregătim încoronarea oficială, zise el luând masca de aur. Totuși, Milostivenia Voastră va fi încântată să poarte acum masca autorității, căci mai sunt multe treburi oficiale de îndeplinit.

Ea se uită la mască.

– Nu port așa ceva, refuză ea categoric.

Koomi zâmbi.

– Maiestății Voastre îi va face plăcere să poarte masca autorității, repetă el.

– Nu, zise Ptraci.

Zâmbetul lui Koomi o luă un pic razna pe la margini în timp ce încerca să înțeleagă acest nou concept. Era sigur că Dios nu se confruntase niciodată cu acest fel de problemă.

Trecu peste impediment, ocolindu-l. Ocolirea îl plasase într-un post bun toată viața lui; nu avea să o abandoneze acum. Puse, cu mare grijă, masca pe un scăunel.

– Este Prima Oră, spuse el. Maiestatea Voastră va dori să conducă Ritualul Ibisului, iar apoi va binevoi să ofere o audiență comandanților armatelor ephebă și tsorțeană. Amândoi cer permisiunea de a traversa regatul. Maiestatea Voastră va interzice acest lucru. La a Doua Oră, va...

Ptraci ședea bătând darabana cu degetele pe brațele tronului. Inspiră adânc.

– O să fac o baie, zise ea.

Koomi se legănă puțin înainte și înapoi.

– Este prima oră, repetă el, incapabil să se gândească la altceva. Maiestatea Voastră va dori să conducă...

– Koomi?

– Da, O, Nobilă Regină?

– Taci.

– ...Ritualul Ibisului, gemu Koomi.

– Sunt sigură că ești în stare să îl faci singur. Arăți ca un om obișnuit să facă lucrurile de unul singur, din câte văd și eu, adăugă ea acru.

– ...Comandanții armatelor...

– *Spune-le,* începu Ptraci, apoi se opri. Spune-le, repetă ea, că amândouă armatele pot să traverseze. Nu doar una sau alta, ai înțeles? Amândouă.

– Dar – Koomi reuși în cele din urmă să priceapă – asta înseamnă că vor ajunge fiecare în cealaltă parte.

– Bine. Și după asta, poți să comanzi niște cămile. E un negustor în Ephebe care are marfă bună. Primul lucru, le verifici la dinți. Oh, și pe urmă poți să îi ceri căpitanului *Nenumitei* să vină să mă vadă. Îmi explica ce înseamnă o „zonă liberă".

– În baia voastră, O, Regină? se interesă Koomi cu voce pierită. Nu putea să nu observe cum, acum, vocea ei se schimba cu fiecare frază, pe măsură ce lacul educației ei ardea sub lampa cu benzină a eredității.

– Nu-i nimic rău în asta, se răsti ea. Și ocupă-te de canalizare. Se pare că țevile sunt importante.

– Pentru laptele de măgăriță? întrebă Koomi care acum era total pierdut în deșert[1].

– Koomi, taci.

– Da, O, Regină, zise Koomi, nefericit.

Dorise schimbări. Dar voise și ca lucrurile să rămână la fel.

---

[1] O cultură mai puțin deshidratată ar fi folosit expresia „în ceață". (n. a.)

Soarele coborî sub linia orizontului fără nici un fel de ajutor. Pentru unii, se dovedea a fi o zi destul de bună.

Lumina roșiatică arată trei membri de sex masculin ai dinastiei Ptaclusp aplecați asupra planurilor pentru un...

– Se cheamă pod, preciză IIb.

– E ca un apeduct? întrebă Ptaclusp.

– Într-un fel, dar pe dos, zise IIb. Apa trece pe dedesubt, noi pe deasupra.

– Oh. Rege... reginei nu-i va plăcea asta, spuse Ptaclusp. Familia regală a fost întotdeauna împotriva schimbării fluviului sfânt cu baraje și stăvilare și așa mai departe.

IIb rânji triumfător.

– Ea a *sugerat*-o, zise el. Și a continuat binevoitoare, dacă am putea să ne ocupăm să fie locuri în care oamenii să stea și să arunce cu pietre în crocodili.

– A zis ea asta?

– Bolovani ascuțiți, așa a zis.

– Pe cinstea mea! exclamă Ptaclusp. Se întoarse spre celălalt fiu. Sigur n-ai nimic?

– Mă simt bine, tată, spuse IIa.

– Nu ai – Ptaclusp își căuta cuvintele – dureri de cap sau altceva?

– Mă simt mai bine ca niciodată, îl asigură IIa.

– Dar n-ai întrebat despre preț, observă Ptaclusp. Mă gândeam că poate încă te mai simți pla... rău.

– Regina a fost încântată să îmi ceară să arunc o privire prin finanțele regale, zise IIa. Spune că preoții nu știu să adune. Experiențele lui recente nu aveau alte efecte secundare decât o tendință profitabilă de a gândi în unghiuri drepte față de ceilalți, iar acum ședea încadrat de zâmbete și construia în minte rate tarifare, prețuri portuare și un sistem complex de taxă pe valoare adăugată care în curând le va provoca asociațiilor de negustori din Ankh-Morpork un șoc neplăcut.

Ptaclusp se gândea la toate milele de Djel virgin, complet lipsite de poduri. Și acum exista o grămadă de piatră finisată prin

preajmă, milioane de tone. Și nu se știe niciodată, poate pe unul dintre acele poduri va fi loc și pentru una sau două statui. Avea exact ce trebuia.

Își petrecu brațele peste umerii celor doi fii.

– Băieți, zise el cu mândrie. Pare foarte cuantic.

Soarele care apunea strălucea și asupra lui Dil și Gern, deși în acest caz o făcea pe o rută ocolitoare, prin luminatorul de la bucătăriile palatului. Ajunseseră acolo fără vreun motiv anume. Însă era foarte trist în camera de îmbălsămare pustie.

Cei din bucătărie lucrau în jurul lor, recunoscând aerul de tristețe impenetrabilă din jurul celor doi îmbălsămători. Nici în vremurile ei cele mai bune nu era o meserie sociabilă, iar îmbălsămătorii nu își fac prieteni ușor.

Ședeau în mijlocul agitației, scrutându-și viitorul într-o carafă cu bere.

– Cred, spuse Gern, că Gwlenda ar putea să vorbească cu tatăl ei.

– Asta-i, băiete, zise Dil ostenit. Asta-i de viitor. Oamenii o să vrea întotdeauna usturoi.

– O treabă a naibii de plictisitoare, usturoiul ăsta, spuse Gern cu o ferocitate neobișnuită. Și nu cunoști oameni noi. Asta mi-a plăcut mie la meseria noastră. Întotdeauna vedeai fețe noi.

– Gata cu piramidele, zise Dil fără ranchiună. Așa a spus ea. Ai făcut o treabă bună, Maestre Dil, așa a spus, dar am de gând să duc cu forța această țară în Secolul Liliacului.

– Cobrei, precizează Dil.

– Ce?

– E Secolul Cobrei. Nu al Liliacului.

– Nu contează, spuse Dil pe un ton iritat. Se uită nefericit în cana lui. Asta era problema acum, reflectă el. Trebuia să începi să ții minte în ce secol erai.

Se uită fix la o tavă cu tartine. Astea erau la modă acum. Toată lumea umblând fără rost...

Luă o măslină și o tot suci între degete.

– N-aș putea spune că simt același lucru față de vechea slujbă, totuși, zise Gern secând carafa, dar fac pariu că erai mândru, maestre... adică, Dil. Știi, când toate cusăturile tale au ținut așa de bine.

Dil, cu ochii ațintiți asupra măslinei, duse ca prin vis mâna la centură și apucă unul dintre cele mai mici cuțitașe ale lui, pentru treburile complicate.

– Cred eu că îți pare rău că s-a terminat, spuse Gern.

Dil se roti ca să aibă mai multă lumină și respiră greoi, concentrându-se.

– Totuși, o să treci peste asta, zise Gern. Cel mai important e să nu te gândești...

– Pune sâmburele ăsta undeva, ceru Dil.

– Pardon?

– Pune sâmburele ăsta undeva, repetă Dil.

Gern dădu din umeri și i-l luă din mână.

– Așa, spuse Dil, vocea lui tremurând dintr-odată. Acum dă-mi o bucată de gogoșar...

Și soarele strălucea peste deltă, acea mică infinitate de stuf și bancuri de nisip unde Djelul se tolănește pe crăpătura continentului. Înaintând cu greu, păsările țopăie după hrană prin labirintul verde de tulpini și miliarde de musculițe dansează în zigzag peste apa sălcie. Aici, cel puțin, timpul a trecut întotdeauna, căci delta respiră de două ori pe zi apa rece și proaspătă a mareei.

Aceasta venea acum, vârful ei încoronat cu spumă strecurându-se printre trestii.

Din loc în loc, bandaje străvechi și înmuiate se desfăcură, se sucirăă o vreme ca niște șerpi incredibil de bătrâni, iar apoi, fără zarvă, se dizolvară.

– ESTE FOARTE NEOBIȘNUIT.

– Ne pare rău. Nu e vina noastră.

– CÂȚI SUNTEȚI?

– Mă tem că peste 1 300.

– FOARTE BINE, ATUNCI. VĂ ROG SĂ FORMAȚI O COADĂ ÎN ORDINE.

Nenorocitule se uita la pătulul gol.

Acesta reprezenta o sub-mulțime a mulțimii generale „fân", conținând valori arbirare între zero și K.

Nu avea nici un pic de fân. De fapt, s-ar fi putut ca în el să existe o cantitate negativă de fân, dar pentru un stomac gol, diferența dintre nici un pic de fân și minus-fân nu prezintă nici un interes.

Nu conta cum o rezolva, răspunsul era întotdeauna același. Era o ecuație de o clasică simplitate. Avea o anumită eleganță pură pe care el nu o putea admira în acest moment.

Nenorocitule se simțea abuzat și urât tratat. Nu era nimic ieșit din comun aici, căci aceasta este starea psihică normală a unei cămile. Îngenunche răbdător, în timp ce Teppic încărca desagii.

– Vom evita Ephebe, se adresă Teppic pare-secătre cămilă. Vom merge la capătul Mării Circulare, poate în Quirm sau în Munții Vârfu Berbecului. Sunt tot felul de locuri. Poate chiar o să căutăm câteva din orașele alea, eh? Cred că ți-ar plăcea.

E o greșeală să încerci să înveselești cămilele. La fel de bine ai putea încerca să arunci bezele într-o gaură neagră.

Ușa din capătul opus al grajdului se deschise. Era un preot. Arăta cam zăpăcit. Azi preoții făcuseră o grămadă de drumuri cu care nu erau obișnuiți.

– Hm, începu el. Maiestatea Sa îți comandă să nu părăsești regatul. Tuși. Zise: Există vreun răspuns?

Teppic se gândi.

– Nu, spuse el, nu cred.

– Deci să îi transmit că i te vei alătura în curând, da? întrebă preotul plin de speranță.

– Nu.

– *Ție* îți e foarte ușor să spui asta, zise preotul cu acreală și se făcu nevăzut.

Câteva minute mai târziu fu înlocuit de Koomi, foarte roșu la față.

– Maiestatea Sa îți cere să nu părăsești regatul, spuse el.

Teppic se sui pe Nenorocitule și plesni ușor cămila cu un băț.

– A vorbit foarte serios, zise Koomi.

– Sunt sigur.

– Știi, ar putea să te arunce la crocodilii sacri.

– N-am mai văzut prea mulți azi. Cum o mai duc? spuse Teppic și îndemnă iar cămila.

Ieși în lumina tăioasă a zilei și merse pe străzile din pământ bătătorit, pe care timpul îl transformase într-o suprafață mai dură decât piatra. Erau pline de oameni. Absolut toată lumea îl ignoră.

Era un sentiment minunat.

Călări încet pe drumul spre graniță și nu se opri până nu ajunse pe coastă, lăsând valea în urma lui. Un vânt fierbinte dinspre deșert bătea prin tufișuri când îl priponi pe Nenorocitule la umbră, se cățără nițel mai sus și privi înapoi.

Valea era veche, atât de veche, încât ai fi putut crede că existase prima și că urmărise cum restul lumii se formase în jurul ei. Teppic își sprijini capul pe brațe.

Firește, se *făcuse* singură veche. Se dezbrăcase ușurel de viitor timp de mii de ani. Acum schimbarea o lovea așa cum pământul lovește un ou.

Dimensiunile erau probabil mai complicate decât credeau oamenii. Probabil că la fel era și timpul. Probabil că și oamenii, deși aceștia pot fi mai previzibili.

Urmări coloana de praf care se ridică în fața palatului și își croi drum prin oraș, peste porțiunea îngustă de ogoare, dispăru un moment într-un pâlc de palmieri din apropierea coastei și reapăru la poalele pantei. Cu mult înainte să-l poată vedea, știu că undeva în norul de praf trebuie să fie un car.

Se lăsă să alunece pe pietre și se așeză pe vine, răbdător, la marginea drumului. În cele din urmă, carul trecu huruind pe lângă el și se opri ceva mai în față, se întoarse stângaci în spațiul îngust și rulă înapoi.

– Ce-o să *faci?* strigă Ptraci, aplecându-se peste margine. Teppic se înclină.

– Și termină cu asta, se răsti ea.

– Nu-ți place să fii rege?

Ea ezită.

– Ba da...

– Firește că îți place, zise Teppic. O ai în sânge. În vremurile de demult, oamenii s-ar fi luptat ca tigrii. Frații cu surorile, verii cu unchii. Îngrozitor.

– Dar nu trebuie să pleci! Am *nevoie* de tine!

– Ai sfătuitori, spuse Teppic cu blândețe.

– Nu mă refeream la asta, se răsti ea. Oricum, e doar Koomi și nu e bun.

– Ai noroc. Eu l-am avut pe Dios, și ăsta *era* bun. Koomi va fi mult mai bun, poți să înveți o mulțime de lucruri, dacă nu asculți ce are de spus. Poți să ajungi departe cu sfătuitori incompetenți. În plus, Dojenel te va ajuta, sunt sigur. Are o grămadă de idei.

Ea roși.

– Mi-a propus câteva când eram pe navă.

– Poftim, atunci. Știam că voi doi o să vă înțelegeți de minune. Țipete, flăcări, oameni fugind la adăpost...

– Iar tu o să fii iar asasin, nu? surâse ea batjocoritor.

– Nu cred. Am înhumat o piramidă, un panteon și întreg vechiul regat. Ar merita să încerc altceva. Apropo, n-ai văzut să răsară mlădițe verzi pe unde calci, nu?

– Nu, ce prostie!

Teppic se relaxă. Atunci chiar se terminase.

– Nu lăsa să-ți crească iarbă pe unde pășești, asta contează, zise el. Și n-ai văzut pescărușii prin preajmă?

– Sunt o grămadă azi, n-ai băgat de seamă?

– Da. E bine. Cred.

Nenorocitule îi urmări sporovăind o vreme, acel fel de conversație fără șir, pe care două persoane de sexe diferite o poartă când se gândesc la altceva. Era mult mai ușor cu cămilele, când femela nu trebuie decât să verifice metodologia masculului.

Apoi se sărutară într-un mod destul de cast, în măsura în care cămilele pot judeca. Se ajunsese la o decizie.

Nenorocitule își pierdu interesul în acest moment și se hotărî să își mănânce iar prânzul.

LA ÎNCEPUT...

Era liniște în vale. Fluviul, cu malurile încă neîmblânzite, rătăcea alene prin pâlcurile de trestie și de papirus. Ibișii pășeau prin vaduri; în adâncuri, hipopotamii se ridicau și se scufundau încetișor, ca ouăle murate.

Singurul sunet în tăcerea umedă era pleoscăitul ocazional al peștilor sau șuieratul câte unui crocodil.

Dios zăcea întins în noroi de ceva vreme. Nu era sigur cum ajunsese acolo sau de ce jumătate din roba lui era sfâșiată, iar cealaltă jumătate pârlită. Își amintea vag un zgomot puternic și o senzație de mare viteză dar că, în același timp, rămase nemișcat. Chiar în această clipă, nu dorea răspunsuri. Răspunsurile implică întrebări, iar întrebările n-au ajutat pe nimeni niciodată. Întrebările doar strică lucrurile. Noroiul era răcoros și calmant, iar el nu avea nevoie să știe nimic o vreme.

Soarele apuse. Tot felul de animale de pradă ale nopții rătăciră pe lângă Dios, dar dintr-un instinct atavic hotărâră că în mod sigur nu ar fi meritat toate problemele care ar fi decurs din a-i mușca piciorul.

Soarele se înălța iar. Bâtlanii țipară. Ceața se desfăcu peste iazuri, fu arsă când cerul se transformă din albastru în bronz nou.

Și timpul se desfășură într-o glorioasă lipsă de evenimente pentru Dios, până când un zgomot străin luă locul tăcerii și făcu ceva echivalent cu a o tăia în mici bucățele cu un cuțit de pâine ruginit.

Era, de fapt, un zgomot ca al unui măgar tăiat cu drujba. La cum sunt sunetele, era pentru o melodie ceea ce este o cutie plină de curmale pentru cursă de motocros. Cu toate acestea, pe măsură ce alte voci i se alăturau, similare dar diferite, într-o varietate de chei rupte și de tonuri sparte, efectul general era curios de atractiv. Avea cârlig. Trăgea. Absorbea ciudat.

Zgomotul ajunse la un punct culminant, o singură notă pură făcută de o succesiune de discordanțe și atunci, pentru o fracțiune de secundă, vocile se despărțiră, fiecare pe câte un vector...

Aerul se agită ușor, soarele pâlpâi.

Și o duzină de cămile apăru peste dealurile din depărtare, slabe și prăfuite, fugind către apă. Păsările țâșniră din stufăriș. Saurieni rămași în urmă alunecară lin de pe bancurile de nisip. Într-un minut, malul deveni un putinei de noroi, în vreme ce creaturi cu genunchi noduroși se înghionteau, cu nasurile vârâte adânc în apă...

Dios se ridică și își văzu toiagul zăcând în noroi. Era cam ars, dar încă intact, și observă ceva ce, nu se știe cum, nu fusese evident înainte. Înainte? Existase un înainte? Cu siguranță, fusese un vis, ceva ca un vis...

Fiecare șarpe avea coada băgată în gură.

În josul pantei, după cămile, cu familia lui ponosită pe urme, pășea un personaj mic și brun, fluturând un băț de îndemnat cămilele. Părea înfierbântat și foarte încurcat.

Arăta, de fapt, ca unul care avea voie de sfaturi bune și de o îndrumare grijulie.

Dios își întoarse ochii spre toiag. Acesta avea o semnificație foarte importantă, știa asta. Însă nu-și putea aminti care. Tot ce își putea aduce aminte era că acesta era foarte greu, dar în același timp era și greu de pus jos. „*Foarte* greu de pus jos. Mai bine să nu-l ridic", se gândi el.

Poate că ar trebui să îl ridice o vreme și să meargă să le explice despre zei și de ce piramidele erau atât de importante. Iar după aceea l-ar fi putut lăsa jos, cu siguranță.

Suspinând, aranjându-și roba zdrențuită pentru a căpăta un aer demn, sprijinindu-se în toiag, Dios merse înainte.

SFÂRȘIT

TERRY PRATCHETT

seria LUMEA DISC

cartea a șasea

STRANII SURATE

În nopțile furtunoase, prin văile tăinuite din munții Vârfu Berbecului, zeii Lumii Disc se joacă la zaruri cu soarta muritorilor, pe o tablă de Sus Jos în care o simplă săgeată face să Nu Primești Transcendența, ci să te Duci Direct în Uitare. Un rege asasinat. O coroană pierdută. O trupă de actori ambulanți. Un Nebun cu clopoței la pălărie. O vrajă prin care timpul trece de cincisprezece ori mai repede.

Iar în spatele scenei, cele trei vrăjitoare: Magrat Garlick, cu flori în păr, multe idei bune, dar prea puțină experiență, Nanny Ogg, mamă și soacră tiranică, și Jupâneasa Granny Weatherwax, pentru care mintologia este mai importantă decât orice vrajă.

Să fie Shakespeare? Nu! E Terry Pratchett, cel mai crud și viclean magician al literaturii fantastice contemporane.

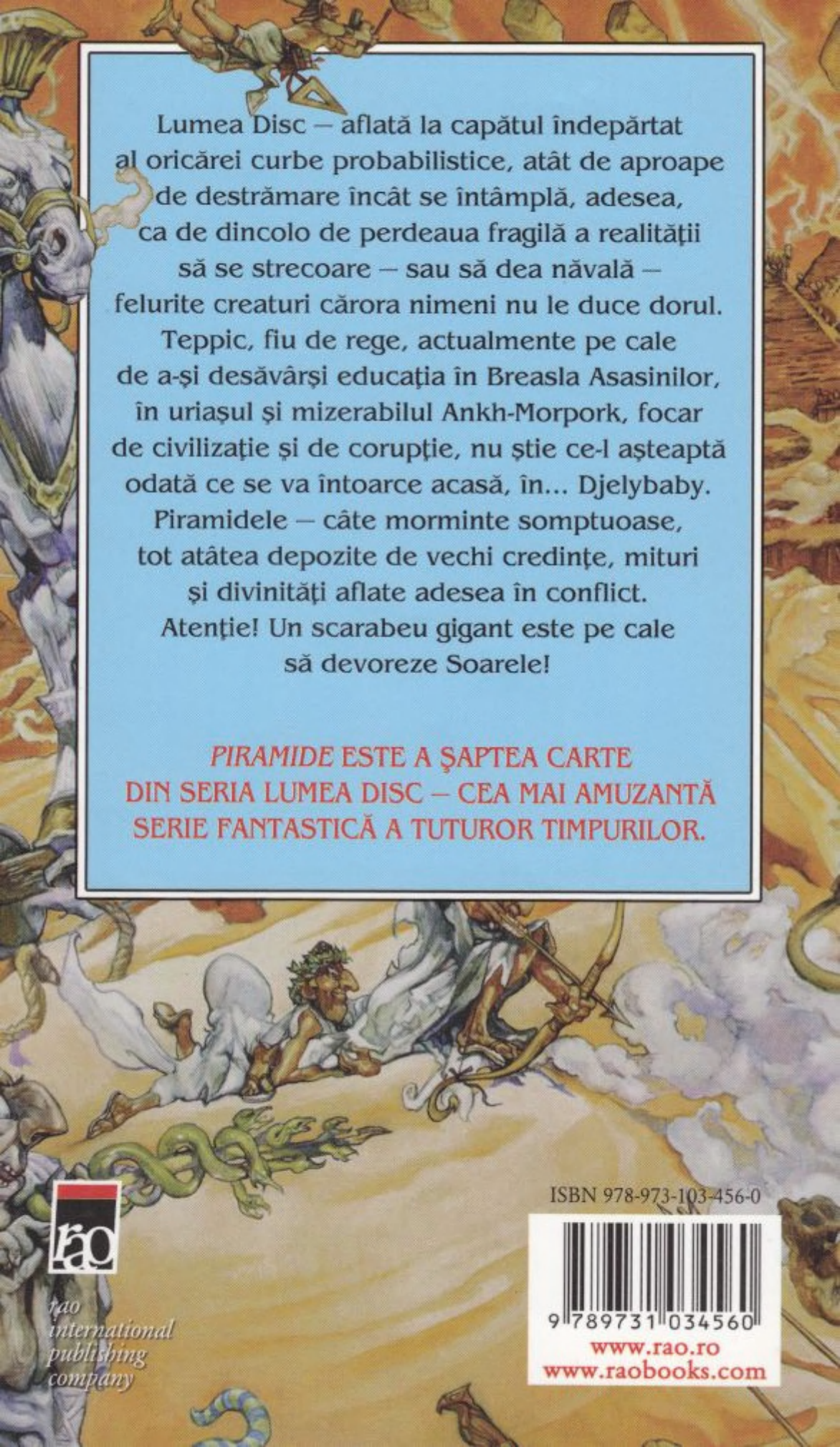

Lumea Disc – aflată la capătul îndepărtat
al oricărei curbe probabilistice, atât de aproape
de destrămare încât se întâmplă, adesea,
ca de dincolo de perdeaua fragilă a realității
să se strecoare – sau să dea năvală –
felurite creaturi cărora nimeni nu le duce dorul.
Teppic, fiu de rege, actualmente pe cale
de a-și desăvârși educația în Breasla Asasinilor,
în uriașul și mizerabilul Ankh-Morpork, focar
de civilizație și de corupție, nu știe ce-l așteaptă
odată ce se va întoarce acasă, în... Djelybaby.
Piramidele – câte morminte somptuoase,
tot atâtea depozite de vechi credințe, mituri
și divinități aflate adesea în conflict.
Atenție! Un scarabeu gigant este pe cale
să devoreze Soarele!

PIRAMIDE ESTE A ŞAPTEA CARTE
DIN SERIA LUMEA DISC – CEA MAI AMUZANTĂ
SERIE FANTASTICĂ A TUTUROR TIMPURILOR.

ISBN 978-973-103-456-0
9 789731 034560
www.rao.ro
www.raobooks.com
rao international publishing company